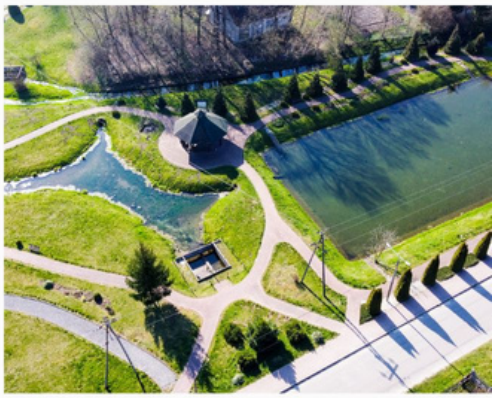

Raport o stanie Gminy Dzwola za 2022 rok

Szanowni Państwo, Mieszkańcy Gminy Dzwola,

przedstawiam Raport o stanie Gminy Dzwola za 2022 rok. Dokument został opracowany w związku z wymogiem art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym. Koncentruje się na najważniejszych obszarach naszego funkcjonowania, obejmuje podsumowanie działalności w roku poprzednim i zawiera informacje dotyczące stanu realizacji polityk, programów i strategii, uchwał przyjętych przez Radę Gminy Dzwola i budżetu obywatelskiego (w naszym przypadku funduszu sołeckiego). Raport zawiera informacje o realizowanych inwestycjach, edukacji, pomocy społecznej, działalności kulturalnej i sportowej, a także innych działań podejmowanych na rzecz naszej gminy w 2022 roku. Dane pochodzą ze zbiorów Urzędu Gminy Dzwola oraz jednostek organizacyjnych gminy.

Niniejszy raport umożliwia poznanie wyznaczonych kierunków działania i celów, a także osiągniętych rezultatów i uzyskanych efektów. Jest to obszerne kompendium wiedzy na temat działalności władz Gminy w minionym roku. Zawiera ono w sobie wszystkie przejawy działalności samorządowej, które prowadzą do poprawy jakości i bezpieczeństwa życia naszych Mieszańców. Wspólnie z pracownikami urzędu gminy oraz jednostek organizacyjnych gminy staraliśmy się sprostać Państwa wymaganiom i realizować przyjęte założenia.

W zeszłym roku ukończono wiele ważnych inwestycji, które z pewnością wpłynęły na rozwój, postrzeganie i estetykę gminy. Do najważniejszych zadań inwestycyjnych w 2022 roku możemy zaliczyć: termomodernizację zespołów szkół, montaż instalacji OZE, budowy energooszczędnego oświetlenia ulicznego oraz inwestycje drogowe.

Każda zrealizowana inwestycja jest przejawem troski o Naszą Gminę. Intensywnie, a co ważniejsze skutecznie, staraliśmy się pozyskiwać fundusze zewnętrzne z wszelkich dostępnych źródeł. Przyjęte przez Radę Gminy programy, strategie i plany, pomagają racjonalnie i skutecznie planować dalszy rozwój naszej wspólnoty społeczności lokalnej, efektywnie pozyskiwać fundusze europejskie i zrównoważyć rozwój gospodarczy z ochroną środowiska naturalnego, a finalnie uzyskać progres jakości codziennego życia.

Mam nadzieję, że niniejszy raport będzie wyczerpującym źródłem wiedzy na temat zmian i dokonań, jakie miały miejsce w ubiegłym roku w Gminie Dzwola. Raport o stanie gminy to nie tylko liczby i zestawienia, ale przede wszystkim próba ukazania aktywności samorządowców podjętej dla poprawy warunków życia. W swoich działaniach zawsze dążymy do celu, jakim jest satysfakcja mieszkańców, i to ona jest wymierną oceną samorządowej działalności.

Gmina Dzwola to Nasz wspólny dom i razem zmieniajmy go na lepsze, by żyło się Nam razem jak najlepiej.

Z wyrazami szacunku

GMINA DZWOLA

WÓJT
mgr Wiesław Dyjach

Załącznik
do Zarządzenia Nr 50/2023 Wójta Gminy Dzwola
z dnia 4 maja 2023 roku w sprawie przedstawienia Raportu o stanie Gminy Dzwola

Spis treści

1. Podstawowe informacje o Gminie Dzwola **5**
1.1 Historia i położenie 6
1.2 Władze lokalne 9
1.3 Ludność i demografia 18
1.4 Podmioty gospodarcze 21

2. Budżet i majątek gminy **25**
2.1 Wykonanie budżetu Gminy Dzwola 26
2.2 Realizacja funduszu sołeckiego 30
2.3 Informacja o stanie mienia komunalnego 33

3. Realizacja polityk, programów i strategii **38**
3.1 Strategia Rozwoju Gminy Dzwola na lata 2016-2023 39
3.2 Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dzwola 40
3.3 Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Dzwola na lata 2020-2025 46
3.4 Program Ochrony Środowiska dla Gminy Dzwola na lata 2020-2023 z perspektywą do roku 2027 48
3.5 Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Dzwola na lata 2016-2025 51
3.6 Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Dzwola . 53
3.7 Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Dzwola na 2022 rok 55
3.8 Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022-2025 57
3.9 Lokalny Program Wspierania Edukacji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży w Gminie Dzwola 62
3.10 Program współpracy Gminy Dzwola z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w 2022 r. 66
3.11 Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dzwola na lata 2021-2030 69
3.12 Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Dzwola na lata 2022-2030 81
3.13 Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2022 86
3.14 Program Rządowy „Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023 89
3.15 Resortowe programy Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej 90
3.16 Program Operacyjny „Pomoc żywnościowa" 2014-2020 współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym 91
3.17 Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 93
3.18 Program osłonowy „Korpus wsparcia Seniorów" 95

4. Zarządzanie w Gminie Dzwola **97**
4.1 Realizacja uchwał Rady Gminy Dzwola 98
4.2 Zarządzenia Wójta Gminy Dzwola 105
4.3 Współpraca z innymi jednostkami 108

5. Urząd Gminy Dzwola **115**
5.1 Administracja i organizacja 116
5.2 Zaopatrzenie w wodę 140
5.3 Odpady komunalne 145
5.4 Bezpieczeństwo publiczne 148
5.5 Infrastruktura drogowa 158

6. Oświata i edukacja **160**
6.1 Publiczne szkoły podstawowe 163
6.2 Wychowanie przedszkolne 167
6.3 Dowóz uczniów do szkół 169
6.4 Egzamin ósmoklasisty 170
6.5 Sukcesy uczniów 172
6.6 Programy i projekty finansowane z funduszy zewnętrznych 176
6.7 Budżet – oświata i wychowanie 182

7. Pomoc społeczna **186**
7.1 Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzwoli 190
7.2 Gminny Zespół Interdyscyplinarny 191
7.3 Karta Dużej Rodziny 194
7.4 Świadczenia rodzinne 195
7.5 Świadczenia z funduszu alimentacyjnego 196
7.6 Świadczenie wychowawcze 196
7.7 Dodatek osłonowy 197
7.8 Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym 199
7.9 Fundusz Pomocy 199
7.10 Fundusz przeciwdziałania Covid-19 200
7.11 Budżet pomocy społecznej 201

8. Kultura i sport **204**
8.1 Ośrodek kultury 206
8.2 Gminna Biblioteka Publiczna 217
8.3 Budżet instytucji kultury 226
8.4 Sport i rekreacja 227

9. Inwestycje gminne **230**
9.1 Infrastruktura wodociągowa 232
9.2 Transport i łączność – drogi publiczne 233
9.3 Administracja publiczna 240
9.4 Zadania w zakresie polityki społecznej 243
9.5 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska 249
9.6 Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa 252
9.7 Oświata i wychowanie 254
9.8 Plany inwestycyjne na 2023 rok 258
9.9 Podsumowanie 263

1. Podstawowe informacje o Gminie Dzwola

1.1 Historia i położenie

Gmina Dzwola posiada bogatą historię oraz dziedzictwo historyczno-kulturalne. Początki wsi Dzwola sięgają XIII wieku, należy ona do najstarszych miejscowości w okolicach Janowa Lubelskiego. Pierwsza wzmianka zawarta jest w kronice halicko-wołyńskiej i odnosi się do 1245 roku. W 1377 roku Ludwik Węgierski nadał dobra gorajskie Dymitrowi, podskarbiemu królewskiemu i jego bratu Janowi, były to wsie Dzwola, Kocudza i Branewka. Karty historii pokazują, iż w 1582 roku na terenie obecnej gminy było już dobrze zaludnionych 5 wsi: Branew, Krzemień, Dzwola, Kocudza i Branewka. W 1596 roku Jan Zamoyski, kanclerz i hetman wielki koronny, kupił od Pawła Trojanowskiego dobra turobińskie i gorajskie wraz z Dzwolą i włączył je do ordynacji Zamoyskich. W kolejnych latach zakładane były kolejne wsie.

Na kartach historii Gminy Dzwola, zapisały się również informacje o tym, iż kilkakrotnie przetaczały się bitwy frontowe. Podczas powstania styczniowego działały dwa oddziały chłopskie dowodzone przez mieszkańców gminy. W czasie I wojny światowej front walk przebiegał również przez teren Dzwoli i Kocudzy. Na trasie drogi krajowej Janów Lubelski – Frampol znajdowały się wojska austriackie natomiast w okolicy góry Chełmik wojska rosyjskie. We wrześniu 1939 roku Dzwola i okoliczne wsie stały się miejscem bitwy z Niemcami jak również między Krzemieniem a Konstantowem polscy żołnierze walczyli z najeźdźcą sowieckim podczas II wojny światowej. W czerwcu 1944 roku, nieopodal miejscowości Flisy rozegrała się bitwa na Porytowym Wzgórzu, zwana również Bitwą nad Branwią.

Na terenie Gminy Dzwola znajdują się miejsca pochówku i upamiętnienia poległych w bitwach.

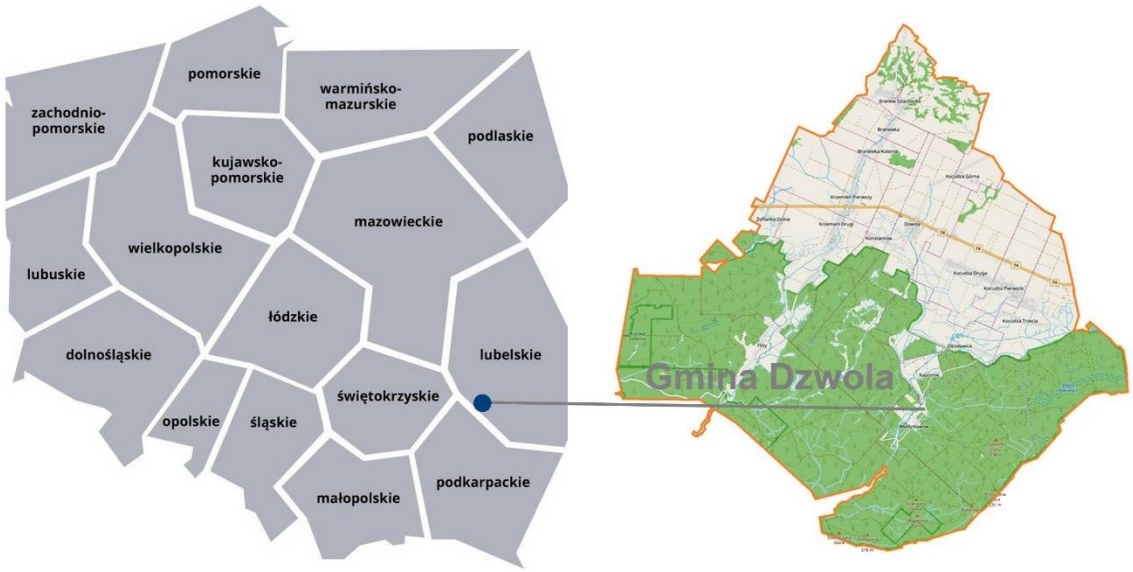

Do zadań gminy należy utrzymanie obiektów cmentarnictwa wojennego. Gmina Dzwola sprawuje opiekę nad Mogiłą żołnierzy polskich poległych we wrześniu 1939 roku, położoną na cmentarzu Parafii Rzymskokatolickiej w Dzwoli. W duchu umiłowania Ojczyzny i kształtowania postaw patriotyzmu, oddajemy hołd żołnierzom oraz wszystkim bohaterskim obrońcom Ojczyzny, którzy polegli w kraju i poza jego granicami. W czerwcu 2022 roku Wójt Gminy Dzwola wraz z pracownikami złożyli kwiaty przed pomnikiem Generała Władysława Andersa na cmentarzu polskich żołnierzy poległych pod Monte Cassino.

Gmina Dzwola jest gminą wiejską znajdującą się w powiecie janowskim, w województwie lubelskim. Obecny układ administracyjny gminy istnieje od 1973 roku. Pod względem administracyjnym, od 1 stycznia 1999 roku Gmina Dzwola należy do województwa lubelskiego. W obecnym kształcie, Gmina Dzwola od zachodu i północy sąsiaduje z gminami powiatu janowskiego, a od wschodu i południa z gminami powiatu biłgorajskiego.

Gmina Dzwola powstała 1 stycznia 1973 roku z połączenia gromad Kocudza i Krzemień. Z kart historii dowiadujemy się, że już w latach 1954-1962 istniała mała gmina (gromada) Dzwola, która w późniejszych latach została włączona do gromady Krzemień. W latach 1864-1954 większość obszaru obecnej gminy wchodziło w skład gminy Kocudza. Dzieje samorządu są jednak znacznie starsze i początki samorządu gminy Dzwola można datować na 1377 rok.

Obszar Gminy Dzwola obejmuje 20 035 ha, co stanowi 23% powierzchni powiatu janowskiego oraz 0,8% powierzchni województwa lubelskiego, jest największą gminą w powiecie janowskim. Gmina Dzwola położona jest u podnóża Wzniesień Urzędowskich, znajduje się na skraju Roztocza.

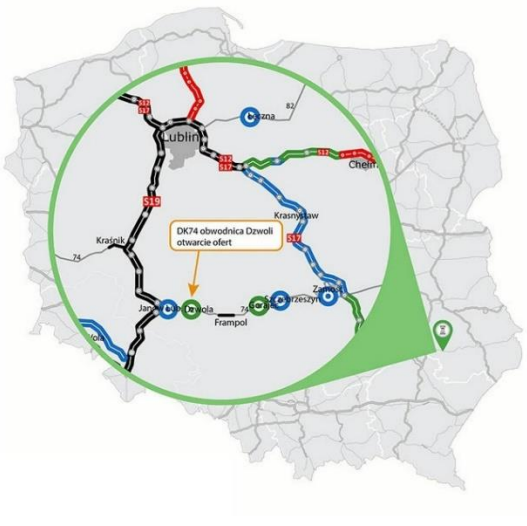
Położenie Gminy Dzwola w bliskiej odległości (ok. 12 km) od europejskiej międzynarodowej trasy relacji „północ-południe" Via Carpatia, umożliwia kierowcom korzystanie z drogi ekspresowej oraz stwarza szanse rozwoju gospodarczego gminy. Droga ma stanowić szlak transportowy prowadzący wzdłuż granicy wschodniej UE. Trasa na całej długości ma mieć parametry autostrady bądź drogi ekspresowej.

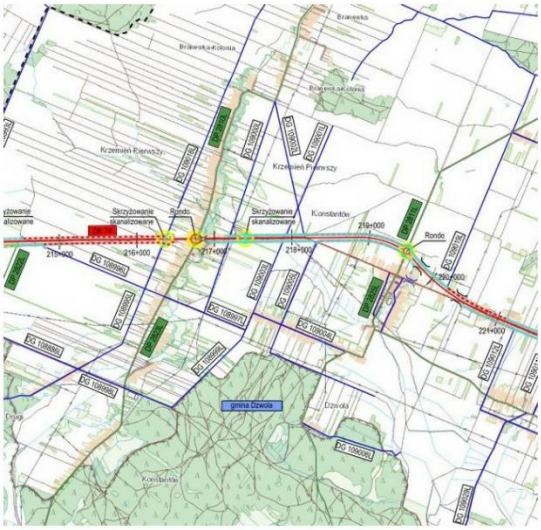
W 2022 roku została zakończona budowa odcinka drogi między Lublinem a Rzeszowem oraz udostępniona dla ruchu. Dzięki temu mieszkańcy uzyskali szybkie połączenie z Warszawą, a kierowcy z województwa lubelskiego ekspresowo mogą dojechać do autostrady A4. Poprzez udostępnienie do ruchu kolejnego odcinka S19, kierowcy mają już do dyspozycji ponad 233 km trasy Via Carpatia na terenie Polski.

Główną osią komunikacyjną Gminy Dzwola jest droga krajowa nr 74 (Annopol – Kraśnik – Janów Lubelski – Zamość – Hrubieszów). Droga ta pozwala na włączenie Gminy Dzwola w regionalną sieć komunikacyjną w obrębie województwa lubelskiego.

Gmina Dzwola została włączona w Program budowy 100 obwodnic na lata „2020-2030". W roku 2022 Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad ogłosiła przetarg na budowę obwodnicy Dzwoli wraz z rozbudową drogi krajowej nr 74 między Janowem Lubelskim a Frampolem. To kolejny etap działań związanych z gruntowną zmianą drogi łączącej S19 w Janowie Lubelskim z S17 pod Zamościem i dalej z przejściem granicznym z Ukrainą w Zosinie.

Z informacji przekazanych przez GDDKiA pięciu oferentów było zainteresowanych realizacją obwodnicy Dzwoli połączonej z rozbudową drogi krajowej nr 74 między Janowem Lubelskim a Frampolem. Inwestycja będzie realizowana w systemie tradycyjnym, w oparciu o wydaną przez Wojewodę Lubelskiego decyzję o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej. Rozpoczęcie prac budowalnych planowane jest w drugim kwartale 2023 roku, a oddanie do ruchu kierowcom w 2025 roku. Najniższa oferta: 190 411 604,02 zł, budżet GDDKiA: 196 138 888,36 zł.

Inwestycja obejmuje realizację obwodnicy Dzwoli (ok. 2,7 km) po nowym śladzie, która ominie miejscowość od północnej strony. Rozbudowany zostanie także dalszy odcinek obecnej DK74 (o długości ok. 9,3 km) do połączenia z funkcjonującą już obwodnicą Frampola.

Wykonawca wybuduje jednojezdniową, dwupasową drogę klasy GP (główna ruchu przyspieszonego) o szerokości jezdni 7 m. Konstrukcja nawierzchni zostanie wzmocniona i dostosowana do obciążeń 11,5 tony na oś. Powstaną też drogi do obsługi ruchu lokalnego, ekrany akustyczne, chodniki oraz zatoki autobusowe. Planowana jest budowa sześciu skrzyżowań skanalizowanych, dwóch rond oraz obiektu mostowego, zintegrowanego z przejściem dla pieszych i przejazdem dla rowerów.

1.2 Władze lokalne

Gmina jest jednostką zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa, a zarazem, w ujęciu art. 164 ust. 1 Konstytucji RP – jest podstawową jednostką samorządu terytorialnego. Gmina, jako jedyna z jednostek samorządu terytorialnego, posiada umocowanie wyrażone wprost w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

W rozumieniu art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym gminę stanowi wspólnota samorządowa oraz odpowiednie terytorium. Wspólnotę samorządową tworzą z mocy prawa mieszkańcy gminy.

Jedną z podstawowych cech samorządu terytorialnego jest wykonywanie przez niego zadań publicznych w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność.

Władz gminy nie można utożsamiać z pojęciem organów gminy, ale przede wszystkim, z mieszkańcami wspólnoty samorządowej są oni pierwotnym i podstawowym podmiotem władzy gminnej.

Przepis wyróżnia dwie formy podejmowania rozstrzygnięć przez mieszkańców gminy, a mianowicie w drodze demokracji bezpośredniej, polegającej na rozstrzyganiu spraw gminy w drodze głosowania powszechnego, oraz demokracji pośredniej, polegającej na podejmowaniu rozstrzygnięć za pośrednictwem organów gminy. Wybierając wójta czy radnych, wyrażają swoją wolę co do sposobu załatwienia określonej sprawy.

Do władz gminy można też zaliczyć organy wykonawcze jednostek pomocniczych gminy: sołtysów i rady sołeckie, jak również kierowników gminnych jednostek organizacyjnych. Organy te mogą być także zaliczane do organów gminy, art. 39 ust. 4 ustawy o samorządzie gminnym stwarza bowiem możliwość przeniesienia na te podmioty uprawnień do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu właściwości ustawowej wójta. Podmioty te nie są organami gminy w znaczeniu ustrojowym, niemniej – jeżeli będą upoważnione przez radę gminy do prowadzenia orzecznictwa administracyjnego – muszą być uznane za organy gminy w znaczeniu funkcjonalnym.

Zgodnie z przepisem art. 7 u.s.g. do zadań własnych gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty samorządowej, wśród, których można wyróżnić:

- sprawy infrastruktury technicznej – drogi, wodociągi, kanalizacja, zaopatrzenie w energię cieplną i elektryczną oraz gaz, utrzymanie czystości i porządku, lokalny transport zbiorowy, gminne budownictwo mieszkaniowe, targowiska, gminne obiekty i urządzenia użyteczności publicznej oraz obiekty administracyjne,
- sprawy infrastruktury społecznej – ochrona zdrowia, pomoc społeczna, edukacja publiczna, kultura i ochrona zabytków i opieka nad zabytkami, kultura fizyczna i turystyka, polityka prorodzinna,
- sprawy ładu przestrzennego i ekologicznego – ład przestrzenny, gospodarka nieruchomościami, ochrona środowiska i przyrody, gospodarka wodna, zieleń gminna i zadrzewienia,
- sprawy porządku i bezpieczeństwa publicznego – porządek publiczny, bezpieczeństwo obywateli, ochrona przeciwpożarowa i przeciwpowodziowa,
- sprawy reprezentacji zewnętrznej gminy – upowszechnianie idei samorządowej, promocja, współpraca.

Wójt Gminy jest organem wykonawczym, którego kadencja trwa 5 lat.

Do podstawowych zadań wójta należy w szczególności:

- przygotowywanie projektów uchwał rady gminy,
- wykonywanie uchwał rady gminy, w tym: określanie sposobu wykonywania,
- opracowywanie programów rozwoju,
- gospodarowanie mieniem komunalnym,
- wykonywanie budżetu,
- zatrudnianie i zwalnianie pracowników urzędu i kierowników gminnych jednostek organizacyjnych.

Wójt zobowiązany jest również do realizacji zadań gminy, które zostały nań nałożone przepisami prawa.

Funkcję Wójta Gminy Dzwola od 20 listopada 2018 roku sprawuje: **Wiesław Dyjach**.

Funkcję Sekretarz Gminy Dzwola od 30 grudnia 2008 r. sprawuje: Jadwiga Flis.

Funkcję Skarbnika Gminy Dzwola od 1 maja 2007 r. sprawuje: Aneta Gilas.

Siedzibą organów Gminy jest miejscowość Dzwola. Urząd Gminy Dzwola, adres: Dzwola 168, 23-304 Dzwola.

Rada Gminy jest organem stanowiącym i kontrolnym gminy, wybieranym w wyborach powszechnych, obecnie na pięcioletnią kadencję. Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym w skład Rady Gminy Dzwola wchodzi 15 radnych.

Kompetencje należące do wyłącznej właściwości rady gminy:

- organizacyjne, uchwalanie statutu gminy, ustalanie zakresu działania jednostek pomocniczych oraz zasad przekazywania im składników mienia oraz środków budżetowych na realizację zadań przez te jednostki,
- finansowo-majątkowe, uchwalanie budżetu gminy, rozpatrywanie sprawozdania z wykonania budżetu, podejmowanie uchwały w sprawie udzielenia lub nieudzielenia wotum zaufania i absolutorium, podejmowanie uchwał w sprawach podatków i opłat lokalnych,
- osobowe, ustalanie wynagrodzenia wójta,
- prawodawcze, stanowienie aktów prawa miejscowego,
- planistyczne, uchwalanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz programów gospodarczych, przyjmowanie programów rozwoju,
- dotyczące współdziałania z innymi jednostkami i podejmowanie uchwał w sprawach przyjęcia zadań na podstawie porozumień, współdziałania z innymi gminami,
- inne kompetencje podejmowanie uchwał w sprawie herbu gminy, nazw ulic i placów i wznoszenia pomników, a także zasad udzielania stypendiów, nadawanie honorowego obywatelstwa.

W związku z wykonywaniem mandatu radnemu przysługuje ochrona prawna przewidziana w odniesieniu do funkcjonariuszy publicznych.

Radni są wybierani w okręgach wyborczych bezpośrednio spośród zgłoszonych kandydatów. Okręg wyborczy obejmuje część obszaru gminy, a podział gminy na okręgi wyborcze ma charakter stały. W gminie o wyborze na radnego rozstrzyga liczba ważnie oddanych głosów na poszczególnych kandydatów.

Tabela: Radni wybrani do Rady Gminy Dzwola, w dniu 21 października 2018 roku

Numer okręgu wyborczego	Granice okręgu wyborczego	Liczba radnych	Imię i Nazwisko Radnego Gminy Dzwola Kadencja 2018-2023
1	Sołectwo: Dzwola od nr 1 do nr 58 i od nr 88 do nr 153	**1**	**Stanisław Szuba**
2	Sołectwo: Dzwola od nr 153A do nr ostatniego oraz sołectwo Kocudza Górna	**1**	**Alina Świś**
3	Sołectwo: Dzwola od nr 59 do 87 (Podlas i Morgi) oraz sołectwo Konstantów	**1**	**Jan Blacha**
4	Sołectwo: Krzemień Pierwszy od nr 1 do nr 150	**1**	**Marcin Marchut**
5	Sołectwo: Krzemień Pierwszy od nr 151 do nr ostatniego oraz sołectwo Zofianka Dolna	**1**	**Jan Piecyk**
6	Sołectwo: Krzemień Drugi od nr 1 do nr 132	**1**	**Mariusz Grzegorz Abram**
7	Sołectwo: Krzemień Drugi od nr 133 do nr ostatniego oraz sołectwo Flisy	**1**	**Grażyna Anna Góra**
8	Sołectwo: Branew (Branew Ordynacka oraz Branew Szlachecka)	**1**	**Józef Rycerz**
9	Sołectwo: Branewka oraz sołectwo: Branewka – Kolonia	**1**	**Mieczysław Adam Sulowski**
10	Sołectwo: Kocudza Pierwsza	**1**	**Urszula Beata Kaproń**
11	Sołectwo: Kocudza Druga od nr 1 do nr 114	**1**	**Aneta Baciur**
12	Sołectwo: Kocudza Druga od nr 115 do nr ostatniego	**1**	**Józef Bączek**
13	Sołectwo: Kocudza Trzecia od nr 1 do nr 75	**1**	**Łukasz Dyjach**
14	Sołectwo: Kocudza Trzecia od nr 76 do nr ostatniego	**1**	**Krzysztof Dyjach**
15	Sołectwa: Zdzisławice, Kapronie, Władysławów	**1**	**Marek Stanisław Kotrybała**

Radny jest członkiem organu kolegialnego, jakim jest rada gminy, jest on reprezentantem mieszkańców gminy, dlatego art. 23 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym mówi o utrzymywaniu przez niego stałej więzi z mieszkańcami i ich organizacjami, w imieniu których przedstawia on organom gminy zgłoszone postulaty.

Organem wewnętrznym rady gminy jest przewodniczący, wybierany bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowego składu rady, do jego zadań należy organizowanie pracy rady oraz prowadzenie obrad rady, Przewodniczący wspierany jest w tym zakresie przez Wiceprzewodniczących.

Funkcję Przewodniczącej Rady Gminy Dzwola kadencja 2018-2023 sprawuje: **Urszula Kaproń.**

Funkcję Wiceprzewodniczącego Rady Gminy Dzwola kadencja 2018-2023 sprawują: **Józef Bączek** i **Marcin Marchut.**

Przewodnicząca Rady Gminy Dzwola pełni dyżur w każdy poniedziałek w godz. 12.15 – 13.45 w siedzibie Urzędu Gminy Dzwola (parter, pokój nr 6).

Rada obraduje na sesjach i rozstrzyga w drodze uchwał sprawy należące do jej kompetencji, określone w ustawie o samorządzie gminnym oraz innych ustawach, a także w przepisach prawnych wydawanych na podstawie ustaw.

W sesjach Rady uczestniczą – z głosem doradczym – Wójt oraz osoby nie będące radnymi zaproszone na sesję.

Obrady rady gminy są transmitowane i utrwalane za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk. Nagrania obrad są udostępniane w Biuletynie Informacji Publicznej i na stronie internetowej gminy https://dzwola.eu/.

Rada Gminy Dzwola kadencji 2018-2023 powołała następujące stałe komisje:

- Komisję Rewizyjną,
- Komisję Skarg, Wniosków i Petycji,
- Komisję Budżetową,
- Komisję Oświaty, Kultury i Sportu,
- Komisję Inwentaryzacyjną,
- Komisję Rolnictwa, Infrastruktury i Rozwoju.

Komisje podejmują i realizują przedsięwzięcia objęte właściwością Rady, które służą wykonywaniu jej zadań, zgodnie z ich przedmiotem działania, a w szczególności opiniują projekty uchwał Rady.

W dniu 22 listopada 2022 roku Prezydent RP podpisał: Ustawę z dnia 29 września 2022 roku o przedłużeniu kadencji organów jednostek samorządu terytorialnego.

Deklarowanym celem ustawy z dnia 29 września 2022 roku o przedłużeniu kadencji organów jednostek samorządu terytorialnego jest zmiana terminu wyborów samorządowych (tj. wyborów do rad gmin, rad powiatów, sejmików województw, rad dzielnic m.st. Warszawy oraz wyborów wójtów, burmistrzów i prezydentów miast) przez wydłużenie kadencji samorządowej do 30 kwietnia 2024 roku.

Przepisy ustawy wprowadzają czasowe odstępstwo od uregulowanej już materii.

Ustawa zmienia także dzień ustalenia liczby mieszkańców jednostki samorządu terytorialnego będącej podstawą określenia liczby radnych wybieranych do danej rady (zamiast ostatniego dnia roku, ostatni dzień kwartału poprzedzającego termin ogłoszenia zarządzenia wojewody ustalającego liczbę radnych), a także wprowadza początkowy termin, w którym tak ustalona liczba radnych może zostać przez wojewodę ogłoszona (nie wcześniej niż na 6 miesięcy i nie później niż na 4 miesiące przed upływem kadencji).

W celu wykonywania swych zadań Gmina tworzy jednostki organizacyjne i instytucje kultury, które działają na podstawie własnych statutów uchwalonych w trybie odrębnych przepisów.

Wójt prowadzi rejestr gminnych jednostek organizacyjnych i instytucji kultury, który udostępnia w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu.

Jednostki organizacyjne Gminy Dzwola:

- **URZĄD GMINY DZWOLA**
  adres: Dzwola 168, 23- 304 Dzwola, tel. 15 875 22 15

Urząd Gminy Dzwola stanowi aparat pomocniczy Wójta, Rady i jej Komisji oraz innych organów funkcjonujących w strukturze Gminy.

Do zakresu działań Urzędu należy zapewnienie warunków należytego wykonania spoczywających na Gminie:

1) zadań własnych;
2) zadań zleconych z zakresu administracji rządowej;
3) zadań wykonywanych na podstawie porozumienia z organami administracji rządowej oraz jednostkami samorządu terytorialnego;
4) zadań wynikających z przepisów szczególnych.

Kierownikiem, sobą zarządzającą jednostką jest Wójt Gminy Dzwola: Wiesław Dyjach.

- **OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W DZWOLI**
  adres: Dzwola 168, 23- 304 Dzwola, tel. 15 875 22 15

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzwoli realizuje zadania:

1) zlecone Gminie Dzwola – w zakresie ustalonym ustawami i innymi aktami prawnymi zgodnie z porozumieniami, umowami i decyzjami Wojewody;
2) własne Gminy Dzwola – wynikające z ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku oraz inne zadania przewidziane w odrębnych ustawach lub uchwałach Rady Gminy Dzwola;
3) inne na podstawie upoważnienia udzielonego przez Wójta Gminy Dzwola.

Kierownikiem, osobą zarządzającą jednostką jest Kierownik OPS w Dzwoli – Ewa Bielak, funkcję sprawuje od 1 lipca 2014 roku.

- **PUBLICZNA SZKOŁA PODSTAWOWA W BRANWI**
  adres: Branew Szlachecka 19, 23- 304 Dzwola, tel. 15 875 22 46

Do obwodu szkoły należą miejscowości: Branew Szlachecka, Branew Ordynacka, Branewka, Branewka-Kolonia.

Dyrektorem – osobą zarządzającą jednostką jest Dyrektor PSP w Branwi – Krzysztof Fac, funkcję sprawuje od 1 kwietnia 1995 roku.

- **ZESPÓŁ SZKÓŁ W DZWOLI**
  adres: Dzwola 121b, 23- 304 Dzwola, tel. 15 875 22 04

W skład Zespołu Szkół wchodzi Publiczne Przedszkole oraz Publiczna Szkoła Podstawowa w Dzwoli im. „Bohaterów Września 1939”.

Do obwodu szkoły należą miejscowości: Dzwola, Konstantów, Kocudza Górna.

Dyrektorem, osobą zarządzającą jednostką jest Dyrektor ZS w Dzwoli – Wiesław Mucha, funkcję sprawuje od 1 września 2018 roku.

- **ZESPÓŁ SZKÓŁ W KOCUDZY**
  adres: Kocudza Pierwsza 29, 23- 304 Dzwola, tel. 15 875 32 73

W skład Zespołu Szkół wchodzi: Publiczne Przedszkole oraz Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kocudzy.

Do obwodu szkoły należą miejscowości: Kocudza Pierwsza, Kocudza Druga, Kocudza Trzecia, Zdzisławice, Kapronie, Władysławów

Dyrektorem – osobą zarządzającą jednostką jest Dyrektor ZS w Kocudzy – Bożena Dubiel-Czochra, funkcję sprawuje od 1 września 2006 roku.

- **ZESPÓŁ SZKÓŁ W KRZEMIENIU**
  adres: Krzemień Pierwszy 192, 23- 304 Dzwola, tel. 15 875 28 55

W skład Zespołu Szkół wchodzi: Publiczne Przedszkole oraz Publiczna Szkoła Podstawowa w Krzemieniu im. „ks. Jana Twardowskiego".

Do obwodu szkoły należą miejscowości: Krzemień Pierwszy, Krzemień Drugi, Flisy, Zofianka Dolna.

Dyrektorem – osobą zarządzającą jednostką jest Dyrektor ZS w Krzemieniu – Tomasz Dudzic, funkcję sprawuje od 1 września 2019 roku.

- **GMINNA BIBLIOTEKA PUBLICZNA I OŚRODEK KULTURY**
  adres: Kocudza Druga 59, 23- 304 Dzwola, tel. 881 799 703

Wykonywanie zadań własnych gminy w zakresie organizowania działalności kulturalnej, zaspokajanie potrzeb oświatowych i informacyjnych ogółu społeczeństwa oraz uczestniczenie w upowszechnianiu wiedzy i kultury, poprzez zapewnienie mieszkańcom dostępu do materiałów bibliotecznych i informacji. Szczegółowe zadania GBPiOK określa statut.

Dyrektorem – osobą zarządzającą jednostką jest Dyrektor GBPiOK – Tomasz Jaszek, funkcję sprawuje od 1 stycznia 2020 roku.

Jednostkami pomocniczymi gminy są sołectwa. Wójt prowadzi rejestr jednostek pomocniczych Gminy, który udostępnia w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu. O utworzeniu, połączeniu i podziale sołectwa a także zmianie jego granic rozstrzyga Rada w drodze uchwały.

Jednostki pomocnicze Gminy Dzwola:

- **Sołectwo Branew**

Organ wykonawczy sołectwa: Sołtys – Krzysztof Wojciechowski, funkcję sprawuje od 2018 roku. Miejscowości wchodzące w skład jednostki pomocniczej:

Nazwa miejscowości	Powierzchnia obszaru miejscowości w:	
	km^2	ha
Branew Ordynacka	3,33	332,58
Branew Szlachecka	7,51	751,00

- **Sołectwo Branewka**

Organ wykonawczy sołectwa: Sołtys – Krzysztof Mazur, funkcję sprawuje od 1998 roku. W skład jednostki pomocniczej wchodzi miejscowość:

Nazwa miejscowości	Powierzchnia obszaru miejscowości w:	
	km²	ha
Branewka	3,66	366,10

- **Sołectwo Branewka-Kolonia**

Organ wykonawczy sołectwa: Sołtys – Tadeusz Paluch, funkcję sprawuje od 2010 roku. W skład jednostki pomocniczej wchodzi miejscowość:

Nazwa miejscowości	Powierzchnia obszaru miejscowości w:	
	km²	ha
Branewka- Kolonia	2,54	253,96

- **Sołectwo Dzwola**

Organ wykonawczy sołectwa: Sołtys – Jan Juźko, funkcję sprawuje od 2006 roku. W skład jednostki pomocniczej wchodzi miejscowość:

Nazwa miejscowości	Powierzchnia obszaru miejscowości w:	
	km²	ha
Dzwola	22,39	2 239,15

- **Sołectwo Flisy**

Organ wykonawczy sołectwa: Sołtys – Teresa Flis, funkcję sprawuje od 2018 roku. W skład jednostki pomocniczej wchodzi miejscowość:

Nazwa miejscowości	Powierzchnia obszaru miejscowości w:	
	km²	ha
Flisy	55,12	5 512,24

- **Sołectwo Kapronie**

Organ wykonawczy sołectwa: Sołtys – Stanisław Pawusiak, funkcję sprawuje od 2010 roku. W skład jednostki pomocniczej wchodzi miejscowość:

Nazwa miejscowości	Powierzchnia obszaru miejscowości w:	
	km²	ha
Kapronie	1,90	190,09

- **Sołectwo Kocudza Druga**

Organ wykonawczy sołectwa: Sołtys – Józef Bączek, funkcję sprawuje od 1998 roku. W skład jednostki pomocniczej wchodzi miejscowość:

Nazwa miejscowości	Powierzchnia obszaru miejscowości w:	
	km²	ha
Kocudza Druga	12,17	1 216,70

- **Sołectwo Kocudza Pierwsza**

Organ wykonawczy sołectwa: Sołtys – Jan Bielak, funkcję sprawuje od 2002 roku. W skład jednostki pomocniczej wchodzi miejscowość:

Nazwa miejscowości	Powierzchnia obszaru miejscowości w:	
	km^2	ha
Kocudza Pierwsza	5,33	532,54

- **Sołectwo Kocudza Trzecia**

Organ wykonawczy sołectwa: Sołtys – Ryszard Liwak, funkcję sprawuje od 2002 roku. W skład jednostki pomocniczej wchodzi miejscowość:

Nazwa miejscowości	Powierzchnia obszaru miejscowości w:	
	km^2	ha
Kocudza Trzecia	19,22	1 921,77

- **Sołectwo Kocudza Górna**

Organ wykonawczy sołectwa: Sołtys – Alina Świś, funkcję sprawuje od 1998 roku. W skład jednostki pomocniczej wchodzi miejscowość:

Nazwa miejscowości	Powierzchnia obszaru miejscowości w:	
	km^2	ha
Kocudza Górna	2,03	203,29

- **Sołectwo Konstantów**

Organ wykonawczy sołectwa: Sołtys – Jan Moskal, funkcję sprawuje od 1998 roku. W skład jednostki pomocniczej wchodzi miejscowość:

Nazwa miejscowości	Powierzchnia obszaru miejscowości w:	
	km^2	ha
Konstantów	6,90	689,84

- **Sołectwo Krzemień Drugi**

Organ wykonawczy sołectwa: Sołtys – Mariusz Abram, funkcję sprawuje od 2014 roku. W skład jednostki pomocniczej wchodzi miejscowość:

Nazwa miejscowości	Powierzchnia obszaru miejscowości w:	
	km^2	ha
Krzemień Drugi	17,94	1 793,72

- **Sołectwo Krzemień Pierwszy**

Organ wykonawczy sołectwa: Sołtys – Sławomir Mróz, funkcję sprawuje od 2010 roku. W skład jednostki pomocniczej wchodzi miejscowość:

Nazwa miejscowości	Powierzchnia obszaru miejscowości w:	
	km^2	ha
Krzemień Pierwszy	9,65	965,40

- **Sołectwo Władysławów**

Organ wykonawczy sołectwa: Sołtys – Czesława Małek, funkcję sprawuje od 2010 roku. W skład jednostki pomocniczej wchodzi miejscowość:

Nazwa miejscowości	Powierzchnia obszaru miejscowości w:	
	km^2	ha
Władysławów	20,18	2 017,60

- **Sołectwo Zdzisławice**

Organ wykonawczy sołectwa: Sołtys – Józef Dyjach, funkcję sprawuje od 2014 roku. W skład jednostki pomocniczej wchodzi miejscowość:

Nazwa miejscowości	Powierzchnia obszaru miejscowości w:	
	km^2	ha
Zdzisławice	8,43	842,67

- **Sołectwo Zofianka Dolna**

Organ wykonawczy sołectwa: Sołtys – Jan Piecyk, funkcję sprawuje od 2010 roku. W skład jednostki pomocniczej wchodzi miejscowość:

Nazwa miejscowości	Powierzchnia obszaru miejscowości w:	
	km^2	ha
Zofianka Dolna	2,06	206,08

Sołtysom przysługuje prawo składania wniosków w zakresie przyznania sołectwu środków z budżetu Gminy oraz obowiązek składania Wójtowi informacji o sposobie wykorzystania przyznanych sołectwu w budżecie gminy środków i dochodów uzyskanych z użytkowania mienia komunalnego. Działalność sołectw podlega kontroli prowadzonej przez Komisję Rewizyjną. Sołtys może uczestniczyć w pracach Rady. Sołtys może zabierać głos na sesjach, nie ma jednak prawa do udziału w głosowaniu.

Gmina Dzwola posiada herb, którego wzór i zasady używania określa uchwała Nr XXIX/212/2018 Rady Gminy Dzwola z dnia 19 marca 2018 roku w sprawie ustanowienia herbu, flagi, flagi stolikowej, banneru, sztandaru i pieczęci Gminy Dzwola oraz zasad ich stosowania (Dz. Urz. Woj. Lubel. z 2018 r. poz. 1619).

W 2022 roku Zarządzeniem Nr 122/2022 Wójta Gminy Dzwola z dnia 17 października 2022 roku zostało ustanowione logo Gminy Dzwola. Logo podkreśla walory przyrodnicze gminy, jest nowoczesną interpretacją graficzną z zachowaniem tradycyjnej formy. Elementy graficzne są na tyle proste w swojej formie, że bez problemu nadają się do powielania na różnych materiałach, nośnikach i technikach druku. Gmina Dzwola używa nowego znaku graficznego, promocyjnego, który jest wykorzystywany w przestrzeni publicznej, w przestrzeni wirtualnej oraz na gminnych materiałach promocyjnych, informacyjnych i reklamowych.

GMINA DZWOLA

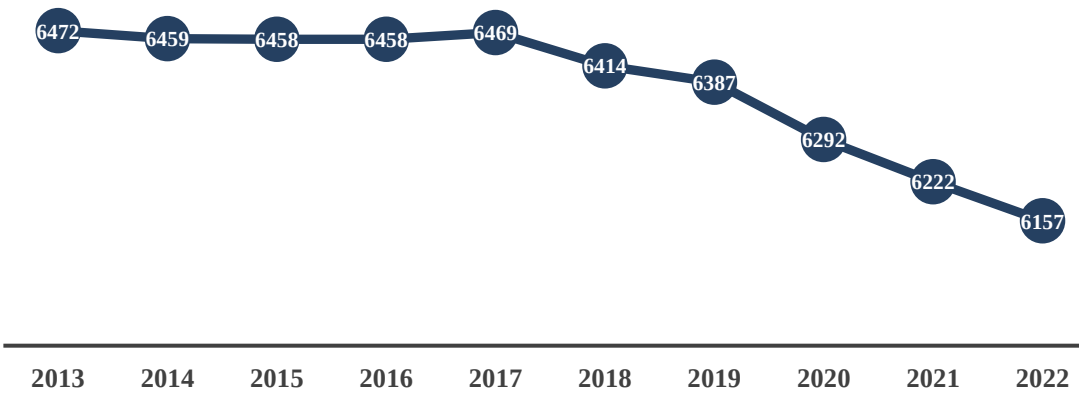
Logo jest znakiem promocyjnym danej jednostki, który wyróżnia ją na tle innych jednostek, służącym przede wszystkim do działań promocyjnych i komunikacyjnych.

1.3 Ludność i demografia

W Gminie Dzwola zameldowanych jest obecnie 6 157 osób, są to dane na dzień 31 grudnia 2022 roku zgodnie z prowadzonym w Urzędzie Gminy Dzwola rejestrem mieszkańców. Gmina Dzwola pod względem liczby ludności w powiecie janowskim jest na trzecim miejscu, natomiast na pierwszym pośród gmin wiejskich z terenu powiatu janowskiego.

Mieszkańcem gminy jest osoba fizyczna przebywająca na terytorium gminy, pod danym adresem z zamiarem pobytu stałego lub pobytu czasowego trwającego co najmniej 30 dni. Miejscem zamieszkania osoby fizycznej jest miejscowość, w której osoba ta przebywa z zamiarem stałego pobytu. Stałego zamieszkania danej osoby w określonym miejscu nie ocenia się wyłącznie według jej zameldowania na pobyt stały, lecz na podstawie faktów świadczących o jej stałym przebywaniu w tej miejscowości.

Od początku do końca 2022 roku liczba mieszkańców Gminy Dzwola zmniejszyła się o 65 osób, zaś w okresie 10 lat (2013-2022) gminę zamieszkuje mniej 315 mieszkańców.

Wykres: *Liczba mieszkańców w Gminie Dzwola, w latach 2013-2022, na dzień 31 grudnia danego roku*

Gmina Dzwola na przestrzeni lat 2013-2022 charakteryzuje się stałym trendem spadku liczby mieszkańców. Co nie jest tendencją odmienną od pozostałych gmin powiatu janowskiego, dla których również zauważalny jest spadek liczby mieszkańców. W okresie 2013-2022 średnia zmniejszenia liczby ludności na terenie Gminy Dzwola wyniosła 32 osoby rocznie.

Gmina Dzwola charakteryzuje się niskim wskaźnikiem gęstości zaludnienia tj. 31 os/km^2. Pod tym względem zajmuje pierwsze miejsce w powiecie janowskim. Gmina Dzwola znacząco odbiega od średniej gęstości zaludnienia biorąc pod uwagę województwo lubelskie (85 os/km^2), powiat janowski (51 os/km^2).

W roku 2022 w Gminie Dzwola zamieszkiwało 6 157 osób, w tym: 1 089 w wieku przedprodukcyjnym (0-17), w wieku produkcyjnym 1 623 kobiet (18-59) i 2 070 mężczyzn (18-64) oraz w wieku poprodukcyjnym 894 kobiet (60+) i 481 mężczyzn (65+). Stwierdzić należy, że struktura społeczeństwa Gminy Dzwola w aspekcie ekonomicznych grup wiekowych jest porównywalna.

Gmina Dzwola podzielona jest na 17 miejscowości. Trzy największe miejscowości pod względem liczby mieszkańców to: Dzwola (13,33%), Krzemień Pierwszy (11,77%), Kocudza Druga (11,46%), natomiast trzy najmniejsze to: Kapronie (1,18%), Władysławów (1,21%), Flisy (1,81%).

Tabela: Liczba mieszkańców w poszczególnych miejscowości w Gminie Dzwola

Nazwa miejscowości	Liczba mieszkańców w latach:							
	2017	2018	2019	2020	2021	2022		
						kobiety	mężczyźni	razem
Branew Ordynacka	164	164	161	155	157	75	80	**155**
Branew Szlachecka	267	262	257	258	253	127	119	**246**
Branewka	218	211	213	210	201	91	109	**200**
Branewka- Kolonia	164	165	166	165	160	78	82	**160**
Dzwola	894	883	871	851	839	412	409	**821**
Flisy	109	113	113	113	109	54	58	**112**
Kapronie	85	78	77	75	76	33	40	**73**
Kocudza Pierwsza	524	535	538	518	524	261	261	**522**
Kocudza Druga	754	746	744	726	713	343	363	**706**
Kocudza Trzecia	723	712	705	694	694	332	361	**693**
Kocudza Górna	152	147	150	146	144	76	67	**143**
Konstantów	327	319	323	322	307	157	151	**308**
Krzemień Pierwszy	748	744	741	742	738	358	367	**725**
Krzemień Drugi	686	683	683	678	671	334	328	**662**
Władysławów	76	77	77	75	76	37	38	**75**
Zdzisławice	332	328	329	326	326	156	166	**322**
Zofianka Dolna	247	247	239	238	234	119	115	**234**
razem w gminie:	**6470**	**6414**	**6387**	**6292**	**6222**	**3 043**	**3 114**	**6 157**

Statystyka mieszkańców według płci od kilku lat kształtuje się na porównywalnym poziomie. Charakterystyczna jest przewaga ilości mężczyzn nad ilością kobiet. Choć analizując przedział lat 2017-2022 zauważalna jest tendencja do zmniejszania przewagi ilości mężczyzn nad ilością kobiet.

Z przedstawionych danych (na dzień 31 grudnia 2022 roku) wynika, iż udział mężczyzn w ogólnej liczbie ludności jest większy niż kobiet, jest ich o 71 więcej.

W przedziale czasowym (2017-2022) saldo ruchu naturalnego w Gminie Dzwola w większości miejscowości utrzymywało się na poziomie ujemnym, co przyczyniło się na zmniejszenie liczby ludności, równocześnie przyczyniając się do starzenia się społeczności gminy. Tylko jedna miejscowość: Flisy, przez analizowany okres utrzymała współczynnik na poziomie dodatnim. Najszybciej wyludniającymi się miejscowościami są: Branewka, Dzwola, Branew Szlachecka oraz Kocudza Druga.

Wpływ na liczbę mieszkańców w gminie ma przyrost naturalny oraz migracja mieszkańców w inne miejsca w Polsce oraz wyjazdy za granicę, głównie w celach ekonomicznych. W 2022 roku, w USC w Dzwoli przyjęto 298 zgłoszeń dotyczących zameldowania, wymeldowania lub wyjazdu za granicę, w tym zarejestrowano 159 zameldowań na pobyt stały, 7 zameldowań na pobyt czasowy oraz 139 wymeldowań, są to zarówno wymeldowania jak i zameldowania w obrębie Gminy Dzwola, jak i zewnętrzne.

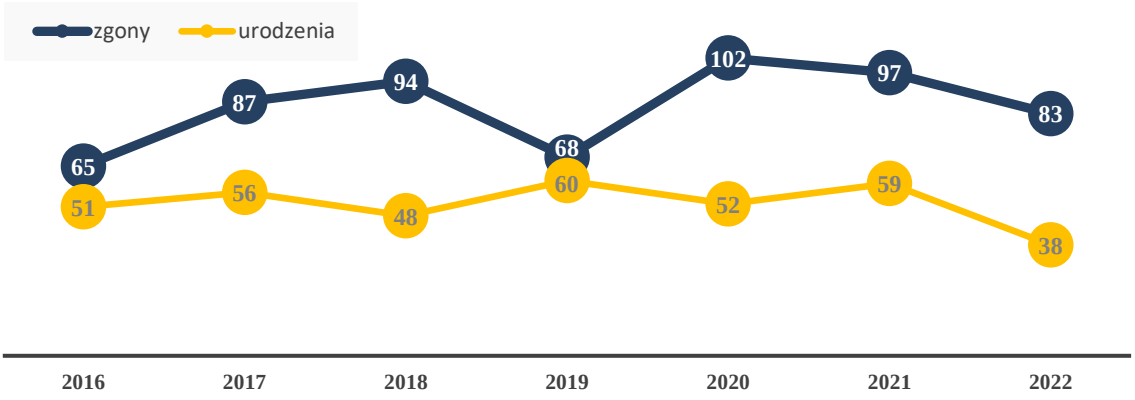
W minionym roku Urząd Stanu Cywilnego w Dzwoli zarejestrował, iż ogólna liczba mieszkańców Gminy, którzy zawarli związek małżeński to 63 osoby.

Zgodnie z danymi zawartymi w rejestrze mieszkańców prowadzonym w Urzędzie Gminy Dzwola, 14 najstarszych mieszkańców Gminy Dzwola to: kobieta ur. w 1924 roku, mężczyzna ur. w 1925 roku, 3 kobiety i 4 mężczyzn ur. w 1927 roku, 3 kobiety i 2 mężczyzn ur. w 1928 roku.

Tabela: Liczba urodzeń i zgonów z podziałem na poszczególne miejscowości

Miejscowość	Urodzenia w latach				Zgony w latach			
	2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022
Branew Ordynacka	0	0	1	1	3	4	3	3
Branew Szlachecka	1	2	1	1	5	2	3	4
Branewka	4	2	2	3	2	4	9	3
Branewka-Kolonia	1	1	3	0	0	2	5	1
Dzwola	6	10	6	0	8	19	12	9
Flisy	0	3	0	2	2	4	2	0
Kapronie	1	0	2	1	2	0	0	3
Kocudza Druga	7	2	6	5	10	8	11	12
Kocudza Górna	0	3	1	1	1	4	2	2
Kocudza Pierwsza	4	1	10	2	7	6	8	10
Kocudza Trzecia	11	6	5	7	7	15	6	5
Konstantów	9	2	4	3	2	2	9	2
Krzemień Drugi	6	6	3	2	6	11	9	8
Krzemień Pierwszy	8	11	10	7	10	12	8	13
Władysławów	0	0	0	1	0	2	1	1
Zdzisławice	1	2	2	1	1	4	5	5
Zofianka Dolna	1	1	3	1	2	3	4	2
Razem:	**60**	**52**	**59**	**38**	**68**	**102**	**97**	**83**

Gmina Dzwola ma ujemny przyrost naturalny. W 2022 roku urodziło się 38 dzieci, w tym: 15 dziewczynek i 23 chłopców, natomiast zmarło 83 osoby.

Wykres: *Liczba urodzeń i zgonów w Gminie Dzwola w latach 2016-2022*

Z danych przekazanych przez Urząd Stanu Cywilnego widoczne jest, iż liczba zgonów znacznie przewyższa liczbę urodzeń.

1.4 Podmioty gospodarcze

Do grupy podmiotów gospodarujących zalicza się w Polsce wszystkie jednostki organizacyjne oraz gospodarstwa domowe. Pod pojęciem „podmiotów gospodarki narodowej" zgodnie z definicją Głównego Urzędu Statystycznego rozumie się zaś osoby prawne, jednostki organizacyjne, które nie posiadają osobowości prawnej (również ich zakłady, oddziały, filie stanowiące ich jednostki lokalne) oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Podmioty gospodarujące można klasyfikować z punktu widzenia pełnionych przez nich funkcji. Wyróżnić zatem można: gospodarstwa domowe, przedsiębiorstwa, instytucje finansowe i ubezpieczeniowe, instytucje rządowe i samorządowe, instytucje niekomercyjne.

Szczególną grupą podmiotów gospodarki narodowej są przedsiębiorstwa. Przedmiotem i celem ich funkcjonowania jest prowadzenie działalności gospodarczej. W tym zakresie charakteryzują się one najczęściej samodzielnością, nastawieniem na osiąganie przychodów i generowanie zysków oraz posiadaniem majątku. Istnieje wiele klasyfikacji podmiotów gospodarujących, w tym przedsiębiorstw z punktu widzenia różnorakich kryteriów. Podmioty te najczęściej klasyfikuje się ze względu na własność, formę organizacyjno-prawną, rodzaj prowadzonej działalności czy rozmiar tej działalności. Z punktu widzenia własności, podstawowym kryterium podziału przedsiębiorstw jest rozróżnienie na sektor publiczny i sektor prywatny.

Gospodarka lokalna to gospodarowanie na szczeblu gminy, to zbiór podmiotów gospodarczych, konsumentów, organów władzy, które znajdują się na jej terenie oraz powiązania i współzależności między nimi, które wynikają nie tylko z ich współpracy, ale także z konkurencyjności. W tym miejscu należy podkreślić, iż to właśnie kapitał ludzki i kapitał społeczny są w dzisiejszych czasach podstawowym czynnikiem rozwoju społeczno-gospodarczego.

Najważniejszą wartością Gminy Dzwola jest więc społeczność tworząca gminę, a przede wszystkim jej mieszkańcy, dla których odpowiednio do ich potrzeb, należy zapewnić wysokiej jakości usługi społeczne oraz atrakcyjną przestrzeń publiczną. Tym samym gmina to miejsce przyjazne i bezpieczne, otwarte na wszystkie grupy społeczne oraz wspierające ich aktywność.

Ważnym elementem rozwoju gminy są również przedsiębiorcy, których gmina wspiera w prowadzeniu działalności gospodarczej, a także środowisko przyrodnicze wraz z jego walorami turystyczno-rekreacyjnymi. Z tego względu Gmina Dzwola dąży do poprawy stanu środowiska oraz wdraża rozwiązania proekologiczne, aby zwiększyć jakość życia w gminie oraz przeciwdziałać skutkom zmian klimatu.

Jako samorząd czujemy się odpowiedzialni za gminę i naszych mieszkańców. Podatki, są ważne i należy pamiętać, że w całości trafiają one do budżetu gminy i to głównie z podatków samorządy mogą przeprowadzać pewne inwestycje. Trzeba jednak rozsądnie przeliczać i wyważać decyzje, chroniąc przy tym interesy przede wszystkim mieszkańców i przedsiębiorców.

Gmina Dzwola tworzy dla przedsiębiorstw korzystne warunki prowadzenia działalności gospodarczej poprzez infrastrukturę techniczną, doradztwo oraz niskie stawki podatków lokalnych.

Na terenie Gminy Dzwola działa wiele firm z przeważającą rolą podmiotów gospodarczych prowadzonych przez osoby fizyczne. W 2022 roku zarejestrowanych w systemie Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej CEIDG było ogółem 211 podmiotów gospodarczych, działających na terenie Gminy Dzwola, z czego zdecydowana większość stanowiły firmy prywatne. Natomiast w Krajowym Rejestrze Sądowym KRS widniało zarejestrowanych w naszej gminie 16 przedsiębiorstw.

Tabela: Liczbę przedsiębiorców działających na terenie Gminy Dzwola w latach 2021-2022 z podziałem na miejscowości

Nazwa miejscowości	Liczba działalności gospodarczych na terenie gminy Dzwola w:	
	2021	2022
Branew Ordynacka	11	11
Branew Szlachecka	11	12
Branewka	11	10
Branewka- Kolonia	7	6
Dzwola	32	41
Flisy	3	3
Kapronie	2	2
Kocudza Pierwsza	17	16
Kocudza Druga	21	24
Kocudza Trzecia	24	24
Kocudza Górna	4	4
Konstantów	13	8
Krzemień Pierwszy	19	23
Krzemień Drugi	14	11
Władysławów	3	1
Zdzisławice	7	8
Zofianka Dolna	9	7
razem w gminie:	**208**	**211**

W okresie 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r. pracownicy Urzędu Gminy Dzwola przetworzyli w systemie CEIDG 98 wniosków CEIDG-1, w tym dotyczących:

- założenia działalności: 18,
- zmiany: 38,
- zmiany z zawieszeniem: 22,
- zmiany z wznowieniem: 7,
- zakończenia: 13.

Celem wsparcia przedsiębiorców z terenu Gminy Dzwola udzielano również porad i interpretacji przepisów, dotyczących w szczególności: zasad podejmowania, rejestracji i prowadzenia działalności gospodarczej.

Podejmując próbę określenia struktury lokalnej gospodarki konieczne jest również zidentyfikowanie głównych sektorów aktywności przedsiębiorstw zarejestrowanych w Gminie Dzwola.

Z punktu widzenia statystyki gospodarki, bardzo istotne znaczenie ma podział przedsiębiorstw według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD). Klasyfikacja ta systematyzuje w sposób hierarchiczny wszystkie działalności występujące w gospodarce narodowej z punktu widzenia przedmiotowego. W ramach PKD wyodrębnia się 17 sekcji, 60 działów, 222 grupy, 503 klasy i 647 podklas.

Tabela: Liczba wpisów wg sekcji działalności gospodarczej w latach 2019-2022

Kod sekcji	Ilość działalności na dzień 31 grudnia			
	2019	2020	2021	**2022**
A - rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	13	12	12	**11**
C - przetwórstwo przemysłowe	24	25	25	**27**
E - dostawa wody; gospodarowanie ciekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	2	2	3	**2**
F - budownictwo	69	73	78	**76**
G - handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	34	43	41	**37**
H - transport i gospodarka magazynowa	10	10	10	**12**
I - działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	2	1	1	**1**
J - informacja i komunikacja	2	2	3	**5**
K - działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2	2	2	**2**
L - działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1	1	1	**1**
M - działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	12	12	9	**10**
N - działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	4	8	9	**11**
P - edukacja	1	1	1	**1**
Q - opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3	3	4	**4**
R - działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2	3	3	**2**
S - pozostała działalność usługowa	6	6	6	**9**
Suma:	**187**	**204**	**208**	**211**

Na podstawie danych z CEIDG można zauważyć, że w 2022 roku, w Gminie Dzwola jest trzy dominujące branże gospodarki poza rolnictwem. Największa grupa przedsiębiorstw działała w sferze budownictwa (Sekcja F, 76 podmioty). Ponadto znacząca liczba firm lokalnych funkcjonowała w sektorze handlu (Sekcja G, 37 podmioty). Na trzecim miejscu pod względem zarejestrowanych podmiotów i wykonywanej działalności plasuje się przetwórstwo przemysłowe (Sekcja C, 27 podmiotów).

Struktura podmiotów gospodarczych na terenie gminy zarówno pod względem ich własności jak i rodzaju prowadzonej przez nie działalności jest bardzo zróżnicowana. Jednym z elementów charakteryzującym przedsiębiorczość na terenie gminy jest struktura istniejących firm pod względem skali ich wielkości. W tym zakresie zdecydowanie dominującymi przedsiębiorstwami w gminie są mikroprzedsiębiorstwa, zatrudniające do 9 pracowników, niemniej jednak są to w zdecydowanej większości firmy jednoosobowe. Struktura ta jest charakterystyczna dla obszarów wiejskich całego regionu.

Gmina Dzwola ma charakter rolniczo-przemysłowy. Wiodącą funkcją gminy jest rolnictwo, produkcja żywności oraz obsługa ludności i związane z tym osadnictwo. Obecnie produkcja rolnicza nastawiona jest na zaspokojenie własnych potrzeb rolników oraz handel, ale gmina może stanowić bazę surowcową dla przetwórstwa rolno-spożywczego oraz produkcji przemysłowej dla potrzeb rolnictwa, a także rozwoju usług służących rolnictwu i gospodarce żywnościowej.

Rolnictwo w Gminie Dzwola charakteryzuje się dużym rozdrobnieniem gospodarstw rolnych. Na terenie Gminy funkcjonuje 2 071 gospodarstw rolnych, z czego 81% to gospodarstwa o wielkości od 1 do 5 ha.

Struktura gospodarstw rolnych w Gminie Dzwola wg grup obszarowych użytków rolnych zgodnie z danymi na koniec 2022 roku, przedstawia się następująco:

- gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych 1-2 ha: 780,
- gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych 2-5 ha: 896,
- gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych 5-7 ha: 205,
- gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych 7-10 ha: 119,
- gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych 10-15 ha: 58,
- gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych powyżej 15 ha: 13.

Na potencjał ekonomiczny gospodarstw rolnych przede wszystkim wpływa jakość gleb, ponieważ przesądza ona o kierunkach produkcji, a także o osiąganych wynikach. Na terenie Gminy Dzwola występują głównie gleby lessowe, pyłowe, piaskowe, piaszczysto-gliniaste oraz mułowe, o średniej żyzności. Jakość tych gleb determinuje w dużym stopniu kierunki upraw roślin i hodowli zwierząt. W uprawach, występujących na terenie gminy, dominują zboża, gryka i ziemniaki oraz w ostatnich latach znacznie wzrosła produkcja malin.

W Gminie Dzwola niewielki jest również odsetek gospodarstw różnicujących swoją działalność rolną. Na terenie gminy nie ma gospodarstw prowadzących działalność agroturystyczną.

Większość instytucji otoczenia rolnictwa znajduje się w Janowie Lubelskim. Oddział ARiMR w Janowie Lubelskim obsługuje mieszkańców z całego powiatu. Na terenie gminy nie ma infrastruktury skupu i przetwarzania produktów rolnych.

W Gminie Dzwola panują korzystne warunki przyrodniczo-rolnicze. Wśród gospodarstw rolnych dominują tradycyjne metody produkcji, bez nadmiernego stosowania środków chemicznych do nawożenia i ochrony upraw. Czynnik ten może być atutem do rozwoju rolnictwa ekologicznego, a także upraw nastawionych na odnawialne źródła energii.

2. Budżet i majątek gminy

2.1 Wykonanie budżetu Gminy Dzwola

Wykonywanie budżetu to podejmowanie czynności prawnych i faktycznych służących realizacji zadań ujętych w budżecie. Istotą wykonywania budżetu jest realizowanie ustalonych w uchwale budżetowej, kwot dochodów i przychodów oraz wydatków i rozchodów.

Czynności pomocnicze warunkują możliwość efektywnego i legalnego wykonywania budżetu. Do działań pomocniczych można zaliczyć m.in. opracowywanie planów finansowych i dokonywanie zmian w budżecie. Budżet to roczny plan dochodów i wydatków jednostki samorządu terytorialnego oraz przychodów i rozchodów tej jednostki.

Wykonywanie budżetu stanowi jeden z etapów procedury budżetowej, na którą składają się: opracowanie projektu budżetu (planowanie budżetowe), uchwalenie budżetu, wykonywanie budżetu i rachunkowość, sprawozdawczość oraz kontrola budżetu. Jest to główny etap procedury budżetowej, na którym urzeczywistniają się procesy gromadzenia i rozdysponowania środków publicznych. Wykonywanie budżetu jako jeden z etapów procedury rozpoczyna się 1 stycznia, tj. z początkiem roku budżetowego. Realizacja budżetu kończy się natomiast 31 grudnia.

Przepis art. 247 ust. 1 ustawy o finansach publicznych wskazuje zarząd jako organ wykonujący budżet jednostki samorządu terytorialnego. Zgodnie z definicją desygnatami tego pojęcia są nie tylko kolegialne organy wykonawcze, lecz także jednoosobowe organy wykonawcze, w naszej gminie jest to Wójt.

W wykonywaniu budżetu współuczestniczą, oprócz Wójta, w szczególności główny księgowy, kierownicy jednostek organizacyjnych sektora finansów publicznych oraz pracownicy, którym powierzono wykonywanie określonych obowiązków w zakresie gospodarki finansowej. Nie zmienia to jednak faktu, że główną rolę w tym procesie pełni organ wykonawczy, o czym świadczy zakres przypisanych mu praw i obowiązków, w szczególności o charakterze kontrolnym.

Wykonawcy budżetu w toku jego wykonywania są związani zarówno treścią uchwały budżetowej, jak i normami prawa powszechnie obowiązującego, w szczególności przepisami ustawy o finansach publicznych, przepisami ustaw o ustroju samorządu terytorialnego oraz innych szczegółowych aktów prawnych. Proces wykonywania budżetu powinien być realizowany w szczególności zgodnie z zasadami ogólnymi gospodarki finansowej.

Budżet Gminy Dzwola na 2022 rok przyjęty został przez Radę Gminy Dzwola Uchwałą Nr XXVI/191/2021 z dnia 28 grudnia 2021 roku i zakładał:

- dochody ogółem kwota: 32 917 369,37 zł, w tym:
  - dochody bieżące: 25 498 374,62 zł,
  - dochody majątkowe: 7 418 994,75 zł;
- wydatki ogółem kwota: 34 181 937,37 zł, w tym:
  - wydatki bieżące: 24 325 693,87 zł,
  - wydatki majątkowe: 9 856 243,50 zł;
- przychody budżetu gminy:1 885 097,00 zł,
- rozchody budżetu gminy: 620 529,00 zł.

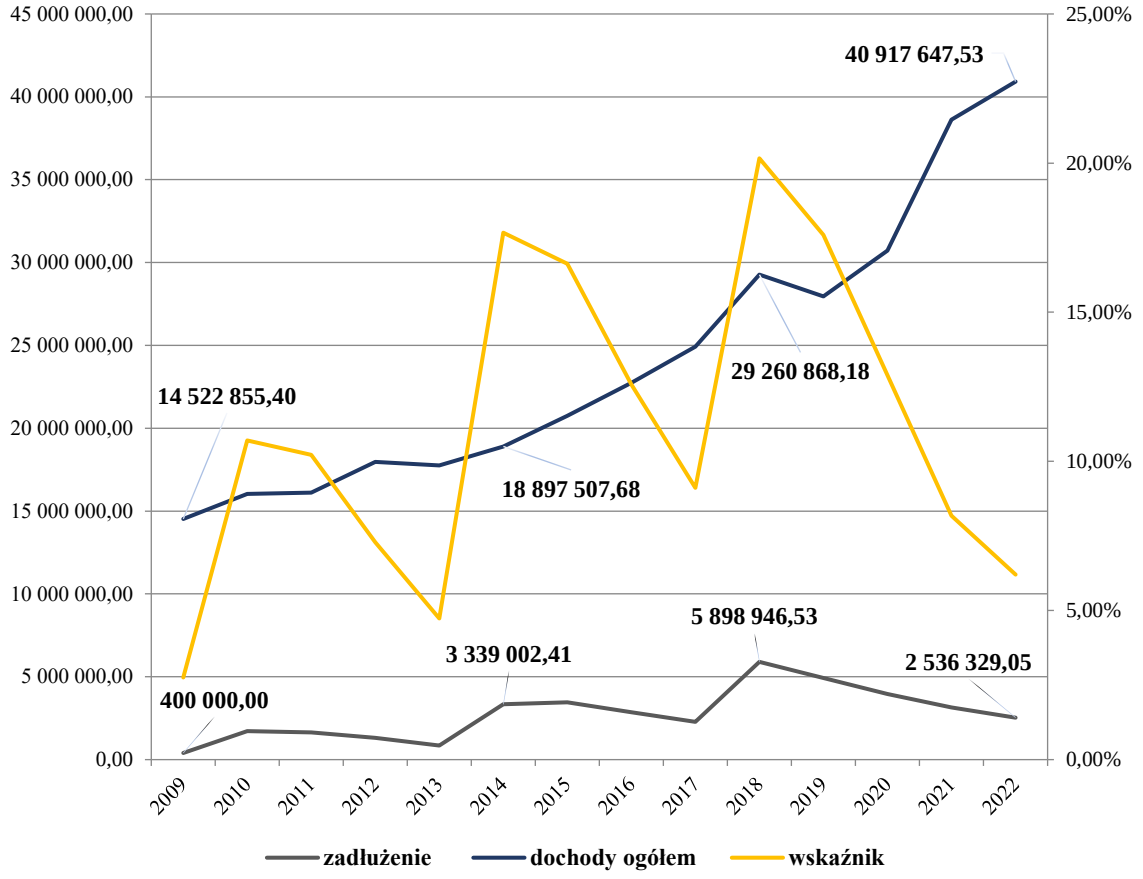
W wyniku zmian zaistniałych w trakcie roku 2022 budżet Gminy Dzwola, na dzień 31 grudnia 2022 roku zamknął się kwotami:

- dochody ogółem kwota: 40 917 647,53 zł, w tym:
  - dochody bieżące: 36 375 837,39 zł,
  - dochody majątkowe: 4 541 810,14 zł;
- wydatki ogółem kwota: 38 923 778,79 zł, w tym:
  - wydatki bieżące: 31 054 447,11 zł,
  - wydatki majątkowe: 9 869 331,68 zł;
- przychody budżetu gminy: 7 000 471,66 zł,
- rozchody budżetu gminy: 620 529,00 zł.

Różnica między planem dochodów a planem wydatków, na dzień uchwalania budżetu wynosiła -1 264 568,00 zł i stanowiła planowany deficyt budżetu Gminy Dzwola na 2022 rok. Ostatecznie na dzień 31 grudnia 2022 roku, budżet gminy zamknął się nadwyżką budżetową w wysokości: 1 993 868,74 zł.

W budżecie gminy na 2022 rok zaplanowane i wydatkowane zostały również rozchody w kwocie: 620 529,00 zł, które stanowią roczne raty spłaty zaciągniętych w latach 2014-2018 kredytów i pożyczek na zadania inwestycyjne.

Zadłużenie Gminy Dzwola na koniec 2022 roku wynosiło: 2 536 329,05 zł.

Wykres**:** *Dochody ogółem, zadłużenie oraz udział procentowy (wskaźnik) zadłużenia występującego na koniec każdego roku budżetowego, do zrealizowanych dochód ogółem za dany rok, w latach: 2009-2022, (w zł)*

Tabela: Zadłużenie, dochody ogółem oraz udział procentowy (wskaźnik) zadłużenia występującego na koniec każdego roku budżetowego, do zrealizowanych dochód ogółem za dany rok, w latach: 2009-2022

Rok	Zadłużenie (w zł)	Dochody ogółem (w zł)	Wskaźnik
2009	400 000,00	14 522 855,40	2,75%
2010	1 714 886,00	16 027 819,79	10,70%
2011	1 646 837,00	16 114 996,35	10,22%
2012	1 310 234,23	17 973 694,22	7,29%
2013	840 000,00	17 763 512,42	4,73%
2014	3 339 002,41	18 897 507,68	17,67%
2015	3 450 501,48	20 748 541,83	16,63%
2016	2 860 501,48	22 746 077,55	12,58%
2017	2 270 501,48	24 918 274,22	9,11%
2018	5 898 946,53	29 260 868,18	20,16%
2019	4 918 417,53	27 960 035,59	17,59%
2020	3 957 888,53	30 710 273,52	12,89%
2021	3 156 858,05	38 622 840,16	8,17%
2022	2 536 329,05	40 917 647,53	6,20%

Tabela: Relacja zrealizowanych dochód ogółem, do zrealizowanych wydatków ogółem na przestrzeni lat 2009-2022

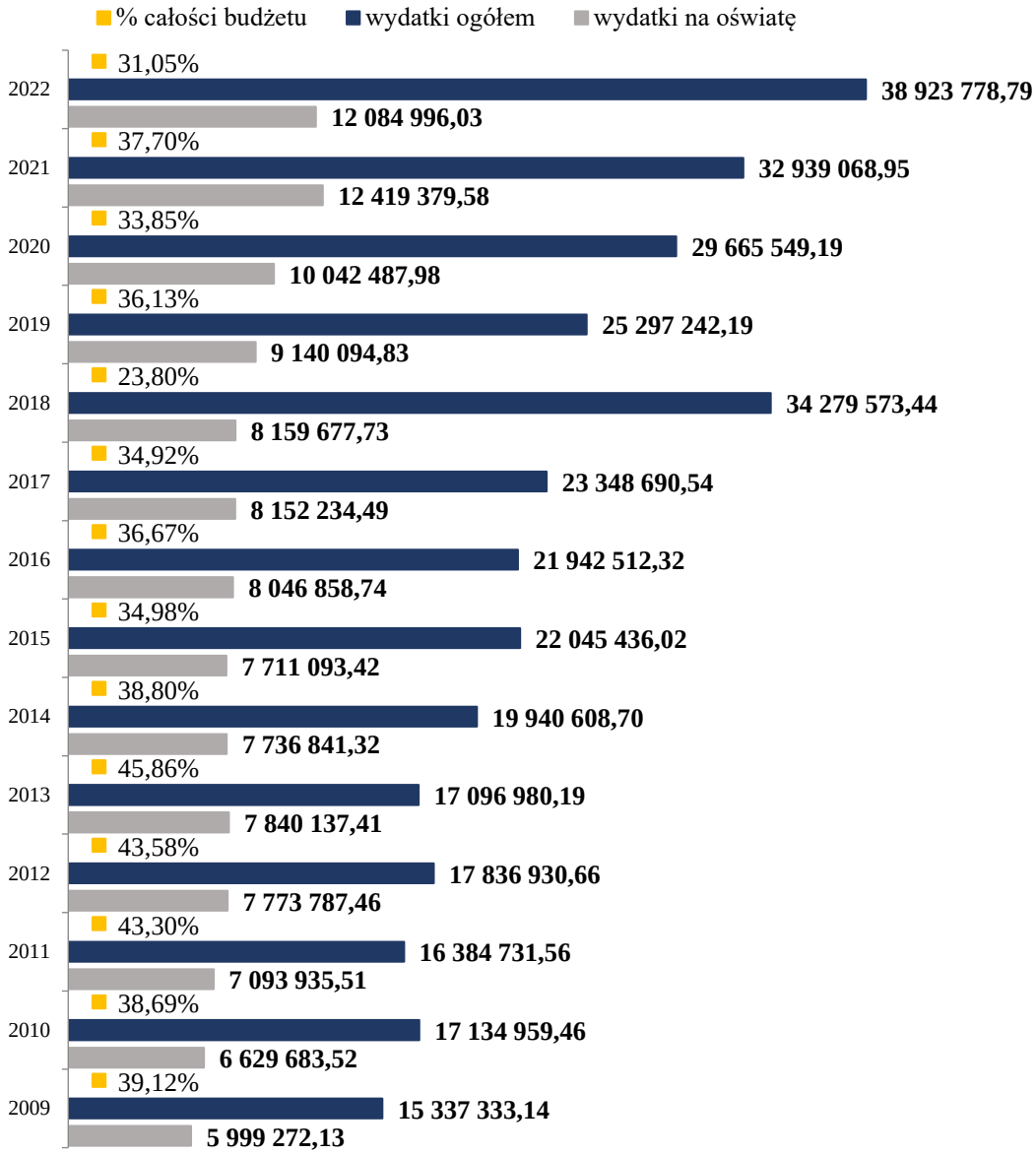
Rok	Zrealizowane dochody ogółem (w zł)	Zrealizowane wydatki ogółem (w zł)	Wynik budżetu (w zł)
2009	14 522 855,40	15 337 333,14	-814 477,74
2010	16 027 819,79	17 134 959,46	-1 107 139,67
2011	16 114 996,35	16 384 731,56	-269 735,21
2012	17 973 694,22	17 836 930,66	136 763,56
2013	17 763 512,42	17 096 980,19	666 532,23
2014	18 897 507,68	19 940 608,70	-1 043 101,02
2015	20 748 541,83	22 045 436,02	-1 296 894,19
2016	22 746 077,55	21 942 512,32	803 565,23
2017	24 918 274,22	23 348 690,54	1 569 583,68
2018	29 260 868,18	34 279 573,44	-5 018 705,26
2019	27 960 035,59	25 297 242,19	2 662 793,40
2020	30 710 273,52	29 665 549,19	1 044 724,33
2021	38 622 840,16	32 939 068,95	5 683 771,21
2022	40 917 647,53	38 923 778,79	1 993 868,74

Jak wynika z powyższej tabeli budżet Gminy Dzwola, zarówno po stronie dochodów jak i po stronie wydatków, na przestrzeni zaprezentowanych lat zwiększył się ponad dwukrotnie. Na szczególną uwagę zasługują lata 2018-2019, gdzie w 2018 roku zastał zaciągnięty nowy kredyt i pożyczka w łącznej wysokości: 4 218 445,05 zł, co pozwoliło zrealizować zaplanowane inwestycje m.in. budowa linii wodociągowej w miejscowościach: Krzemień Drugi, Flisy i Zofianka Dolna.

W 2018 roku wystąpił również największy deficyt budżetowy, jaki kiedykolwiek odnotowano w Gminie Dzwola.

Natomiast w roku 2019 spłata roczna rat kredytów i pożyczek wyniosła: 980 529,00 zł, zaś kwota odsetek spłaconych od tych zobowiązań to: 130 121,00 zł, co razem daje kwotę: 1 110 650,00 zł. Były to też największe roczne spłaty zadłużenia jakie wystąpiły w Gminie Dzwola. Nadwyrężyło to bardzo budżet tego roku i zablokowało wydatki inwestycyjne.

Analizując wydatki budżetu gminy na przestrzeni lat należy zwrócić również uwagę na proporcję wydatków, na zadania oświatowe w odniesieniu do wydatków ogółem.

Wykres: *Wydatki na zadania oświatowe do wydatków ogółem w latach 2009-2022, (w zł)*

Analiza struktury wydatków Gminy Dzwola pokazuje, że podobnie jak w innych samorządach gminnych, na oświatę i wychowanie wydatkowana jest największa część środków finansowych planowanych w budżetach. Subwencja oświatowa otrzymywana z Ministerstwa Finansów jest niestety niewystarczająca i pokrywa zaledwie połowę wydatków oświatowych.

2.2 Realizacja funduszu sołeckiego

W 2018 roku do ustawy o samorządzie gminnym dodano zapisy regulujące zasady tworzenia budżetów obywatelskich. Do tego czasu, mimo że tworzone w wielu polskich miastach, budżety obywatelskie nie były uregulowane przepisami prawa. Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym szczegóły dotyczące funkcjonowania budżetu obywatelskiego określa uchwała organu stanowiącego właściwej jednostki samorządu terytorialnego. Nowelizacja ustawy o samorządzie gminnym zakłada obowiązek utworzenia takiego budżetu w miastach na prawach powiatu, a gminom daje możliwość.

Zarówno budżet obywatelski (partycypacyjny), jak i fundusz sołecki to część środków finansowych wyodrębnionych w budżecie gminy, o których przeznaczeniu decydują mieszkańcy danej wspólnoty.

Fundusz sołecki został utworzony ustawą z 2009 roku o funduszu sołeckim, zastąpioną ustawą z 2014 roku o funduszu sołeckim. Ukierunkowany jest on jedynie na sołectwa. Uwzględniając ich specyfikę, są one jednostkami pomocniczymi gminy o najsilniejszych więzach łączących mieszkańców, co do zasady są jednymi z najmniejszych jednostek pomocniczych o charakterze wiejskim. Ideą, dla której uchwalono ustawę o funduszu sołeckim, jest idea partycypacji. Fundusz sołecki z założenia ma być narzędziem wspierającym decyzyjność sołectw. Chodzi o to, aby mieszkańcy sołectw sami podejmowali decyzje i brali za nie odpowiedzialność, tak aby mieszkańcy wsi mieli realny wpływ na kształtowanie i kreowanie otaczającej ich rzeczywistości.

Środki funduszu sołeckiego nie mają określonego z góry przeznaczenia, co nie oznacza, że mogą być przeznaczane na dobrowolne cele. Ustawa z 21 kwietnia 2014 roku o funduszu sołeckim jasno określa, że można je przeznaczyć jedynie na realizację przedsięwzięć, które są zadaniami własnymi gminy, służą poprawie warunków życia mieszkańców i są zgodne ze strategią rozwoju gminy. Środki funduszu sołeckiego należy traktować jako część budżetu gminy, a nie wyodrębnionego funduszu celowego, co daje radzie gminy możliwość kontrolowania przeznaczenia środków przez sołectwa, ale też obliguje do współdziałania organów sołectwa z organami gminy.

W naszej gminie Rada Gminy Dzwola Uchwałą NR XXXIV/225/2014 z dnia 28 marca 2014 roku wyraziła zgodę na wyodrębnienie funduszu sołeckiego. Środki te są wyodrębniane z budżetu gminy, zaś kwota przypadająca na dane sołectwo obliczana jest na podstawie wzoru przedstawionego w ustawie. Kwoty dla poszczególnych sołectw przedstawia wójt do 31 lipca roku poprzedzającego rok, w którym poniesione zostaną wydatki.

Na co zostaną przekazane środki w konkretnym sołectwie decydują mieszkańcy głosując w trakcie zebrania wiejskiego. W imieniu mieszkańców wniosek funduszu sołeckiego składa sołtys. Uchwała zebrania wiejskiego dotycząca wniosku musi zostać dostarczona wójtowi do 30 września roku poprzedzającego rok, w którym poniesione zostaną wydatki. Wniosek sołectwa zawierający wskazane przedsięwzięcie w ramach środków finansowych wyodrębnionych w budżecie gminy jako fundusz sołecki, podjęty na zebraniu wiejskim, zostaje przez wójta ujęty w projekcie budżetu gminy.

W ramach funduszu sołeckiego, wyodrębnionego w budżecie Gminie Dzwola na 2022 rok, zrealizowano wydatki na łączną kwotę: **429 053,61** zł przy planie w wysokości: 429 513,04 zł, co stanowi 99,89%. Przedsięwzięcia zrealizowane ze środków funduszu sołeckiego w 2022 roku zostały szczegółowo przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela: Środki stanowiące Fundusz Sołecki w podziale na sołectwa w 2022 roku

Miejscowość	Środki Funduszu Sołeckiego w zł	Przeznaczenie	Plan na zadania w zł	Wykonanie w zł	%
Branew	28 061,40	Remont dróg transportu rolniczego	28 061,40	28 061,22	100,00
		Remont świetlicy wiejskiej	0,00	0,00	0,00
Branewka	18 555,26	Remont dróg transportu rolniczego	15 000,00	14 944,50	99,63
		Wyposażenie świetlicy wiejskiej	3 555,26	3 555,26	100,00
Branewka-Kolonia	16 544,34	Remont dróg transportu rolniczego	15 000,00	15 000,00	100,00
		Wyposażenie świetlicy wiejskiej	1 544,34	1 455,39	94,24
Dzwola	45 702,60	Remont dróg transportu rolniczego	20 702,60	20 688,50	99,93
		Oczyszczanie rowów	10 000,00	9 991,99	99,92
		Remont świetlicy wiejskiej	15 000,00	15 000,00	100,00
Flisy	14 259,21	Remont dróg transportu rolniczego	10 000,00	10 000,00	100,00
		Czyszczenie rowów	4 259,21	4 248,42	99,75
Kapronie	12 522,51	Remont dróg transportu rolniczego	12 522,51	12 522,51	100,00
Kocudza Górna	15 721,69	Remont dróg transportu rolniczego	7 721,69	7 721,69	100,00
		Czyszczenie rowów	2 000,00	2 000,00	100,00
		Zakup przepustów	6 000,00	6 000,00	100,00
Kocudza Pierwsza	32 860,17	Droga przeciwpożarowa w Koc. Pierwszej	0,00	0,00	0,00
		Remont dróg transportu rolniczego	10 000,00	10 000,00	100,00
		Remont kuchni OSP Kocudza Pierwsza	6 737,00	6 737,00	100,00
		Remont kuchni OSP Kocudza Pierwsza	6 123,17	6 106,20	99,72
		Czyszczenie odcinka rowu	5 000,00	5 000,00	100,00
		Czyszczenie rowów	5 000,00	5 000,00	100,00
Kocudza Druga	41 680,77	Remont dróg transportu rolniczego	16 680,77	16 680,77	100,00
		Zakup wyposażenia do świetlicy wiejskiej	10 000,00	9 999,00	99,99
		Remont ogrodzenia przy placu zabaw	5 000,00	4 972,00	99,44
		Czyszczenie rowów	10 000,00	10 000,00	100,00
Kocudza Trzecia	40 446,80	Remont dróg tzw. Ogrodach	5 000,00	4 981,50	99,63
		Droga tzw. „lenija" Komadowa z Kozią Wólką	10 446,80	10 442,70	99,96
		Droga na Ocieszyn wraz z rowami	15 000,00	14 993,70	99,96
		Droga Stary Gościniec i Cacanin	5 000,00	4 981,50	99,63
		Projekt oświetlenie wzdłuż drogi Komadowej	5 000,00	5 000,00	100,00
Konstantów	23 536,84	Remont dróg transportu rolniczego	8 610,00	8 610,00	100,00
		Zakup wyposażenia do świetlicy wiejskiej	5 000,00	5 000,00	100,00
		Remont świetlicy wiejskiej	2 567,80	2 567,80	100,00
		Zakup iluminacji świetlnych	7 359,04	7 359,04	100,00
		Czyszczenie rowów	0,00	0,00	0,00
Krzemień Pierwszy	43 097,55	Remont dróg transportu rolniczego	18 000,00	17 998,59	99,99
		Urządzenie placu zabaw	15 000,00	15 000,00	100,00
		Czyszczenie rowów	5 000,00	4 993,80	99,88
		Zakup wyposażenia do świetlicy wiejskiej	5 097,55	5 097,55	100,00
Krzemień Drugi	39 898,37	Wykonanie oświetlenia ulicznego (do mostu)	5 500,00	5 500,00	100,00
		Remont dróg transportu rolniczego	8 398,37	8 397,21	99,99
		Remont drogi transportu rolniczego	4 000,00	4 000,00	100,00
		Wyposażenie świetlicy wiejskiej	3 000,00	2 999,99	100,00
		Remont świetlicy wiejskiej	15 000,00	15 000,00	100,00
		Czyszczenie rowów	4 000,00	3 997,50	99,94
Władysławów	12 659,62	Remont dróg transportu rolniczego	0,00	0,00	0,00
		Materiały na remont przystanku	2 081,00	2 080,80	99,99
		Remont przystanku autobusowego	1 419,00	1 419,00	100,00
		Remont przepustu	9 159,62	9 153,62	99,93
Zdzisławice	23 993,87	Remont dróg transportu rolniczego	13 993,87	13 990,00	99,97
		Wyposażenie świetlicy wiejskiej	10 000,00	10 000,00	100,00
Zofianka Dolna	19 972,04	Remont dróg transportu rolniczego	2 460,00	2 460,00	100,00
		Urządzenie placu zabaw	1 136,50	1 136,50	100,00
		Remont świetlicy wiejskiej	300,00	300,00	100,00
		Remont świetlicy wiejskiej	4 181,44	4 014,26	96,00
		Czyszczenie rowów	11 894,10	11 894,10	100,00
Razem:	**429 513,04**		**429 513,04**	**429 053,61**	**99,8**

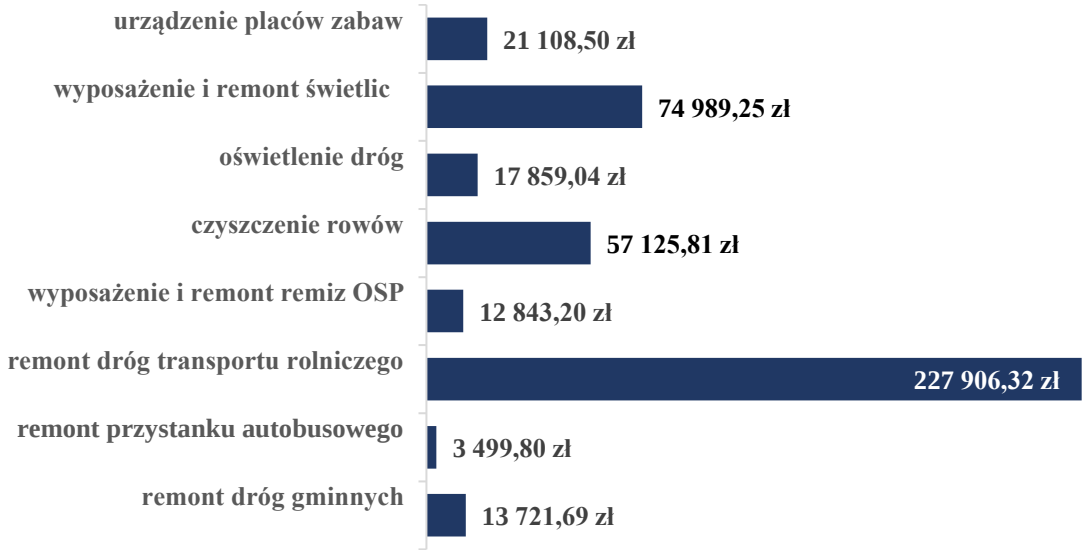
Analizując dane z powyższej tabeli zauważamy, że każde sołectwo wskazało zadania, które powinny być zrealizowane według mieszkańców w 2022 roku. Możemy również zauważyć, że kwoty przeznaczone na wydatkowanie na dane sołectwo się różnią.

Wysokość środków przeznaczonych na konkretne sołectwo zostaje wyliczone na podstawie wzoru:

$$F= (2+Lm/100) \times Kb$$

Oznaczenia symboli:
F – wysokość środków przeznaczonych na dane sołectwo,
Lm – liczbę mieszkańców sołectwa wg stanu na ostatni dzień czerwca roku poprzedzającego rok,
Kb – kwota bazowa obliczona poprzez podzielenie dochodów gminy i liczby mieszkańców gminy wg stanu na 31 grudnia roku poprzedzającego o dwa lata rok poniesienia wydatków.

Dane przedstawione w tabeli uwidaczniają, że w sołectwach: Branew, Konstantów, Kocudza Pierwsza i Władysławów, przy poszczególnych przedsięwzięciach, plan na zadanie i wykonanie wynosi 0,00 zł, oznacza to, że w trakcie roku budżetowego wprowadzone zostały zmiany co do wydatkowania funduszu sołeckiego w danym sołectwie (przesunięcia między zadaniami – zgodnie z podjętymi uchwałami przez mieszkańców sołectwa). W trakcie roku budżetowego, jednakże nie wcześniej niż po uchwaleniu budżetu gminy na dany rok i nie później niż do dnia 31 października danego roku budżetowego, sołectwo może złożyć do wójta wniosek o zmianę przedsięwzięć lub ich zakresu przewidzianych do realizacji w ramach funduszu.

Wykres**:** *Środki finansowe wydatkowane z funduszu sołeckiego, z podziałem na zadania*

Powyższy wykres przedstawia realizację funduszu sołeckiego z podziałem na cele zgłaszane przez mieszkańców w trakcie zebrań wiejskich. Zauważamy, że głównym celem przeznaczenia środków funduszu sołeckiego są drogi, na które w 2022 roku wydatkowano łącznie: 227 906,32 zł co stanowiło 53,12% całości środków funduszu sołeckiego.

Z budżetu państwa w 2022 roku Gmina Dzwola otrzymała zwrot części wydatków poniesionych w ramach funduszu sołeckiego w 2021 roku, w wysokości: 97 503,37 zł, z czego kwota: 7 684,90 zł stanowiła zwrot w związku z wydatkami majątkowymi, w ramach środków funduszu sołeckiego.

2.3 Informacja o stanie mienia komunalnego

Gmina Dzwola jest właścicielem majątku zwanego mieniem komunalnym. Właściwe zarządzanie tym majątkiem stanowi jedno z wielu źródeł dochodów własnych gminy i związane jest ze skutecznym i efektywnym pobieraniem i gromadzeniem tych dochodów.

Zgodnie z art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym gmina może samodzielnie decydować o przeznaczeniu i sposobie wykorzystania składników majątkowych tworzących mienie komunalne. Ustawa o samorządzie gminnym definiuje pojęcie mienia komunalnego jako własność i inne prawa majątkowe należące do gminy oraz mienie innych komunalnych osób prawnych, w tym przedsiębiorstw. Gospodarowanie mieniem to bardzo ważny element w zarządzaniu finansami gminy.

Rada gminy określa zasady gospodarowania mieniem komunalnym, na których powinno odbywać się korzystanie z danych składników majątkowych.

Podejmując stosowne uchwały, stanowiące prawo miejscowe Rada Gminy Dzwola określiła zasady wynajmowania lokali, zasady zbywania, dzierżawy oraz uchwaliła Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Dzwola, są to:

- Uchwała Nr XXVIII/195/2010 z dnia 29 kwietnia 2010 roku w sprawie określenie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Dzwola,
- Uchwała Nr XIX/144/2017 z dnia 27 stycznia 2017 roku w sprawie określenia zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości ich wydzierżawiania lub wynajmowania na czas oznaczony dłuższy niż 3 lata,
- Uchwała Nr XI/77/2019 z dnia 30 grudnia 2019 roku w sprawie uchwalenia Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Dzwola na lata 2020 – 2025.

Przepisy uchwał upoważniają Wójta Gminy Dzwola, do dokonywania samodzielnie, bez uzyskiwania zgody Rady Gminy Dzwola, czynności prawnych polegających na nabywaniu, zbywaniu i obciążaniu nieruchomości stanowiących własność Gminy Dzwola w zakresie i na zasadach określonych w uchwale, regulują w jasny sposób możliwość kontynuowania dzierżawy nieruchomości gminnych bez konieczności każdorazowo organizowania przetargu i podejmowania stosownych uchwał.

Korzystanie z mienia i zarządzanie nim polega na dokonywaniu bieżących czynności oraz na decydowaniu o przeznaczeniu i sposobie wykorzystania jego składników. Gmina Dzwola dysponuje zasobem majątkowym w sposób bezpośredni oraz pośredni – przy pomocy jednostek organizacyjnych.

Całe mienie komunalne stanowiące własność Gminy Dzwola jest majątkiem publicznym, dlatego też wszystkie czynności w zakresie gospodarowania nim muszą być jawne.

Mienie komunalne Gminy Dzwola na dzień 31 grudnia 2022 roku stanowiące jej własność, będące w dyspozycji i użytkowaniu jednostek organizacyjnych gminy, stanowiło łączną wartość brutto: **74 772 669,**10zł, zgodnie z prowadzoną ewidencją księgową.

Ogólna wartość mienia komunalnego w trakcie 2022 roku, zwiększyła się o kwotę: 11 322 276,41 zł, w głównej mierze dzięki prowadzonym inwestycjom.

Kształtowanie się majątku Gminy Dzwola według poszczególnych grup klasyfikacji, (wartość środków trwałych stanowiących mienie komunalne), w porównaniu do danych z 2021 roku, na dzień 31 grudnia 2022 roku, zostało przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela: Wartość środków trwałych stanowiących mienie komunalne Gminy Dzwola

dane na dzień:	31 grudnia 2021 r.	31 grudnia 2022 r.	zmiana +/-
• grunt	14 363 796,12 zł	**14 789 220,11 zł**	+425 423,99 zł
• budynki i lokale	13 886 557,82 zł	**17 453 424,91 zł**	+3 566 867,09 zł
• drogi	27 775 942,28 zł	**31 235 994,91 zł**	+3 460 052,63 zł
• kotły	140 738,24 zł	**597 508,60 zł**	+456 770,36 zł
• sprzęt komputerowy	295 435,71 zł	**294 636,73 zł**	-798,98 zł
• maszyny specjalistyczne	14 000,00 zł	**14 000,00 zł**	0,00 zł
• urządzenia techniczne	5 844 260,12 zł	**9 254 064,14 zł**	+3 409 804,02 zł
• środki transportu	1 060 598,65 zł	**1 064 755,95 zł**	+4 157,30 zł
• narzędzia i przyrządy	69 063,75 zł	**69 063,75 zł**	0,00 zł
łączna wartość:	**63 450 392,69 zł**	**74 772 669,10 zł**	**+11 322 276,41 zł**

Na dzień 31 grudnia 2022 roku powierzchnia nieruchomości stanowiących mienie Gminy Dzwola wynosi: 167,2377 ha, w tym:

- 166,6027 ha, tytuł prawny: własność,
- udział 1/4 w 2,38 ha, tytuł prawny: współwłasność,
- udział 8/342 w 1,71 ha, tytuł prawny współwłasność.

Gmina Dzwola w roku 2022 powiększyła stan gruntów stanowiących mienie komunalne. Zwiększenia wynikły z kupna oraz nabycia z mocy prawa, nieodpłatnie, własności nieruchomości gruntowych Skarbu Państwa. Zwiększenia majątku nieruchomości gruntowych w ciągu roku 2022, w porównaniu do 2021 roku nastąpiło o łączną powierzchnię: 4,0299 ha i wartość 419 464,55 zł.

Na podstawie wniosków o komunalizację dróg na obszarze gminy i zgodnie z prawomocnymi decyzjami Wojewody Lubelskiego wydanymi na podstawie art. 5 ust. 1 pkt 1 i art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 1990 roku przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawie o pracownikach samorządowych, Gmina Dzwola stała się prawnym właścicielem gruntów wg. poniższego zestawienia:

Tabela: Położenie, powierzchnia i wartość nieruchomości nabytych wskutek komunalizacji

Miejscowość	Powierzchnia (ha)	Wartość (zł)
Dzwola	3,1300	313 000,00
Kocudza Druga	0,9500	89 012,88
Łącznie:	**4,0800**	**402 012,88**

Obrót nieruchomościami gminnymi regulują przepisy zawarte w ustawie o samorządzie gminnym, ustawie o gospodarce nieruchomościami oraz Kodeksie cywilnym. Nieruchomości gminne mogą być przedmiotem sprzedaży, zrzeczenia się, zamiany, oddania w użytkowanie wieczyste, użytkowanie, zarząd, dzierżawę lub najem.

Powierzchnia nieruchomości stanowiących mienie komunalne Gminy Dzwola zwiększyła się w wyniku nabycia. Rada Gminy Dzwola wyraziła zgodę na odpłatne nabycie nieruchomości gruntowej położonej w miejscowości:

- Dzwola, Uchwała Nr XXX/209/2022 z dnia 27 maja 2022 roku,
- Zofianka Dolna, Uchwała Nr XXXII/227/2022 z dnia 9 września 2022 roku,
- Branew Szlachecka, Uchwała Nr XXXII/228/2022 z dnia 9 września 2022 roku.

Gmina Dzwola stała się prawnym właścicielem nieruchomości gruntowych wymienionych w poniższej tabeli.

Tabela: Położenie, powierzchnia i wartość nieruchomości nabytych (kupno w 2022 roku)

Miejscowość	Powierzchnia (ha)	Wartość (zł)
Branew Szlachecka	0,1700	11 361,03
Dzwola	1,9500	193 874,67
Zofianka Dolna	0,9300	91 757,97
Łącznie:	**14,3520**	**1 309 087,42**

W trakcie roku 2022 wystąpiło również zmniejszenie majątku nieruchomości gruntowych. Na podstawie wyroków sądu wskutek zasiedzenia, z majątku Gminy Dzwola zostały odpisane działki o łącznej powierzchni 0,1926 ha i wartości 8 434,18 zł, stała się własnością osób fizycznych, zgodnie z orzeczeniem sądu.

Tabela: Położenie, powierzchnia i wartość nieruchomości zmniejszających mienie Gminy Dzwola wskutek zasiedzenia

Miejscowość	Powierzchnia (ha)	Wartość (zł)
Branewka	0,0900	3 102,48
Dzwola	0,0331	3 380,21
Flisy	0,0495	1 197,90
Kocudza Górna	0,0200	753,59
Łącznie:	**0,1926**	**8 434,18**

Zmiany wprowadzone do ewidencji gruntów i budynków w 2022 roku wpłynęły także na grunty oddane w trwały zarząd, Wójt Gminy Dzwola wydał dwie decyzje zmieniające, dotyczące ustanowienia trwałego zarządu nieruchomości stanowiących własność Gminy Dzwola dla Publicznej Szkoły Podstawowej w Branwi i Zespółu Szkół w Dzwoli.

Na podstawie decyzji wydanych przez Wójta Gminy Dzwola, w trwały zarząd jest oddane 4,5493 ha nieruchomości będących własnością Gminy Dzwola, w tym:

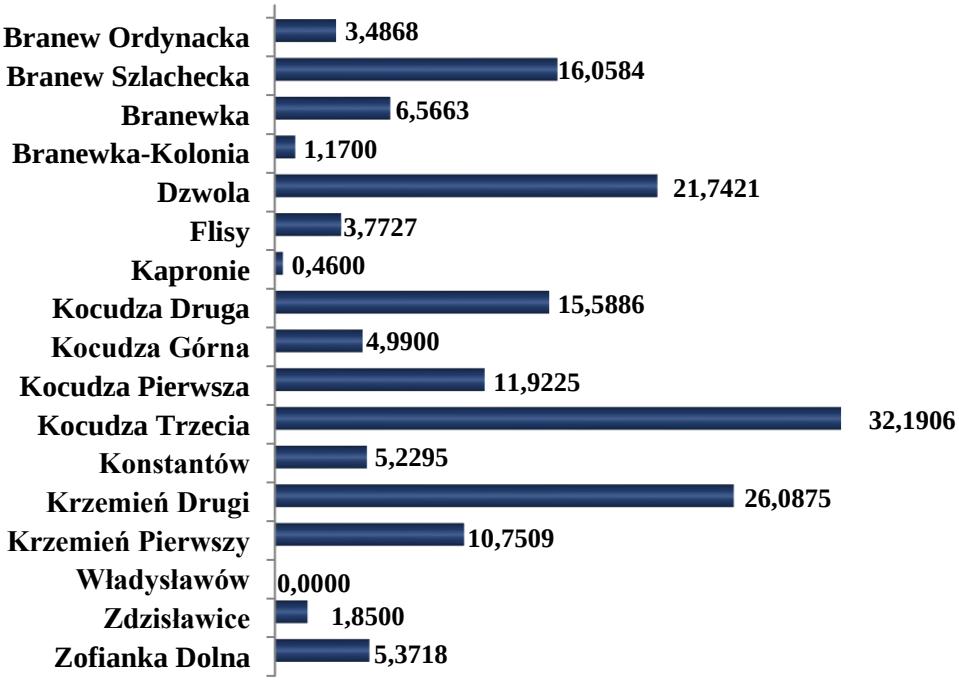
- 0,4466 ha – Publiczna Szkoła w Branwi,
- 1,1970 ha – Zespół Szkół w Dzwoli,
- 1,9025 ha – Zespół Szkół w Kocudzy,
- 1,0032 ha – Zespół Szkół w Krzemieniu.

Jednostka organizacyjna powinna co do zasady korzystać z nieruchomości w celu prowadzenia działalności należącej do zakresu jej działania.

Trwały zarząd w świetle ustawy o gospodarce nieruchomościami jest publicznoprawną formą władania nieruchomością przez określoną jednostkę organizacyjną.

Stan mienia komunalnego i jego rozdysponowanie ulega ciągłym zmianom nie tylko na skutek planowanej gospodarki lecz także w związku z narzuconymi ustawowo przepisami. Sytuacja powyższa dotyczy przekształcenia prawa wieczystego użytkowania gruntu w prawo własności, regulowania stanów prawnych oraz innych czynności.

Gmina Dzwola posiada największą powierzchnię nieruchomości gruntowych w miejscowości Kocudza Trzecia, natomiast miejscowość Władysławów jest jedyną, w której gmina nie posiada nieruchomości stanowiących jej własność.

Wykres: *Powierzchnia (ha) nieruchomości gruntowych stanowiących mienie komunalne Gminy Dzwola w poszczególnych miejscowościach, na dzień 31.12.2022 r.*

Gmina Dzwola z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych realizuje dochody budżetowe z zakresu zadań własnych gminy, w tym dochody z majątku. Dochody własne stanowią szczególny rodzaj dochodów, ponieważ przesądzają o rzeczywistych możliwościach finansowych i ekonomicznych. Dochody z majątku to grupa dochodów, na które Gmina posiada duży wpływ ze względu na możliwość ustalania rodzajów i wysokości tych dochodów. Obowiązkiem osób uczestniczących w gospodarowaniu mieniem komunalnym jest w głównej mierze ochrona tego mienia oraz zachowanie szczególnej staranności przy wykonywaniu zarządu tym mieniem.

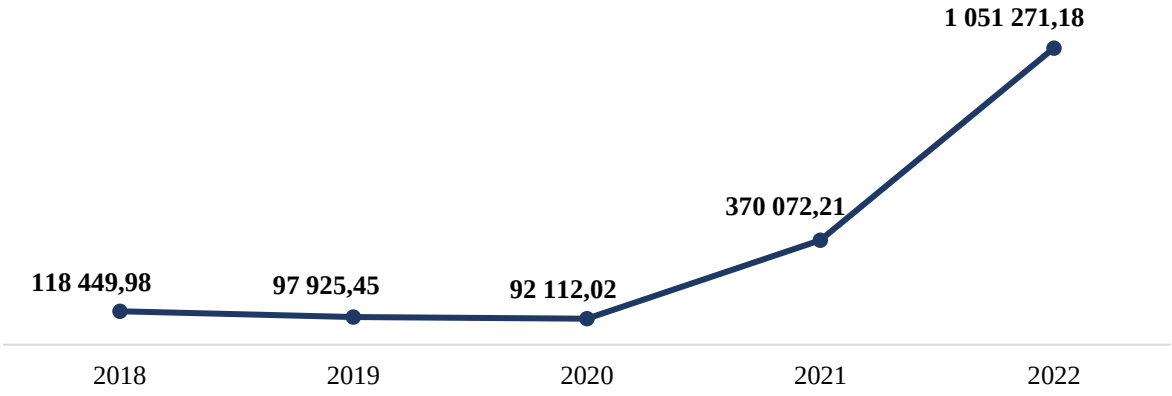
Majątek komunalny, składa się z zasobów: rzeczowych, niematerialnych i finansowych, w jakie została wyposażona lub jakie nabyła w ramach bieżącej działalności gmina. Zarządzanie majątkiem komunalnym to złożony proces, ze względu na to, że majątek ten należy do ogółu społeczności lokalnej i jest wykorzystywany do zaspokajania zbiorowych potrzeb użyteczności publicznej. Majątek i finansowe środki publiczne należące do danej wspólnoty mieszkańców nadają publiczny status działalności gminy. Zarządzanie majątkiem publicznym polega zatem na wykorzystywaniu tego majątku zgodnie z jego przeznaczeniem do realizacji celów i zadań publicznych w granicach ustanowionych praw i obowiązków.

Wójt Gminy Dzwola realizując zadanie dotyczące gospodarowania mieniem komunalnym, zgodnie z przepisami art. 30 ust. 2 pkt. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, podjął stosowne zarządzenia dotyczące wysokości stawek za korzystanie z mienia komunalnego.

Na podstawie zawartych umów dotyczących mienia komunalnego Gminy Dzwola, zostały wyliczane dochody budżetu Gminy Dzwola w 2022 roku. Zgodnie z danymi na dzień 31 grudnia 2022 roku zrealizowano dochody w kwocie: **1 051 271,18** zł, na plan: 1 060 950,00 zł, co stanowi 99,08%.

Dochody z mienia komunalnego, w podziale na poszczególne źródła przedstawiają się następująco:

- dochody z dzierżawy gruntów na potrzeby rolnicze: 545,21 zł,
- dochody z dzierżawy gruntów na potrzeby inne niż rolnicze: 804,96 zł,
- dochody z dzierżawy gruntów i nieruchomości na potrzeby prowadzenia działalności gospodarczej: 178 482,18 zł,
- dochody za usługi tzn. centralne ogrzewanie i wywóz fekalii dla nieruchomości wynajmowanych na prowadzenie działalności gospodarczych: 8 722,16 zł,
- dochody za ustanowienie służebności przesyłu na nieruchomościach gminnych celem wybudowania infrastruktury: 833 750,00 zł,
- dochody z najmu nieruchomości na potrzeby mieszkaniowe, wraz z opłatą za ścieki i energię elektryczną: 24 054,68 zł,
- dochody z rozliczeń lat wcześniejszych (refaktury za energię elektryczną w dziale 700 za rok 2022): 2 395,15 zł,
- łączne odsetki w dziale 700 wynikające z nieterminowych wpłat: 2 516,84 zł.

Wykres: *Wartość (zł) dochodów z mienia komunalnego Gminy Dzwola w latach 2018-2022*

Dochody z mienia komunalnego na terenie Gminy Dzwola, są naliczane zgodnie ze stawkami ustalonymi Zarządzeniami Wójta Gminy Dzwola:

- zarządzenie Nr 120/2019 Wójta Gminy Dzwola w sprawie określenia stawek za centralne ogrzewanie lokali stanowiących własność Gminy Dzwola,
- zarządzenie Nr121/2019 Wójta Gminy Dzwola w sprawie ustalenia stawek czynszu za lokale wchodzące w skład zasobu mieszkaniowego Gminy Dzwola,
- zarządzenie Nr116/2021 Wójta Gminy Dzwola w sprawie ustalenia wysokości stawek czynszu za dzierżawę gruntów stanowiących własność Gminy Dzwola.

3. Realizacja polityk, programów i strategii

3.1 Strategia Rozwoju Gminy Dzwola na lata 2016 – 2023

Zgodnie z definicją, strategia rozwoju gminy ma za zadanie diagnozować najważniejsze uwarunkowania i potrzeby rozwojowe oraz potencjał gminy. Strategia jest narzędziem pomocniczym w określeniu obszarów, celów i działań polityki społeczno-ekonomicznej prowadzonej w gminie w perspektywie najbliższych lat.

Strategię Rozwoju Gminy Dzwola opracowano na lata 2016-2023, a przyjęta została przez Radę Gminy Dzwola w dniu 17 lutego 2017 roku Uchwałą nr XX/157/2017 w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Dzwola na lata 2016-2023.

Strategia rozwoju gminy jest dokumentem obowiązującym w perspektywie czasowej 2016-2023. Z uwagi na to, że okres obowiązywania strategii jest dość długi podczas jej opracowania przyjęto, że powinien być to dokument uniwersalny, koncentrujący się na rozwiązaniu najważniejszych problemów rozwojowych gminy i jej mieszkańców. Zaspokojenie podstawowych potrzeb mieszkańców w różnych dziedzinach jak infrastruktura drogowa, wodociągowa, czy też modernizacja świetlic wiejskich jest zadaniem gminy, które realizuje celem polepszenia jakości życia mieszkańców oraz stworzenia warunków do funkcjonowania stowarzyszeń i innych grup łączących lokalną społeczność działających na terenie Gminy Dzwola.

W 2022 roku w myśl założeń zawartych w Strategii, Gmina Dzwola zrealizowała następujące zadania, mające na celu poprawę życia mieszkańców:

- „Poprawa efektywności energetycznej w Gminie Dzwola", polegająca na pracach termomodernizacyjnych Zespołu Szkół w Dzwoli i Zespołu Szkół w Kocudzy,
- „Dostawa i montaż instalacji fotowoltaicznych, kolektorów słonecznych oraz kotłów na biomasę na terenie Gminy Dzwola",
- budowa „Energooszczędnego oświetlenia ulicznego w Gminie Dzwola",
- „Termomodernizacja budynku w Zespole Szkół w Krzemieniu, renowacja boiska wielofunkcyjnego wraz z utwardzeniem i zagospodarowaniem terenu przy szkole" (inwestycja do realizacji w 2023 i 2024 roku),
- „Przebudowa i adaptacja budynku z przeznaczeniem na „Centrum usług administracyjno-kulturalno-społecznych w gminie Dzwola" (inwestycja do realizacji w roku 2023 i 2024),
- „Przebudowa ujęcia wody, budowa i przebudowa sieci wodociągowej oraz wykonanie instalacji fotowoltaicznej na ujęciu wody w Kocudzy Pierwszej i Branewce (inwestycja do realizacji w roku 2022, 2023 i 2024),
- „Przebudowa dróg gminnych 108998L oraz 108886L o łącznej długości 1992 mb wraz z przebudową mostu na rzece Branew" (inwestycja do realizacji w 2023 roku),
- „Przebudowa dróg gminnych na terenie gminy Dzwola" (inwestycja do realizacji w 2023 i 2024 roku),
- „Remont drogi gminnej nr 113581L w km 0+010 do km 1+008 w miejscowości Branew Szlachecka, uszkodzonej w wyniku gwałtownego spływu wód opadowych w maju 2022 roku",
- „Pod biało-czerwoną" inwestycja polegająca na budowie masztu flagowego w miejscowości Dzwola,
- „Przebudowa drogi powiatowej 2811L Dzwola – Goraj",
- „Aktywny Senior w Gminie Dzwola",

- „Modernizacja (przebudowa) drogi gminnej nr 109004L Dzwola – Konstantów” (inwestycja do realizacji w 2023 roku),
- „Przebudowa dróg gminnych nr 109012L w km 0+977 do km 1+280 oraz 109010L w km 0+000 do km 0+300 w miejscowości Kocudza Druga”,
- „Przebudowa drogi gminnej nr 109004L w miejscowości Dzwola w km 0+000 do km 0+606,3”,
- modernizacja (przebudowa) drogi dojazdowej do gruntów rolnych nr 109000L w obrębie ewidencyjnym Krzemień Pierwszy i Krzemień Drugi,
- „Rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowości Branewka-Kolonia, Krzemień Pierwszy – Etap I”,
- dofinansowania do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków,
- inwestycje dodatkowe w zakresie wodociągów i kanalizacji.

Oprócz wyżej wymienionych inwestycji władze Gminy wykonały szereg innych dodatkowych zadań, kierując się dobrem mieszkańców i poprawą ich życia codziennego.

Jak w poprzednich latach, tak i w 2022 roku Gmina Dzwola aplikowała wnioski do różnych programów w celu pozyskania środków zewnętrznych na inwestycje.

Reasumując, zapisy zawarte w Strategii Rozwoju Gminy Dzwola są realizowane krok po kroku w miarę posiadanych środków finansowych przy olbrzymim wsparciu środków zewnętrznych.

3.2 Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dzwola

Gmina Dzwola posiada Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego, które zostało uchwalone Uchwałą Rady Gminy Dzwola nr VII/30/03 z dnia 30 czerwca 2003 roku i zmienione Uchwałą Rady Gminy Dzwola Nr IX/54/2015 z dnia 16 września 2015 roku.

W obowiązującym Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dzwola wskazano działania wpływające na rozwój Gminy poprzez:

- wyznaczenie terenów rozwojowych zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
- wyznaczenie terenów rozwojowych obiektów produkcyjnych i usług komercyjnych, które dają możliwość lokalizacji nowych firm i zakładów,
- wyznaczenie terenów rozwojowych obsługi komunikacji,
- wyznaczenie obszarów potencjalnej lokalizacji elektrowni wiatrowych oraz urządzeń wytwarzających energię elektryczną z energii słonecznej o mocy przekraczającej 100 kW.

Korzystając ze swych ustawowych uprawnień recypowanych na gruncie ustawy o samorządzie gminnym i ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, Rada Gminy Dzwola w dniu 29 grudnia 2022 roku podjęła uchwałę nr XXXV/250/2022 w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu produkcji w obrębie ewidencyjnym Dzwola.

Zakres opracowania planu jest oznaczony, stanowi integralną część uchwały i przedstawia się następująco.

Wprowadzenie nowych zapisów planu zagospodarowania przestrzennego będzie odpowiadało aktualnym potrzebom społeczno-gospodarczym oraz zapewni realizację celów polityki przestrzennej wynikającej ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dzwola.

Przekształcenie polega na wprowadzeniu funkcji produkcyjnej na terenie działek o numerach: 1573/1, 1572/2 i 1572/4,1572/5, 1572/3, 1573/4, 1572/6, 1573/3 w obrębie ewidencyjnym Dzwola.

Obowiązująca od 16 lipca 2016 roku ustawa o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (tzw. ustawa odległościowa), po 36 miesiącach od dnia wejścia w życie ustawy czyli po 16 lipca 2019 roku uniemożliwiła wydawanie decyzji o warunkach zabudowy dla nowych budynków mieszkalnych na nieruchomościach zlokalizowanych w odległości mniejszej niż dziesięciokrotność wysokości (10H) od elektrowni wiatrowych planowanych na terenie miejscowości Kocudza Pierwsza, Kocudza Druga i Kocudza Trzecia.

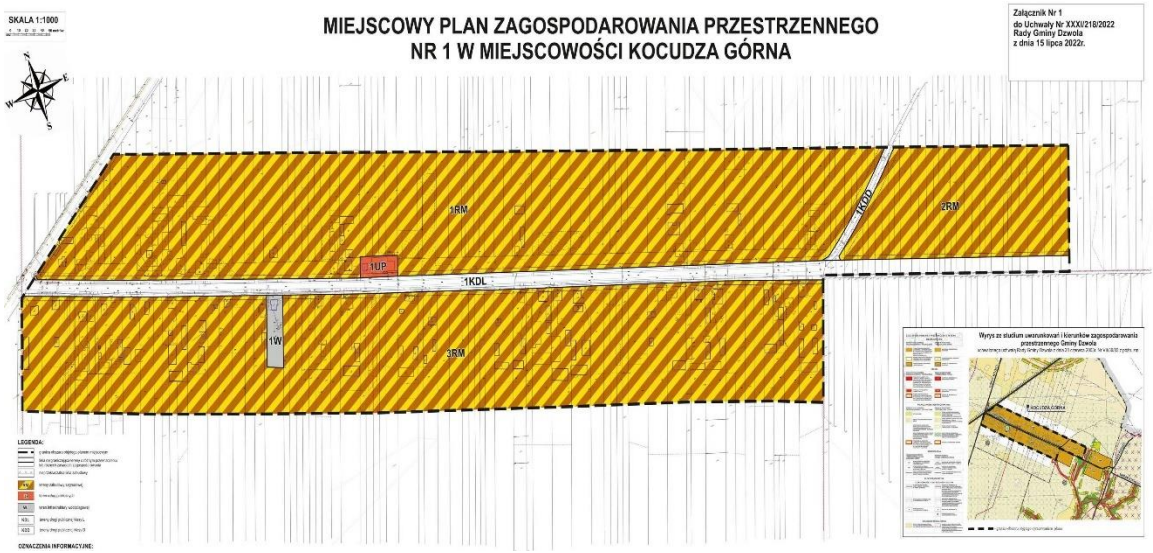
Ograniczenia w zabudowie objęły więc znaczną cześć Gminy Dzwola. W roku 2023 zostały wprowadzone zmiany do ww. ustawy (10H), uchwalona ustawa przewiduje m.in. odległość minimalną od zabudowy – wynoszącą od 700 m do 10H.

Zgodnie jednak z art. 15 ust. 8 ustawy odległościowej w ciągu 72 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, a zatem do dnia 16 lipca 2022 roku istniała możliwość uchwalania planów miejscowych przewidujących lokalizację budynku mieszkalnego na podstawie przepisów dotychczasowych, czyli bez konieczności spełnienia warunku odległości 10H.

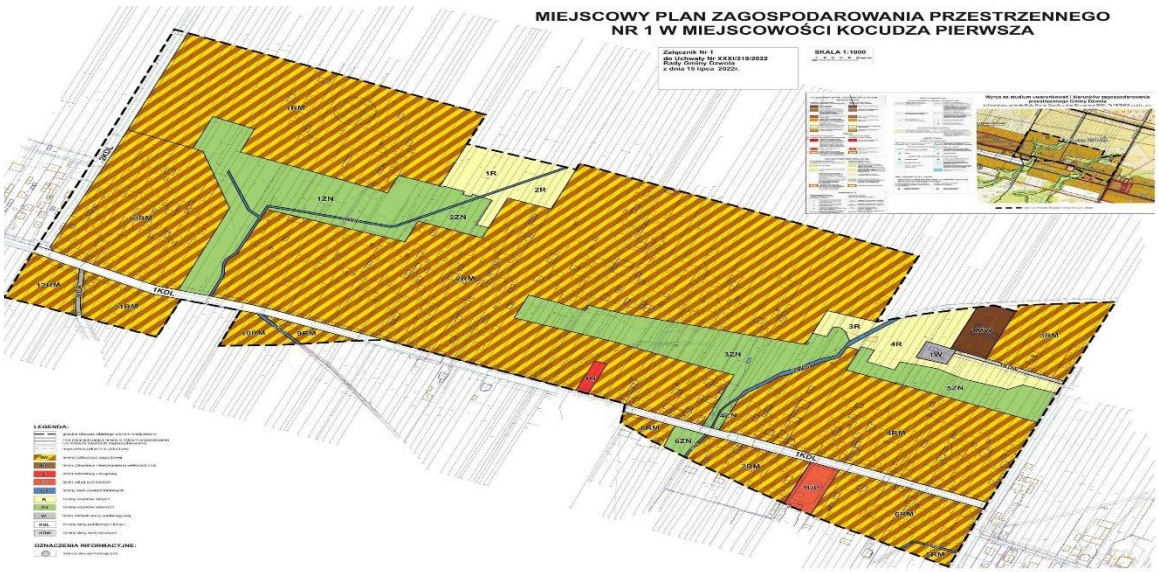
Aby mieszkańcy Gminy Dzwola mogli swobodnie budować budynki mieszkalne na posiadanych przez nich działkach Wójt Gminy Dzwola skorzystał z przewidzianej w ustawie możliwości. Pracami planistycznymi mogły zostać objęte tylko tereny przewidziane pod zabudowę w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dzwola obowiązującym od 2015 roku. Po trwających ponad rok pracach planistycznych Wójt Gminy Dzwola przedstawił Radzie Gminy Dzwola projekty trzech Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego.

W dniu 15 lipca 2022 roku Rada Gminy Dzwola podjęła 3 uchwały dotyczące uchwalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

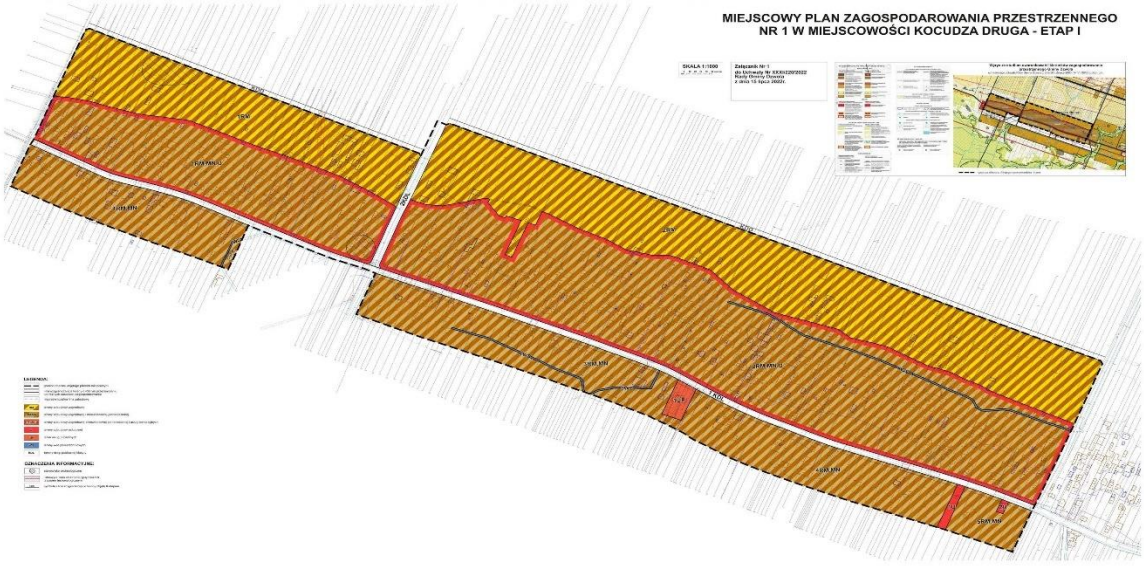
- Uchwała nr XXXI/218/2022 Rady Gminy Dzwola w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Nr 1 w miejscowości Kocudza Górna (Dz. Urz. Woj. Lubel. z 2022 r. poz. 3949).

- Uchwała nr XXXI/219/2022 Rady Gminy Dzwola w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Nr 1 w miejscowości Kocudza Pierwsza (Dz. Urz. Woj. Lubel. z 2022 r. poz. 3950).

- Uchwała nr XXXI/220/2022 Rady Gminy Dzwola w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Nr 1 w miejscowości Kocudza Druga – etap I (Dz. Urz. Woj. Lubel. z 2022 r. poz. 3951).

Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego obejmują teren o łącznej powierzchni 157,56 ha przeznaczony głównie pod budownictwo zagrodowe i mieszkaniowe jednorodzinne. Uchwalenie MPZP umożliwia budowę budynków mieszkalnych i znacznie przyśpiesza proces inwestycyjny, gdyż wydawanie decyzji o warunkach zabudowy to proces trwający około dwóch miesięcy ze względu na konieczność zawiadamiania właścicieli działek sąsiednich, sporządzania projektu decyzji przez osobę uprawnioną oraz dokonywania stosownych przewidzianych prawem uzgodnień z innymi organami. Obecnie dla terenów objętych MPZP wydawane są zaświadczenia oraz wypisy i wyrysy.

Dla części Gminy Dzwola nie objętej Miejscowym Planem Zagospodarowania Gminy Dzwola zmiany zagospodarowania terenu, nadal odbywają się na podstawie wydawanych decyzji o warunkach zabudowy lub decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Zgodnie z art. 60 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym organem uprawionym do wydania decyzji o warunkach zabudowy jest Wójt, który wydaje decyzję po uzgodnieniu z organami wymienionymi w obowiązujących przepisach prawa.

W 2022 roku wydano 7 decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego:

- przebudowy mostu na rzece Branew w ciągu drogi gminnej 108998L w Krzemieniu Drugim,
- zagospodarowania terenu zieleni na cele rekreacji czynnej wraz z obiektami małej architektury w Kocudzy Trzeciej,
- budowy sieci kablowej SN oraz światłowodowej na potrzeby farmy wiatrowej w Kocudzy Pierwszej, Kocudzy Drugiej i Kocudzy Trzeciej,
- budowa masztu flagowego w Dzwoli,
- budowy stacji transformatorowej 110/SN FW Dzwola w Kocudzy Trzeciej,
- budowy łącznika sieci wodociągowej w Konstantowie i Krzemieniu Drugim,

- budowy stacji bazowej telefonii komórkowej PLAY wraz z wewnętrzną linią zasilającą oraz niezbędną infrastrukturą techniczną w Krzemieniu Drugim.

Decyzji o warunkach zabudowy w roku 2022, Wójt Gminy Dzwola wydał 34, ustalając warunki zabudowy dla inwestycji:

- budowa, przebudowa lub rozbudowa budynku mieszkalnego: 19 decyzji,
- budowa farmy fotowoltaicznej: 4 decyzje,
- budowa budynku gospodarczego: 7 decyzji,
- budowa ziemnego stawu: 2 decyzje,
- budowa budynku rekreacji indywidualnej: 1 decyzja,
- zmiana sposobu użytkowania budynku gospodarczego na salon kosmetyczny: 1 decyzja.

W 2022 roku wydano: 133 zaświadczenia o przeznaczeniu działek w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego Gminy Dzwola oraz 2 wypisy i wyrysy z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Przepis art. 96 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami wprowadza zasadę, że ewidencyjny podział nieruchomości zatwierdzany jest decyzją administracyjną wydawaną przez Wójta. W decyzji tej Wójt stwierdza dopuszczalność dokonania ewidencyjnego podziału nieruchomości, w ogóle i w określony sposób.

W 2022 roku Wójt Gminy Dzwola wydał:

- 8 decyzji zatwierdzających podziały nieruchomości,
- 10 postanowień opiniujących podziały nieruchomości.

Skutkiem wydania decyzji zatwierdzającej podział nieruchomości jest dokonanie na podstawie takiej decyzji zmian w zakresie oznaczenia nowo wydzielonych działek gruntu w ewidencji gruntów i budynków oraz w księdze wieczystej. Wynikiem ewidencyjnego podziału nieruchomości jest ewidencyjna zmiana oznaczenia nieruchomości i dokonanie zmian w ewidencji gruntów i budynków w zakresie zarówno oznaczenia nieruchomości, jak i opisu oraz oznaczenia granic ewidencyjnych działek gruntu wchodzących w skład nieruchomości.

Zgodnie z art. 30. pkt 1. ustawy z dnia 17 maja 1989 r. - Prawo geodezyjne i kartograficzne Wójt przeprowadza rozgraniczenie nieruchomości z urzędu lub na wniosek strony. W 2022 roku Wójt Gminy Dzwola wydał 3 decyzje o rozgraniczeniu nieruchomości oraz 4 postanowienia ustalające wysokość kosztów przeprowadzonego postępowania rozgraniczeniowego, osoby zobowiązane do ich poniesienia oraz termin i sposób ich uiszczenia.

Do zadań gminy należy ustalanie numerów porządkowych, Organem właściwym do ustalania numerów porządkowych budynków jest Wójt.

W 2022 roku ustalono:

- 42 numery porządkowe wszystkie na wniosek właścicieli nieruchomości położonych, na terenie Gminy Dzwola,
- wydano 1 zaświadczenie potwierdzające nadanie numeru porządkowego.

W związku z planowaną realizacją procesu rewitalizacji, w roku 2022 Gmina Dzwola przystąpiła do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji.

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, w przypadku, gdy gmina zamierza realizować zadania własne związane z prowadzeniem procesu rewitalizacji, niezbędne jest wyznaczenie w drodze uchwały Rady obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Uchwała ta stanowi akt prawa miejscowego. W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Dzwola, opracowano dokument pt. „Diagnoza i delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji w Gminie Dzwola".

Na podstawie „Diagnozy i delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji w Gminie Dzwola", której głównym celem było wyodrębnienie obszaru gminy znajdującego się w obszarze kryzysowym tzn. charakteryzującym się koncentracją negatywnych zjawisk społecznych. Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji, zaliczyć do nich można w szczególności: bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, wysoką liczbę mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, niski poziom edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Jednocześnie należy podkreślić, że za obszar zdegradowany (a następnie obszar rewitalizacji) można uznać te fragmenty obszaru kryzysowego, które charakteryzują się koncentracją negatywnych zjawisk społecznych oraz równoczesnym występowaniem na tym obszarze co najmniej jednego z negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

Zgodnie z art. 5 i art. 6 ustawy o rewitalizacji przeprowadzone zostały konsultacje społeczne projektu uchwały Rady Gminy Dzwola w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Dzwola, które miały na celu zapewnienie udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących procesu rewitalizacji, wymianę wiedzy i informacji oraz poznanie opinii w sprawie propozycji wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Dzwola.

Rada Gminy Dzwola w dniu 29 grudnia 2022 roku uchwałą nr XXXV/245/2022 wyznaczyła obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji. Dokument jest zgodny z wnioskami z Diagnozy i delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji w Gminie Dzwola, kompletny i spójny w swej warstwie merytorycznej oraz czyni zadość wymogom ustawowym.

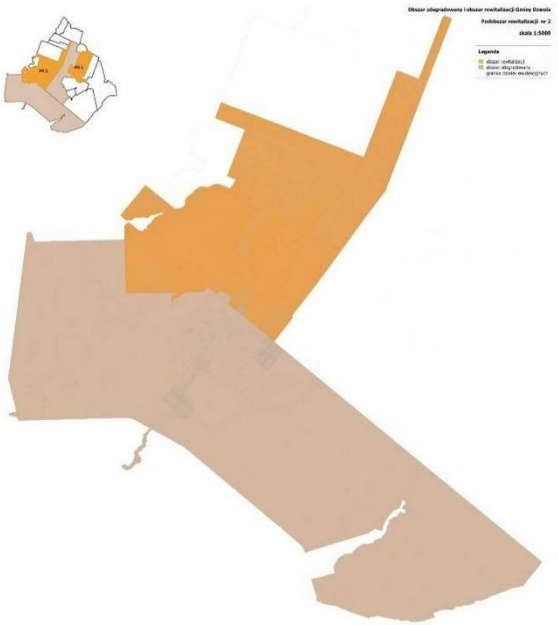
Obszar zdegradowany składa się z 4 podobszarów i obejmuje:

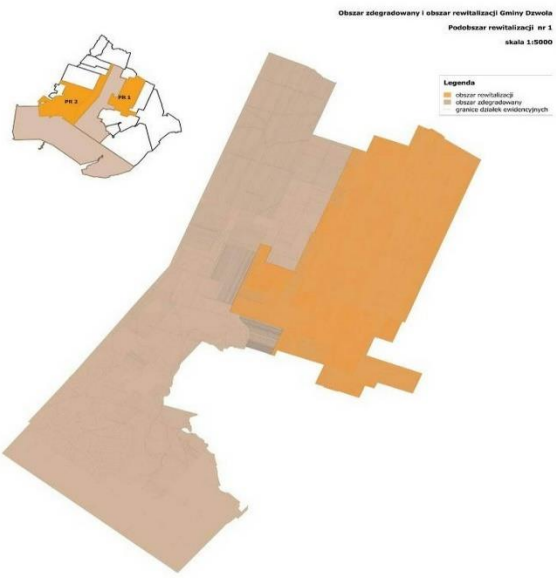
- Podobszar I – sołectwa: Krzemień Drugi i Konstantów o łącznej powierzchni 2483,56 ha;
- Podobszar II – sołectwo Dzwola o powierzchni 2239,15 ha;
- Podobszar III – sołectwo Kocudza Druga o powierzchni 1216,70 ha;
- Podobszar IV – sołectwo Flisy o powierzchni 5512,24 ha.

Obszar rewitalizacji składa się z 2 podobszarów i obejmuje:

- Podobszar I – sołectwo Kocudza Druga o powierzchni 1216,70 ha;
- Podobszar II – sołectwa: Konstantów i Krzemień Drugi o łącznej powierzchni 2483,56ha.

Granice tak wyznaczonego obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji przedstawiają poniżej zamieszczone mapa, stanowiąca załączniki nr 1 i nr 2 do uchwały nr XXXV/245/2022 Rady Gminy Dzwola.

Zgodnie z uchwałą nr XXXVI/256/2023 Rady Gminy Dzwola z dnia 27 stycznia 2023 roku, gmina przystąpiła do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Dzwola na lata 2022-2030, którego podstawowym celem sporządzenia jest przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie, i należy to do zakresu właściwości gminy.

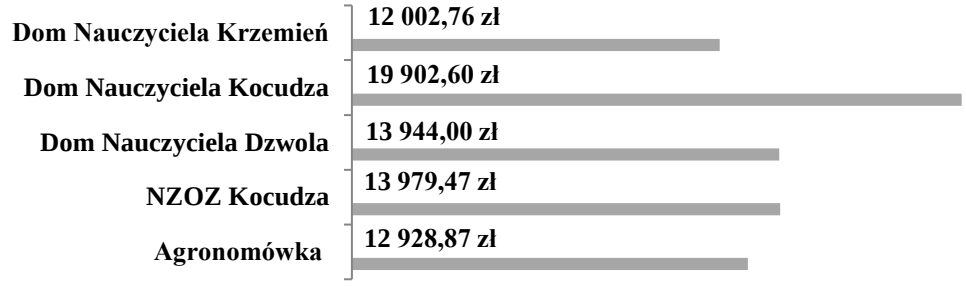
3.3 Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Dzwola na lata 2020 – 2025

Zasób mieszkaniowy Gminy Dzwola w 2022 roku obejmował 22 lokale mieszkalne o łącznej powierzchni 1 197 m^2 i nie uległ zmianie w stosunku do lat wcześniejszych. Wszystkie lokale są oddane w najem, na podstawie zawartych umów.

Tabela: Wykaz lokali mieszkalnych w Gminie Dzwola

Oznaczenie lokalu, budynku	Ilość lokali	Powierzchnia użytkowa w m^2	Stan techniczny budynku	Wyposażenie
NZOZ Kocudza Trzecia	4	179 m^2	dobry	energia elektryczna, wodociąg, centralne ogrzewanie, kanalizacja
Agronomówka Kocudza Pierwsza	6	336 m^2	dobry	energia elektryczna, wodociąg, kanalizacja
Dom Nauczyciela Dzwola	4	200 m^2	dobry	energia elektryczna, wodociąg, centralne ogrzewanie, kanalizacja
Dom Nauczyciela Krzemień Pierwszy	3	189 m^2	dobry	energia elektryczna, wodociąg, centralne ogrzewanie, kanalizacja
Dom Nauczyciela Kocudza Pierwsza	5	293 m^2	dobry	energia elektryczna, wodociąg, centralne ogrzewanie, kanalizacja

Zgodnie z art. 8 pkt. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i zmianie kodeksu cywilnego Wójt ustala stawki czynszu.

Wykres: *Wpływy uzyskane z czynszów najmu za lokale mieszkalne w 2022 roku (brutto)*

Łącznie w 2022 roku dochód Gminy Dzwola z wynajmu lokali mieszkalnych wyniósł: 72 757,70 zł.

Realizując obowiązek, który nałożyła ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, Rada Gminy Dzwola Uchwałą nr XI/77/2019 30 grudnia 2019 roku przyjęła Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Dzwola na lata 2020-2025.

Tabela: Zaplanowane w programie remonty i modernizacje

Położenie budynku	Zakres prac remontowych	Termin remontu
Dom Nauczyciela Dzwola	malowanie klatki schodowej	2020
Dom Nauczyciela Kocudza Pierwsza	wymiana pieca na pellet i montaż zaworów termostatycznych	2021
Dom Nauczyciela Kocudza Pierwsza	docieplenie ścian i stropu oraz wymiana okienek w piwnicy	2022
Agronomówka Kocudza Pierwsza	budowa instalacji gazowej i C.O.	2023
Dom Nauczyciela Krzemień Pierwszy	malowanie klatki schodowej	2024
NZOZ Kocudza Trzecia	malowanie klatki schodowej	2025

W ramach Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Dzwola w 2022 roku wykonano termomodernizację budynku Domu Nauczyciela w Kocudzy Pierwszej, łączny koszt zrealizowanych prac: 130 549,80 zł, w tym:

- docieplenie ostatniej kondygnacji: 3 844,00 zł,
- wymiana stolarki okiennej: 2 705,52 zł,
- wykonanie elewacji: 53 671,52 zł,
- wydzielenie kotłowni: 62 371,49 zł,
- pomiary, próby, sprawdzenia: 7 957,27 zł

Zaplanowana w najbliższych latach budowa instalacji gazowej i C.O. w budynku Agronomówki w Kocudzy Pierwszej nie zostanie zrealizowana z przyczyn niezależnych od Gminy Dzwola. Polska Spółka Gazownictwa sp. z o. o. oddział w Lublinie poinformowała, iż od dnia 1 lutego 2021 roku obowiązuje nowa taryfa nr 9 dla usług dystrybucji paliw gazowych oraz nowe wytyczne dotyczące wykonywania analiz opłacalności inwestycji, które powodują brak opłacalności gazyfikacji Gminy Dzwola.

3.4 Program Ochrony Środowiska dla Gminy Dzwola na lata 2020-2023 z perspektywą do roku 2027

Rada Gminy Dzwola przyjęła uchwałą nr XII/86/2020 z dnia 27 lutego 2020 roku „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Dzwola na lata 2020-2023, z perspektywą do roku 2027".

Celem przedmiotowego Programu jest przedstawienie wytycznych do poprawy stanu środowiska przyrodniczego, czy utrzymanie dobrego poziomu tam gdzie został on osiągnięty, zaproponowanie racjonalnych działań podejmowanych w kolejnych latach, które w miarę możliwości finansowych budżetu gminy oraz dostępności i możliwości pozyskania środków zewnętrznych są sukcesywnie realizowane.

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Dzwola na lata 2020-2023, z perspektywą do roku 2027" zawiera kierunki rozwoju, rozwiązania inwestycyjne oraz organizacyjne i informacyjne w poszczególnych obszarach interwencji jakimi są: ochrona klimatu i jakość powietrza, zagrożenia hałasem, pola elektromagnetyczne, gospodarowanie wodami, gospodarka wodno-ściekowa, zasoby geologiczne, gleby, gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, zasoby przyrodnicze, zagrożenia poważnymi awariami, edukacja ekologiczna, ich realizacja przyczyni się do właściwego, zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju gospodarowania zasobami przyrodniczymi na terenie naszej gminy.

W 2022 roku podejmowano działania ukierunkowane na realizację celów wyznaczonych w przedmiotowym Programie m.in. takie jak:

- montaż instalacji OZE (odnawialnych źródeł energii) na terenie Gminy Dzwola (instalacje kolektorów słonecznych, instalacje fotowoltaiczne, wymiana niskosprawnych kotłów na kotły na biomasę), w gospodarstwach domowych z terenu Gminy Dzwola zamontowanych zostało 186 instalacji fotowoltaicznych, 74 instalacji kolektorów słonecznych i 24 piece c.o. na biomasę (pellet),
- wymiana oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Dzwola na energooszczędne, w tym budowa nowych lamp,
- poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej tj. budynku Zespołu Szkół w Dzwoli i budynku Zespołu Szkół w Kocudzy (m.in. termomodernizacje budynków, montaż instalacji fotowoltaicznej itp.),
- opracowanie dokumentacji projektowej dla planowanej do realizacji inwestycji obejmującej termomodernizację obiektu Zespołu Szkół w Krzemieniu,
- udzielano dofinansowania budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, Rada Gminy Dzwola podjęła uchwałę nr XXX/210/2022 z dnia 27 maja 2022 roku w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji celowej na dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Dzwola, która zwiększyła kwoty dotacji z 3 000,00 zł na 5 000,00 zł (dotacje do pojedynczych oczyszczalni ścieków) oraz z 4 000,00 zł na 7 000,00 zł (dotacja do grupowej oczyszczalni ścieków),
- wykonywano okresowe oceny jakości wody względem jej przydatności do spożycia,

- dokonano odbioru technicznego inwestycji pn. „Rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowości Branewka-Kolonia, Krzemień Pierwszy – Etap I”,
- został zakupiony samochód dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Krzemieniu Pierwszym,
- odbyło się szkolenie dla rolników w zakresie stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy organizowane przez Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Janowie Lubelskim (01.03.2022 r.),
- rozpoczęto opracowywanie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Dzwola,
- informowano o możliwości pozyskiwania środków na usuwanie wyrobów zawierających azbest, przyjmowano zgłoszenia lokalizacji,
- przyjmowano zgłoszenia lokalizacji wyrobów zawierających azbest przeznaczonych do usunięcia i utylizacji w ramach VI naboru związanego z realizacją projektu pn. „System gospodarowania wyrobami azbestowymi na terenie województwa lubelskiego”,
- przyjmowano zgłoszenia odpadów zawierających azbest, które powstaną w wyniku realizacji przedsięwzięcia (wymiany pokrycia dachowego), celem ich odbioru i utylizacji w ramach projektu realizowanego przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Lubelskiego Oddziału Regionalnego w ramach Krajowego Programu Odbudowy,
- udzielano informacji o możliwości skorzystania z programu „Czyste Powietrze”,
- edukacja ekologiczna mieszkańców ukierunkowana na działania zmierzające do kształtowania postaw sprzyjających ochronie środowiska dot. m.in. prawidłowej gospodarki odpadami w tym właściwej segregacji odpadów, prawidłowego stosowania środków ochrony roślin w celu zapobieżenia zatruciom pszczół „Chroń pszczoły bez nich nie ma życia na ziemi”, zakazie wypalania traw, zakazie spalania odpadów, przyłączenie się do kampanii społecznej czyszczenia przewodów kominowych „Sadza płonie czad zabija …”, kampanii „Międzynarodowy Dzień Ochrony Roślin” (12 maja), apel o oszczędne korzystanie z wody w okresach bezdeszczowych, itp.
- edukacja ekologiczna jest na bieżąco realizowana przez placówki edukacyjne z terenu Gminy Dzwola, które chętnie organizują i angażują się w akcje związane z ochroną przyrody i środowiska wśród dzieci i młodzieży z terenu naszej gminy.

W 2022 roku szkoły angażowały się, przeprowadzały i uczestniczyły w takich akcjach i kampaniach jak m.in.:

Kampanie: Konwersatorium „Co zrobić ze zużytym sprzętem?”, pogadanka – „Woda jest źródłem życia”, Racjonalne gospodarowanie zasobami przyrody, Wpływ człowieka na różnorodność biologiczną, Różnorodność biologiczna, Sposoby ochrony przyrody, Organizm a środowisko, Zasady segregacji śmieci. Recykling, Jesteśmy odpowiedzialni za przyrodę, Cykl zajęć: Dbamy o naszą planetę, Ziemia – nasz dom, Skąd bierze się prąd?, Oszczędzamy wodę, Zabawki z recyklingu, Pogadanka-Segregujemy odpady.

Akcje szkolne: Sprzątanie świata, Dzień Ziemi, Czyste powietrze wokół nas, Godzina dla Ziemi, Sadzenie roślin cebulkowych, Łączy nas drzewo – sadzenie drzew

prowadzonej przez Nadleśnictwo Janów Lubelski, „Sprzątanie świata", „Dzień jabłka", „Dzień zwierzaka", w dniach 16-30 września 2022 roku odbyła się zbiórka makulatury w ramach akcji „Zbierając makulaturę chronimy naturę!" (ZS Kocudza), akcja zbierania plastikowych nakrętek, baterii.

Apel: „Dzień Ziemi".

Warsztaty: różne sposoby ekologicznego konserwowania żywności, wykonanie prac technicznych z odpadów, opakowań.

Prelekcje: Ekologiczne gospodarstwo rolne, Zasady oszczędzania wody, Rola parków narodowych, rezerwatów w ekologii, Segregowanie śmieci, Dbamy o Ziemię.

Pogadanki na godzinach wychowawczych: „Czy twój dom jest ekologiczny?", Źródła energii odnawialnej, Znaczenie wody dla środowiska i sposoby jej oszczędzania, Dlaczego należy segregować śmieci?, Segregujemy odpady – powtórne wykorzystywanie zużytych przedmiotów, ‚Jak dbać o środowisko przyrodnicze – Światowy Dzień Ziemi", Co i dlaczego dymi?, Zróbmy coś dla Ziemi, Uprawy ekologiczne, Ekologiczne sposoby ogrzewania domów, Właściwe zachowania dotyczące ograniczenia wytwarzania odpadów. Pogadanki i warsztaty z uczniami na temat prawidłowego zachowania proekologicznego, właściwej postawy wobec środowiska w zakresie ochrony powietrza i klimatu.

Udział w akcji Światowego Dnia Zdrowia pod hasłem Nasza Planeta nasze zdrowie – organizacja konkursu szkolnego dla uczniów pt. „Nasza planeta nasze zdrowie", akcja dokarmiania ptaków, pogadanki na temat: oszczędzania energii elektrycznej, woda w życiu codziennym, sto sposobów wykorzystania wody, znaczenie wody w życiu człowieka, zmiany stanu skupienia wody – doświadczenia, dyskusja w grupach – układanie piramidy priorytetów obrazującej odpowiedź na pytanie: „Jak zachowuje się człowiek, który rozumie piękno przyrody?", rozwijanie świadomości ekologicznej uczniów, wdrażanie do rozsądnego korzystania z wyrobów papierniczych i zbierania makulatury, wypowiedzi uczniów na temat zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego na podstawie własnych doświadczeń, ilustracji i tekstu „Przyroda u lekarza", odgrywanie scenek dramowych: wcielanie się w role lekarza i przyrody, szukanie sposobów na to, żeby ziemia była czysta i piękna, rozmowa z uczniami na temat ogromnego znaczenia wody dla ludzi, zwierząt i roślin, rozmowa z uczniami o potrzebie segregowania śmieci, szukanie pomysłów na oszczędzanie wody w domu i w szkole – burza mózgów.

Upowszechnianie wiedzy o środowisku leśnym, oglądanie pomników przyrody i gatunków roślin chronionych, w tym: uwrażliwianie na znaczenie ochrony środowiska, przypomnienie zasad zachowania się w lesie, przeprowadzenie konkursu matematyka, to jakiś kosmos – zadania matematyczne o treści ekologicznej, przeprowadzenie lekcji powietrze i jego składniki, prelekcja dotycząca właściwości wody i jej rola w przyrodzie, działanie czynników środowiska na metale, warsztaty zanieczyszczenia wody i jej ochrona, kwaśne opady – wpływ na zdrowie i życie ludzi i zwierząt.

Działania informacyjne i edukacyjne prowadzone w placówkach edukacyjnych: sposoby pozbywania się śmieci – segregacja odpadów, recykling wtórne wykorzystanie odpadów – wykonanie robota ze śmieci, program klasowy – „Nasza planeta, nasze zdrowie", powiatowy konkurs plastyczny – odnawialne źródła energii, udział w wojewódzkim konkursie – odnawialne źródła

energii (III miejsce ucznia z Zespołu Szkół w Dzwoli), quiz przyrodniczo-ekologiczny o roślinach i zwierzętach. Na geografii, w tym szczególnie na zajęciach prowadzonych w terenie, uczniowie poznawali sens i warunków realizacji zasady zrównoważonego rozwoju, m.in. poprzez poznawanie przykładów racjonalnego gospodarowania, oceny zamieszkiwanego środowiska, poczucie odpowiedzialności za tworzenie ładu i piękna w miejscach swego życia. Ponadto organizacja „Dnia Drzewa" w przedszkolu. Rozmowy na temat ochrony środowiska i posadzenie drzewa przy placu zabaw. Na zajęciach techniki dzieci z klas IV-VI omawiały tematykę recyklingu, ponownego wykorzystywania odpadów a tym samym o ochronie środowiska. Następnie dzieci robiły z odpadów: zużytych butelek szklanych i plastikowych, patyczków po lodach, tektury prace techniczne.

Plakaty, konkursy: plakat „Ziemia – nasz dom" z okazji dnia ziemi, konkurs plastyczny: „Dzień Ziemi", „Chrońmy Ziemię", konkurs ekologiczny pt. „Eko – Torba", nasza planeta – nasz świat, wykonanie plakatów o ochronie środowiska.

W 2022 roku wykonywane były również modernizacje i remonty oraz bieżące utrzymywanie i poprawa jakości dróg znajdujących się na terenie Gminy Dzwola, były to, m.in: remont drogi gminnej nr 109018L w miejscowości Branewka, przebudowa drogi gminnej nr 109004L w miejscowości Dzwola (Dzwola zachód), przebudowa dróg gminnych nr 109012L oraz 109010L w miejscowości Kocudza Druga, modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych nr 109000L w obrębie ewidencyjnym Krzemień Pierwszy i Krzemień Drugi, remont drogi gminnej nr 113581L w miejscowości Branew Szlachecka, a także bieżące remonty i naprawy tzw. dróg transportu rolniczego.

3.5 Plan Gospodarki niskoemisyjnej na lata 2016-2025

Uchwałą nr XI/78/2019 z dnia 30 grudnia 2019 roku Rada Gminy Dzwola przyjęła do realizacji „Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Dzwola na lata 2016-2025". Przedmiotowy Plan zakłada zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, redukcję emisji gazów cieplarnianych oraz redukcję zużycia energii finalnej poprzez podniesienie efektywności energetycznej w stosunku do roku bazowego – 2014.

Głównym celem Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Dzwola jest wskazanie możliwości redukcji niskiej emisji do 2025 roku na obszarze gminy w stosunku do emisji z roku bazowego 2014. W przedmiotowym Planie wyznaczono następujące cele:

- redukcja emisji gazów cieplarnianych do 2025 roku o 34,1% (redukcja: 11 522t CO_2),
- zwiększenie do 2025 roku udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych do 37% (wzrost o: 11 893 GJ),
- redukcja do 2025 roku zużycia energii finalnej o 3,1% (redukcja: 12 128 GJ).

Realizacja głównego celu będzie możliwa dzięki realizacji celów szczegółowych takich jak:

- redukcja zużycia energii finalnej, co zostanie zrealizowane poprzez podniesienie efektywności energetycznej,

- ograniczenie zużycia energii elektrycznej,
- zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych,
- kształtowanie postaw właściwych do osiągnięcia celów wśród mieszkańców gminy, w szczególności wśród dzieci i młodzieży.

Teren Gminy Dzwola posiada kilka źródeł potencjału poprawy efektywności energetycznej. Należą do nich: termomodernizacja budynków należących do samorządu Gminy oraz zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii (OZE) w końcowym zużyciu energii, co przełoży się na ograniczenie emisji powierzchniowej. Stronami angażującymi się w realizację Planu są mieszkańcy Gminy Dzwola oraz Urząd Gminy Dzwola. Zakres działań dotyczy m.in.:

- termomodernizacji budynków stanowiących własność gminy,
- instalacji kolektorów słonecznych dla 500 obiektów budowlanych prywatnych,
- instalacji paneli słonecznych (solarów i fotowoltaiki) na dachach czterech budynków będących własnością gminy,
- instalacji paneli fotowoltaicznych na dachach 500 budynków będących własnością osób prywatnych,
- instalacji 200 kotłów na biomasę,
- wymiany oświetlenia ulicznego, na energooszczędne,
- przeprowadzenia warsztatów dla młodzieży szkolnej z zakresu gospodarki niskoemisyjnej i efektywności energetycznej,
- zorganizowania Dnia Gospodarki Niskoemisyjnej w Gminie Dzwola.

W 2022 roku podejmowano m.in. następujące działania ukierunkowane na realizację celów wyznaczonych w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Dzwola na lata 2016-2025:

- dokonano termomodernizacji budynku Zespołu Szkół w Dzwoli i budynku Zespołu Szkół w Kocudzy wraz z montażem instalacji fotowoltaicznej na dachach budynków,
- na budynkach mieszkańców, na terenie gminy Dzwola montowano instalacje kolektorów słonecznych oraz instalacje fotowoltaiczne,
- dokonywano wymiany niskosprawnych wysokoemisyjnych kotłów na kotły na biomasę (pellet),
- dokonywano wymiany istniejących opraw oświetleniowych na nowoczesne wykonane w technologii LED, a także budowę nowych lamp wykonanych w technologii LED oraz modernizację szaf sterowniczych w celu wdrożenia systemu zarządzania oświetleniem ulicznym,
- zawarto aneks (30 września 2022 roku) do porozumienia z dnia 21 maja 2021 roku między Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie a Gminą Dzwola, zgodnie z którym Gminny Punkt Konsultacyjno-Informacyjny Programu „Czyste Powietrze" nadal funkcjonuje i udziela informacji oraz wsparcia w zakresie przygotowania wniosków Mieszkańcom naszej Gminy, którzy są zainteresowani pozyskaniem dofinansowania w ramach Programu „Czyste Powietrze".

Mając na uwadze ograniczenie emisji liniowej, na terenie Gminy Dzwola w 2022 roku przeprowadzano szereg remontów, modernizacji i dokonywano m.in. przebudowy dróg.

Kontynuowano edukację ekologiczną mieszkańców z zakresu zapobiegania niskiej emisji, np. „Sadza płonie. Czad zabija …", „Dbajmy o czystsze powietrze w sezonie grzewczym", a także o programie „Czyste Powietrze". Informowano mieszkańców gminy o możliwości zapoznawania się z przepisami, wiedzą techniczną, programami finansowymi wspierającymi poprawę energetyczną budynków poprzez udostępnianie adresów stron internetowych Ministerstwa Rozwoju i Technologii celem poszerzenia wiedzy i możliwości skorzystania przez mieszkańców z dostępnych programów i projektów, sprzyjających poprawie efektywności energetycznej budynków.

Określone w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Dzwola na lata 2016-2025 działania mają przyczynić się również do redukcji emisji dwutlenku węgla (CO2 o 34,1% – 11 522 t) w stosunku do 2014 roku poprzez instalowanie odnawialnych źródeł energii, w szczególności wykorzystujących energię słońca: kolektorów słonecznych i paneli fotowoltaicznych, termomodernizację obiektów publicznych, zmniejszenie zużycia energii elektrycznej na cele oświetlenia drogowego oraz w gospodarstwach domowych, instalację kotłów na biomasę, które stopniowo są realizowane rokrocznie i planuje się ich dalszą realizację w kolejnych latach.

3.6 Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Dzwola

Wykonując Uchwałę nr XV/84/2012 Rady Gminy Dzwola z dnia 30 marca 2012 roku w sprawie przyjęcia „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Dzwola", jest realizowany obowiązek zapisany w „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032", dotyczący usuwania azbestu do 2032 roku. Wypełniając zapisy Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Dzwola, z naszej gminy sukcesywnie usuwane są wyroby zawierające substancje szkodliwe dla zdrowia człowieka, efektem czego jest poprawa środowiska naturalnego.

Mieszkańcy naszej gminy również w 2022 roku mogli usunąć i zutylizować wyroby zawierające azbest znajdujące się na terenie ich posesji, po uprzednim dokonaniu zgłoszenia usunięcia, w ramach podpisanej w 2018 roku umowy o współpracy z Województwem Lubelskim dotyczącej realizacji projektu pn.: „System gospodarowania wyrobami azbestowymi na terenie województwa lubelskiego". Zgodnie z zapisami regulaminu przedmiotowego projektu w dniach od 31 stycznia do 8 lutego 2022 roku trwał VI już nabór zgłoszeń lokalizacji wyrobów zawierających azbest przeznaczonych do usunięcia i utylizacji. Przedmiotowy nabór obejmował demontaż, wywóz i utylizację zgłoszonych wyrobów zawierających azbest.

W wyznaczonym terminie przyjęto 31 zgłoszeń lokalizacji wyrobów azbestowych do utylizacji 35 850 mg. W 2022 roku z terenu Gminy Dzwola usunięto 51 650 mg wyrobów zawierających azbest, (dane z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie).

Zgodnie z aktualnymi danymi znajdującymi się w ogólnopolskiej bazie azbestowej, obecnie na terenie gminy Dzwola znajduje się: **4 113 867 mg** wyrobów zawierających azbest, przeznaczonych do unieszkodliwienia. Z dostępnych danych wynika, iż do chwili obecnej przekazano z naszej gminy do utylizacji: 776 851 mg.

Tabela: Wyroby pozostałe do unieszkodliwienia na terenie Gminy Dzwola (w mg)

Miejscowość	Wyroby zawierające azbest do unieszkodliwienia
Branew Ordynacka i Branew Szlachecka	**284 014**
Branewka	**173 310**
Branewka-Kolonia	**130 394**
Dzwola	**417 625**
Flisy	**105 780**
Kapronie	**77 850**
Kocudza Druga	**532 156**
Kocudza Górna	**110 236**
Kocudza Pierwsza	**325 646**
Kocudza Trzecia	**531 772**
Konstantów	**156 415**
Krzemień Drugi	**450 602**
Krzemień Pierwszy	**407 510**
Władysławów	**36 225**
Zdzisławice	**273 487**
Zofianka Dolna	**101 115**

Źródło danych: ogólnopolska baza azbestowa.

W dniach od 17 października do 15 listopada 2022 roku rolnicy z terenu Gminy Dzwola mogli ubiegać się o przyznanie dotacji na wymianę pokryć dachowych z materiałów szkodliwych dla zdrowia lub środowiska w gospodarstwach rolnych w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności. Wniosek o objęcie przedsięwzięcia wsparciem był składany w formie elektronicznej, za pomocą systemu teleinformatycznego ARiMR – PUE.

Program zakłada usunięcie wyrobów zawierających azbest z budynków służących do produkcji rolniczej. Dopłata na wymianę dachu ma wynieść 40,00 złotych do metra kwadratowego. Warunkiem jest wymiana pokrycia dachowego na całym budynku, ale dofinansowanie wnioskodawca otrzyma tylko do powierzchni nieprzekraczającej 500 m^2.

Szczegółowe informacje o zasadach naboru i warunkach przyznawania wsparcia zostały zawarte w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 sierpnia 2022 roku w sprawie szczegółowego przeznaczenia, warunków i trybu udzielania wsparcia na wymianę pokryć dachowych z materiałów szkodliwych dla zdrowia lub środowiska w gospodarstwach rolnych w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz. U. poz. 1830) oraz Regulaminie wyboru przedsięwzięć do objęcia wsparciem z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności Inwestycja: A1.4.1. Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących

w łańcuchu; Część inwestycji: Wymiana pokryć dachowych z materiałów szkodliwych dla zdrowia lub środowiska w gospodarstwach rolnych.

Jednym z obowiązkowych elementów wniosku był załącznik: zgłoszenie odpadów zawierających azbest, które powstaną w wyniku realizacji przedsięwzięcia, celem ich odbioru i utylizacji, zawierające pieczątkę i podpis osoby przyjmującej w urzędzie takie zgłoszenie. Zgłoszenie wnioskodawcy musieli najpierw złożyć do urzędu, celem uzyskania potwierdzenia. Pracownicy Urzędu Gminy Dzwola przyjęli i potwierdzili 109 zgłoszeń.

Objęcie wnioskodawców wsparciem spowoduje znaczące zmniejszenie wyrobów zawierających azbest, na terenie Gminy Dzwola.

3.7 Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Dzwola na 2022 rok

Zapobieganie bezdomności zwierząt i zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom oraz ich wyłapywanie należy do zadań własnych gmin, o czym mówi art. 11 ust. 1 ustawy o ochronie zwierząt, natomiast art. 11a ust. 2 ustawy o ochronie zwierząt określa obligatoryjne elementy Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie danej gminy.

Zgodnie z ustawową definicją, za zwierzęta bezdomne uznaje się zwierzęta domowe lub gospodarskie, które uciekły, zabłąkały się lub zostały porzucone przez człowieka, a nie ma możliwości ustalenia ich właściciela lub innej osoby, pod której opieką trwale dotąd pozostawały.

Przyczynami bezdomności zwierząt są:

- ucieczka lub zabłąkanie się zwierzęcia,
- porzucenie.

Rada gminy wypełniając obowiązek, o którym mowa w art. 11a ust. 1 o ochronie zwierząt, określa, w drodze uchwały, corocznie do dnia 31 marca, program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt.

Program może obejmować plan znakowania zwierząt oraz plan sterylizacji lub kastracji zwierząt w gminie, przy pełnym poszanowaniu praw właścicieli zwierząt lub innych osób, pod których opieką zwierzęta pozostają, na co zwrócił uwagę Powiatowy Lekarz Weterynarii w Janowie Lubelskim w wydanej opinii do Projektu programu przygotowanego przez Wójta.

Wójt jest zobowiązany przekazać do zaopiniowania projekt programu:

- właściwemu powiatowemu lekarzowi weterynarii,
- organizacjom społecznym, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, działającym na obszarze gminy,
- dzierżawcom lub zarządcom obwodów łowieckich, działających na obszarze gminy.

Wszystkie wymienione Podmioty, w terminie 21 dni od dnia otrzymania projektu programu, wydają opinie o projekcie, natomiast niewydanie opinii w tym terminie uznaje się za akceptację programu.

Powiatowy Lekarz Weterynarii wydał opinię pozytywną, opiniując projekt programu w dniu 10 stycznia 2022 roku, jednakże zwrócił uwagę na potrzebę podjęcia przez gminę inicjatyw mających na celu współfinansowanie kastracji i sterylizacji zwierząt mających swoich właścicieli oraz ich znakowania, co zdaniem Powiatowego Lekarza Weterynarii może zapobiegać bezdomności zwierząt domowych.

Na terenie Gminy Dzwola 3 koła dzierżawi obwody łowieckie:

- koło łowieckie nr 42 „Janowskie Bory" w Janowie Lubelskim,
- koło łowieckie nr 64 „Darz Bór" w Janowie Lubelskim,
- koło łowieckie nr 25 „SOKÓŁ" Zdziłowice.

Do wszystkich kół łowieckich zostały skierowane wnioski o wydanie opinii, żadne z nich w terminie wskazanym w ustawie nie wydało opinii, co potwierdza akceptację programu.

Zgodnie z Zarządzeniem Wójta program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na rok 2022 poddano konsultacjom społecznym. Z przeprowadzonych konsultacji został sporządzony protokół, który złożono w biurze rady wraz z projektem uchwały.

Rada Gminy Dzwola wypełniając powyższy obowiązek, określiła uchwałą nr XXVII/192/2022 z dnia 15 lutego 2022 roku „Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Dzwola na 2022 rok".

Program jest aktem prawa miejscowego, po uchwaleniu przez radę gminy został przekazany do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego. Uchwała została ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Lubel. poz. 900 w dniu 17 lutego 2022 roku.

Program określa również wysokość środków finansowych przeznaczonych na jego realizacje oraz sposób ich wydatkowania.

W budżecie Gminy Dzwola na 2022 rok, przeznaczono środki finansowe w kwocie: 50 000,00 zł.

Program zakładał wydatkowanie środków na realizację poszczególnych zadań:

- zapewnienie miejsca w schronisku bezdomnym zwierzętom: 32 000,00 zł,
- opieka nad wolno żyjącymi kotami i ich dokarmianie: 700,00 zł,
- odławianie bezdomnych zwierząt: 8 000,00 zł,
- sterylizacja i kastracja zwierząt: 2 000,00 zł,
- poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt: 200,00 zł,
- usypanie ślepych miotów: 500,00 zł,
- zapewnienie miejsca we wskazanym gospodarstwie rolnym dla zwierząt gospodarskich: 200,00 zł,
- zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt: 6 400,00 zł.

Środki finansowe rozdysponowane zostały w sposób racjonalny i były wydatkowane w zależności od zaistniałych potrzeb.

Realizując powyższy Program, Wójt Gminy Dzwola w 2022 roku podpisał umowę na doraźne wyłapywanie i odławianie zwierząt oraz zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom z:

- Gabinetem Weterynaryjnym, lek. wet. Anną Smyk, Lipiny Górne-Lewki 72, 23-423 Potok Górny,
- Schroniskiem BAROS Maciej Glijer, ul. Berezów 76 D, 26-130 Suchedniów

a także na świadczenie usługi sterylizacji i kastracji bezdomnych kotów i kotów dziko żyjących z:

- Przychodnią Weterynaryjną Animal Care Małgorzata Kamińska-Tomusiak, ul. Wesoła 29, 23-300 Janów Lubelski.

Gmina Dzwola wypełniając obowiązki określone w przepisach prawa w 2022 roku zapewniła opiekę i leczenie odłowionym bezdomnym psom szt. 4 oraz pozytywnie rozpatrzyła wnioski o sterylizację kotek szt. 12 i suczki szt. 1, poza tym w miarę możliwości dokarmiała koty wolno żyjące (zakup i wydawanie karmy społecznym opiekunom).

Koszt realizacji całego zadania przewidzianego ustawą o ochronie zwierząt wyniósł 27 714,59 zł.

Na koniec 2022 roku w schroniskach pozostało 8 szt. bezdomnych psów, których koszty utrzymania są finansowane z budżetu Gminy Dzwola.

3.8 Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022-2025

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu oraz przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy.

Profilaktyka uzależnień to ogół działań zmierzających do zapobiegania, opóźniania lub redukowania używania substancji psychoaktywnych i/lub związanych z tym negatywnych skutków. Uzależnienie powoduje dezorganizację życia społecznego osób nim dotkniętych i ich rodzin.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Dzwola realizowała zadania w oparciu o ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.

Program na 2022 rok został uchwalony przez Radę Gminy Dzwola Uchwałą nr XXVI/185/2021 z dnia 28 grudnia 2021 roku w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok i był realizowany do 8 kwietnia 2022 roku. Rada Gminy Dzwola na sesji w dniu 8 kwietnia 2022 roku przyjęła program wieloletni Uchwałą nr XXIX/205/2022 w sprawie w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025.

Zmiany Programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomani były wynikiem obowiązków nałożonych na jednostki samorządu terytorialnego ustawą z dnia 17 grudnia 2021 roku o zmianie Ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw. Działania te należą do zadań własnych gminy, które oparte są na Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025

oraz określonym w nim celu operacyjnym nr 2: „Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.”

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizując cele i zadania określone w przepisach prawa, ściśle współpracuje z:

- Szkołami z terenu gminy Dzwola,
- Gminną Biblioteka Publiczną i Ośrodkiem Kultury,
- Klubami sportowymi,
- Stowarzyszeniami,
- Kołami Gospodyń Wiejskich,
- Parafiami z terenu gminy Dzwola,
- Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Dzwoli,
- Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Komendą Powiatową Policji w Janowie Lubelskim,
- Poradnią Leczenia Uzależnień,
- Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną,
- Sądem Rejonowym, Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich w Janowie Lubelskim.

W skład Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2022 roku wchodziło 6 osób, powołanych Zarządzeniem Wójta Gminy Dzwola.

W 2022 roku w budżecie Gminy Dzwola zaplanowana została kwota: 70 000,00 zł z przeznaczeniem na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, są to środki własne uzyskane przez gminę z tytułu rocznych i jednorazowych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku.

Łączna wysokość środków finansowych uzyskanych przez Gminę Dzwola z tytułu rocznych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w 2022 roku (detal, gastronomia, opłaty od napojów alkoholowych z urzędów skarbowych) wyniosła: **84 750,51 zł**.

Na realizację zadań zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki na 2022 rok zaplanowano kwotę w wysokości: 70 000,00 zł, w tym:

- na profilaktykę i przeciwdziałanie narkomanii: 6 000,00 zł,
- na profilaktykę i przeciwdziałanie alkoholizmowi: 52 000,00 zł,
- na międzysektorową politykę przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu: 12 000,00 zł.

Łącznie na działania profilaktyczne w 2022 roku, wydatkowano kwotę w wysokości: 59 461,24 zł, w tym na:

- przeciwdziałanie narkomanii: 5 569,87 zł,
- przeciwdziałanie alkoholizmowi: 53 891,37 zł.

Przeciwdziałanie narkomani, było realizowane poprzez wykonywanie następujących zadań:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu, narkotyków i ich rodzin: wydatkowano kwotę: 219,00 zł,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych: 4 350,04 zł,
- wspomaganie działalności – instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii, przemocy i wynikających z nich uzależnień: 1 000,83 zł.

Celem przeciwdziałanie alkoholizmowi, zostały zrealizowane następujące zadania:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu: 2 194,00 zł,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie: 2 677,27 zł,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych: 17 711,86 zł,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych: 29 193,27 zł,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13^1 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w roli oskarżyciela publicznego: 2 114,97,00 zł,
- wspieranie zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

Sposób realizacji zadań zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dostosowany jest do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych działań w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe.

Na wynagrodzenie i pochodne od wynagrodzeń, delegacje służbowe dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2022 roku wydatkowano kwotę: 1 864,97 zł.

Szkolenia Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Rozwiązywania Problemów przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie z siedzibą w Ośrodku Pomocy Społecznej w Dzwoli zostały dofinansowane w kwocie: 1 500,00 zł.

Na zajęcia i spotkania zorganizowane przez Gminę Dzwola, Gminną Bibliotekę Publiczną i Ośrodek Kultury w Kocudzy, Stowarzyszenia, Koła Gospodyń Wiejskich,

Kluby sportowe, Ośrodek Pomocy Społecznej z terenu gminy Dzwola wykorzystano kwotę: 32 814,54 zł.

Środki przeznaczono między innymi na przeprowadzenie warsztatów (kulinarnych, muzycznych, plastycznych, tanecznych, śpiewaczych), turniejów sportowych, imprez profilaktycznych w zakresie zagospodarowania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, promujących wartości rodzinne, integrację wielopokoleniową, rajdy rowerowe i pikniki na świeżym powietrzu. Środki finansowe przeznaczono na posiłki dla dzieci i młodzieży, artykuły spożywcze, materiały do przeprowadzenia warsztatów, opłacenia biletów wstępu, materiały dydaktyczne, nagrody w konkursach profilaktycznych. Wszystkie organizowane spotkania związane były z przeciwdziałaniem uzależnieniom i przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

W szkołach z terenu Gminy Dzwola przeprowadzono pogadanki z psychologiem, psychiatrą, socjologiem, zorganizowano zajęcia profilaktyczne w formie warsztatów, konkursów profilaktycznych. Środki przeznaczono na zakup materiałów dydaktycznych, informacyjnych, edukacyjnych, na nagrody w konkursach, poczęstunek dla dzieci korzystających z pozalekcyjnych zajęciach dot. aktywności ruchowej. Na te działania wykorzystano kwotę: 17 711,86 zł.

Na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem narkomani wykorzystano kwotę: 5 569,87 zł. Środki wydatkowały szkoły z terenu gminy Dzwola. Zostały przeprowadzone konkursy związane z profilaktyką uzależnień dotyczące narkomanii, zakup nagród, artykułów spożywczych, organizacji poczęstunku w pozalekcyjnych zajęciach dla dzieci i młodzieży, materiałów dydaktycznych oraz organizacji „Dnia Dziecka" połączonego z „Dniem profilaktyki w szkołach".

W ramach podejmowania interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13^1 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w roli oskarżyciela publicznego do wszystkich sklepów z terenu gminy Dzwola przekazano materiały dydaktyczne, książeczki, broszury i plakaty związane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi. Materiały przekazane były bezpłatnie od Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W ramach realizacji gminnego programu, Gminna Komisja Rozwiązywania problemów Alkoholowych w 2022 roku odbyła 4 posiedzenia oraz 2 spotkania robocze GKRPA dot. przeprowadzania rozmów motywujących do podjęcia leczenia odwykowego od alkoholu.

Zgodnie z przyjętą procedurą osoba uzależniona skierowana została do Poradni Leczenia Uzależnień przy SP ZOZ w Janowie Lubelskim, gdzie kontynuowała swoje leczenie. Terapeuci służą pomocą wszystkim osobom, które zwrócą się o informacje na temat uzależnień. Są niejednokrotnie osobami pierwszego kontaktu. Kierują do odpowiednich placówek na terapie. Terapeuci motywują do utrzymania abstynencji osoby po terapiach odwykowych, służą pomocą członkom rodzin osób uzależnionych oraz ofiarom przemocy. Należy podkreślić, że leczenie odbywa się na zasadzie dobrowolności, nieodpłatnie, co regulują ustawy: o „Wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi", „Przeciwdziałaniu narkomanii" oraz „Ochronie zdrowia psychicznego".

Komisja w ramach swoich zadań ustawowych opiniuje wnioski o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie lokalizacji punktów sprzedaży. W 2022 roku wydała 6 postanowień, wszystkie pozytywne.

Z raportu przesłanego przez Komendę Powiatową Policji w Janowie Lubelskim, w ramach działań prewencyjnych na terenie Gminy Dzwola w roku 2022 ujawniono na przełomie lat 2020-2022 następującą ilość przestępstw:

Tabela: Zagrożenia przestępczością kryminalną na terenie gminy Dzwola

Rodzaje przestępstw	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
Kradzież z włamaniem	0	1	3
Kradzież	3	6	0
Przestępstwa rozbójnicze	0	0	0
Bójki i pobicia	0	0	0
Uszkodzenie ciała	0	1	0
Uszkodzenie mienia	3	4	1
Znęcanie	5	4	5
Przestępstwa łącznie:	**11**	**16**	**9**

Z przeprowadzonej analizy wynika, że wśród najbardziej dokuczliwych dla społeczeństwa przestępstw nastąpił spadek kradzieży i uszkodzeń mienia. Pozostałe przestępstwa z podanej kategorii utrzymują się w miarę na bezpiecznym poziomie.

Oprócz wyżej wymienionych przestępstw funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Janowie Lubelskim zajmowali się ściganiem szeregu innych przestępstw, których sprawcy w różny sposób stwarzali zagrożenie dla potencjalnych obywateli, członków swoich rodzin, czy swoją działalnością godzili w interesy państwa i podmiotów gospodarczych, co zostało przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela: Zestawienie zdarzeń o charakterze przestępczym występujących w Gminie Dzwola

Rodzaje zdarzeń	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
Nietrzeźwy kierowca pojazdu	5	11	10
Nietrzeźwy rowerzysta	3	11	10
Kierowca w stanie po użyciu alkoholu	3	3	3
Rowerzysta w stanie po użyciu alkoholu	0	0	2
Wypadki	2	9	7
Kolizje	20	25	22
Łącznie ilość zdarzeń	**33**	**59**	**54**
Osoby ranne w wypadkach	1 osoba zginęła, 2 osoby ranne	18	9

Porównując ostanie dwa lata dot. zdarzeń drogowych utrzymują się one na podobnym poziomie skuteczności ujawniania osób kierujących pojazdami, pomimo orzeczonego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych. Dane jednoznacznie wskazują, że nastąpił wzrost zarówno w wypadkach drogowych, jak i kolizjach.

Tabela: Przeciwdziałania związane z przemocą w rodzinie na terenie Gminy Dzwola na przełomie lat 2020- 2022

Rodzaje zdarzeń	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
Ilość interwencji domowych	55	59	10
Ilość zatrzymanych w PDOZ do wytrzeźwienia	10	9	4
Ilość sporządzonych przez Policje procedur „Niebieskiej Karty”	4	4	8
Ilość wystąpień do Sądu Rodzinnego o stwierdzonych przypadkach dzieci zagrożonych demoralizacją	5	5	0

W ramach spotkań profilaktycznych Komenda Powiatowa Policji zorganizowała 30 spotkań z dziećmi, młodzieżą i rodzicami oraz 2 spotkania z mieszkańcami gminy Dzwola. Podczas spotkań kładziono szczególny nacisk na promowanie elementów odblaskowych w porze wieczorno-nocnej. Podczas spotkań poruszano tematy związane z uzależnieniami, sięganiem przez nieletnich po alkohol, papierosy i inne substancje uzależniające oraz omawiali związaną z tym odpowiedzialność osób nieletnich.

3.9 Lokalny Program Wspierania Edukacji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży w Gminie Dzwola

Przepis art. 90t ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, stanowi materialnoprawną podstawę do inicjowania przez jednostki samorządu terytorialnego regionalnych lub lokalnych programów wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży oraz wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży. Program wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży jest programem socjalnym, natomiast program wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży jest programem motywacyjnym.

W Gminie Dzwola od trzech lat funkcjonuje Lokalny Program Wspierania Edukacji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży zgodnie z Uchwałą Nr VIII/51/2019 Rady Gminy Dzwola w dnia 29 sierpnia 2019 roku. Gminny program, którego celem jest promowanie najlepszych uczniów, osiągających bardzo wysokie wyniki w nauce oraz sukcesy na konkursach i olimpiadach przedmiotowych, artystycznych, interdyscyplinarnych oraz turniejach zawodowych. System wyróżnień dla olimpijczyków jest adresowany do uczniów ze wszystkich szkół na terenie gminy.

Cele szczegółowe programu obejmują:

- motywowanie uczniów do ciągłego pogłębiania wiedzy,
- zachęcanie uczniów do uczestnictwa w konkursach,
- promowanie pozytywnych wzorców wśród społeczności uczniowskiej,
- promocja Gminy Dzwola, jako przyjaznej uczniom wybitnie uzdolnionym.

Celem programu jest również wspieranie i promowanie uczniów, którzy w różnych sferach edukacji osiągają rezultaty wykraczające poza wymagania szkolne i odnoszą sukcesy w konkursach, turniejach i olimpiadach na szczeblu wojewódzkim i krajowym, uczęszczających do szkół podstawowych na terenie Gminy Dzwola.

Organizowanie zajęć dodatkowych

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 8 lutego 2022 roku zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, szkoły realizowały zajęcia specjalistyczne z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, które zostały przeznaczone na organizację zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym. Na te zajęcia została zwiększona subwencja oświatowa i Gmina otrzymała kwotę: 17 718,00 zł.

Liczba przyznanych godzin była uzależniona od liczby uczniów w szkole i przedstawiała się następująco:

- Publiczna Szkoła Podstawowa w Branwi: 28 godzin, na kwotę: 1 798,00 zł,
- Zespół Szkól w Dzwoli: 61 godzin, na kwotę: 3 916,00 zł,
- Zespół Szkól w Kocudzy: 109 godzin, na kwotę: 6 997,00 zł,
- Zespół Szkół w Krzemieniu:78 godzin, na kwotę: 5 007,00 zł.

Łącznie 276 godzin, które zostały zrealizowane od 1 marca 2022 roku do 30 listopada 2022 roku.

Godziny organu prowadzącego.

Organ prowadzący szkoły w każdym roku szkolnym, przydziela poszczególnym szkołom dodatkowe godziny. Wójt Gminy Dzwola przyznając godziny zajęć dodatkowych miał również na względzie przydzielone szkołom zajęcia specjalistyczne z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej. W trosce o wszechstronny rozwój uczniów Wójt Gminy w roku szkolnym 2021/2022 przyznał (niezmiennie) 30 godzin dla pedagogów szkolnych, 14 godzin zajęć z logopedii (wynikających z orzeczeń i potrzeb) oraz 18 godzin na drugi język nowożytny (niemiecki i rosyjski). Ponadto, przyznane zostało 20 godzin – zajęć lekcyjnych, które zostały przeznaczone na SKS, zajęcia wyrównawcze oraz na rozłączenie zajęć lekcyjnych w klasach łączonych w szkole w Branwi.

Ponadto Wójt Gminy od września 2022 roku (rok szkolny 2022/2023) przyznał dodatkowo: 18 godzin na drugi język nowożytny (niemiecki i rosyjski), rozłączenie zajęć lekcyjnych w klasach łączonych – 4 godziny, zwiększenie o 12 godzin na przedmioty język polski, matematykę, biologię, informatykę (zgodnie z potrzebami danej szkoły), na logopedię 4 godziny i 2 godziny na SKS.

Tabela: Zajęcia dodatkowe finansowane przez organ prowadzący w okresie I-XII.2022 r.

Rodzaj zajęć	Liczba godzin			
	PSP Branew	ZS Dzwola	ZS Kocudza	ZS Krzemień
Rok szkolny 2021/2022				
1. Język polski	2	-	-	-
2. Język angielski	1	-	-	-
3. Drugi **język nowożytny**	-	6	6	6
4. Historia, matematyka	3	1	-	-
5. Zajęcia wyrównawcze	6	1	-	-
6. SKS	-	2	2	2
7. Pedagog	-	8	11	11
8. Logopedia	-	4	4	7
Rok szkolny 2022/2023				
1. Godziny na rozłączenie lekcji klas łączonych	4	-	-	-
2. Drugi **język nowożytny**	-	6	6	6
3. Zwiększenie godz. na jęz. polski, matematyka, biologię, informatyka	-	4	4	4
4. Logopedia	-	2	2	-
5.SKS	-	-	-	2

Od września 2022 roku weszło w życie rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych, które nakazuje obowiązkowo zatrudnić w szkołach nauczycieli specjalistów. Liczba etatów nauczycieli specjalistów jest uzależniona od liczby dzieci / uczniów w szkole – zespole szkół i zgodnie ze standardami tygodniowa liczba godzin na zatrudnienie nauczycieli specjalistów została zwiększona o:

- Publiczna Szkoła Podstawowa w Branwi: 9 godzin,
- Zespół Szkól w Dzwoli: 33 godziny,
- Zespół Szkól w Kocudzy: 38 godzin,
- Zespół Szkół w Krzemieniu: 36 godzin.

Stypendia i nagrody Wójta Gminy Dzwola

W roku szkolnym 2021/2022, po raz trzeci, zostały rozdane stypendia i nagrody Wójta Gminy Dzwola, dla najbardziej uzdolnionych uczniów uczęszczających do klas IV-VIII publicznych szkół podstawowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Dzwola.

Stypendia i nagrody, to forma pomocy finansowej o charakterze motywacyjnym i przyznawane są za osiągnięcia naukowe, artystyczne oraz sportowe.

Wójt Gminy Dzwola – Wiesław Dyjach w dniu 24 czerwca 2022 roku, podczas uroczystości wręczenia świadectw, przekazał uczniom nagrody i stypendia.

Stypendium i nagroda są przyznawane w formie jednorazowej nagrody pieniężnej, a ich wysokość zależna jest od stopnia spełnienia przez ucznia kryteriów określonych w Uchwale Nr VIII/52/2019 Rady Gminy Dzwola z dnia 29 sierpnia 2019 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy w formie stypendiów i nagród Wójta Gminy Dzwola dla uzdolnionych uczniów pobierających naukę na terenie Gminy Dzwola. Realizując „Lokalny Program Wspierania Edukacji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży w Gminie Dzwola", Wójt Gminy Dzwola przyznał:

47 stypendiów dla uczniów szkół podstawowych z klas IV-VIII, w tym:

- 16 za osiągnięcia naukowe, w wysokości: od 480,00 zł do 600,00 zł,
- 10 za osiągnięcia artystyczne w wysokości: po 400,00 zł,
- 21 za osiągnięcia sportowe w wysokości: od 400,00 do 600,00 zł oraz

9 nagród Wójta Gminy Dzwola, z tego:

- 5 nagród po: 300,00 zł za najwyższy w szkole wynik, w nauce na podstawie rocznej klasyfikacji,
- 4 nagrody po: 200,00 zł za uzyskanie szczególnie znaczących osiągnięć w wybranej dziedzinie nauki, sportu lub artystyczne indywidualne lub zespołowo.

Łączna kwota przyznanych stypendiów oraz nagród za rok szkolny 2021/2022 wyniosła: **24 730,00 zł**.

Stypendia i nagrody Wójta Gminy Dzwola są zachętą do nauki i udziału w konkursach przedmiotowych oraz motywacją do osiągania wysokich wyników w nauce, kulturze i sporcie dla wszystkich uczniów. Realizowany program stypendialny przyczynia się do wzrostu aspiracji i rozwoju młodzieży szkolnej.

3.10 Program współpracy Gminy Dzwola z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w 2022 rok

Rada Gminy zobowiązana jest do corocznego uchwalania Programu współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi. Wynika to z art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Zgodnie z obowiązującymi przepisami uchwalenie programu współpracy z organizacjami pozarządowymi musi nastąpić w terminie, nie później niż do 30 listopada roku poprzedzającego okres jego obowiązywania. Natomiast w terminie do 31 maja każdego roku przedstawiane jest organowi stanowiącemu sprawozdanie z realizacji programu współpracy za rok poprzedni. Projekt programu współpracy uchwalany jest po przeprowadzeniu konsultacji z organizacjami pozarządowymi.

Sposób przeprowadzenia konsultacji określa uchwała Nr II/10/10 Rady Gminy Dzwola z dnia 6 grudnia 2010 roku w sprawie szczegółowego sposobu konsultacji projektów aktów prawa miejscowego dotyczących działalności pożytku publicznego.

Podjęcie uchwały przez Radę Gminy Dzwola upoważnia Wójta Gminy Dzwola do ogłoszenia, przeprowadzenia i rozstrzygnięcia otwartych konkursów ofert oraz do zawarcia umów wraz z przyznaniem dotacji na realizację zadań publicznych.

Na podstawie art. 5 ust. 5 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie po przeprowadzeniu w dniach od 21 września do 4 października 2022 roku konsultacji społecznych z organizacjami społecznymi działającymi na terenie Gminy Dzwola podjęta została Uchwała Nr XXIV/170/2021 Rady Gminy Dzwola z dnia 29 października 2021 roku w sprawie przyjęcia Programu współpracy Gminy Dzwola z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w 2022 roku.

W wyniku przeprowadzenia Konkursów Ofert, Gmina Dzwola zawarła trzy umowy na dofinansowanie zadań realizowanych w 2022 roku.

Łączny koszt realizacji wyniósł: 121 000,00 zł.

Współpraca Gminy Dzwola z organizacjami pozarządowymi zgodnie z założeniami Programu, miała na celu stworzenie odpowiednich warunków do zwiększania aktywności społecznej Mieszkańców Gminy Dzwola i miała charakter finansowy oraz pozafinansowy. Cel ten został zrealizowany poprzez przeprowadzenie niżej wymienionych zadań publicznych.

Zadania z zakresu działalności na rzecz osób niepełnosprawnych:

- „Dowóz dzieci niepełnosprawnych z terenu Gminy Dzwola do Zespołu Szkół i Placówek Szkolno-Rewalidacyjnych w Biłgoraju w roku 2022”.

Zadania z zakresu wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu:

- „Piłka nożna dla pokoleń”,
- „Popularyzacja i rozwój sportu zapaśniczego”.

Realizacja Programu

Zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz Programem Współpracy Gminy Dzwola z Organizacjami Pozarządowymi oraz Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego w 2022 roku w minionym roku przeprowadzono dwa otwarte konkursy ofert, w którym powołana przez Wójta Gminy Dzwola Komisja Konkursowa wybrała podmioty mające realizować zadania publiczne.

KONKURS OFERT nr 1

W dniu 10 grudnia 2021 roku na podstawie art. 13 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie Wójt Gminy Dzwola ogłosił otwarty konkurs ofert na realizacji zadań w zakresie „Działania na rzecz osób niepełnosprawnych" pod nazwą „Dowóz dzieci niepełnosprawnych z terenu Gminy Dzwola do Szkół i Placówek Szkolno-Rewalidacyjnych w Biłgoraju w roku 2022". Na realizację zadań przeznaczono ze środków budżetu kwotę w wysokości 6 000,00 zł.

W powyższym konkursie złożono 1 ofertę,

- Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Krok za krokiem" w Zamościu Koło Terenowe w Biłgoraju. „Działania na rzecz osób niepełnosprawnych" pod nazwą „Dowóz dzieci niepełnosprawnych z terenu Gminy Dzwola do Szkół i Placówek Szkolno-Rewalidacyjnych w Biłgoraju w roku 2022" na kwotę: 6 000,00 zł. Oferta spełniła wymogi formalne i uzyskała dotację.

  Przyznana dotacja: 6 000,00 zł. Podmiot wykorzystał dotację w całości.

Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Krok Za Krokiem" w Zamościu Koło Terenowe w Biłgoraju, przyznaną dotację wykorzystało na pokrycie kosztów poniesionych przez stowarzyszenie: zakup paliwa, ubezpieczenie pojazdu, naprawa pojazdu, konserwacja windy samochodowej.

Cele zadania zostały osiągnięte. Dowóz do szkół i placówek rehabilitacyjnych umożliwiły uczniom niepełnosprawnym realizację obowiązku szkolnego i likwidację barier transportowych oraz społecznych.

Poprzez realizację zadania osiągnięto wyrównanie szans, jak i zwiększenie adaptacji funkcjonalnej do warunków życia codziennego oraz uczestnictwa w procesie integracji społecznej.

Dowozy uczniów niepełnosprawnych z terenu Gminy Dzwola odbywały się w dniach nauki szkolnej w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku.

KONKURS OFERT nr 2

W dniu 10 stycznia 2022 roku na podstawie art. 13 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie Wójt Gminy Dzwola ogłosił otwarty konkurs ofert na realizacji zadań w zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu. Na realizację zadań przeznaczono ze środków budżetu kwotę w wysokości: 120 000,00 zł.

W powyższym konkursie złożono 2 oferty.

- Ludowy Klub Sportowy ISKRA Krzemień na realizację zadania: „Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej" na kwotę: 100 000,00 zł. Oferta spełniła wymogi formalne i uzyskała dotację. Podmiot wykorzystał dotację w całości.

- Janowski Ludowy Klub Sportowy Olimp na realizację zadania: „Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej” na kwotę: 15 000,00 zł. Oferta spełniły wymogi formalne i uzyskała dotację. Przyznana dotacja 15 000,00 zł. Podmiot wykorzystał dotację w całości.

W wyniku przeprowadzenia Konkursów Ofert, Gmina Dzwola zawarła trzy umowy na dofinansowanie zadań realizowanych w 2022 roku.

Łączny koszt realizacji wyniósł 121 000,00 zł.

Ludowy Klub Sportowy ISKRA Krzemień w 2022 roku był organizatorem i uczestniczył w imprezach sportowych rangi gminnej, powiatowej i wojewódzkiej. Mecze były organizowane z własnej inicjatywy ale również przez WZ LZS w Lublinie i LZPN, drużyny brały udział w rozgrywkach ligowych. Zajęcia z dziećmi i młodzieżą, prowadzone były przez cały rok, nakierowane na doskonalenie umiejętności sportowych oraz kształtowanie koordynacyjnych zdolności motorycznych, kładziono nacisk na pracę wychowawczą, krzewienie kultury fizycznej oraz kształtowanie odpowiednich postaw. Z pozytywnym skutkiem wdrażano zasady odpowiedzialności zbiorowej oraz fair play.

Janowski Ludowy Klub Sportowy Olimp realizował zajęcia, zgodnie z zaplanowanym harmonogramem na 2022 rok. Treningi prowadzone były w hali zespołu szkół w Kocudzy. Zawodnicy uczestniczyli w zawodach: wojewódzkich (zdobywając 5 medali), międzywojewódzkich (zdobywając 2 medale, złoty i brązowy) oraz ogólnopolskich (zdobywając 2 medale). Jeden zawodnik zakwalifikował się do finałów XXVIII Ogólnopolskiej olimpiady Młodzieży (Mistrzostwa Polski do lat 17) zdobywając punktowe miejsca. Zawodnicy uczestniczyli w zgrupowaniach i konsultacjach szkoleniowych kadry wojewódzkiej.

3.11 Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dzwola na lata 2021-2030

Jednym z kluczowych zadań własnych gminy o charakterze obligatoryjnym jest opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Obowiązek ten spoczywa na każdej Jednostce Samorządu Terytorialnego zgodnie z ustawą o pomocy społecznej (art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej). W praktycznej działalności wynika to z przekonania, że rozwiązywanie problemów społecznych stanowi jedno z najważniejszych zadań Jednostek Samorządu Terytorialnego, które są zobligowane do wielu różnych działań na rzecz swoich mieszkańców – całej społeczności lokalnej danego terenu administracyjnego. Służyć ma temu bardzo istotny dokument, jakim jest właśnie Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dzwola, której założeniem jest stworzenie wszystkim jej mieszkańcom warunków do aktywnego udziału w życiu społeczności lokalnej na miarę jej potrzeb i oczekiwań, a zarazem i wspólnych możliwości.

Przedmiotowa strategia w Gminie Dzwola, do której odnoszą się powyższe założenia została opracowana i przyjęta Uchwałą nr XXVI/184/2021 Rady Gminy Dzwola z dnia 28 grudnia 2021 roku.

Zaplanowane w niej działania nastąpiły po uprzedniej możliwie wnikliwej diagnozie środowiska lokalnego w wielu aspektach i skupiają się przede wszystkim na utrzymaniu dotychczasowych pozytywnych kierunków wielopłaszczyznowego rozwoju społeczeństwa i zasobów gminy, ale także i na rozwoju funkcjonującego systemu polityki i pomocy społecznej, opartego na współpracy wielu osób, instytucji i organizacji pozarządowych celem stałego kierunku podwyższania jakości życia wszystkich mieszkańców Gminy Dzwola.

Z tego też powodu strategia przedstawia dotychczasowe osiągnięcia, ale i podsuwa różne rozwiązania zdiagnozowanych problemów społecznych, aktywizacji środowisk i osób marginalizowanych, zagrożonych lub dotkniętych wykluczeniem społecznym oraz szeroko rozumianej edukacji społecznej, a wszystko w możliwie komplementarnym ujęciu, realnym w planowanej realizacji z uwzględnieniem holistyczności i interdyscyplinarności działań.

Ten obszerny dokument strategiczny zawiera w sobie liczne działania o charakterze długofalowym, mające przyczynić się do pozytywnych zmian, zgodnie z założeniami jego realizatorów, które są odpowiedzią na oczekiwania i potrzeby całej społeczności lokalnej. Obejmują one w szczególności inwestycję w kapitał ludzki – społeczność lokalną, mieszkańców Gminy Dzwola oraz ich integrację, szczególnie poprzez system wychowania i edukacji, aktywność społeczną, poprawę sytuacji materialnej i bytowej, poprawę zatrudnienia oraz budowania lokalnego rynku pracy.

Istotne założenia strategii w działaniach opierają się w sposób szczególny na profilaktyce jako zapobieganiu powstawaniu problemów w ogóle, a tym samym jednocześnie na permanentnym i systematycznym monitorowaniu sytuacji społecznej, która temu ma sprzyjać. Przedmiotowe zapobieganie zjawiskom społecznie niepożądanym jest kluczowe w realizacji polityki społecznej, zarazem sprawia, że zapobiegawczość kieruje pozostałe działania na rozwój indywidualny, grupowy, całej

społeczności. Dopiero w przypadku zaistnienia problemu zakłada się możliwie wczesne reagowanie, co znacząco sprzyja skuteczności działań i niesienia pomocy. Kierowana pomoc do wszystkich mieszkańców, a w sposób szczególny do osób z problemami społecznymi, które dotykają mieszkańców Gminy odbywa się każdorazowo na miarę możliwości odpowiednich osób, służb i instytucji, a przy tym szerokiej współpracy, których działania podejmowane są dla dobra wszystkich mieszkańców Gminy.

Z powyższych względów strategia definiuje istniejące problemy wynikające z dotychczasowej działalności i diagnozy kompleksowej środowiska, zarazem wyznacza cele strategiczne i główne kierunki działań. Jest ona realizowana w sposób szczególny w obszarach: wychowania, edukacji, kultury, sportu, rekreacji, turystyki, opieki zdrowotnej, pomocy społecznej.

Tabela: Cele zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dzwola na lata 2021 – 2030

Cel główny Strategii						
Stworzenie wszystkim mieszkańcom Gminy Dzwola warunków pełnego rozwoju oraz aktywnego i pełnego udziału w życiu społeczności lokalnej na miarę potrzeb i możliwości.						
Cele szczegółowe Strategii						
1	2	3	4	5	6	7
Wspieranie rodziny oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży	**Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych**	**Wspieranie aktywności zawodowej mieszkańców Gminy oraz przeciwdziałanie bezrobociu**	**Zapobieganie uzależnieniom, patologiom społecznym oraz zapobieganie ich skutkom**	**Zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie oraz problemom z nim związanych**	**Przeciwdziałanie izolacji i wykluczeniu społecznemu**	**Rozwój aktywności społecznej**

Zasadniczym zadaniem gminy wspólnie z licznymi instytucjami i organizacjami społecznymi działającymi na jej terenie oraz poza nim we współdziałaniu jest działanie w celu zapewnienia godnego poziomu życia wszystkim mieszkańcom. Ma ono charakter stworzenia możliwości i zarazem odpowiednich warunków do rozwoju we wszystkich dziedzinach życia osobowego, rodzinnego i społecznego każdemu mieszkańcowi z uwzględnieniem jego potrzeb i możliwości oraz przy jego aktywnym udziale.

Strategia pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej i w swojej treści określa prognozę zmian, wizje oraz wyznacza cele strategiczne i szczegółowe działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania, bądź zminimalizowania problemów społecznych. Przyjęte zadania są realizowane niezmiennie w poszczególnych rocznych budżetach i mają za zadanie kształtowanie w społeczeństwie

odpowiedzialności za przyszłość własną i rodziny, przedstawiają kolejność osób, które zobowiązane są do niesienia pomocy, tj.: rodzina, społeczność lokalna dopiero na samym końcu państwo.

Kluczowe zadanie Gminy Dzwola w obszarze polityki społecznej stanowi przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin oraz ich integrację społeczną. Ważnym zadaniem jest zaspokojenie potrzeb w zakresie rozwoju społecznego oraz uaktywnienie środowiska lokalnego. Wdrażanie strategii powinno zintegrować społeczeństwo gminy i przyczynić się do efektywnego rozwiązywania problemów społecznych.

Przedstawione cele szczegółowe wyznaczają skonkretyzowane działania (przedsięwzięcia) oraz ukazują przewidywane formy ich realizacji. Przedstawia je szczegółowo poniższa tabela, która odnosi się do każdego celu indywidualnie.

Tabela: Wspieranie rodziny oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży – realizacja celu

1. Wspieranie rodziny oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży	
Przedsięwzięcie	**Forma realizacji**
Promocja wartości w rodzinie	Główne formy realizacji to działania pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzwoli w ramach wielu form pracy socjalnej oraz asystenta rodziny kierowane do całej społeczności Gminy Dzwola. Spotkania społeczności lokalnej danych miejscowości, czy też całej gminy podczas różnych uroczystości środowiskowych, lokalnych, kościelnych, szkolnych, państwowych. Były to różne uroczystości szkolne organizowane we wszystkich szkołach z terenu gminy, uroczystości kościelne, imprezy integracyjne rodzinne i sportowe, uroczystości o charakterze państwowym, patriotycznym i ich obchody na terenie Gminy. Były to także zajęcia i prelekcje w szkołach przedstawicieli różnych instytucji (np. policji, innych zaproszonych gości przez np. GBPiOK w ramach swojej działalności). Miała miejsce realizacja imprez integracyjnych kół, stowarzyszeń z terenu Naszej Gminy, ich rodzin ze środowiskiem lokalnym poprzez imprezy okolicznościowe, warsztaty integracyjne, wycieczki, spotkania środowiskowe (działalność KGW, Stowarzyszeń z terenu Gminy Dzwola, Kościołów). To także działalność informacyjna, promocyjna i profilaktyczna Ośrodków Zdrowia z terenu Gminy oraz poza nią na rzecz swoich pacjentów, klientów i całej społeczności lokalnej.
Kształtowanie właściwych postaw społecznych	To szczególnie praca socjalna i środowiskowa wszystkich pracowników OPS w Dzwoli, z której skorzystało bezpośrednio 270 rodzin a w tym 714 osób, oraz pośrednio poprzez działania środowiskowe cała społeczność lokalna. Z wyłącznej pracy socjalnej skorzystało 90 rodzin a w nich 239 osób. To także działania opiekuńczo-wychowawcze i dydaktyczne

	prowadzone przez szkoły na rzecz uczniów i ich rodzin oraz środowiska lokalnego otoczenia szkół. To także szerokie działania aktywnego włączenia poprzez projekt „Szansa na samodzielność" mający za cel aktywizację społeczno-zawodową skierowaną do 9 osób i ich rodzin oraz otoczenia. To również zorganizowane spotkania z przedstawicielami służb publicznych (np. z policją). To także akcje terenowe krwiodawstwa na terenie Gminy Dzwola. Zalicza się do tego również szeroką działalność Kościołów na rzecz wspólnoty i społeczności lokalnej, Ośrodków Zdrowia, Kół i Stowarzyszeń.
Wzrost kompetencji rodzicielskich	W sposób szczególny to pedagogizacja rodziców w ramach pracy socjalnej pracowników OPS w Dzwoli, przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawczej (było to 49 rodzin a w tym 163 osoby, które z tego powodu objęte było różnym wsparciem z ramienia OPS) oraz asystenta rodziny (5 rodzin z dziećmi objętych działaniami). To także permanentna pedagogizacja rodziców przez pracowników każdej ze szkół z terenu Gminy Dzwola, szczególnie przez pedagoga szkolnego, wychowawców klas, grona pedagogicznego oraz dyrekcji poprzez wewnętrzne działania każdej z tych instytucji (w ramach spotkań ogólnych, indywidualnych, grupowych – rozmowy, porady, itp.). Odbywa się to także poprzez specjalistyczne wsparcie m.in. Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej wybranych rodzin korzystających z jej pomocy, czy też innych instytucji (np. Ośrodek Interwencji Kryzysowej którego działania są związane z przemocą domową i rodzinami objętymi wsparciem przez Zespół Interdyscyplinarny, PCPR). To także działania Kościołów (rekolekcje, spotkania, itp.).
Wspieranie rodziców i rodzin w procesie wychowania	W działania te wpisują się powyższe formy wsparcia osób, rodzin za pośrednictwem instytucji z terenu Gminy Dzwola, jak i poza nią we współpracy z palcówkami z terenu powiatu czy województwa. To także dodatkowo troska o istniejącą bazę lokalową – szkoły, przedszkola, świetlice, place zabaw, ale także praca socjalna OPS w a tym pomoc w postaci finansowej, pomocy rzeczowej oraz usług, które są obligatoryjnie i fakultatywnie możliwymi formami wsparcia osób i rodzin w środowisku ich zamieszkania i funkcjonowania zgodnie z istniejącymi przepisami prawa oraz z wykorzystaniem służb i placówek w tym odniesieniu, jakimi dysponuje Gmin Dzwola w posiadaniu lub przy współpracy z innymi osobami, instytucjami. Ponadto z ramienia placówek oświatowych z terenu Gminy bardzo istotne są działania każdej szkoły na rzecz rodziny zaś

	bezpośrednio ważnym punktem wsparcia dla dzieci i młodzieży w tym są zajęcia pozalekcyjne (zarówno wyrównawcze jak i rozwijające). Należy podkreślić tutaj permanentny rozwój kadry w tym zakresie (m.in. nauczyciele, pracownicy, członkowie zespołów, komisji, itp.) poprzez szkolenia, samokształcenie, doskonalenie zawodowe.
Wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży	Odbywa się to poprzez kierowane do osób i rodzin w konkretnych działaniach pomocy i wsparcia, możliwie dostosowanych do potrzeb danych indywidualnych przepadków. Z tego powodu prowadzona jest permanentna diagnoza przez osoby i instytucje zaangażowane w te działania (OPS, szkoły, biblioteki, organizacje i stowarzyszenia). Mowa o OPS, który jest pewnego rodzaju koordynatorem działań pomocowych oraz szkołach, które współpracują z rodzinami najbliżej. W sposób szczególny są to działania pedagoga w szkole, wychowawców i całego grona pedagogicznego, to także pomoc materialna, zajęcia wyrównawcze, praca z uczniem zdolnym, zajęcia pozalekcyjne, rozwój rodziców i nauczycieli poprzez udział w szkoleniach, zakup programów edukacyjnych, organizacja i prowadzenie różnego rodzaju warsztatów, prowadzenie zajęć sportowych i krajoznawczych (także w formie pozalekcyjnej i pozaszkolnej), itp..
Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży wraz z ogólną popularyzacją aktywnego wypoczynku poprzez czynne uprawianie sportu oraz rekreację	Służy temu w sposób szczególny wykorzystanie istniejącej bazy lokalowej, sportowej zarazem odbywa się przy użyciu osób oraz instytucji w posiadaniu administracyjnym Gminy (szkoły, świetlice, boiska, kluby sportowe, Ośrodek Kultury, biblioteki, place zabaw, napowietrzne siłownie itd.) oraz szerszej współpracy międzyosobowej i międzyinstytucjonalnej wykorzystując dostępność poza Gminą i sposobność organizacji np. wypoczynku letniego (za pośrednictwem KRUS czy PCPR i Kuratorium Oświaty). Lokalnie to zagospodarowanie czasu wolnego odbywa się to m.in. poprzez działania świetlicowe, szkolne, biblioteczne, organizowane przez GBPiOK, kościoły, kluby sportowe i przedstawia się w przykładowych formach: zajęć świetlicowych, prowadzenia kół zainteresowań, spotkań integrujących społeczność całej Gminy (środowiskowych i ogólnogminnych), organizację różnego rodzaju konkursów, warsztatów, wspieranie i rozwój klubów sportowych, udział dzieci i młodzieży w turniejach i rozgrywkach sportowych, organizacja wycieczek krajoznawczych, organizowanie imprez promujących aktywny tryb życia, itd.

Zagospodarowanie czasu wolnego społeczności lokalnej	Powyższe kwestie wpisują się w te działania, gdzie ma miejsce możliwie wszechstronne wsparcie rozwoju osób każdej kategorii wiekowej mieszkańców Gminy Dzwola. Towarzyszy temu troska o rozwój miejsc i placówek działających w obszarze wypełniania czasu wolnego dzieci, młodzieży, dorosłych przy wykorzystaniu dostępnej bazy i specjalistów oraz udział w różnego rodzaju imprezach wyjazdowych dzieci i osób dorosłych o charakterze ponadlokalnym.
Troska o zdrowie i poprawę jego stanu wśród mieszkańców Gminy	Działania propagowania zasad zdrowego trybu życia, zarazem aktywności fizycznej i społecznej są prowadzone w szczególności przez Ośrodki Zdrowia, szkoły, GBPiOK, ale także OPS oraz KGW w formie różnych akcji informacyjno-promocyjnych (np. poprzez warsztaty, plakaty i ulotki, działania w ramach pracy zawodowej, wielu form pracy socjalnej, imprez okolicznościowych, także przy współpracy z Bankiem Żywności podczas pomocy żywnościowej itd.). Istotne są w tym odniesieniu działania profilaktyczne uprzedzające i promocyjne zdrowy i aktywny tryb życia Ośrodków Zdrowia czy też OPS w ramach pracy socjalnej, ale też niesienie pomocy osobom potrzebującym tego rodzaju wsparcia w skutek następstw pomocy specjalistycznej (np. leczenie, wsparcie psychologiczne, itp.). To także troska o istniejącą infrastrukturę i bazę lokalową oraz jej możliwy rozwój w tej kwestii.
Promocja i ochrona lokalnego dziedzictwa kulturowego i historycznego	To działania mające na celu promocję działalności lokalnej oraz historycznej terenu Gminy Dzwola, szczególnie promocja lokalnych twórców związanych z lokalną tradycją, szerzących miejscową kulturę, zarazem wspomaganie tej działalności ludowej poprzez wsparcie finansowe, rzeczowe. Wykorzystuje się to także do spotkań integracyjnych i imprez Gminnych, służących integracji społeczności lokalnej (np. „Biesiada Polska z Kolbergiem po Gminie, itp.). Lokalni twórcy ponadto reprezentuję Gminę Dzwola na arenie powiatowej, wojewódzkiej, czy też w konkursach szczebla centralnego – ogólnopolskie. Ma miejsce także szerzenie tego poprzez różne konkursy o tematyce patriotycznej, ludowej, kulturowej, odbywające się w szkołach. Kluczowa w tych działaniach instytucja to GBPiOK.
Troska o bezpieczeństwo	To szczególnie działania profilaktyczne prowadzone przez OPS, GKRPAiPN, szkoły w różnych formach. M.in. to praca socjalna, niesienie pomocy specjalistycznej (jak poradnictwo rodzinne, prawne), to także liczne działania szkół wewnątrz ich funkcjonowania odbywające się m.in. poprzez wykłady, prelekcje policji, pogadanki w szkołach

	pedagogów nauczycieli, wychowawców, ale to także ścisła współpraca z instytucjami: policja, straż pożarna, organizacja pogadanek profilaktycznych w tych inicjatywach, udział w kampaniach i projektach społecznych za pośrednictwem ulotek, plakatów, stron internetowych gminy, szkół.
Przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego zagrażającym rodzinie oraz ich niwelowanie	Kluczowe działania w tym odniesieniu niesie OPS, którego jednym z głównych zadań jest przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu (pomoc finansowa, rzeczowa, usługi z wykorzystaniem metody indywidualnego przypadku, metody grupowej i metody środowiskowej). Odpowiedzią na to są działania związane z integracją i reintegracją społeczną, aktywizacją społeczno-zawodową, realizacją działań i programów profilaktycznych szczególnie uprzedzających, pracą socjalną, poradnictwo różnego rodzaju (socjalne, rodzinne, prawne, społeczne, psychologiczne oraz inne). Tym samym możliwe zapewnienie rodzinom będącym w trudnej sytuacji materialnej wsparcia rzeczowego i finansowego oraz usług czy też przysługujących świadczeń z systemu wsparcia społecznego. W uszczegółowieniu przeważających form wsparcia były to składki na ubezpieczenie zdrowotne – 19 osób, zasiłki celowe – 56 rodzin, zasiłki okresowe – 78 rodzin, zasiłki stałe – 19, zasiłek z dotacji celowej – 2, towarzysząca innej formie pomocy praca socjalna – 230 rodzin, wyłącznie praca socjalna – 90 rodzin, posiłek – 134 dzieci, zasiłki celowe na żywność – 23 rodziny, wynagrodzenie za sprawowanie opieki – 1 osoba, pobyt w DPS – 4 osoby, wsparcie asystentem rodziny – 5 rodzin, pomoc żywnościowa – skierowania dla 730 osób, pomoc rodzinom z przemocą – 14 rodzin. Były to także świadczenia rodzinne (7941) i z funduszu alimentacyjnego (178) zasiłek dla opiekuna (33) oraz składki (51), świadczenia wychowawcze (4906 świadczeń dla 554 rodzin), pomoc materialna dla uczniów (53 do czerwca i 56 uczniów od września do grudnia), KDR (89). Służyły temu również usługi opiekuńcze oraz opieka wytchnieniowa, dodatki węglowe i do źródeł ciepła, inne.

Tabela: Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych – realizacja celu

2. Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych	
Przedsięwzięcie	**Forma realizacji**
Aktywizacja i integracja osób starszych i niepełnosprawnych	Istotną w tym odniesieniu była praca socjalna pracowników OPS mająca za zadanie wspieranie i wzmacnianie wszelkich działań na rzecz równego traktowania i wsparcia mieszkańców gminy, przeciwdziałania dyskryminacji osób starszych

	samotnych, osób starszych w rodzinach, w tym także osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych. Kluczowa w tym jest permanentna edukacja całej społeczności, w tym szczególnie dzieci w szkołach, motywowanie osób z bliskiego otoczenia, edukacja międzypokoleniowa przy wspólnych warsztatach (np. KGW, dzieci i seniorów, innych za pośrednictwem GBPiOK), aktywizacja społeczności lokalnej na rzecz działań i pomocy osobom potrzebującym w rodzinie i sąsiedztwie, integracja międzypokoleniowa poprzez wspólny udział w imprezach kulturalnych na terenie gminy każdej kategorii wiekowej (m.in. festyny, rajdy, pikniki, spotkania). To też edukacja dla bezpieczeństwa samych osób starszych i niepełnosprawnych oraz ich otoczenia (np. spotkania o bezpieczeństwie z policją, itp.). To też tak ważny udział osób starszych w projekcie „Aktywny senior w Gminie Dzwola", gdzie otrzymują różnego rodzaju wsparcie seniorzy z Naszej Gminy.
Świadczenie pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym	Świadczenie pomocy w tej kategorii odnosi się głównie do wcześniej wymienionych form wsparcia w działalności OPS. Jest to szczególnie praca socjalna, ale także pomoc rzeczowa i materialna oraz usługi kierowane do tej kategorii wiekowej mieszkańców gminy Dzwola oraz osób niepełnosprawnych. To także organizacja i pomoc sąsiedzka, wolontariat, wspieranie organizacji działających w tym odniesieniu (KGW, GBPiOK).

Tabela: Wspieranie aktywności zawodowej mieszkańców – realizacja celu

3. Wspieranie aktywności zawodowej mieszkańców Gminy oraz przeciwdziałanie bezrobociu	
Przedsięwzięcie	**Forma realizacji**
Współpraca międzyinstytucjonalna	W ramach tych działań miała miejsce współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Janowie Lubelskim w oparciu o długoterminowe porozumienie o współpracy i wsparciu mieszkańców Gminy Dzwola. Kontynuowana była także współpraca z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Lublinie w realizacji umowy o dofinansowanie w ramach konkursu i realizacji projektu „Szansa na samodzielność". W tych ramach miało miejsce wspieranie różnych form zatrudnienia oraz form aktywizacji zawodowej, poradnictwo specjalistyczne, integracja i reintegracja zawodowa, współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami, świadczenie bądź zapewnianie poradnictwa i doradztwa, warsztaty, kursy i szkolenia zawodowe. Towarzyszyło temu niejednokrotnie wsparcie finansowe oraz rzeczowe uczestników projektu, a także praca socjalna pracowników OPS na rzecz osób w projekcie, ale

	i całej społeczności w poszukiwaniu pracy przez osoby ubiegające się o pomoc w tym odniesieniu. W ramach tej współpracy lokalnej i ponadlokalnej zorganizowano 7 staży zawodowych.
Wzrost kompetencji i wiedzy potrzebnej na rynku pracy	W ramach powyższych porozumień, umów oraz działań w społeczności miało miejsce promowanie wiedzy u osób bezrobotnych o lokalnym rynku pracy, promocja aktywności zawodowej i jej konieczności, gdzie odbywały się wykłady, prelekcje, zajęcia warsztatowe, pogadanki, diagnoza potrzeb, doradztwo i poradnictwo specjalistyczne nie tylko osób w projekcie, ale także innych klientów OPS w ramach pracy socjalnej osób bezrobotnych i ich rodzin, ubiegających się o wsparcie finansowe z tej przyczyny (z powodu bezrobocia).
Inicjowanie i pobudzanie lokalnych inicjatyw społecznych do zapobiegania i rozwiązywania problemów lokalnego rynku pracy	Służyła temu realizacja porozumienia z PUP i umowy z WUP a przy tym z lokalnymi przedsiębiorcami z terenu Gminy Dzwola (4 przedsiębiorców) oraz poza nim (3 – 1 instytucja państwowa oraz 2 przedsiębiorców). Było to konkretne promowanie i tworzenie partnerstw lokalnych, zarazem profilaktyka i redukowanie skutków bezrobocia poparte różnymi formami pracy socjalnej w tym odniesieniu, do tego poradnictwo i doradztwo, pośrednictwo pracy.
Pomoc osobom bezrobotnym	Konkretne wsparcie skierowane do mieszkańców Gminy Dzwola z powodu bezrobocia to szczególnie pomoc rzeczowa i finansowa, praca socjalna, szkolenia specjalistyczne, kursy zawodowe, wspólne poszukiwanie pracy i analizowanie lokalnego rynku pracy w trakcie jej poszukiwania.

Tabela: Zapobieganie uzależnieniom i patologiom społecznym – realizacja celu

4. Zapobieganie uzależnieniom, patologiom społecznym oraz ich skutkom	
Przedsięwzięcie	**Forma realizacji**
Zwiększenie świadomości społecznej i poziomu wiedzy na temat uzależnień	Na podkreślenie zasługują tutaj szczególnie podejmowane inicjatywy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz OPS, a także szkół i ośrodków zdrowia poparte działaniami specjalistycznych placówek wsparcia poza gminą (szpitale, ośrodki leczenia uzależnień, OIK), do których kierowane były osoby wymagające wsparcia. W tych działaniach miało miejsce podnoszenie świadomości społecznej poprzez kampanie społeczne realizowane w szkołach, plakaty i ulotki Komisji, wsparcie prowadzone w OPS i Zespole Interdyscyplinarnym. Realizowane były programy tych instytucji na poziomie gminy i powiatu przez co miały miejsce działania integracyjno-edukacyjne, działania profilaktyczne propagujące zdrowy tryb życia, wolny od uzależnień. Miała miejsce troska o permanentny wzrost

	kompetencji służb w tym odniesieniu poprzez szkolenia, samokształcenie, a także prowadzono organizowanie społeczności sąsiedzkiej, lokalnej celem pomocy osobom uzależnionym i ich rodzino. Co ważne działania edukacyjne w tej problematyce prowadziły szkoły funkcjonujące na terenie Gminy Dzwola.
Niesienie wsparcia osobom nadużywającym, uzależnionym, a także ich rodzinom	Kluczowa w tym obserwacja i diagnoza środowiska przez pracowników OPS przekładała się na analizę dostrzeganych zjawisk w społeczności Gminy Dzwola w kwestii uzależnień. Stanowiła ona podstawę działań i ich inicjowanie na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień z ramienia OPS i GKRPA. Służyły temu praca socjalna i wywiady środowiskowe oraz przedmiotowe zgłoszenia i ubieganie się osób o pomoc. Na tej podstawie podejmowano stosowne inicjatywy profilaktyczne zawarte w programach temu służące, dalej w przypadku potrzeby pomocy kierowanie na badania i stosowne leczenie, do tego kontrole sklepów, organizowanie wolnego czasu dzieciom, dalsza praca socjalna, wsparcie finansowe i rzeczowe, inne. Odbywała się przy tym bardzo istotna współpraca międzyinstytucjonalna i ponadlokalna w odpowiedzi na działania bezpośrednie kierowane do osób uzależnionych i na rzecz współuzależnionych w tym dzieci.

Tabela: Zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie – realizacja celu

5. Zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie oraz problemów z nim związanych	
Przedsięwzięcie	**Forma realizacji**
Zwiększenie świadomości społecznej i poziomu wiedzy na temat zjawiska przemocy	Działania w tym odniesieniu były prowadzone głównie przez OPS i Zespół Interdyscyplinarny, także GKRPA oraz szkoły miały głównie charakter profilaktyki uprzedzającej. Odbywało się to szczególnie poprzez pracę socjalną, rozpowszechnianie informacji nt. przemocy w rodzinie, wizualizowane dostępne plakaty, ulotki własne, broszury z kampanii społecznych i programów ogólnopolskich (Niebieska Linia), realizacja programów edukacyjnych w szkołach, organizowanie spotkań i pogadanek w szkołach, rozmowy z pedagogiem dzieci i rodziców, działania kształtujące prawidłowe postawy rodzicielskie i odpowiednie relacje w rodzinie. Ponadto miały miejsce stosowne artykuły w lokalnej prasie i na stronie internetowej Gminy.
Zapewnienie kompleksowej pomocy rodzinom, w których występuje przemoc z uwzględnieniem potrzeb wszystkich członków rodzin	Przede wszystkim profilaktyka, która jest skierowana do całej społeczności ma zastosowanie pierwszorzędowo. To permanentna edukacja, ale i obserwacja, i monitoring środowiska lokalnego na bieżąco, co daje możliwość na wczesne reagowanie

	w przypadku wystąpienia przemocy. Działania profilaktyczne jednak nie wyczerpują niemożności występowania przemocy. Jest to niemożliwe, ale sprzyjają temu bardzo wyraźnie. Jednakże w razie jej wystąpienia ma miejsce stosowna holistyczna, interdyscyplinarna i komplementarna pomoc osobom i rodzinom doznającym przemocy oraz stosującym przemoc w ramach procedury Niebieskie Karty. Wsparcie funkcjonowania leży po stronie Gminy, która zapewnia współfinansowanie i wspomaganie zadań stwarzających możliwość stosownego wsparcia, permanentnego rozwoju służb, gdzie istotna jest również współpraca międzyinstytucjonalna na rzecz przeciwdziałania przemocy i niesienia pomocy osobom i rodzinom potrzebującym. Samymi działaniami ZI objęto 14 rodzin (9 nowych – sporządzonych przez policję, 5 w kontynuacji z 2021 roku a w nich łącznie 49 osób). Działania szczegółowe ukierunkowane były na wsparcie 35 osób, wobec których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą, zaś 14 osób podejrzanych o jej stosowanie (49).
Zintegrowanie środowisk i działań na rzecz ograniczania zjawiska przemocy w rodzinie	Podstawę działań stanowi uświadamianie i aktywizacja społeczności lokalnej do czynnych działań i reagowania na zjawisko przemocy w rodzinie oraz niesienie fachowej pomocy w tym odniesieniu. Kluczowa jest w tym edukacja uświadamiająca społeczność lokalną w kwestii problemu przemocy, zaś w pomocy współpraca osób i instytucji zaangażowanej w tę pomoc. Odbywa się to na mocy porozumień Wójta Gminy Dzwola z instytucjami wchodzącymi w skład Zespołu oraz koordynacji w tym OPS. Są to: Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzwoli, Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, Policja, Placówki Oświatowe, Kuratorzy Sądowi, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Stowarzyszenie działające na terenie Gminy Dzwola.
Zwiększanie kompetencji zawodowych osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	Podejmowane działania są znacząco zależne od współpracy międzyinstytucjonalnej – lokalnej i ponadlokalnej, zarazem podnoszenie kwalifikacji i kompetencji osób i grup realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Służy temu szkolenie kadry poprzez specjalistyczne szkolenia oraz proces samokształcenia tych osób, które są prowadzone na bieżąco. Z tego powodu w 2022 roku odbyło się specjalistyczne szkolenie członków GZI.

Tabela: Zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie – realizacja celu

6. Przeciwdziałanie izolacji i wykluczeniu społecznemu	
Przedsięwzięcie	**Forma realizacji**
Podnoszenie świadomości społeczeństwa o potrzebach i problemach mieszkańców Gminy	Służy temu edukacja całej społeczności lokalnej możliwe wszystkimi dostępnymi kanałami wymienionymi powyżej, za pośrednictwem instytucji znajdujących się na terenie Gminy. W sposób szczególny służą temu zebrania wiejskie, spotkania integracyjne, aktywizacja pomocy środowiska lokalnego i węższego sąsiedzkiego, kampanie społeczne, kreowanie postaw prospołecznych wśród mieszkańców gminy. Ważne miejsce zajmuje tu praca socjalna i szeroka działalność OPS.
Integracja i aktywizacja społeczna mieszkańców gminy	Były to wszelkie działania pobudzające aktywność społeczno-zawodową mieszkańców Gminy. To m.in. różne spotkania, imprezy integracyjne, sportowe i kulturalne, także aktywizowanie społeczne osób zagrożonych wykluczeniem społecznym podejmowane przez OPS, spotkania warsztatowe o różnorakim charakterze (GBPiOK, KGW, Stowarzyszenia), promowanie wartości dot. tradycji rodzinnej i lokalnej do czego wykorzystywano i udostępniano bazę lokalową.
Pomoc osobom i rodzinom zagrożonym izolacją i wykluczeniem społecznym bądź już dotkniętych tymi zjawiskami	Pomoc i wsparcie, o którym mowa odbywało się przez holistyczne, interdyscyplinarne i komplementarne wsparcie osób i rodzin ze wszystkich grup społecznych, zawodowych, wiekowych zamieszkujących teren administracyjny Gminy Dzwola. Do tych celów wykorzystywano dostępne osoby i instytucje znajdujące się na terenie Gminy Dzwola oraz stosowano szeroką współpracę poza nią w przypadku takich potrzeb. W sposób szczególny służyła temu polityka społeczna i pomoc społeczna obejmującą całą społeczność ze szczególnym uwzględnieniem udzielonej pomocy 266 rodzinom, które się po nią zgłosiły (a w nich 714 osób).

Tabela: Rozwój aktywności społecznej – realizacja celu

7. Rozwój aktywności społecznej	
Przedsięwzięcie	**Forma realizacji**
Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej	W działania z tym związane wspaniale wpisują się wszystkie cele szczegółowe niniejszej strategii, które służą aktywizacji i integracji społeczności Gminy Dzwola. Mają one za zadanie łączenie całej społeczności (osoby aktywne, ale i zagrożone wykluczeniem czy już wykluczone). Mają one wydźwięk we wszelkim wsparciu kierowanym indywidualnie i grupowo do mieszkańców. W sposób szczególny służy temu aktywna integracja oraz wszelka

	pomoc w odpowiedzi na jej potrzeby. Ważne w powyższym jest promowanie i podejmowanie postaw aktywności życiowej oraz działania mające na celu wsparcie osób i rodzin w integracji społecznej mieszkańców, organizacja wspólnych spotkań, imprez, promowanie i rozwój działalności lokalnych stowarzyszeń i grup obywatelskich w tym odniesieniu. Służy temu cała dostępna infrastruktura osobowa i lokalowa.
Wspomaganie rozwoju aktywności społecznej	To wszelkie działania osób i instytucji własnych i we współpracy z innymi, które mają wpływ na powstawanie nowych oraz rozwój już istniejących aktywności, grup, klubów, stowarzyszeń, instytucji z terenu Gminy Dzwola. W związku z tym ma miejsce promowanie powstawania i rozwoju organizacji społecznych i grup obywatelskich, wspieranie organizacji społecznych, pomoc w pozyskiwaniu środków finansowych, udostępnianie bazy lokalowej, troska o nią i rozbudowa.

Powyższa działalność zawarta w szerokich ramach Strategii służy integracji społecznej wszystkich mieszkańców Gminy Dzwola, co jest założeniem ogólnym strategii stanowiącym dobro ogółu. Stara się ona odpowiedzieć na wszystkie możliwe potrzeby i oczekiwania tej społeczności i służy możliwemu zaspokajaniu jej potrzeb oraz niesieniu komplementarnego wsparcia osobom i rodzinom potrzebującym.

3.12 Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Dzwola na lata 2022-2030

Jedną z bardzo ważnych kwestii pośród różnych problemów społecznych mieszkańców Gminy Dzwola jest bez wątpienia problem przemocy w rodzinie. Z dotychczasowych doświadczeń instytucji pomocowych, w tym szczególnie Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzwoli, a także Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. rozwiązywania problemów przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie z siedzibą przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Dzwoli wynika, że przemoc jest jednym z poważniejszych zaburzeń życia społecznego poczynając od samej jednostki osobowo, dalej szczególnie poprzez rodzinę i szersze środowiska, w których funkcjonują. Jej skutki dotyczą różnych aspektów życia człowieka i w sposób wyraźny mogą wpływać i w rzeczywistości wpływają na dalsze jego funkcjonowanie.

Odpowiedzią w konkretnych działaniach na powyższą problematykę w Gminie Dzwola jest Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2030, który zgodnie ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w art. 6 ust. 1 nakłada na organy administracji rządowej i samorządowej zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Art. 6 ust. 2 pkt 1 cytowanej ustawy ustawodawca nałożył na gminy jako zadanie własne, obowiązek stworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy

w rodzinie, poprzez: opracowanie i realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, tworzenie zespołów interdyscyplinarnych, prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia. Został on przyjęty Uchwałą nr XXIX/206/2022 Rady Gminy Dzwola w dniu 8 kwietnia 2022 roku.

Celem głównym programu jest **„Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrona i niesienie komplementarnej pomocy jej ofiarom, jak i osobom stosującym przemoc - mieszkańcom Gminy Dzwola”.**

Z kolei jego cele szczegółowe to:

- podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie,
- zwiększenie dostępności działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- zapewnienie rodzinom, w których wstępuje zjawisko przemocy w rodzinie, kompleksowej pomocy,
- dostosowanie istniejącej lub utworzenie nowej infrastruktury instytucjonalnej oraz zasobów na potrzeby działań profilaktycznych lub pomocowych dla ofiar przemocy domowej,
- zintegrowanie środowisk oraz zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników jednostek, służb oraz organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Zadania do realizacji zawarte w niniejszym programie są odpowiedzią na stawiane sobie cele. Ich szczegółowy charakter obejmuje zadania i działania zawarte w poniższym zestawieniu, są to:

Cel	Zadania
Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie.	Upowszechnianie informacji na temat przemocy w rodzinie.
	Organizacja lokalnych kampanii społecznych lub współudział w organizacji kampanii o zasięgu powiatowym, wojewódzkim lub krajowym ukierunkowanych na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
	Prowadzenie akcji informacyjnych na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz możliwości uzyskania pomocy ze strony instytucji gminnych lub innych obejmujących swym działaniem teren Gminy.
Zwiększenie dostępności działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Realizacja programów profilaktycznych w placówkach oświatowych, służby zdrowia.
	Realizacja szkoleń nastawionych na umiejętności wychowawcze rodziców.
	Wczesne rozpoznanie i reagowanie na sytuacje, w których istnieje podejrzenie występowania przemocy domowej.
	Udzielanie natychmiastowej pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy w rodzinie,

Zapewnienie rodzinom, w których wstępuje zjawisko przemocy w rodzinie, kompleksowej pomocy.	ze szczególnym uwzględnieniem dzieci oraz osób starszych.
	Wspieranie programów interwencyjnych, psychoedukacyjnych i innych dla dzieci, które są ofiarami lub świadkami przemocy domowej.
	Wspieranie działań osłonowych pomocy społecznej zapewniających bezpieczeństwo socjalne ofiarom przemocy domowej.
Dostosowanie istniejącej lub utworzenie nowej infrastruktury instytucjonalnej oraz zasobów na potrzeby działań profilaktycznych lub pomocowych dla ofiar przemocy domowej.	Przeprowadzenie szczegółowej diagnozy potrzeb i zasobów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
	Pozyskiwanie środków na tworzenie nowej infrastruktury lub dostosowanie istniejącej na potrzeby działań profilaktycznych lub pomocowych.
Zintegrowanie środowisk oraz zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników jednostek, służb oraz organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.	Szkolenia dla osób realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
	Opracowanie i wdrożenie procedur oraz standardów współpracy jednostek, służb oraz innych organizacji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
	Opracowanie i wdrożenie procedur oraz standardów współpracy jednostek, służb oraz innych organizacji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
	Wprowadzenie superwizji dla osób pracujących bezpośrednio z ofiarami lub sprawcami przemocy domowej (osoby tworzące system przeciwdziałania przemocy w rodzinie).

Program kierowany jest do całej społeczności lokalnej – wszystkich mieszkańców Gminy Dzwola w odniesieniu do profilaktyki, która jest kluczowa dla wszelkich zjawisk patologicznych, nie tylko względem przemocy. Docelowo jednak w przypadku występowania przemocy w sposób szczególny dotyczy on:

- osób dotkniętych przemocą, ofiar przemocy w rodzinie, w tym:
  - dzieci,
  - współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych,
  - osób starszych,
  - osób niepełnosprawnych.
- świadków przemocy w rodzinie,
- sprawców przemocy w rodzinie,
- przedstawicieli instytucji, organizacji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy.

Nakierunkowany jest głównie na działania profilaktyczne oraz bezpośrednią, możliwie pilną i komplementarną pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie, ze szczególnym uwrażliwieniem na przemoc stosowaną wobec dzieci.

Profilaktyka prowadzona jest na 3 poziomach (odnoszących się bezpośrednio do grup ryzyka), jako: niskiego ryzyka, podwyższonego ryzyka oraz wysokiego ryzyka, gdzie mówimy o profilaktyce w sposób szczególny, jako:

- **Profilaktyka uniwersalna** skierowana jest do wszystkich osób, bez względu na stopień ryzyka - całej społeczności. Podejmowane działania skupiają się wokół zagadnień związanych z promocją zdrowego stylu życia, rozwijaniem postawy dbałości o zdrowie własne i innych ludzi, umiejętności dokonywania świadomych wyborów. To również rozwijanie postawy asertywności, kształtowanie umiejętności radzenia sobie z emocjami w sytuacji przeżywania trudnych sytuacji życiowych. Profilaktyka ta ma na celu przeciwdziałanie pierwszym próbom podejmowania zachowań ryzykownych lub opóźnienie inicjacji.
- **Profilaktyka selektywna** natomiast skierowana jest do grupy zwiększonego, podwyższonego ryzyka, czyli do osób, które w stopniu wyższym niż przeciętny są narażone na rozwój zaburzeń. W tym przypadku koncentruje się ona na zagrożonych grupach, osobach, które cechuje wysoka ekspozycja na czynniki ryzyka. Jej celem zarazem jest tworzenie warunków, które umożliwiają wycofanie się z zachowań ryzykownych.
- **Profilaktyka wskazująca** z kolei skierowana jest do grupy, w której rozwinęły się już symptomy zaburzeń, w tym związane z uzależnieniem od substancji psychoaktywnych. Obejmuje ona działania interwencyjne i terapeutyczne, mające na celu zablokowanie pogłębiania się zaburzeń i zachowań destrukcyjnych oraz umożliwienie powrotu do prawidłowego funkcjonowania społecznego (resocjalizacja).

Program w swoich założeniach ma za zadanie eliminować lub redukować czynniki ryzyka, zarazem wzmacniać czynniki chroniące. Służy również pomocą osobom potrzebującym, doświadczającym przemocy w rodzinie, ze szczególnym uwzględnieniem na przemoc stosowaną wobec dzieci, bądź w odniesieniu do dzieci, jako świadków przemocy. Obejmuje także działania, które są bezpośrednio skierowane do osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie, czy też stosujących przemoc. Cel ten można osiągnąć przez interdyscyplinarne działania służb i podmiotów realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy i ochroną ofiar przemocy w rodzinie. Działania te mają przyczynić się do ograniczenia zjawiska przemocy i wzrostu poczucia bezpieczeństwa rodzin z terenu Gminy Dzwola.

Tabela: Realizacja celów programu w działaniach w 2022 roku

Cel programu	Forma realizacji
Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie	To edukacja całej społeczności Gminy Dzwola w profilaktyce poprzez szerokie działania pracy socjalnej OPS, Zespołu Interdyscyplinarnego, a także szkół poprzez różnego rodzaju prace opiekuńczo-wychowawcze (pedagog, grono pedagogiczne), Ośrodków Zdrowia, Kościołów. Było to także upowszechnianie informacji na temat

	przemocy w rodzinie: na stronie internetowej Urzędu Gminy Dzwola, ulotki własne – 2, ulotki, informacje, broszury zewnętrzne – 3, informacje w kwartalniku „Źródło” – 1. Odbywało się to także poprzez prowadzenie akcji informacyjnych na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz możliwości uzyskania pomocy ze strony instytucji gminnych lub innych obejmujących swym zasięgiem teren Gminy oraz współdziałających w tych działaniach. Kierowano także działania, o których mowa do osób objętych procedurą Niebieskie Karty za pośrednictwem wszystkich członków ZI, reprezentujących różne instytucje.
Zwiększenie dostępności działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Była to realizacja programów profilaktycznych w placówkach oświatowych z terenu Gminy Dzwola oraz z ramienia pracy socjalnej OPS i działań Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego, który koordynuje działania związane z przeciwdziałaniem przemocy.
Zapewnienie rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy w rodzinie, kompleksowej pomocy.	Koordynacją tych działań zajmuje się Gminny Zespół, w którego skład wchodzą: Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzwoli, Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, Policja, Placówki Oświatowe, Kuratorzy Sądowi, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Stowarzyszenie działające na terenie Gminy Dzwola. Aby skutecznie realizować swoje zadania wykorzystują oni swoje kwalifikacje i kompetencje oraz współpracują ze specjalistami z różnych dziedzin oraz instytucjami, które mają wpływ na niesienie pomocy. Wszystko po to, aby prowadzić możliwie skuteczne działania profilaktyczne, a kiedy zaistnieje potrzeba udzielić możliwie kompleksowej, holistycznej i interdyscyplinarnej pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy w rodzinie ze szczególnym uwzględnieniem dzieci oraz osób starszych i niepełnosprawnych oraz stosującym przemoc.
Dostosowanie istniejącej lub utworzenie nowej infrastruktury instytucjonalnej oraz zasobów na potrzeby działań profilaktycznych lub pomocowych dla ofiar przemocy domowej.	Wykorzystuje się istniejącą bazę infrastrukturalną w posiadaniu Urzędu Gminy Dzwola z zaangażowaniem instytucji z całego terenu Gminy, które są istotne w tych działaniach, ale także spoza Gminy. W 2022 roku zmienił się personalnie skład Zespołu, instytucjonalnie bez zmian. Zebrania Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Rozwiązywania Problemów Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie odbywają się w Sali Narad Urzędu. Obsługę zapewnia OPS. Odbyta liczba spotkań Zespołu – 12, liczba sporządzonych nowych Niebieskich Kart – 9, praca Zespołu z rodzinami – 14 rodzin, zakończono 11 procedur Niebieskiej Karty, w kontynuacji 5.
Zintegrowanie środowisk	W/w instytucje wchodzące w skład ZI poprzez wspólne

oraz zwiększenie kompetencji pracowników jednostek, służb oraz organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	uczestnictwo koordynują działania wyznaczające przez przepisy prawa oraz obowiązujące lokalne strategie i programy szczegółowe dedykowane tej kategorii problemowej. Jest to zintegrowana pomoc różnych służb, wymagana przepisami prawa. Współpraca międzyinstytucjonalna na rzecz niesienia kompleksowej pomocy osobom i rodzinom potrzebującym jest tutaj kluczowa, zarówno w posiedzeniach Zespołu, jak i szerszej współpracy. Jako członkowie Zespołu, oraz przedstawiciele reprezentowanych instytucji uczestniczą w bieżących szkoleniach oraz samokształceniu co podnosi ich kwalifikacje i kompetencje. W 2022 roku odbyło się specjalistyczne szkolenie dla wszystkich członków ZI oraz przedstawicieli władz Gminy.

Finansowanie realizacji zadań niniejszego programu są dokonywane ze środków budżetowych Gminy, w tym z dotacji celowych w ramach zadań zleconych, ze środków Funduszu Przeciwdziałania Alkoholizmowi.

W roku 2022 na realizację działań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie wydatkowano ze środków własnych OPS kwotę 100,00 zł na obsługę Zespołu Interdyscyplinarnego, jako koordynatora działań w tym odniesieniu – był to zakup materiałów biurowych. Ponadto zorganizowano i przeprowadzono szkolenie dla osób realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie (członków Zespołu Interdyscyplinarnego, przedstawiciele instytucji pomocowych, władz Gminy odpowiedzialnych za realizację przepisów prawa, programów, itd.).

3.13 Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2022

Uchwałą Nr XI/75/2019 Rady Gminy Dzwola z dnia 30 grudnia 2019 r. został przyjęty Gminny Program wspierania rodziny na lata 2020-2022. Zadanie to zostało przekazane do realizacji Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Dzwoli.

Głównym celem Programu było wsparcie i wzmacnianie rodziny, a co za tym idzie prowadzenie pracy socjalnej w Ośrodku. W 2022 r. przeprowadzono pracę socjalną w 230 rodzinach. Zapewniono pomoc materialną i rzeczową rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialno-bytowej, w tym objęto dożywianiem wszystkie dzieci, które tego wymagały. Ogółem w 2022 roku objętych dożywianiem zostało 134 dzieci z 76 rodzin.

Z zasiłków okresowych skorzystało 78 rodzin z dziećmi, natomiast z zasiłków celowych 56 rodzin. Z zasiłku celowego na pokrycie wydatków powstałych wskutek zdarzenia losowego na terenie Gminy Dzwola skorzystała 1 rodzina.

Wsparciem w postaci pomocy materialnej dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Dzwola w okresie styczeń – czerwiec 2022 roku objętych zostało 53 dzieci natomiast, w okresie wrzesień – grudzień 2022 roku – 56 dzieci. W ciągu całego roku nie został wypłacony zasiłek losowy.

Współpracowano z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Janowie Lubelskim w organizacji wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialno-bytowej, dysfunkcyjnych, wieloproblemowych. Ogółem z tej formy wypoczynku w 2022 roku skorzystało 6 dzieci z terenu Gminy. Współpracowano także ze Stowarzyszeniem Wspierania Inicjatyw Oświatowo-Wychowawczych im. Teresy Kras w Lublinie oraz z UKS „Dystans" Niedźwiada w celu organizacji wypoczynku dla dzieci, których rodzice ubezpieczeni są w KRUS. W 2022 roku również nie udało się zachęcić do udziału dzieci z terenu naszej Gminy do tej formy wypoczynku w okresie zimowym, a także w okresie wakacyjnym.

Wsparto asystenturą 5 rodzin zagrożonych kryzysem, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W ramach tych działań Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzwoli zatrudniał asystenta rodziny, który na wniosek pracowników socjalnych prowadził pracę z tymi rodzinami. Asystent opracował i realizował plany pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym.

Główne problemy, z jakimi borykały się rodziny objęte opieką i wsparciem asystenta rodziny:

- bardzo niskie umiejętności opiekuńczo-wychowawcze,
- brak zdiagnozowania dzieci pod kątem zaburzeń zachowania,
- trudności szkolnych,
- brak stałego zatrudnienia u rodziców dzieci,
- uzależnienie od alkoholu,
- przemoc w rodzinie,
- problemy szkolne dzieci i młodzieży,
- trudności finansowe rodzin.

Rola asystenta rodziny w udzielaniu wsparcia ww. rodzinom polegała m.in. na:

- opracowaniu i realizacji planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, a także dokonywaniu okresowej oceny sytuacji rodziny,
- udzielaniu pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym:
  - w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
  - udzielaniu pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi,
  - wspieraniu aktywności społecznej rodzin,
  - motywowaniu członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
  - udzielaniu pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy,
  - udzielaniu wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych,
  - prowadzeniu dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną,
  - prowadzeniu działań zaradczych w sytuacjach kryzysowych,
  - reprezentowaniu interesów rodziny w instytucjach publicznych, placówkach,
  - przeprowadzaniu zajęć profilaktycznych, edukacyjnych.

Wydatki na wynagrodzenie asystenta pochodziły ze środków własnych i stanowiły łączną kwotę w wysokości 22 025,37 zł.

Prowadzono monitoring sytuacji dziecka w rodzinie zagrożonej kryzysem oraz ściśle współpracowano z instytucjami i organizacjami społecznymi działającymi na rzecz dziecka i rodziny, mające na celu zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych środowisk rodzinnych przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji. Monitorowano sytuację dzieci w rodzinach zagrożonych kryzysem oraz podejmowano działania w celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym.

Działano w kierunku podniesienia świadomości w zakresie uzyskania pomocy dla rodziców przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez możliwość wsparcia ze strony specjalistycznych instytucji.

W realizację Programu zaangażowano wiele podmiotów, które poprzez swoją pracę z dzieckiem, rodziną oraz środowiskiem lokalnym, tworzą lokalny system opieki nad dzieckiem i rodziną: Urząd Gminy Dzwola, Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzwoli, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Janowie Lubelskim, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Janowie Lubelskim, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Dzwoli, Powiatowy Urząd Pracy w Janowie Lubelskim, Komenda Powiatowa Policji w Janowie Lubelskim, Sąd Rejonowy w Janowie Lubelskim, w tym Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, Poradnia Leczenia Uzależnień w Janowie Lubelskim, kuratorzy zawodowi i społeczni, placówki oświatowe, placówki wsparcia dziennego, organizacje pozarządowe, zakłady opieki zdrowotnej.

Bardzo owocnym i zarazem skutecznym działaniem wpisującym się w realizację zadań tegoż programu jest bardzo duże bezpośrednie zaangażowanie podmiotów realizujących Gminny Program Wspierania Rodziny tj. szkół z terenu naszej Gminy, Klubu Seniora w Kocudzy, Koła Gospodyń Wiejskich w Kocudzy Drugiej, Stowarzyszenia Miłośników Ziemi Dzwolskiej, Roztoczańskiego Stowarzyszenia Miłośników Folkloru w Kocudzy Trzeciej, Gminnej Biblioteki Publicznej i Ośrodka Kultury w Kocudzy Drugiej. Podmioty te co roku przedstawiają Wójtowi Gminy Dzwola i Kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej swoje merytoryczne sprawozdania i harmonogramy z realizacji celów zawartych w programie. Są one istotnym dokumentem przy sporządzaniu niniejszego sprawozdania i potwierdzają należytą realizację celów oraz wytycznych zawartych w programie.

W wyniku prowadzonych działań zauważa się poprawę funkcjonowania społecznego dzieci, młodzieży i rodzin ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym. Dzięki stworzeniu skutecznego systemu wsparcia dla rodzin i dzieci zauważa się polepszenie sytuacji rodzinnej oraz bytowej, zwiększenie wrażliwości społecznej wobec sytuacji dziecka w rodzinie. Monitoring tego programu pozwala na bardziej wnikliwe rozeznanie w sytuacjach związanych z funkcjonowaniem rodzin na terenie naszej Gminy.

Rok 2023 i kolejne będą kontynuacją prowadzonych działań w zakresie tworzenia systemu opieki oraz pomocy rodzinie znajdującej się w trudnej sytuacji, która nie wykonuje swoich funkcji rodzicielskich w sposób prawidłowy oraz zapewnienia rodzinie z problemami potrzebnego wsparcia.

3.14 Program Rządowy „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023

Program „Posiłek w szkole i w domu” zapewnia pomoc osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach, jak i dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji. Celem jest wsparcie gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży oraz zapewnienie posiłku osobom tego pozbawionym.

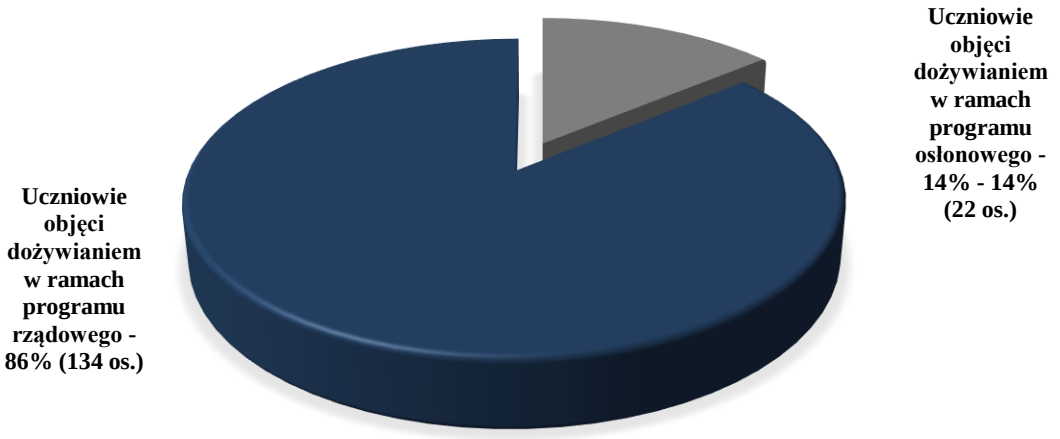
Uchwałą nr III/24/2018 Rada Gminy Dzwola z dnia 28 grudnia 2018 roku ustanowiła wieloletni program osłonowy Gminy Dzwola w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. Głównym celem programu osłonowego jest zminimalizowanie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji ze szczególnym uwzględnieniem uczniów. Program jest elementem polityki społecznej gminy Dzwola w zakresie:

- poprawy warunków życia rodzin o niskich dochodach,
- poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży,
- kształtowania odpowiednich nawyków żywieniowych.

Niniejszy program osłonowy rozszerza działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzwoli na rzecz rodzin, w zakresie realizacji zadań obowiązkowych gminy, o których mowa w art. 48 ustawy o pomocy społecznej, które potrzebują wsparcia, co przyczyni się do poprawy poziomu ich życia. Artykuł ten mówi, że osoba lub rodzina ma prawo do schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania, jeżeli jest tego pozbawiona.

W 2022 roku pomocą w formie gorącego posiłku na terenie Gminy Dzwola objęto 134 dzieci uczących się w szkole i przedszkolu. Koszt zadania w okresie sprawozdawczym wyniósł 53 524,20 zł. Pomocą w formie zasiłku na posiłek lub zakup żywności objęto 23 osoby. W ramach tego zadania wypłacono zasiłki celowe na żywność w wysokości 12 306,66 zł. Wymogiem formalnym było uzyskanie przez rodzinę dochodu nieprzekraczającego 150 % kryterium dochodowego zgodnie z art. 8 ustawy o pomocy społecznej tj. kwotę 900,00 zł na osobę w rodzinie oraz 1164,00 zł na osobę samotnie gospodarującą. Ponadto, w oparciu o program osłonowy Gminy Dzwola, udzielono pomocy, w formie posiłków bez ustalenia sytuacji rodziny, w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego poprzez wydanie decyzji administracyjnej dla 22 dzieci, na łączną kwotę: 11 312,00 zł. Sytuacja taka powstała z powodu zaistnienia szczególnych przypadków np. niepełnosprawności w rodzinie, wobec czego dyrektorzy szkół zawnioskowali o taką formę pomocy dla dzieci do czasu nauki w szkole podstawowej, a także dla uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej.

Na realizację programu ,,Posiłek w szkole i w domu” w okresie sprawozdawczym wydatkowano kwotę 77 142,86 zł. Zadanie to współfinansowane jest dotacją celową z budżetu państwa na realizację zadań własnych.

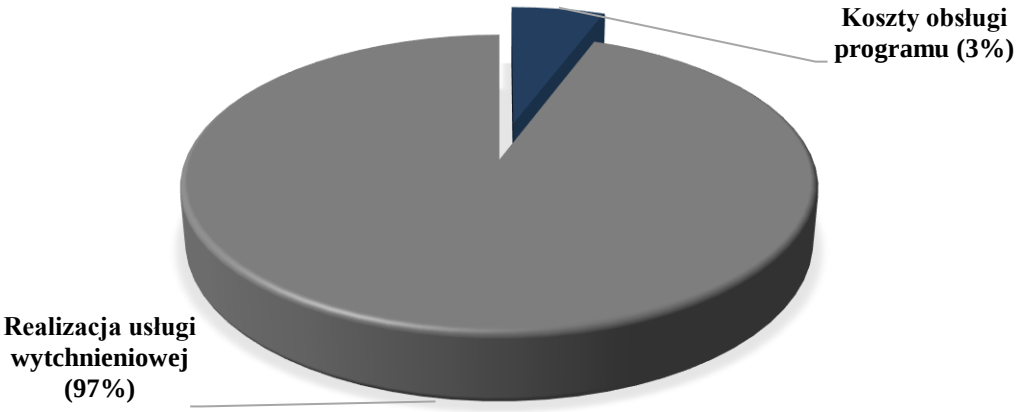
Wykres: *Udział uczniów korzystających z programu osłonowego.*

Z realizacji programu osłonowego sporządzana była przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzwoli roczna informacja, będąca elementem składowym rozliczania wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023.

3.15 Resortowe programy Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Program „Opieka wytchnieniowa" – Edycja 2022 – Moduł I: „Opieka wytchnieniowa w formie pobytu dziennego".

Gmina Dzwola – Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzwoli przystąpił do realizacji Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa" – edycja 2022 – Moduł I: „Opieka wytchnienia w formie pobytu dziennego" finansowanego ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. Termin realizacji zadania 1 lipca – 30 listopada 2022 r. Łączny koszt zadania to 10 176,00 zł, w tym 9 600,00 zł na realizację usługi opieki wytchnieniowej i 576,00 zł na koszty obsługi programu. Zadanie finansowane było w 100% ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych.

Wykres: *Udział kosztów zadania w ramach programu „Opieka wytchnieniowa"*

Program kierowany był do dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, których członkowie rodzin lub opiekunowie sprawujący bezpośrednią opiekę, wymagają wsparcia w postaci doraźnej, krótkotrwałej przerwy w sprawowaniu opieki oraz podniesienia swoich umiejętności i wiedzy w zakresie opieki na tym osobami.

W związku z realizacją programu Ośrodek świadczył 1 rodzinie 240 godzin usługi opieki wytchnieniowej. Opieka ta polegała między innymi na:

- pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych osoby niepełnosprawnej w tym w szczególności pomocy w: karmieniu, podawaniu pokarmów, płynów,
- opiece higienicznej, zaleconej przez lekarza pielęgnacji osoby niepełnosprawnej w tym w szczególności: zmiana pozycji ciała – pomoc (pionizacja, przenoszenie na wózek inwalidzki, przekręcanie),
- zapewnieniu kontaktu z otoczeniem osoby niepełnosprawnej w tym, w szczególności: wyjście na spacer za pomocą wózka inwalidzkiego, wspólne oglądanie filmów, opowiadanie ciekawostek, żartów, czytanie książek.

W związku z realizacją programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „ASYSTENT OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ''– EDYCJA 2022 Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzwoli świadczył 3 osobom a było to 2153 godzin usług. Program jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie poprawy jakości życia osób niepełnoprawnych, w szczególności poprzez umożliwienie im jak najbardziej niezależnego życia, wsparcia osób niepełnosprawnych oraz zapewnienia pomocy adekwatnej do ich potrzeb, uczestnictwa osób niepełnosprawnych w wydarzeniach społecznych, kulturalnych, rozrywkowych lub sportowych itp. Ponadto Program ma na celu dofinansowanie jednostek samorządu terytorialnego w ramach realizowanych zadań mających na celu wsparcie społeczne osób niepełnosprawnych. Opieka ta polegała między inny na:

- wykonywaniu czynności dnia codziennego dla uczestnika programu
- wyjścia, powrocie lub dojazdach z uczestnikiem Programu w wybrane przez uczestnika miejsce,
- załatwianiu spraw urzędowych.

3.16 Program Operacyjny „Pomoc żywnościowa" 2014-2020 współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym

Nieprzerwalnie od 2008 roku w Gminie Dzwola realizowana jest pomoc żywnościowa skierowana do potrzebujących mieszkańców Naszej Gminy w postaci produktów żywnościowych. W związku z tym w 2022 roku realizowany był Podprogram 2021. Wszystko odbyło się w ramach Programu Operacyjnego Pomocy Żywnościowej na lata 2014-2020, który jest współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.

Celem programu jest zapewnienie najuboższym mieszkańcom Polski pomocy żywnościowej oraz uczestnictwa w działaniach w ramach środków towarzyszących.

Organizacją pozarządową odpowiedzialną za realizację podprogramu 2021, było Stowarzyszenie Koło Gospodyń Wiejskich w Kocudzy Drugiej. Była to praca dobrowolna, i co najważniejsze nieodpłatna, pomimo, iż wymagała poświęcenia swojego wolnego czasu, wielu zabiegów, starań i działań podczas realizacji programu.

Aby jednak inicjatywa ta doszła do skutku wymaga uprzednio wielu działań i współpracy osobowej oraz instytucjonalnej, a także międzyinstytucjonalnej na różnych szczeblach. Dotyczy to jednak szczególnie współpracy osób i instytucji pośród naszej społeczności lokalnej i instytucjonalnej. To one bowiem muszą ją w następstwie podpisanych umów i porozumień zrealizować według jasno określonych procedur i standardów zgodnie z zapisami zawartymi w umowie.

W podprogramie 2021 realizowanym w 2022 roku w sposób szczególny współpraca ta odbywała się pomiędzy:

- Stowarzyszeniem Koło Gospodyń Wiejskich w Kocudzy Drugiej, które było organizacją pozarządową pozyskującą produkty,
- Bankiem Żywności w Lublinie, który dostarczał i przekazywał żywność,
- Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Dzwoli,
- Ochotniczą Strażą Pożarną w Kocudzy Drugiej,
- Wójtem Gminy Dzwola,
- Urzędem Gminy Dzwola,
- Społecznością Gminy Dzwola,
- Gminną Biblioteką Publiczną i Ośrodkiem Kultury.

Do podprogramu 2021 ostatecznie w wyniku szerokiej informacji i promocji zgłosiło się 730 osób z terenu Naszej Gminy. Wykaz uczestników programu ukazuje poniższa tabela, która przedstawia beneficjentów do niego zakwalifikowanych.

Tabela: Uczestnicy programu „Pomoc żywnościowa”, z podziałem na płeć i wiek

Razem:	Dochód		Płeć		Wiek		
	do 100%	100-200%	K	M	do 15 lat	powyżej 65 lat	Pozostali
730	369	361	339	391	170	100	460

W podprogramie pozyskano ostatecznie 13 rodzajów produktów żywnościowych o łącznej masie 15 454,10 kg i wartości 85 178,31 zł, które Bank Żywności w Lublinie dostarczył we własnym zakresie samochodami ciężarowymi do miejsca przechowywania i wydawania t.j. do Remizy Ochotniczej Straży Pożarnej w Kocudzy Drugiej. Odbyło się to w 2 dostawach.

- 05.04.2022 r. – 9 161,5 kg, o wartości: 55 797,79 zł,
- 26.10.2022 r. – 6 292,6 kg o wartości: 29 380,52 zł,

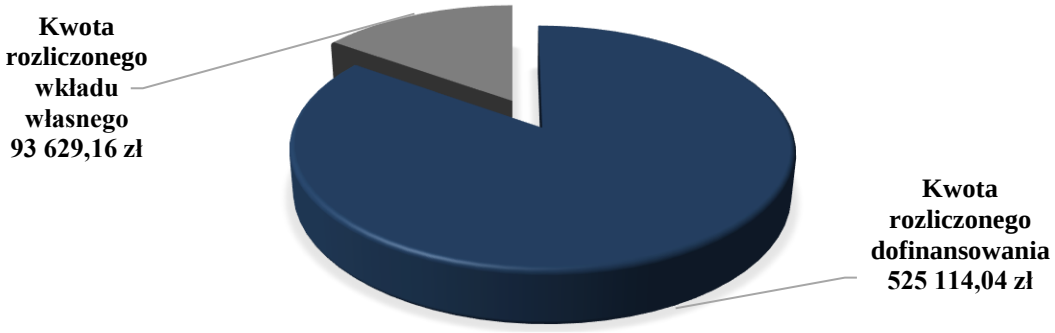
Kryterium dochodowe kwalifikujące do udziału w podprogramie 2021:

- dla osoby samotnie gospodarującej: 1 707,20 zł,
- dla osoby w rodzinie: 1 320,00 zł na osobę.

3.17 Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020

Realizacja projektu konkursowego „Szansa na samodzielność" została zakończona. Tym samym w przedmiotowym roku dobiegła końca 3-letnia perspektywa czasowa mająca swe odzwierciedlenie w identycznych ramach czasowych (po 12 miesięcy) rund projektowych począwszy od września 2019 roku do 31 sierpnia 2022 roku, gdzie Gmina Dzwola/Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzwoli realizowali projekt konkursowy pn. „Szansa na samodzielność". Konkretnie okres realizacji projektu zakładał czas 36 miesięcy jako cykliczne, powtarzalne 3 okresy po sobie w tożsamy sposób uwzględniając zapisy działań skierowanych każdorazowo do 9 Uczestników Projektu, w każdym okresie projektowym.

Wartość całego projektu w kosztach rozliczonych ukazuje poniższy wykres.

Wykres: *Udział rozliczonych środków finansowych w realizacji całego projektu „Szansa na samodzielność".*

W głównych założeniach projekt był skierowany do 27 osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym (18 kobiet i 9 mężczyzn) – klientów OPS w Dzwoli. Głównym celem projektu był wzrost aktywności społeczno-zawodowej oraz poprawa dostępu do rynku pracy uczestników projektu głównie poprzez różnego rodzaju wsparcie, m.in.: diagnostyczne, doradcze, poradnicze, finansowe oraz edukacyjne i zawodowe (szkolenia i kursy zawodowe, staże pracy). Cel projektu zakładał wzrost aktywności społeczno-zawodowej oraz poprawę dostępu do rynku pracy poprzez kompleksowy program wsparcia obejmujący diagnozę potrzeb uczestników projektu oraz stworzenie indywidualnej ścieżki reintegracji, a także wsparcie z wykorzystaniem usług aktywnej integracji o charakterze społecznym i/lub zawodowym i/lub edukacyjnym i/lub zdrowotnym w okresie od 01.09.2019 roku do 31.08.2022 roku. Realizacja projektu z założeń miała pozwolić na trwałe i pozytywne zmiany w potencjale społecznym i zawodowym mieszkańców Naszej Gminy – klientów OPS, miała zarazem wpłynąć na wzrost integracji społecznej i poprawić dostęp do rynku pracy poprzez kompleksowe wsparcie ukierunkowane na rozwiązanie problemów ww. osób i nabywanie czy też podwyższanie kwalifikacji lub kompetencji i umiejętności zgodnie z potrzebami lokalnego i regionalnego rynku pracy. Założenia te w pełni się udały w realizacji w całym przedmiotowym okresie.

Jego całkowita wartość na okres 3 lat wynosiła w założeniach: 640 871,55 zł, z czego dofinansowanie z Unii Europejskiej wynosi: 544 740,81 zł zaś pozostała kwota: 96 130,74 zł stanowi wkład własny w postaci zasiłków okresowych (wkład pieniężny ze środków budżetu państwa), zasiłków celowych (wkład pieniężny ze środków własnych Gminy) oraz wynajmu sali (wkład własny niefinansowy). Wykorzystanie przy tym własnych środków Gminy Dzwola jest znikome, a jest tym tylko pomoc finansowa w formie zasiłków celowych oraz niefinansowa w formie udostępnienia sali na potrzeby szkoleniowe. Pozostałe środki z wkładu własnego pochodzą z Budżetu Państwa.

W 2022 roku na plan w założeniach w kwocie 167 051,91 zł wydatkowano 166 421,91 zł, zgodnie z budżetem szczegółowym projektu. Były to:

- zasiłki celowe i okresowe dla 9 UP na kwotę 16 182,00 zł: wkład własny finansowy,
- dodatki specjalne wraz z pochodnymi dla 3 pracowników socjalnych: 24 000,00 zł,
- trzynaste wynagrodzenie dla 3 pracowników socjalnych: 3 060,01 zł,
- stypendium szkoleniowe dla 9 UP: 11 270,74 zł,
- wynagrodzenie pośrednika pracy dla 9 UP: 1 800,00 zł,
- wynajem Sali na potrzeby pośrednictwa pracy dla 9 UP: 630,00 zł – wkład własny niefinansowy,
- ubezpieczenie NNW dla 9 UP: 450,00 zł,
- szkolenia zawodowe (wynagrodzenie trenera, catering, najem sali, materiały dydaktyczne, egzamin) dla 9 UP: 31 470,00 zł, gdzie:
  - „Opiekun osób chorych, starszych i niepełnosprawnych” dla 1 UP: 2 700,00 zł,
  - „Florysta” dla 1 UP: 2 700,00 zł,
  - „Operator koparki jednonaczyniowej do 25 ton, klasa III” dla 1 UP: 3 500,00 zł,
  - „Cukiernik” dla 2 UP: 4 800,00 zł,
  - „Prawo jazdy kat. C + kwalifikacja wstępna” dla 2 UP: 11 000,00 zł,
  - „Prawo jazdy kat. B” dla 1 UP: 1 770,00 zł,
  - „Księgowość małych i średnich przedsiębiorstw” dla 1 UP: 2 500,00 zł,
  - „Ochrona osób i mienia” – 1 UP: 2 500,00 zł,
- zwrot kosztów dojazdu na szkolenia UP: 1 993,00 zł,
- stypendium stażowe dla 7 UP: 37 799,80 zł,
- zwrot kosztów dojazdu na staż dla 6 UP: 4 286,00 zł,
- badania lekarskie 7 UP: 700,00 zł,
- koszty pośrednie: 33 410,36 zł (materiały biurowe, prowizja bankowa, wynagrodzenie obsługi projektu).

Po zakończonej realizacji działań przewidzianych w projekcie, które miały miejsce z dniem 31 sierpnia 2022 roku przystąpiono do jego ostatecznego zakończenia, które polegało na rozliczeniu ze środków finansowych (pozyskanych w 85% z UE a dopełnionych 15% wkładem własnym) oraz osiągniętych wskaźników. Dokonano tego rozliczenia ostatecznym Wnioskiem o Płatność. Po tym projekt zamknięto, jego realizacja okazała się finalnie bardzo ważnym i owocnym wsparciem dla 27 mieszkańców Gminy Dzwola, którzy byli Uczestnikami Projektu – Beneficjentami Ostatecznymi i skorzystali z różnego rodzaju wsparcia nieodpłatnie.

3.18 Program osłonowy „Korpus wsparcia Seniorów”

Uchwałą nr XXIX/207/2022 z dnia 8 kwietnia 2022 r. Rada Gminy Dzwola ustanowiła ramowy program osłonowy Korpus Wsparcia Seniorów na 2022 rok stanowiący wsparcie dla osób starszych w wieku 65 lat i więcej z terenu Gminy Dzwola.

W powiązaniu z ustawą o pomocy społecznej, która daje możliwość tworzenia i realizacji programów osłonowych o zasięgu gminnym oraz przyjętym przez Radę Ministrów rządowym programem Korpus wsparcia seniorów oraz ww. programem osłonowym to wszystko ma na celu wsparcie działań na rzecz seniorów niesamodzielnych, niemogących zabezpieczyć samodzielnie z różnych przyczyn własnych potrzeb bytowych czy innych, które wpływają na ich funkcjonowanie ze względu na wiek czy stan zdrowia. W związku z powyższym podjęcie uchwały w sprawie w/w programu osłonowego dla seniorów z Gminy Dzwola było uzasadnione. Program jest także elementem polityki społecznej Gminy Dzwola w zakresie realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Dzwola na lata 2022-2030.

Celem Programu osłonowego „Korpus Wsparcia Seniorów” na 2022 rok dla mieszkańców Gminy Dzwola było zapewnienie usługi wsparcia na rzecz seniorów w wieku 65 lat i więcej przez świadczenie usług wynikających z rozeznanych potrzeb na terenie gminy, wpisujących się we wskazane w programie obszary, poprawa poczucia bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tzw. „opieki na odległość”, a także ochrony przed zakażeniem COVID-19 w związku z utrzymującym się stanem epidemii na obszarze Rzeczpospolitej Polskiej.

Adresatami programu byli mieszkańcy Gminy Dzwola w wieku 65 lat i więcej, którzy mieli problem z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzą samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkają z osobami bliskimi, które nie były w stanie zapewnić im wystarczającej opieki w codziennym funkcjonowaniu w zakresie odpowiadającym ich potrzebom.

Realizatorem Programu była Gmina przy pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzwoli jako samorządowej jednostki organizacyjnej gminy powołanej do realizacji zadań pomocy społecznej.

Zakres Programu:

- Program był realizowany od dnia podjęcia uchwały do dnia 31 grudnia 2022 roku,
- w ramach Programu udzielano wsparcia seniorom w wieku 65 lat i więcej, którzy mieli problem z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwo domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie były w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia,
- Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzwoli dokonywali rozeznania potrzeb seniorów,
- Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzwoli weryfikowali i kwalifikowali zgłoszenia,
- udzielenie wsparcia nie zależało od kryterium dochodowego, jak również nie było przyznawane na drodze decyzji administracyjnej.

Realizacja programu w zakresie Modułu I miało polegać na:

- wsparciu/pomocy w umawianiu wizyt lekarskich w miejscu zamieszkania seniora,
- pomocy w zorganizowaniu transportu na szczepienia,
- informowaniu o dostępie do ogólnopolskich „telefonów zaufania" dla seniorów,
- pomocy w dostarczaniu produktów żywnościowych, np. z Banku Żywności, Polskiego Czerwonego Krzyża, Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej, Caritas,
- dostarczaniu seniorom zakupów obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, w tym artykuły spożywcze i środki higieny osobistej (jednakże koszt zakupionych produktów pokrywa senior),
- pomocy przy realizacji recept oraz regulowaniu rachunków,
- w przypadku stwierdzenia zaistnienia potrzeby, objęciu wsparciem z zakresu pomocy społecznej.

Realizacja programu w zakresie Modułu II miała polegać na zapewnieniu dostępu do tzw. „opasek bezpieczeństwa" wyposażonych w co najmniej trzy z następujących funkcji:

- przycisk bezpieczeństwa – sygnał SOS,
- detektor upadku,
- czujnik zdjęcia opaski,
- lokalizator GPS,
- funkcje umożliwiające komunikowanie się z centrum obsługi i opiekunami,
- funkcje monitorujące podstawowe czynności życiowe (puls i saturacja).

Program był finansowany ze środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, utworzonego na podstawie art. 65 ustawy z dnia 31 marca 2020 roku o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw w tym zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.

Z realizacji programu przekazane było roczne sprawozdanie do Wojewody Lubelskiego. W związku z tym Wójt Gminy Dzwola w terminie do 30 stycznia 2023 roku przekazał wojewodzie roczne sprawozdanie z realizacji Programu, obejmujące m.in. rzeczywistą liczę osób objętych wsparciem i koszt realizacji pomocy.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzwoli przystąpił do realizacji w ramach Modułu II programu Korpus Wsparcia Seniorów w 2022 roku. Osiągnięto cel programu jakim była poprawa bezpieczeństwa oraz możliwość samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tzw. „opieki na odległość". Ponadto cel ten zrealizowano poprzez zakup „opasek bezpieczeństwa" wraz z oprogramowaniem.

W ramach realizacji tego zadania zakupiono 20 takich opasek na kwotę: 12 835,00 zł oraz opłacono abonament za 1 miesiąc w wysokości 620,00 zł.

4. Zarządzanie w Gminie Dzwola

4.1 Realizacja uchwał Rady Gminy Dzwola

Rada gminy jest organem o kompetencji generalnej – do jej właściwości należą wszystkie sprawy pozostające w zakresie działania gminy niezastrzeżone przez ustawy na rzecz innych organów, stanowi o tym art. 18 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Właściwość rady gminy we wszystkich sprawach pozostających w zakresie działania gminy należy rozumieć poprzez działalność polegającą na stanowieniu prawa miejscowego i działalność kontrolną. Nie może natomiast podejmować czynności, które należą do sfery wykonawczej, gdyż byłoby to naruszenie konstytucyjnej zasady podziału organów gminy na stanowiące i wykonawcze zgodnie z art. 169 Konstytucji RP.

Nadzór nad działalnością gminną (m.in. działalnością rady gminy) sprawuje prezes Rady Ministrów i wojewoda, a w zakresie spraw finansowych regionalna izba obrachunkowa. Głównym kryterium wykonywanego nadzoru jest zgodność z prawem prowadzonej działalności oraz realizacja:

- obowiązku przedkładania wojewodzie uchwał rady gminy w ciągu 7 dni od dnia ich podjęcia, a w przypadku aktów ustanawiających przepisy porządkowe w ciągu 2 dni od ich ustanowienia,
- obowiązku przedkładania regionalnej izbie obrachunkowej uchwały budżetowej, uchwały w sprawie absolutorium oraz innych uchwał objętych jej nadzorem.

Organ nadzoru orzeka o nieważności uchwał lub zarządzeń sprzecznych z prawem oraz stwierdzaniu, iż uchwała lub zarządzenie zostało wydane z naruszeniem prawa, w przypadku jego nieistotnego naruszenia.

Do dnia 31 grudnia 2022 roku uchwały rady gminy były przekazywane zarówno do nadzoru Wojewody Lubelskiego jak i Regionalnej Izby Obrachunkowej w wersji papierowej oraz w wersji elektronicznej. Natomiast od 1 stycznia 2023 roku uchwały będą przekazywane wyłącznie w wersji elektronicznej.

W 2022 roku Rada Gminy Dzwola obradowała podczas dziewięciu sesji (XXVII-XXXV, kadencja VIII), na których zostało podjętych 63 uchwał oznaczonych numerami od XXVII/192/2022 do XXXV/254/2022. Spośród nich 20, to uchwały stanowiące prawo miejscowe.

Projekty uchwał opiniowane były przez komisje rady, w 2022 roku odbyło się 6 wspólnych posiedzeń wszystkich komisji rady, zgodnie z ich przedmiotem działania oraz 1 samodzielne posiedzenie komisji rewizyjnej. W sesjach rady gminy uczestniczyli: Wójt Gminy Dzwola, Sekretarz, Skarbnik oraz inne zaproszone osoby, stosownie do omawianych tematów, w tym: Dyrektorzy/Kierownicy jednostek organizacyjnych gminy, Kierownicy referatów, jak również Sołtysi oraz Radni powiatowi i inne osoby zainteresowane sprawami gminy.

Protokoły ze wszystkich sesji Rady Gminy Dzwola oraz podjęte na nich uchwały i imienne wykazy głosowań, organ wykonawczy udostępnia w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Dzwola https://ugdzwola.bip.lubelskie.pl/.

Realizując obowiązki nałożone przepisami ustawy samorządowej, Wójt Gminy Dzwola przy pomocy Urzędu Gminy Dzwola, Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzwoli oraz jednostek oświatowych i instytucji kultury, realizuje uchwały podjęte przez Radę Gminy Dzwola.

Uchwały podjęte przez Radę Gminy Dzwola w 2022 roku dotyczyły:

- 36 uchwał – spraw finansowych: realizacji budżetu, pomocy finansowej innym jednostkom samorządowym, Wieloletniej Prognozy Finansowej, określenia wysokości podatków i opłat,
- 7 uchwał – organizacji pracy i realizowanych zadań: pomocy społecznej, GBPiOK, urzędu gminy, oświaty, rozpatrzonych petycji,
- 9 uchwał – gospodarki przestrzennej i gospodarki nieruchomościami,
- 11 uchwał – programów i regulaminów oraz zawartych porozumień.

Tabela: Sposób realizacji uchwał Rady Gminy Dzwola podjętych w 2022 roku

Numer uchwały data podjęcia miejsce publikacji	**Tytuł Uchwały, w sprawie**	**Sposób wykonania uchwały**
XXVII/192/2022 15.02.2022 r. Dz. Urz. Woj. Lubel. 2022.900 tablica ogłoszeń, BIP	przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Dzwola na 2022 rok	Rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Lubelskiego nr PN-II.4131.66.2022 z dnia 03.03.2022 poz. 1100 [uchylenie w części] Uchwała została wykonana. Program został zrealizowany.
XXVII/193/2022 15.02.2022 r. Dz. Urz. Woj. Lubel. 2022.901 tablica ogłoszeń, BIP	regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Dzwola	Uchwała została wykonana. Gospodarka wodnościekowa jest realizowana zgodnie z regulaminem.
XXVII/194/2022 15.02.2022 r. Dz. Urz. Woj. Lubel. 2022.902 tablica ogłoszeń, BIP	wyznaczenia miejsca do prowadzenia handlu w piątki i soboty przez rolników i ich domowników oraz regulaminu określającego zasady prowadzenia tego handlu	Uchwała została wykonana. Wyznaczono miejsce naprzeciwko szkoły w Dzwoli.
XXVII/195/2022 15.02.2022 r. Dz. Urz. Woj. Lubel. 2022.903 tablica ogłoszeń, BIP	ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla członków Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Dzwola	Uchwała została wykonana. Ekwiwalent jest naliczany zgodnie z przyjętymi stawkami.
XXVII/196/2022 15.02.2022 r. Dz. Urz. Woj. Lubel. 2022.904 tablica ogłoszeń, BIP	upoważnienia Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzwoli do załatwiania indywidualnych spraw z zakresu administracji publicznej w postaci wydawania decyzji administracyjnych dotyczących dodatku osłonowego	Rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Lubelskiego nr PN-II.4131.67.2022 z dnia 03.03.2022 poz. 1099 [uchylenie w całości].
XXVII/197/2022 15.02.2022 r. tablica ogłoszeń, BIP	pozostawienia petycji wniesionej przez Fundację im. Nikoli Tesli bez rozpatrzenia	Uchwała została przekazana wnoszącemu petycję. Petycja uznana za bezzasadną.
XXVII/198/2022 15.02.2022 r. tablica ogłoszeń, BIP	zmiany wieloletniej prognozy finansowej	Uchwała została wykonana. Realizowane są zadania na lata 2022-2028.
XXVII/199/2022 15.02.2022 r. tablica ogłoszeń, BIP	zmian w budżecie Gminy Dzwola na 2022 rok	Uchwała została wykonana. Budżet został zrealizowany zgodnie z przyjętymi zmianami.
XXVIII/200/2022 24.02.2022 tablica ogłoszeń, BIP	zmian w budżecie Gminy Dzwola na 2022 rok	Uchwała została wykonana. Budżet został zrealizowany zgodnie z przyjętymi zmianami.

XXIX/201/2022 08.04.2022 r. tablica ogłoszeń, BIP	poręczenia przez Gminę Dzwola zobowiązania z tytułu kredytu bankowego, który zostanie zaciągnięty przez Stowarzyszenie Lokalna Grupa działania „Leśny Krąg" z siedzibą w Janowie Lubelskim	Uchwała została wykonana. Udzielono poręczenia w kwocie 10 000,00 zł. Gmina Dzwola nie spłacała zobowiązania.
XXIX/202/2022 08.04.2022 r. tablica ogłoszeń, BIP	zmian w wieloletniej prognozie finansowej	Uchwała została wykonana. Realizowane są zadania na lata 2022-2028.
XXIX/203/2022 08.04.2022 r. tablica ogłoszeń, BIP	zmian w budżecie Gminy Dzwola na 2022 rok	Uchwała została wykonana. Budżet zrealizowany zgodnie z przyjętymi zmianami.
XXIX/204/2022 08.04.2022 r. tablica ogłoszeń, BIP	wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia międzygminnego	Uchwała została wykonana. Współpraca dotyczy strategii ponadlokalnej Partnerstwa Zielona Brama Roztocza.
XXIX/205/2022 08.04.2022 r. tablica ogłoszeń, BIP	uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025	Uchwała została wykonana. Program jest realizowany.
XXIX/206/2022 08.04.2022 r. tablica ogłoszeń, BIP	przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Dzwola na lata 2022-2030	Uchwała została wykonana. Program jest realizowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzwoli.
XXIX/207/2022 08.04.2022 r. tablica ogłoszeń, BIP	przyjęcia ramowego programu osłonowego „Korpus Wsparcia Seniorów" na rok 2022 stanowiącego wsparcie dla osób starszych w wieku 65 lat i więcej z terenu Gminy Dzwola	Uchwała została wykonana. Program jest realizowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzwoli.
XXX/208/2022 27.05.2022 r. Dz. Urz. Woj. Lubel. 2022.2917 tablica ogłoszeń, BIP	zmieniająca uchwałę Nr XXX/195/2013 Rady Gminy Dzwola z dnia 6 grudnia 2013 r. w sprawie nadania Statutu Gminnej Biblioteki Publicznej i Ośrodka Kultury	Uchwała została wykonana.
XXX/209/2022 27.05.2022 r. tablica ogłoszeń, BIP	wyrażenia zgody na odpłatne nabycie nieruchomości gruntowej, położonej w Dzwoli	Uchwała została wykonana. Nieruchomość została nabyta i przeznaczona pod drogę.
XXX/210/2022 27.05.2022 r. Dz. Urz. Woj. Lubel. 2022.2918 tablica ogłoszeń, BIP	zasad i trybu udzielania dotacji celowej ze środków budżetu gminy na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Dzwola	Uchwała została wykonana. Dotacje są udzielane zgodnie z uchwałą.
XXX/211/2022 27.05.2022 r. tablica ogłoszeń, BIP	udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Janowskiemu (opracowanie dokumentacji geodezyjnej, na drogę Dzwola – Kocudza Druga)	Uchwała została wykonana. Udzielono pomocy finansowej Powiatowi Janowskiemu w kwocie 32 500,00 zł.
XXX/212/2022 27.05.2022 r. tablica ogłoszeń, BIP	udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Janowskiemu (przebudowa drogi powiatowej Dzwola – Goraj)	Uchwała została wykonana. Udzielono pomocy finansowej Powiatowi Janowskiemu w kwocie 368 482,27 zł.
XXX/213/2022 27.05.2022 r. tablica ogłoszeń, BIP	zmian w wieloletniej prognozie finansowej	Uchwała została wykonana. Realizowane są zadania zaplanowane na lata 2022-2028.
XXX/214/2022 27.05.2022 r. tablica ogłoszeń, BIP	zmian w Budżecie Gminy Dzwola na 2022 rok	Uchwała została wykonana. Budżet został zrealizowany zgodnie z przyjętymi zmianami.
XXX/215/2022 27.05.2022 r. tablica ogłoszeń, BIP	udzielenia Wójtowi Gminy Dzwola wotum zaufania	Udzielono wotum zaufania Wójtowi jednogłośnie.

XXX/216/2022 27.05.2022 r. tablica ogłoszeń, BIP	rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem rocznym Wójta z wykonania budżetu Gminy Dzwola za 2021 rok	Uchwała została wykonana. Sprawozdanie za 2021 rok zostało zatwierdzone.
XXX/217/2022 27.05.2022 r. tablica ogłoszeń, BIP	absolutorium dla Wójta Gminy Dzwola z tytułu wykonania budżetu za 2021 rok	Udzielono jednogłośnie absolutorium Wójtowi Gminy Dzwola za 2021 rok.
XXXI/218/2022 15.07.2022 r. Dz. Urz. Woj. Lubel. 2022.3949 tablica ogłoszeń, BIP	uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Nr 1 w miejscowości Kocudza Górna	Uchwała została wykonana. Uchwała w trakcie realizacji.
XXXI/219/2022 15.07.2022 r. Dz. Urz. Woj. Lubel. 2022.3950 tablica ogłoszeń, BIP	uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Nr 1 w miejscowości Kocudza Pierwsza	Rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Lubelskiego nr IF-II.4131.34.2022 z dnia 25.08.2022 poz. 4109 [uchylenie w części].
XXXI/220/2022 15.07.2022 r. Dz. Urz. Woj. Lubel. 2022.3951 tablica ogłoszeń, BIP	uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Nr 1 w miejscowości Kocudza Druga – etap 1	Rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Lubelskiego nr IF-II.4131.35.2022 z dnia 25.08.2022 poz. 4110 [uchylenie w części].
XXXI/221/2022 15.07.2022 r. Dz. Urz. Woj. Lubel. 2022.3775 tablica ogłoszeń, BIP	ustalenia średniej ceny paliwa w Gminie Dzwola na rok szkolny 2022/2023	Uchwała została wykonana. Przyjęte stawki obowiązywały na rok szkolny 2022/2023.
XXXI/222/2022 15.07.2022 r. Dz. Urz. Woj. Lubel. 2022.3776 tablica ogłoszeń, BIP	określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dla pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych, doradców zawodowych zatrudnionych w przedszkolach, szkołach i zespołach szkół prowadzonych przez Gminę Dzwola	Uchwała została wykonana. Uchwała została dostosowana do obowiązujących przepisów prawa oświatowego.
XXXI/223/2022 15.07.2022 r. tablica ogłoszeń, BIP	udzielenia pomocy rzeczowej Powiatowi Janowskiemu (renowacja rowów)	Uchwała została wykonana. Udzielono pomocy rzeczowej na kwotę 5 000,00 zł.
XXXI/224/2022 15.07.2022 r. tablica ogłoszeń, BIP	zmian w wieloletniej prognozie finansowej	Uchwała została wykonana. Realizowane są zadania na lata 2022-2028.
XXXI/225/2022 15.07.2022 r. tablica ogłoszeń, BIP	zmian w Budżecie Gminy Dzwola na 2022 rok	Uchwała została wykonana. Budżet zrealizowany zgodnie z przyjętymi zmianami.
XXXII/226/2022 09.09.2022 r. tablica ogłoszeń, BIP	pozostawienia petycji wniesionej przez Pana Patryka Janusza Króla w sprawie utworzenia Młodzieżowej Rady Gminy bez rozpatrzenia	Uchwała została przekazana wnoszącemu petycję. Petycja uznana za bezzasadną.
XXXII/227/2022 09.09.2022 r. tablica ogłoszeń, BIP	wyrażenia zgody na odpłatne nabycie nieruchomości gruntowej położonej w Zofiance Dolnej.	Uchwała została wykonana. Nieruchomość została nabyta i przeznaczona pod drogę.
XXXII/228/2022 09.09.2022 r. tablica ogłoszeń, BIP	wyrażenia zgody na odpłatne nabycie nieruchomości gruntowej położonej w Branwi Szlacheckiej	Uchwała została wykonana. Nieruchomość została nabyta i przeznaczona pod drogę.
XXXII/229/2022 09.09.2022 r. tablica ogłoszeń, BIP	zmian w wieloletniej prognozie finansowej	Uchwała została wykonana. Realizowane są zadania na lata 2022-2028.
XXXII/230/2022 09.09.2022 r. tablica ogłoszeń, BIP	zmian w Budżecie Gminy Dzwola na 2022 rok	Uchwała została wykonana. Budżet został zrealizowany zgodnie z przyjętymi zmianami.

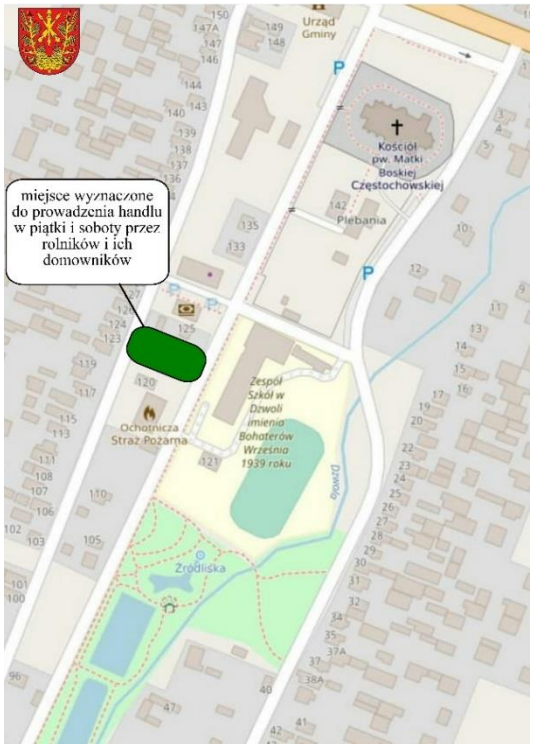
XXXIII/231/2022 25.10.2022 r. Dz. Urz. Woj. Lubel. 2022.5089 tablica ogłoszeń, BIP	obniżenia średniej ceny skupu żyta przyjmowanej do obliczenia podatku rolnego na obszarze Gminy Dzwola na 2023 rok	Uchwała została wykonana. Stawki podatku na 2023 rok naliczone zostały zgodnie z uchwałą.
XXXIII/232/2022 25.10.2022 r. Dz. Urz. Woj. Lubel. 2022.5090 tablica ogłoszeń, BIP	określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości obowiązujących na terenie Gminy Dzwola na rok 2023	Uchwała została wykonana. Stawki podatku na 2023 rok naliczone zgodnie z uchwałą.
XXXIII/233/2022 25.10.2022 r. Dz. Urz. Woj. Lubel. 2022.5091 tablica ogłoszeń, BIP	uchwalenia programu współpracy Gminy Dzwola z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2023 rok	Uchwała została wykonana. Program realizowany będzie w 2023 roku.
XXXIII/234/2022 25.10.2022 r. Dz. Urz. Woj. Lubel. 2022.5225 tablica ogłoszeń, BIP	wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	Rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Lubelskiego nr IF-II.4131.48.2022 z dnia 02.12.2022 poz. 6365 [uchylenie w całości].
XXXIII/235/2022 25.10.2022 r. tablica ogłoszeń, BIP	zmian w wieloletniej prognozie finansowej	Uchwała została wykonana. Realizowane są zadania na lata 2022-2028.
XXXIII/236/2022 25.10.2022 r. tablica ogłoszeń, BIP	zmian w Budżecie Gminy Dzwola na 2022 rok	Uchwała została wykonana. Budżet zrealizowany zgodnie z przyjętymi zmianami.
XXXIV/237//2022 30.11.2022 r. tablica ogłoszeń, BIP	wyrażenia zgody na zawarcie umowy dzierżawy (ładowarka w każdej gminie)	Uchwała została wykonana. Budowa stacji ładowania pojazdów eklektycznych.
XXXIV/238//2022 30.11.2022 r. tablica ogłoszeń, BIP	udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Janowskiemu na zabezpieczenie wkładu własnego do zadania: Zakup i montaż tomografu komputerowego wraz z wyposażeniem, modernizacją pomieszczeń i dostosowaniem infrastruktury informatycznej	Uchwała została wykonana. Udzielono pomocy finansowej Powiatowi Janowskiemu w kwocie 10 000,00 zł.
XXXIV/239//2022 30.11.2022 r. Dz. Urz. Woj. Lubel. 2022.6095 tablica ogłoszeń, BIP	określenia stawki za 1 kilometr przebiegu pojazdu do celów zwrotu rodzicom kosztów przewozu dzieci, młodzieży i uczniów oraz rodziców	Uchwała została wykonana. Zwroty rodzicom kosztów przewozu dzieci naliczane zostały zgodnie z przyjętymi stawkami.
XXXIV/240//2022330.11.2022 r. Dz. Urz. Woj. Lubel. 2022.6096 tablica ogłoszeń, BIP	zmiany uchwały w sprawie Regulaminu określającego wysokość oraz zasady przyznawania dodatków: za wysługę lat, motywacyjnego, funkcyjnego i za warunki pracy oraz szczegółowy sposób obliczania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i za godziny doraźnych zastępstw nauczycielom zatrudnionym w szkołach i przedszkolach prowadzonych przez Gminę Dzwola	Uchwała została wykonana. Dodatki naliczono zgodnie z uchwałą.
XXXIV/241//2022330.11.2022 r. Dz. Urz. Woj. Lubel. 2022.6097 tablica ogłoszeń, BIP	zmiany uchwały w sprawie określenia opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego w publicznych przedszkolach oraz oddziałach przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę Dzwola	Uchwała została wykonana. Kwoty opłat zostały zastosowane stawki przyjęte uchwałą.
XXXIV/242//2022330.11.2022 r. tablica ogłoszeń, BIP	poręczenia przez Gminę Dzwola zobowiązania z tytułu zobowiązania bankowego zaciągniętego przez Stowarzyszenie Lokalna Grupa działania „Leśny Krąg” z siedzibą w Janowie Lubelskim	Uchwała została wykonana. Udzielono poręczenia w kwocie 29 3755,00 zł. Poręczenie nie było spłacane.

XXXIV/243//2022330. 11.2022 r. tablica ogłoszeń, BIP	zmian w wieloletniej prognozie finansowej	Uchwała została wykonana. Realizowane są zadania na lata 2022-2028.
XXXIV/244//2022330. 11.2022 r. tablica ogłoszeń, BIP	zmian w Budżecie Gminy Dzwola na 2022 rok	Uchwała została wykonana. Budżet zrealizowany zgodnie z przyjętymi zmianami.
XXXV/245/2022 29.12.2022 r. Dz. Urz. Woj. Lubel. 2023.257 tablica ogłoszeń, BIP	wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	Uchwała została wykonana. Wyznaczono obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji.
XXXV/246/2022 29.12.2022 r. tablica ogłoszeń, BIP	współdziałania z innymi jednostkami samorządu terytorialnego w celu grupowego zakupu energii elektrycznej na lata 2024 i 2025	Uchwała została wykonana. Podpisano stosowne porozumienia.
XXXV/247/2022 29.12.2022 r. tablica ogłoszeń, BIP	określenia zasad współpracy jednostek samorządu terytorialnego w celu przygotowania i realizacji strategii ponadlokalnej obejmującej gminy Dzwola, Godziszów, Janów Lubelski i Modliborzyce pn. „Strategia Rozwoju Ponadlokalnego dla gmin: Dzwola, Godziszów, Janów Lubelski i Modliborzyce”	Uchwała została wykonana. Określono zasady współpracy.
XXXV/248/2022 29.12.2022 r. tablica ogłoszeń, BIP	zmiany Uchwały Nr XXX/212/2022 Rady Gminy Dzwola z dnia 27 maja 2022 roku w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Janowskiemu (droga Dzwola – Goraj)	Uchwała została wykonana. Uchwała porządkująca. Ostateczna kwota pomocy finansowej 353 716,48 zł.
XXXV/249/2022 29.12.2022 r. tablica ogłoszeń, BIP	zmiany Uchwały Nr XXXI/223/2022 Rady Gminy Dzwola z dnia 15 lipca 2022 roku w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej Powiatowi Janowskiemu (renowacja rowów)	Uchwała została wykonana. Uchwała porządkująca. Ostateczna kwota udzielenia pomocy finansowej 4 088,29 zł
XXXV/250/2022 29.12.2022 r. tablica ogłoszeń, BIP	przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu produkcji w obrębie ewidencyjnym Dzwola	Uchwała została wykonana. Uchwał w trakcie realizacji.
XXXV/251/2022 29.12.2022 r. tablica ogłoszeń, BIP	zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej	Uchwała została wykonana. Realizowane są zadania na lata 2022-2028.
XXXV/252/2022 29.12.2022 r. tablica ogłoszeń, BIP	zmian w Budżecie Gminy Dzwola na rok 2022	Uchwała została wykonana. Budżet jest realizowany zgodnie z przyjętymi zmianami.
XXXV/253/2022 29.12.2022 r. tablica ogłoszeń, BIP	uchwalenie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Dzwola na lata 2023-2028	Uchwała została wykonana. Realizacja w 2023 roku.
XXXV/254/2022 29.12.2022 r. tablica ogłoszeń, BIP	uchwalenie budżetu Gminy Dzwola na rok 2023	Uchwała została wykonana. Realizacja w 2023 roku.

Uchwały Rady Gminy Dzwola, które swoimi postanowieniami obejmowały rok 2022 zostały wykonane i zrealizowane zgodnie z ich postanowieniami. Natomiast Uchwały w sprawie Wieloletnich Prognoz Finansowych oraz Programów obejmujących celami i działaniami okres wieloletni są w trakcie realizacji według ustalonych harmonogramów wykonania.

W dniu 1 stycznia 2022 roku weszła w życie ustawa o ułatwieniach w prowadzeniu handlu w piątki i soboty przez rolników i ich domowników. Art. 3 wymienionej ustawy mówi, iż miejsce do prowadzenia handlu w piątki i soboty przez rolników

i ich domowników, wyznacza rada gminy, biorąc pod uwagę dogodną komunikację, bliską lokalizacje do centrum gminy lub lokalizację miejsc atrakcyjnych turystycznie.

W Gminie Dzwola Uchwałą Nr XXVII/194/2022 z dnia 15 lutego 2022 roku Rady Gminy Dzwola zostało wyznaczone miejsce na części działki o nr ewidencyjnym 1522/30, zgodnie z załącznikiem nr 1 do uchwały – utwardzony plac na wprost Zespołu Szkół w Dzwoli.

Przedmiotem handlu na wyznaczonym miejscu zgodnie z postanowieniami ustawy mogą być produkty rolne lub spożywcze oraz wyroby rękodzieła wytworzone w gospodarstwie rolnym.

Przepisy ustawy zobowiązały również radę gminy do uchwalenia regulaminu określającego zasady prowadzenia handlu w piątki i soboty przez rolników, i ich domowników na wyznaczonych miejscach, oraz zasad prowadzenia handlu, które zostały określone przedmiotową uchwałą rady gminy. Określone zasady m.in. dopuszczające handel z ręki, kosza, rozstawionych stoisk oraz pojazdów, jak również zobowiązują sprzedających do zapewnienia czystości i porządku podczas sprzedawania i uprzątnięcia po zakończeniu sprzedaży. Godziny handlu zostały określone od 5.00 do 13.00.

W Gminie Dzwola nie było dotychczas wyznaczonego miejsca na targowisko. Wyznaczenie miejsca do prowadzenia handlu ma na celu upowszechnianie produktów lokalnych, umożliwienie rolnikom sprzedaży wytworzonych towarów.

Na podstawie wprowadzonych zmian do ustawy o podatkach i opłatach lokalnych rolnicy i ich domownicy prowadzący handel w wyznaczonym miejscu, w piątki i soboty są zwolnieni z opłaty targowej.

Ustawa o samorządzie gminnym nakłada na wójta obowiązek prowadzenia i udostępniania zbioru aktów prawa miejscowego ustanowionych przez gminę. Zbiór aktów prawa miejscowego udostępniany jest nieodpłatnie w siedzibie urzędu gminy do powszechnego wglądu, w godzinach pracy urzędu, istnieje również możliwość pobrania dokumentu w postaci elektronicznej z BIP Urzędu Gminy Dzwola.

Zbiór aktów prawa miejscowego stanowionych przez Radę Gminy Dzwola na dzień 31 grudnia 2022 roku zawierał 105 uchwał, są to wersje pierwotnie, jak również ujednolicone teksty oraz akty zmieniające w części daną uchwałę.

W Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Dzwola jest publikowany Zbiór Aktów Prawa Miejscowego, obowiązującego na terenie Gminy Dzwola, zawierający: datę aktu, numer aktu, tytuł – opis aktów normatywnych, miejsce publikacji, wejście w życie / utratę mocy.

4.2 Zarządzenia Wójta Gminy Dzwola

Na podstawie upoważnień ustawowych organom gminy przysługuje prawo stanowienia aktów normatywnych o charakterze przepisów powszechnie obowiązujących na obszarze Gminy oraz aktów wewnętrznych obowiązujących pracowników Urzędu oraz gminnych jednostek organizacyjnych.

Wójt w formie zarządzenia, określa sprawy dotyczące organizacji i funkcjonowania urzędu oraz gminnych jednostek organizacyjnych, a także inne sprawy z zakresu tzw. kierownictwa wewnętrznego. Forma ta wynika z uprawnień wójta jako kierownika urzędu wykonującego uprawnienia zwierzchnika służbowego w stosunku do pracowników urzędu oraz kierowników gminnych jednostek organizacyjnych.

Ponadto w formie zarządzenia, wójt jako organ gminy określa sprawy dotyczące realizacji zadań gminy. Zarządzenia te jednak nie mają charakteru przepisów prawa miejscowego.

W przypadkach niecierpiących zwłoki przepisy prawa miejscowego mogą zostać wydane w formie zarządzenia. Wówczas zarządzenie takie podlega zatwierdzeniu na najbliższej sesji Rady Gminy. Traci ono moc w razie odmowy zatwierdzenia bądź nieprzedstawienia do zatwierdzenia na najbliższej sesji Rady Gminy. W razie nieprzedstawienia do zatwierdzenia lub odmowy zatwierdzenia zarządzenia Rada Gminy określa termin utraty jego mocy obowiązującej. W 2022 roku nie były wydawane przez Wójta zarządzenia stanowiące prawo miejscowe.

Opracowanie projektów zarządzeń należy do właściwości komórek organizacyjnych Urzędu Gminy (referatu, samodzielnego stanowiska) oraz kierowników gminnych jednostek organizacyjnych, w których zakresie działania znajduje się problematyka podlegająca regulacji w formie zarządzenia wójta. Wnioskodawcy ponoszą odpowiedzialność za merytoryczną treść projektu zarządzenia.

Projekt zarządzenia wymaga uzgodnienia: z sekretarzem gminy, jeżeli treść aktu prawnego ma wpływ na funkcjonowanie Urzędu, z kierownikami komórek organizacyjnych, których zadań dotyczy treść danego aktu prawnego, ze skarbnikiem gminy, jeżeli projekt aktu prawnego dotyczy zagadnień finansowych bądź wywołuje skutki finansowe. Projekt zarządzenia konsultowany jest z innymi podmiotami, jeżeli zasady współdziałania tego wymagają lub obowiązek ten wynika z przepisu szczególnego. Następnie wnioskodawca przedstawia wójtowi projekt zarządzenia do podpisu.

Podpisane przez wójta zarządzenie ewidencjonuje pracownik ds. obsługi Rady gminy i kadr. Jeden egzemplarz zarządzenia przechowywany jest w rejestrze aktów prawnych, a jego kopię przekazuje się właściwym komórkom organizacyjnym oraz gminnym jednostkom organizacyjnym do realizacji.

Wójt Gminy Dzwola wydaje zarządzenia celem ustanowienia przepisów porządkowych lub wprowadzenia przepisów organizacyjnych i wykonawczych.

Dużą część wydanych zarządzeń stanowią akty określające organizację funkcjonowania jednostek organizacyjnych gminy oraz realizowanych przez nich zadań należących do właściwości Gminy Dzwola lub przekazanych do realizacji na podstawie przepisów ustawowych, dotyczą w szczególności:

- ustalenie i zmiany regulaminu: organizacyjnego, pracy, wynagradzania,
- powołanie kierownika jednostki organizacyjnej,
- określenie zasad obiegu dokumentów,
- naborów do przedszkoli i szkół,
- zapewnienie bezpieczeństwa i powszechnego obowiązku obrony,
- zasad udzielania dotacji z budżetu gminy,
- wskazanie jednostki, osób do realizacji danego zadania.

Pokaźną grupę wydanych zarządzeń obejmują sprawy finansowe związane z realizacją budżety gminy w 2022 roku, w szczególności:

- ustalenie i zmiany planu finansowego jednostek organizacyjnych gminy,
- zmian w uchwale budżetowej na rok 2022,
- wprowadzenie zasad polityki rachunkowości,
- przedstawienie, zatwierdzenie sprawozdań i raportów,
- udzielanie pożyczek.

Gmina Dzwola aplikuje do konkursów i przystępuje do ogłaszanych projektów, dlatego duża część zarządzeń dotyczy powoływania komisji przetargowych do przeprowadzania postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Wójt także zarządzeniami powołuje komisje odbiorowe do zrealizowanych zadań, projektów zgodnie z zawartymi umowami.

Współpraca z organizacjami pożytku publicznego jest również stałym elementem pracy wykonywanej przez pracowników urzędu, w sposób określony zarządzeniami wójta, które określają zasady ogłoszonych konkursów oraz wskazują komisje opiniujące złożone oferty.

W 2022 roku Wójt Gminy Dzwola wydał 163 zarządzeń, które swoim zakresem regulacji obejmowały obszary przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela: Zarządzenia Wójta Gminy Dzwola wydane w 2022 roku

Obszar	Liczba zarządzeń
Organizacja zadań gminy i jednostek organizacyjnych	44
Budżet Gminy Dzwola w tym: jednostek organizacyjnych	78
Zamówienia publiczne	23
Współpraca z organizacjami pożytku publicznego	9
Projekt Klub Seniora we Flisach	9
Łącznie:	**163**

Zbiór zarządzeń Wójta Gminy Dzwola dostępny jest do powszechnego wglądu w siedzibie Urzędu Gminy Dzwola oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu.

Działalność Wójta jako organu wykonawczego jest corocznie poddawana ocenie podczas sesji absolutoryjnej, udzielenie absolutorium oznacza stwierdzenie prawidłowości działania finansowego.

Podczas XXX sesji w dniu 27 maja 2022 roku, Rada Gminy Dzwola udzieliła Wójtowi Gminy Dzwola – Wiesławowi Dyjachowi wotum zaufania oraz absolutorium z tytułu wykonania budżetu za 2021 rok. Zarówno wotum zaufania, jak i absolutorium udzielone zostało jednogłośnie.

Sesja absolutoryjna to zawsze, obok budżetowej, najważniejsza sesja w roku. Absolutorium jest wyrazem akceptacji rady gminy dla sposobu wykonania budżetu w poprzednim roku przez wójta, a tym samym potwierdzeniem prawidłowości finansowego działania samorządu.

W pierwszej kolejności odbyła się debata nad Raportem o stanie Gminy Dzwola za 2021 rok. W trakcie sesji Wójt omówił główne tezy dokumentu, który obejmuje podsumowanie działalności w roku poprzednim i zawiera informacje dotyczące stanu realizacji polityk, programów i strategii, uchwał przyjętych przez Radę Gminy Dzwola i budżetu obywatelskiego (w naszym przypadku funduszu sołeckiego) oraz zawiera informację o realizowanych inwestycjach, edukacji, pomocy społecznej, działalności kulturalnej i sportowej, gospodarki przestrzennej, mienia, bezpieczeństwa, a także innych działań podejmowanych na rzecz naszej gminy. Omówienie raportu zakończyło się głosowaniem. Wotum zaufania jest odniesieniem się rady gminy do informacji przedstawionych przez Wójta. Raport został przyjęty bez uwag, a tym samym po zakończonej debacie nad Raportem o stanie Gminy Dzwola za 2021 rok, Wójt Gminy Dzwola – Wiesław Dyjach otrzymał wotum zaufania.

Kolejnym tematem sesji było podsumowanie wykonania budżetu za miniony rok i udzielenie absolutorium Wójtowi Gminy Dzwola. Zostało przedstawione sprawozdanie z wykonania budżetu za rok 2021 oraz sprawozdanie finansowe stanowiące podstawę do udzielenia absolutorium. Przed głosowaniem Radni zostali zapoznani z wnioskiem Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Dzwola oraz pozytywnymi opiniami Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie, w tym: o przedłożonym sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2021 rok. Po wystąpieniu Wójta Gminy, Rada Gminy Dzwola – jednogłośnie udzieliła absolutorium Wójtowi.

Decyzja ta oznacza, że Wójt w ocenie Rady prawidłowo zrealizował budżet gminy i gospodarował środkami publicznymi kierując się zasadami legalności, celowości i gospodarności.

4.3 Współpraca z innymi jednostkami

Współpraca często warunkuje możliwość realizacji celów i zadań różnych podmiotów. Dotyczy to także samorządów lokalnych oraz realizowanych przez nie zadań związanych ze świadczeniem usług publicznych. Zwykle współpraca umożliwia obniżenie kosztów bądź przyspieszenie realizacji projektów. Zainteresowanie współpracą jest tym większe, im większe są wzajemne zaufanie podmiotów, przekonanie o istniejącej wspólnocie celów i interesów oraz świadomość ograniczoności posiadanych środków i zasobów. W przypadku samorządów lokalnych duże znaczenie mają też regulacje dotyczące form organizacyjnych i prawnych wspólnych przedsięwzięć z innymi podmiotami oraz przyzwolenie społeczne na określone formy współpracy.

Zgodnie z art. 10 ustawy o samorządzie gminnym, wykonywanie zadań publicznych przekraczających możliwości gminy powinno następować w drodze współdziałania międzygminnego. Polskie ustawodawstwo samorządowe umożliwia różne formy współpracy. W celu wspólnego wykonywania zadań jednostki samorządu mogą zakładać związki komunalne i stowarzyszenia, mogą zawierać porozumienia i przekazywać sobie nawzajem środki na ich realizację.

Zadania publiczne gmina może wykonywać wspólnie z innymi gminami lub innymi jednostkami samorządu terytorialnego. Władze gminy mają swobodę decydowania o podjęciu współpracy, o jej zakresie i formach realizacji.

Gmina Dzwola, jest członkiem i współdziała z:

- Lokalną Grupą Działania „Leśny Krąg”, Uchwała Nr XVI/103/08 Rady Gminy Dzwola z dnia 16 października 2008 roku,
- Jednostkami organizacyjnymi Gminy Dzwola w ramach wspólnej obsługi CUW, Uchwała Nr XVI/120/2016 Rady Gminy Dzwola z dnia 27 września 2016 roku,
- Stowarzyszeniem „Instytut Samorządu Terytorialnego Województwa Lubelskiego”, Uchwała Nr VIII/50/2019 Rady Gminy Dzwola z dnia 29 sierpnia 2019 roku,
- Stowarzyszeniem Euroregion „Roztocze”, Uchwała Nr XII/90/2020 Rady Gminy Dzwola z dnia 27 lutego 2020 roku,
- Województwem Lubelskim oraz innymi jednostkami samorządu terytorialnego w celu wspólnej realizacji projektu pod nazwą: „Budowa linii kolejowej Szastarka – Janów Lubelski – Biłgoraj wraz z poprawą dostępności transportu kolejowego w mieście Kraśnik” w ramach Programu Uzupełnienia Lokalnej i Regionalnej Infrastruktury Kolejowej – Kolej +, Uchwała Nr XV/110/2020 Rady Gminy Dzwola z dnia 4 sierpnia 2020 roku,
- Związkiem Transgranicznym Euroregion Roztocze, Uchwała Nr XVII/124/2020 Rady Gminy Dzwola z dnia 22 października 2020 roku,
- gminami: Janów Lubelski, Modliborzyce, Godziszów w ramach porozumienia międzygminnego w sprawie przystąpienia do opracowania i wdrażania Planu ZIT (strategii terytorialnej) na lata 2021-2027 dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego, Uchwała Nr XX/142/2021 Rady Gminy Dzwola z dnia 4 marca 2021 roku,
- innymi jednostkami w celu zakupu energii elektrycznej na lata 2024 i 2025, Uchwała Nr XXXV/246/2022 Rady Gminy Dzwola z dnia 29 grudnia 2022 roku,

- gminami: Janów Lubelski, Modliborzyce, Godziszów w ramach współpracy jednostek w celu przygotowania i realizacji strategii ponadlokalnej, Uchwała Nr XXXV/247/2022 Rady Gminy Dzwola z dnia 29 grudnia 2022 roku.

Współdziałaniem w strukturach samorządowych jest też udzielanie wzajemnej pomocy, w tym finansowej przez gminy, związki międzygminne oraz stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego. Dotyczy to również udzielania wzajemnej pomocy innym jednostkom samorządu terytorialnego. Owo udzielanie pomocy może mieć też charakter finansowy.

W 2022 roku w ramach współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego Gmina Dzwola udzieliła pomocy finansowej Powiatowi Janowskiemu w łącznej kwocie: **405 304,70** zł, w formie dotacji celowych, z przeznaczeniem na wspólną realizację zadań inwestycyjnych, na terenie Gminy Dzwola, w tym:

- przebudowa drogi powiatowej nr 2811L Dzwola – Goraj w lokalizacji od km 0+000 do km 3+935, długość 3,935 km, w kwocie: 353 716,48 zł,
- opracowanie dokumentacji geodezyjno-prawnej do celów regulacji stanu prawnego nieruchomości zajętych pod drogę powiatową nr 2825L Dzwola – Kocudza Druga, w kwocie: 32 500,00 zł,
- renowacja rowów odwadniających przy drogach powiatowych na terenie Gminy Dzwola, w kwocie: 4 088,22 zł,
- organizacja premii na 3 etapie 79. Tour de Pologne UCI World Tour na terenie Powiatu Janowskiego, w kwocie: 5 000,00 zł,
- zakup i montaż tomografu komputerowego wraz z wyposażeniem, modernizacją pomieszczeń i dostosowaniem infrastruktury informatycznej, w kwocie: 10 000,00 zł.

W dniu 12 marca 2022 roku w Zespole Szkół w Kocudzy Pierwszej odbyły się Otwarte Mistrzostwa Województwa Lubelskiego dzieci, młodzików i kadetów w zapasach styl klasyczny III turniej o puchar Wójta Gminy Dzwola Wiesława Dyjacha.

W turnieju startowało 100 zawodników z klubów: Cementu Gryf Chełm, Sokołu Lublin, Wisłoki Dębica, Bieżanowianki Kraków, Agrosu Zamość, Orlika Wierzbica k. Radomia, Olimpu Janów Lubelski oraz zapaśnicy z Kocudzy.

Zapaśnicy z Kocudzy wywalczyli 6 medali:

- Rząd Adrian I miejsce, złoty medal kat. wag. 48kg,
- Tutka Daniel I miejsce, złoty medal kat. wag. 62kg,
- Krzos Przemysław II miejsce, srebrny medal kat. wag. 45kg,
- Malec Filip II miejsce, srebrny medal kat. wag. 48kg,
- Góra Szymon II miejsce, srebrny medal kat. wag. 60kg,
- Tomasz Dyjach II miejsce, brązowy medal kat. wag. 41kg.

Mistrzostwa organizacyjnie, zostały ocenione bardzo dobrze przez uczestników.

Zapaśnicy z Gminy Dzwola w dniu 8 października 2022 roku uczestniczyli w Staszowie, w Międzywojewódzkich Mistrzostwach Młodzików w zapasach styl klasyczny do lat 14 Region C (województwa: lubelskie, świętokrzyskie, podkarpackie i łódzkie). Uczeń szkoły podstawowej z Kocudzy Pierwszej Adrian Rząd zdobył I miejsce i otrzymał złoty medal w kat. wag. 48kg, wygrywając wszystkie walki przed czasem, pokonując o 2 lata starszych zawodników. Brązowy medal i III miejsce wywalczył Daniel Tutka w kat. wag. 68kg, który również jest uczniem ZS w Kocudzy.

Tworzenie warunków, w tym organizacyjnych, sprzyjających rozwojowi sportu stanowi zadanie własne jednostek samorządu terytorialnego. Na terenie Gminy Dzwola posiadamy obiekty sportowe umożliwiające organizację zawodów o randze międzywojewódzkiej. Władze gminy wspierają działalność sportową poprzez udzielanie dotacji z budżetu gminy, aktywizacje społeczności lokalnej oraz pomoc w inicjatywach dotyczących organizacji różnego rodzaju zajęć sportowych dla wszystkich grup wiekowych.

W ramach współpracy ze stowarzyszeniami z budżetu Gminy Dzwola na prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, zarówno wśród dzieci i młodzieży jak również osób dorosłych i starszych zostały przekazane środki finansowe dla stowarzyszeń i jednostek organizacyjnych Gminy Dzwola, w wysokości:

- Zespół Szkół w Dzwoli: 2 898,14 zł,
- Zespół Szkół w Kocudzy: 5 161,16 zł,
- Zespół Szkół w Krzemieniu: 4 891,19 zł,

- Publiczna Szkoła Podstawowa w Branwi: 1 140,00 zł,
- Gminna Biblioteka Publiczna i Ośrodek Kultury: 6 997,05 zł,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzwoli: 5 095,78 zł,
- Ludowy Klub Sportowy „Iskra" Krzemień: 1 478,55 zł,
- Stowarzyszenia i Koła Gospodyń Wiejskich z terenu Gminy Dzwola: 19 045,26 zł.

Łączna kwota przekazanego wsparcia finansowego, wynosi: **46 707,13 zł**.

W 2022 roku we współpracy ze stowarzyszeniami i kołami gospodyń wiejskich z terenu Gminy Dzwola zostało zrealizowanych szereg akcji edukacyjnych, informacyjnych i promocyjnych, w tym: warsztaty kulinarne, pikniki, dni rodzinki, zajęcia edukacyjne z seniorami.

Z inicjatywą promowania zdrowego trybu życia i lokalnych produktów wyszło Koło Gospodyń Wiejskich w Dzwoli oraz Kocudzy Drugiej, które przy współpracy z Gminną Biblioteką Publiczną i Ośrodkiem Kultury zorganizowały stoiska popularyzujące produkty pochodzenia leśnego wraz z towarzyszącymi działaniami edukacyjnymi organizowane w ramach ogólnopolskiego konkursu Lasów Państwowych „Natura od kuchni".

Koło Gospodyń Wiejskich z Krzemienia Drugiego w sierpniu 2022 roku przygotowało stoisko na święcie kaszy, promując smaki i kulturę Gminy Dzwola.

Zgodnie z uchwałą Rady Gminy Dzwola udzielono dotacji z budżetu Gminy Dzwola na zadania inwestycyjne w Ochotniczych Strażach Pożarnych, w wysokości 67 000,00 zł, w tym dla jednostki:

- OSP Krzemień Pierwszy na zakup lekkiego samochodu, w wysokości: 65 000,00 zł;
- OSP Zdzisławice na przygotowanie jednostki do działań ratowniczych, w wysokości: 2 000,00 zł, środki finansowe zostały przeznaczone na wkład własny do projektu współfinansowanego przez Państwową Straż Pożarną w Janowie Lubelskim.

Gmina Dzwola we współpracy z Komendą Powiatową Policji w Janowie Lubelskim przeprowadziła kilka akcji informacyjno-edukacyjnych, celem których było zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańców gminy, m. in.: dbajmy o swoje bezpieczeństwo, nie daj się nabrać, zanim wyjedziemy na urlop, uważajmy na oszustwa, nie klikaj w przesyłane linki.

W 2022 roku w Gminie Dzwola we współpracy Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Lublinie jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Dzwoli, czterokrotnie zorganizowała akcję honorowego krwiodawstwa:

- 16.01.2022 – krew oddało 38 osób, z czego 9 osób oddało krew po raz pierwszy,
- 10.04.2022 – krew oddały 23 osoby, w tym 3 po raz pierwszy,
- 24.07.2022 – z 27 osób chętnych krew oddało 23, po raz pierwszy 2 osoby,
- 09.10.2022 – podczas akcji krew oddało 20 osób.

Patronat nad akcją, każdorazowo obejmuje Wójt Gminy Dzwola – Wiesław Dyjach, który również jest fundatorem drobnych upominków dla honorowych dawców. Akcja oddawania krwi była również prowadzona w latach wcześniejszych, wiele osób zaczęło oddawać krew po raz pierwszy. Podczas akcji w Dzwoli do końca 2022 roku, krew oddały 323 osoby, co dało ponad 145 litrów tego cennego daru. Krew jest najbardziej pożądanym „lekiem", którego niczym nie można zastąpić. Dzięki ofiarności Honorowych Dawców Krwi pomagamy pacjentom, którzy wymagają leczenia krwią i jej składnikami. Cieszy fakt, że społeczność dostrzega potrzebę wsparcia i tak licznie bierze udział w organizowanych akcjach.

Z Gminy Dzwola w 2022 roku, z samorządową pomocą humanitarną wyruszyło i dotarło pięć transportów do mieszkańców Ukrainy. Samochody OSP przepełnione były darami: artykuły spożywcze, śpiwory, koce termiczne, środki higieny, latarki, środki opatrunkowe, odzież, leki przeciwbólowe, apteczki pierwszej pomocy, agregat prądotwórczy, defibrylator.

Od 27 lutego 2022 roku w Urzędzie Gminy Dzwola była prowadzona zbiórka najpotrzebniejszych artykułów dla Mieszkańców Kamieńca Podolskiego na Ukrainie. Mieszkańcy Gminy Dzwola jak zawsze stanęli na wysokości zadania i aktywnie włączyli się w zbiórkę darów dla Mieszkańców Ukrainy, udało się zebrać bardzo dużo potrzebnych produktów. Wójt Gminy Dzwola – Wiesław Dyjach wraz z innymi samorządowcami z Gminy Dzwola przekazali pomoc humanitarną w postaci zebranych produktów i dostarczyli samochód strażacki oraz zakupiony przez Gminę Dzwola za kwotę 35 670,00 zł ambulans. Intencją towarzyszącą darowiźnie, była pomoc humanitarna w związku z ciężką sytuacją w jakiej obecnie znajduje się Ukraina.

Za pośrednictwem Wójta Gminy Dzwola Starosta Kamieńca Podolskiego podziękował mieszkańcom Gminy Dzwola, za pomoc jaką przekazali w 2022 roku, na rzecz jego kraju.

Dodatkowo Starosta Michaił Simaszkiewicz przekazał Wójtowi Gminy Dzwola – Wiesławowi Dyjachowi medal „Za Zasługi" – jest to najważniejsze odznaczenie Rady Powiatu Kamieńca Podolskiego.

Starosta Kamieńca Podolskiego przekazał informacje, że wiele osób opuszcza objętą wojną Ukrainę, a schronienie znajduje przede wszystkim w Polsce. Jednakże są i tacy, którzy tak daleko nie docierają. Kamieniec Podolski nie jest bezpośrednio objęty działaniami wojennymi, ale też odczuwa skutki wojny. W tym obszarze na ogół mieszka około 300 tysięcy mieszkańców, a obecnie dotarło tam już kilkadziesiąt tysięcy ludzi, ze wschodu Ukrainy, uciekających przed wojną.

Na terenie Gminy Dzwola będzie zainstalowana stacja ładowania samochodów elektrycznych w miejscowości Dzwola, w pobliżu budynku urzędu (jako pierwsza w powiecie janowskim). W 2022 roku Gmina Dzwola, wzięła udział w konkursie organizowanym przez Fundację Lepsza Jakość Życia z siedzibą w Radomiu pt. „Ładowarka w każdej gminie" skierowanym do jednostek samorządu terytorialnego. Z 584 złożonych wniosków w czerwcu 2022 roku wybrane zostały 142 jednostki samorządu terytorialnego, a wniosek Gminy Dzwola uplasował się na 110 pozycji.

Rada Gminy Dzwola uchwałą nr XXXIV/237/2022 z dnia 30 listopada 2022 roku wyraziła zgodę na zawarcie umowy dzierżawy na czas oznaczony 15 lat części nieruchomości nr 1522/31, obręb 0005 – Dzwola, stanowiącej własność gminy Dzwola, wskazanej do lokalizacji w projekcie.

Konkursu „Ładowarka w każdej gminie" został przygotowany, by wspierać rozwój elektromobilności poprzez wybudowanie w każdej gminie w Polsce stacji ładowania samochodów elektrycznych. W ramach konkursu Fundacja wraz z partnerem technologicznym wybuduje i uruchomi na własny koszt stację ładowania pojazdów elektrycznych na terenie Naszej Gminy. Zgodnie z zawartym porozumieniem poza rocznym czynszem Gmina Dzwola uzyska 25% udział w zyskach generowanych przez urządzenie i nie będzie ponosiła żadnych dodatkowych kosztów związanych z funkcjonowaniem i eksploatacją stacji ładowania pojazdów.

W dniach 9-11 czerwca 2022 roku w Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie, w Janowie Lubelskim i Białce odbyło się Forum dla przedstawicieli jednostek samorządowych, pt. „Praktyczne aspekty rozwoju infrastruktury wodno-ściekowej i energetycznej", w którym swój udział miała również Gmina Dzwola.

W drugiej części II dnia Forum odbyła się IV sesja referatowa, która obejmowała doświadczenia praktyczne z realizacji inwestycji z zakresu gospodarki wodno-ściekowej i energetycznej w województwie lubelskim. W trakcie jej trwania Wójt Gminy Dzwola Wiesław Dyjach przedstawił referat o doświadczeniach z realizacji inwestycji, z zakresu gospodarki wodno-ściekowej i energetycznej na terenie Gminy Dzwola. Po części referatowej mieliśmy przyjemność gościć uczestników forum w naszej gminie przy „Dzwolskich stokach", gdzie dr hab. Stanisław Chmiel, prof. UMCS zapoznał gości z problemami ochrony wód źródlanych na przykładzie źródeł w Dzwoli.

Kolejnym punktem zwiedzania była oczyszczalnia ścieków przy szkole w Kocudzy, gdzie prof. Krzysztof Jóźwiakowski zapoznał uczestników z problemami budowy i funkcjonowania hybrydowej hydrofitowej oczyszczalni ścieków, jak również z zasadami stosowania i eksploatacji systemów fotowoltaicznych przy szkole.

Hybrydowa hydrofitowa oczyszczalnia ścieków przy Zespole Szkół w Kocudzy Pierwszej została wybudowana w 2021 roku dzięki dofinansowaniu ze środków UE w ramach operacji „Gospodarka wodno-ściekowa" działania „Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich" objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

5. Urząd Gminy Dzwola

5.1 Administracja i organizacja

Urząd gminy jest organem administracyjnym podstawowej jednostki samorządu terytorialnego, a jego naczelnym zadaniem jest należyte wykonywanie obowiązków wynikających ze statutu prawnego gminy. Oznacza to realizację własnych celów wspólnoty samorządowej oraz tych powierzonych i delegowanych przepisami na samorząd przez administrację państwową.

Urząd posiada kompetencje do realizacji spraw lokalnych (niezastrzeżonych ustawami na rzecz innych podmiotów), wykonuje zadania o charakterze obligatoryjnym oraz fakultatywnym, które realizowane są w miarę możliwości finasowo-infrastrukturalnych i faktycznych potrzeb miejscowej społeczności.

Urząd Gminy Dzwola:

- zajmuje się sprawami odnoszącymi się do ładu przestrzennego, ochrony środowiska i gospodarki należącymi do gminy terenami, zieleni gminnej oraz zadrzewień, wodociągów i kanalizacji, wywozu i utylizacji odpadów komunalnych i nieczystości płynnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i cieplną, budowy, napraw i utrzymania dróg, placów czy mostów, zapewnienia lokalnego transport zbiorowego, funkcjonowania targowisk, itd.;
- prowadzi działania o charakterze społecznym. Związane są one ze sprawami utrzymania porządku i bezpieczeństwa publicznego na danym terenie, ochrony przeciwpożarowej, przeciwpowodziowej i innych zadań związanych z kwestiami zapobieganiu i likwidacji klęsk żywiołowych, ponadto są to: zagwarantowanie dostępu do ochrony zdrowia, wspieranie szeroko rozumianej polityki prorodzinnej (z uwzględnieniem pieczy zastępczej), prowadzenie publicznej edukacji, upowszechnianie kultury i kultury fizycznej (także utrzymywanie obiektów i infrastruktury realizującej te cele), zapewnienie komunalnego budownictwa mieszkaniowego itd.;
- realizuje zadania z zakresu organizacyjno-administracyjnego jednostki samorządu terytorialnego. Należą do nich m.in. utrzymanie znajdujących się w mieniu gminy obiektów i budynków administracyjnych i użytkowych, prowadzenie współpracy z innymi jednostkami różnego szczebla (poprzez nawiązywanie kontaktów, partnerstw itp.), wspieranie lokalnej aktywności społecznej przez współpracę i delegowanie zadań własnych na rzecz organizacji pożytku publicznego, partnerstwo publiczno-prywatne, popularyzację idei samorządności, prowadzenie działań z zakresu public relations i promocji gminy i inne. Wszystkie powyższe czynności prowadzone są dzięki realizowaniu uchwał rady, zarządzeń wójta, rozporządzeń i ustaw lub wskutek konkursów.

Szereg działań prowadzonych przez Urząd Gminy Dzwola to działania wynikające z porozumień i umów z organami administracyjnymi różnego szczebla, a także zlecone przez administrację państwową w ramach wykonywania jej obowiązków na szczeblu lokalnym, co ma charakter stricte pragmatyczny, bo muszą one być wykonywane w jednakowym standardzie na terenie całego kraju. Na ich wykonanie przeznaczane są środki finansowe otrzymane z budżetu państwa. Wśród tego obszaru należy przede wszystkim wyróżnić organizację wyborów powszechnych i referendów, organizację i aktualizację spisu wyborców, ponadto zapewnienie osobom w trudnej sytuacji życiowej,

wypłatę zasiłków, organizację i prowadzenie pomocy społecznej, sprawy z zakresu urzędu stanu cywilnego i ewidencji ludności, przetwarzanie wniosków do CEIDG podmiotów prowadzących działalności gospodarcze, ewidencję nieruchomości.

Urząd Gminy Dzwola realizuje zadania własne gminy określone ustawami, statutem gminy, uchwałami Rady Gminy i Zarządzeniami Wójta oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, przekazane gminie z mocy przepisów ogólnie obowiązujących, względnie w drodze porozumień z właściwymi organami rządowymi. Urząd jest jednostką budżetową, przy pomocy której Wójt wykonuje gminne zadania publiczne, w tym zadania z zakresu administracji rządowej wynikające z ustaw. Przy załatwianiu spraw stosuje się postanowienia kodeksu postępowania administracyjnego, chyba że przepisy stanowią inaczej oraz ustawy szczególne. Czynności biurowe i kancelaryjne dotyczące spraw własnych gminy regulowane są postanowieniami instrukcji czynności kancelaryjnych w urzędach gmin. Urzędem kieruje Wójt.

Urząd jest jednostką organizacyjną Gminy Dzwola, przy pomocy której Wójt wykonuje zadania. Urząd Gminy Dzwola jest pracodawcą w rozumieniu przepisów prawa pracy, dla zatrudnionych w nim pracowników. Siedzibą Urzędu jest miejscowość Dzwola, adres: Dzwola 168, 23-304 Dzwola.

Wójt kieruje pracą Urzędu przy pomocy Sekretarza i Skarbnika. W czasie nieobecności Wójta jego obowiązki pełni Sekretarz w ramach udzielonych upoważnień. Sekretarz zapewnia sprawne funkcjonowanie Urzędu i warunki jego działania, a także organizuje pracę Urzędu. Skarbnik sprawuje nadzór nad gospodarką finansową Gminy w zakresie określonym ustawą o finansach publicznych oraz udzielonych upoważnień. Pracą Referatów kierują kierownicy referatów, a w czasie ich nieobecności wyznaczony przez Wójta pracownik Urzędu. Wójt jest zwierzchnikiem służbowym zatrudnionych w Urzędzie pracowników oraz kierowników/dyrektorów gminnych jednostek organizacyjnych i instytucji kultury. Status prawny pracowników samorządowych zatrudnionych w Urzędzie określa ustawa z dnia 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych.

Urząd stanowi aparat pomocniczy Wójta, Rady i jej Komisji oraz innych organów funkcjonujących w strukturze Gminy. Strukturę organizacyjną Urzędu stanowią kierownictwo Urzędu, samodzielne stanowiska pracy oraz Referaty.

Kierownictwo urzędu stanowią:

- Wójt,
- Sekretarz,
- Skarbnik.

Sprawowanie nadzoru nad:

- Referatem Finansowym przez Skarbnika,
- Referatem Administracyjnym przez Sekretarza,
- Referatem Inwestycji, Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej przez Wójta,
- Referatem Oświaty i Wychowania przez Wójta,
- samodzielnymi stanowiskami pracy: przez Wójta.

W roku 2022 struktura organizacyjna Urzędu uległa zmianie, zostały dodane stanowiska pracy, utworzone celem wykonywania zadań, określonych w realizowanym przez Gminę Dzwola projekcie: „Aktywny Senior w Gminie Dzwola w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2022 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego”.

Pracownicy Urzędu działają w oparciu o zakresy czynności sporządzone przez Sekretarza akceptowane i podpisane przez Wójta, które są również na bieżąco aktualizowane oraz w ramach udzielonych upoważnień. W roku 2022 Wójt Gminy Dzwola wydał 84 upoważnienia.

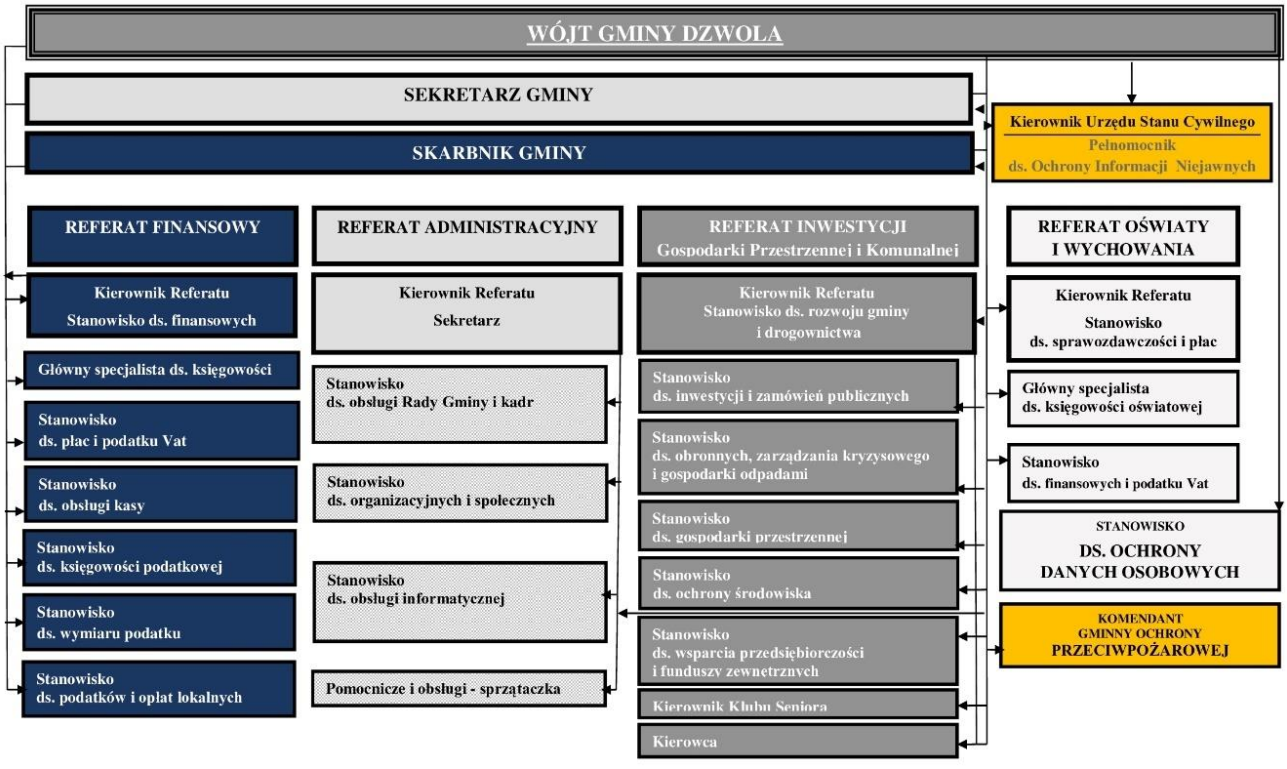
Regulamin Organizacyjny Urzędu Gminy Dzwola został ustalony i nadany Zarządzeniem Nr 120/2021 z dnia 6 grudnia 2021 roku i jest na bieżąco aktualizowany, w roku 2022 były 3 zarządzenia zmieniające regulamin. Zakresy czynności wszystkich pracowników Urzędu Gminy Dzwola są uaktualniane zgodnie z brzmieniem Regulaminu na bieżąco.

Według danych na dzień 31 grudnia 2022 roku w Urzędzie Gminy Dzwola pracowało 29 osób, w tym: 22 pracowników na stanowiskach urzędniczych (w przeliczeniu na etaty 21¼) i 7 pracowników obsługi w tym: 3 w ramach prac interwencyjnych współfinansowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Janowie Lubelskim. Jedna osoba odbyła staż w Urzędzie Gminy Dzwola, w minionym roku.

Urząd wykonuje swoje zadania również na podstawie umów zlecenia (na dzień 31 grudnia 2022 roku było zawartych 18 umów), dotyczyły w szczególności: BHP, obsługa prawna, kierowcy OSP, konserwatorzy wodociągu, informatyk oraz palacze c.o.

W strukturze organizacyjnej Urzędu wyodrębnia się następujące samodzielne stanowiska pracy i Referaty.

Schemat organizacyjny Urzędu Gminy Dzwola

Pracownicy Urzędu Gminy Dzwola zgodnie z Uchwałą Nr XVI/120/2016 Rady Gminy Dzwola z dnia 27 września 2016 r. wykonują obsługę jednostek organizacyjnych Gminy Dzwola:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzwoli,
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Branwi,
- Zespół Szkół w Dzwoli,
- Zespół Szkół w Kocudzy,
- Zespół Szkół w Krzemieniu

oraz na podstawie Porozumienia w sprawie organizacji wspólnej obsługi jednostek organizacyjnych zaliczonych do sektora finansów publicznych - instytucji kultury, dla których organem prowadzącym jest Gmina Dzwola:

- Gminna Biblioteka Publiczna i Ośrodek Kultury.

W ramach wspólnej obsługi pracownicy Urzędu Gminy Dzwola, wykonują zadania:

- w całości obowiązki w zakresie rachunkowości i sprawozdawczości jednostek obsługiwanych,
- bieżąca analiza wykonywania planów,
- rozliczanie finansowe realizacji projektów realizowanych ze środków zewnętrznych (unijnych, państwowych i innych),
- obsługę finansowo – księgową Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych,
- obsługę kadrowo – płacową,
- obsługę prawną – polegającą na konsultacji oraz weryfikacji zgodności z prawem całokształtu działalności jednostek obsługiwanych.

Pracownicy Urzędu Gminy Dzwola realizują zadania wynikające z przepisów prawa i Regulaminu organizacyjnego w zakresie ich właściwości rzeczowej, są również zobowiązani do wzajemnego współdziałania ze sobą oraz z jednostkami organizacyjnymi Gminy w szczególności, w zakresie wymiany i obiegu informacji oraz wzajemnych konsultacji, w realizacji zadań Urzędu.

Celem zapewnienia funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej wprowadzone są do stosowania zasady postępowania ze skargami, wnioskami i petycjami składanymi lub przekazywanymi do Wójta Gminy Dzwola oraz Rady Gminy Dzwola.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa Wójt Gminy Dzwola lub wyznaczona przez niego osoba zastępująca oraz Przewodnicząca Rady Gminy Dzwola, przyjmują interesantów w sprawach skarg i wniosków, w każdy poniedziałek w godzinach od 14.00 do 17.00, po uprzednim uzgodnieniu przez osobę zainteresowaną terminu spotkania w sekretariacie Urzędu Gminy Dzwola.

Do Rady Gminy Dzwola i Wójta Gminy Dzwola w roku 2022 wpłynęło siedem petycji. Przedmiot a także sposób załatwienia petycji został przedstawiony i umieszczony na stronie internetowej BIP Urzędu Gminy Dzwola. Petycje dotyczyły:

- „Podjęcia uchwał w sprawie noszenia maseczek, stosowania kwarantann, zakazu stosowania szczepionek”,
- „Naprawy uchwały antysmogowej”,

- „Umieszczenia na Oficjalnej Stronie WWW Gminy lub BIP – infografiki PSPS o postępowaniu z odpadami EPS (styropianu)”,
- „Utworzenia Młodzieżowej Rady Gminy”,
- „Utworzenia oddziałów zmilitaryzowanej Samoobrony Gminnej i zakupu broni dla każdego rdzennego polskiego mieszkańca tej gminy”,
- „Poinformowania podległych szkół do przystąpienia do Programu: Gotuj się na zmiany”,
- „Zaawansowania prac nad zapewnieniem bezpośredniego dostępu do danych przestrzennych dla APP i ich zbiorów za pomocą pobierania WFS.”

Do Urzędu Gminy Dzwola nie wpłynęła w roku 2022 żadna skarga.

W roku 2022 zostało złożonych do Urzędu Gminy Dzwola 55 wniosków o udostępnienie informacji publicznej. W ustawowym terminie 14 dni, na wszystkie wnioski udzielono informacji publicznej wnioskodawcom.

Zasady i tryb wykonywania czynności kancelaryjnych w Urzędzie określa instrukcja kancelaryjna – ustalona przez Prezesa Rady Ministrów. W Urzędzie obowiązuje system kancelaryjny oparty na jednolitym rzeczowym wykazie akt, w ramach obowiązujących symboli z zachowaniem tej samej kategorii archiwalnej, zgodnie z instrukcją kancelaryjną.

Zarządzeniem nr 70/2022 Wójta Gminy Dzwola z dnia 22 czerwca 2022 roku, Wójt wskazał system tradycyjny jako podstawowy sposób wykonywania czynności kancelaryjnych, celem dokumentowania przebiegu załatwianych i rozstrzygania spraw w Urzędzie Gminy Dzwola, z możliwością wykorzystania narzędzi informatycznych.

W centralnym rejestrze korespondencji prowadzonym w Urzędzie Gminy Dzwola wpisano:

- 9 734 pism wpływających, w tym: 1 053 za pośrednictwem ePUAP oraz zaewidencjonowano,
- 1 584 dokumentów w rejestrze faktur.

Urząd Gminy Dzwola zgodnie z Ustawą o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach prowadzi archiwum zakładowe. Archiwum Urzędu Gminy Dzwola zajmuje obecnie 2 pomieszczenia o pow. 20 m^2 oraz 17 m^2. W 2022 roku przyjęto do archiwum ogółem: 8,28 mb akt, w tym: akt kategorii A: 0,06 mb, akt kategorii B: 8,20 mb.

Urząd Gminy Dzwola umożliwia uczniom i studentom odbycie praktyki, w 2022 roku 5 osób odbyło praktyki studenckie lub zawodowe, zgodnie z zawartymi porozumieniami.

Na terenie Gminy Dzwola są wykonywane zgodnie z orzeczeniem Sądu prace społecznie użyteczne, Urząd Gminy Dzwola jest podmiotem, w którym wykonywana była ta praca.

W 2022 roku w Urzędzie Gminy Dzwola pracowało łącznie 11 osób ukaranych/skazanych wyrokiem Sądu do wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne, w tym 5 osób skierowanych w 2022 roku i 6 osób skierowanych w latach poprzednich. Łączna ilość czasu pracy świadczonej przez skazanych, w roku 2022 wyniosła: 1 428 godzin.

Punkt potwierdzający profil zaufany

W Urzędzie Gminy Dzwola działa punkt potwierdzający profil zaufany ePUAP. Profil zaufany to bezpłatna metoda uwierzytelnienia w systemach e-administracji (m.in. ePUAP, CEIDG, ZUS, ARiMR), dzięki której można załatwić sprawy administracyjne drogą elektroniczną, bez konieczności wychodzenia z domu, 24 godziny na dobę, z dowolnego miejsca, np. założyć firmę czy elektronicznie sprawdzić i opłacić składki ZUS. W roku 2022 największe zainteresowanie profilem zaufanym było w okresie październik – listopad w związku z koniecznością elektronicznego sporządzania protokołów oszacowania zakresu i wysokości szkód w gospodarstwie rolnym spowodowanych suszą w roku 2022.

W jaki sposób można założyć profil zaufany? Należy najpierw założyć konto użytkownika na portalu ePUAP (epuap.gov.pl), z którego wysyłamy wniosek o potwierdzenie profilu zaufanego. Następnym krokiem jest uwierzytelnienie Profilu np. w naszym Urzędzie lub w innym punkcie potwierdzającym. Po pozytywnej weryfikacji danych i identyfikacji osoby, na podstawie przedłożonego dowodu osobistego, konto założone na portalu ePUAP zyskuje status profilu zaufanego.

Po uwiarygodnieniu danych właściciel profilu zaufanego może posługiwać się nim w kontaktach z administracją w sposób podobny, jak podpisem elektronicznym.

Profil zaufany działa jak odręczny podpis. Właściciel loguje się na stronie www.epuap.gov.pl, wybiera usługę, którą chce zrealizować, wypełnia wniosek, podpisuje go profilem zaufanym, a następnie wysyła wniosek do urzędu.

Profil zaufany:

- nie wymaga dodatkowego urządzenia ani karty kryptograficznej, jak w przypadku bezpiecznego podpisu elektronicznego,
- nie wymaga instalacji dodatkowego oprogramowania do obsługi podpisu elektronicznego,
- jest bezpłatny,
- pozwala na załatwienie wielu spraw administracyjnych,
- umożliwia składanie oświadczeń woli.

Na podstawie udzielonej zgody Ministra Cyfryzacji od dnia 16 lutego 2018 roku w Urzędzie Gminy Dzwola funkcjonuje Punkt Potwierdzający Profil Zaufany ePUAP.

Punkt czynny jest w godzinach pracy Urzędu, tj. poniedziałek, środa, czwartek i piątek od 7.30 do 15.30 oraz wtorek od 8.00 do 16.00.

Tabela: Liczba potwierdzonych profili zaufanych w latach 2018-2022

Liczba potwierdzonych profili zaufanych w Urzędzie Gminy Dzwola, w roku:					Razem w latach 2018-2022:
2018	2019	2020	2021	2022	
32	63	77	190	**232**	**594**

Punkt Potwierdzający Profil Zaufany ePUAP działający w Urzędzie Gminy Dzwola jest dużym udogodnieniem dla mieszkańców Gminy Dzwola, korzystają z tej usługi również mieszkańcy gmin sąsiednich.

Urząd Stanu Cywilnego w Dzwoli

W ramach wykonywania zadań zleconych w Gminie Dzwola, z zakresu Urzędu Stanu Cywilnego w 2022 roku wykonano czynności:

- sporządzono 69 aktów stanu cywilnego,
- wydano ogółem 23 zaświadczeń,
- wydano 551 odpisy aktów stanu cywilnego,
- wpisano do rejestru stanu cywilnego 417 aktów z ksiąg, z archiwum USC,
- sprostowano lub uzupełniono 14 aktów stanu cywilnego,
- sporządzono 216 wzmianek dodatkowych przy aktach stanu cywilnego,
- sporządzono 262 przypisków przy aktach stanu cywilnego,
- zostały złożone wnioski o nadanie medalu za Długoletnie Pożycie Małżeńskie i zorganizowano Jubileusz 50-lecia małżeństw, dla 17 par z terenu Gminy Dzwola.

W dniu 18 września 2022 roku odbyło się uroczyste wręczenia Medali za Długoletnie Pożycie Małżeńskie dla 17 par małżeńskich z terenu Gminy Dzwola. Wicewojewoda Lubelski – Bolesław Gzik w imieniu Prezydenta RP Andrzeja Dudy dokonał aktu dekoracji medalami za Długie Pożycie Małżeńskie.

Medal za Długoletnie Pożycie Małżeńskie ustanowiono jako nagrodę dla osób, które przeżyły co najmniej 50 lat w jednym związku małżeńskim.

W uroczystościach uczestniczył również sekretarz stanu w Ministerstwie Aktywów Państwowych poseł Jan Kanthak.

Z zakresu ewidencji ludności i dowodów osobistych w 2022 roku wykonano czynności:

- przyjęto 141 zgłoszeń dotyczących zameldowania, wymeldowania, wyjazdu za granicę,
- wydano 198 zaświadczeń o zameldowaniu,
- wydano 54 udostępnień danych osobowych,
- usunięto 508 niezgodności w rejestrze PESEL,
- wydano 396 dowodów osobistych,
- wydano 41 zaświadczeń o utracie lub zniszczeniu dowodu osobistego,
- unieważniono 37 dowodów osobistych.

Złożenie wniosku o dowód osobisty (pobranie odcisków palców) oraz odbiór dokumentu (potwierdzenie tożsamości) wymaga wizyty w urzędzie. Wniosek o dowód dla dziecka, które nie ukończyło 12 lat można złożyć elektronicznie.

Obywatele Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, mogli uzyskać numer PESEL, który umożliwi im np. skorzystanie z opieki zdrowotnej, pomocy społecznej czy założenie firmy w Polsce. Jednocześnie mogli uzyskać profil zaufany, który umożliwia załatwianie wielu spraw urzędowych przez Internet.

W Urzędzie Gminy Dzwola zostało złożonych, w 2022 roku 12 wniosków o nadanie numeru PESEL w związku z konfliktem na Ukrainie. Były to osoby, które od dnia 24 lutego 2022 roku przybyły do Polski z terytorium Ukrainy lub poprzez inne kraje w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi w Ukrainie i:

- posiadają obywatelstwo Ukrainy lub,
- są mężem/żoną obywatelki/obywatela Ukrainy, ale nie mają obywatelstwa ukraińskiego lub polskiego, lub,
- ma obywatelstwo Ukrainy i Kartę Polaka lub,
- jest członkiem najbliższej rodziny osoby, która ma obywatelstwo Ukrainy i Kartę Polaka.

Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 12 marca 2022 roku o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, wszystkie złożone wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie, nadano 12 numerów PESEL obywatelom Ukrainy oraz potwierdzono 5 profili zaufanych.

Gmina Dzwola otrzyma wsparcie finansowe, ze środków Funduszu Pomocy z przeznaczeniem na realizację zadań związanych z nadawaniem numeru PESEL.

Zamówienia publiczne

W roku 2022 przeprowadzono czternaście postępowań, w trybie podstawowym. Udzielono dziewięć zamówień publicznych (podpisano umowy o wartości powyżej 130 000 zł brutto). Jedno postępowanie przetargowe w całości oraz dwa postępowania częściowo, zostało unieważnione z powodu zbyt wysokiej ceny.

- Dostosowanie świetlicy we Flisach na potrzeby projektu Aktywny Senior w Gminie Dzwola, ZP.271.1.2022,
  - liczba złożonych ofert: 5,
  - wybrana oferta: P.H.U. Jarosz Rafał, Zofianka Górna 77,
  - cena brutto: 198 030,00 zł.

Długość okresu gwarancji, jakości na roboty budowlane oraz wbudowane materiały i zamontowane urządzenia: 60 miesięcy.

- Przebudowa dróg gminnych Nr 109012L w km 0+977 do km 1+280 oraz 109010L w km 0+000 do km 0+300 w miejscowości Kocudza Druga, ZP.271.2.2022,
  - liczba złożonych ofert: 6,
  - wybrana oferta: Przedsiębiorstwo Robót Drogowo Mostowych spółka z o.o. w Tomaszowie Lubelskim, ul. Lwowska 54,
  - cena brutto: 462 960,19 zł.

  Długość okresu gwarancji jakości na roboty budowlane oraz wbudowane materiały i zamontowane urządzenia: 60 miesięcy.

- Modernizacja oświetlenia drogowego na terenie Gminy Dzwola, ZP.271.3.2022,
  - liczba złożonych ofert: 5,
  - wybrana oferta: Maria Czajka EL-TRANS Chrzanów Drugi 38,
  - cena brutto: 972 182,16 zł,

  Długość okresu gwarancji jakości na roboty budowlane, prace montażowo – instalacyjne, a także zamontowane materiały i urządzenia: 60 miesięcy.

- Młodość Przychodzi z Wiekiem - realizacja cyklicznych zajęć stacjonarnych w ramach Klubu Seniora i projektu Aktywny Senior w Gminie Dzwola, ZP.271.4.2022
- postępowanie z podziałem na jedenaście części:

część 1: senior w sieci,
część 2: kurs tańca,
część 3: zajęcia rękodzielnicze,
część 4: spotkania kulturalne,
część 5: zajęcia ogólnorozwojowe,
część 6: smakuj życie,
część 7: spotkania okolicznościowe,
część 8: w zdrowym ciele zdrowy duch,
część 9: czas relaksu,
część 10: doradztwo psychologiczne,
część 11: doradztwo prawne,

  - liczba złożonych ofert łącznie na wszystkie postępowania: 8,
  - wybrana oferta część 10 zamówienia – doradztwo psychologiczne, Fundacja „Powiemy To” ul. Narutowicza 74a, 20-013 Lublin
  - cena brutto: 18 000,00 zł.

Pozostałe części zostały unieważnione, z powodu zbyt wysokich cen lub braku oferty.

- „Przebudowa ujęcia wody, budowa i przebudowa sieci wodociągowej oraz wykonanie instalacji fotowoltaicznej na ujęciu wody w Kocudzy Pierwszej i Branewce”, ZP.271.5.2022,
  - liczba złożonych ofert: 2,
  - wybrana oferta: EKOMEL sp. z o.o. Janów Lubelski, ul. Wojska Polskiego 21,
  - cena brutto: 8 307 231,45 zł.

Długość okresu gwarancji na wykonane roboty budowlane oraz dostarczone i wbudowane materiały: 60 miesięcy.

- Młodość Przychodzi z Wiekiem – realizacja cyklicznych zajęć stacjonarnych w ramach Klubu Seniora i projektu Aktywny Senior w Gminie Dzwola, ZP.271.6.2022,

- postępowanie z podziałem na dziewięć części
część 1: senior w sieci,
część 2: kurs tańca,
część 3: zajęcia rękodzielnicze,
część 4: spotkania kulturalne,
część 5: zajęcia ogólnorozwojowe,
część 6: smakuj życie,
część 7(8): w zdrowym ciele zdrowy duch,
część 8(9): czas relaksu,
część 9(11): doradztwo prawne,

  - liczba złożonych ofert łącznie na wszystkie postępowania: 8,
  - wybrana oferta część 1 zamówienia – senior w sieci, Urszula Woźnica, Krzemień Pierwszy 193,
    - cena brutto: 3 600,00 zł,
  - wybrana oferta część 4 zamówienia – spotkania kulturalne, Biłgorajska Agencja Rozwoju Regionalnego Spółka Akcyjna,
    - cena brutto: 4 000,00 zł,
  - wybrana oferta część 5 zamówienia – zajęcia ogólnorozwojowe, Biłgorajska Agencja Rozwoju Regionalnego Spółka Akcyjna,
    - cena brutto: 16 320,00 zł,
  - wybrana oferta część 7(8) zamówienia – w zdrowym ciele zdrowy duch, Biłgorajska Agencja Rozwoju Regionalnego Spółka Akcyjna,
    - cena brutto: 15 840,00 zł,
    wybrana oferta część 9(11) zamówienia – doradztwo prawne, Kancelaria Adwokacka adwokat Bartosz Piech Janów Lubelski Ul. Wojska Polskiego 3,
    - cena brutto: 3 840,00 zł,

Pozostałe części zostały unieważnione, z powodu zbyt wysokich cen lub braku oferty.

- Przebudowa dróg gminnych 108998L oraz 108886L o łącznej długości 1992 mb wraz z przebudową mostu na rzece Branew, ZP.271.7.2022,
  - liczba złożonych ofert: 3,

Postępowanie zostało unieważnione na podstawie przepisów art. 255 pkt 3) ustawy Pzp w związku z art. 266 ustawy Pzp, ponieważ cena najkorzystniejszej oferty przewyższa kwotę, którą zamawiający zamierza przeznaczyć na sfinansowanie.

- Młodość Przychodzi Z Wiekiem – realizacja cyklicznych zajęć stacjonarnych w ramach Klubu Seniora i projektu Aktywny Senior w Gminie Dzwola, ZP.271.8.2022,

- postępowanie z podziałem na cztery części:
część 1(2): kurs tańca,

część 2 (3): zajęcia rękodzielnicze,
część 3 (6): smakuj życie,
część 4 (9): czas relaksu,

- liczba złożonych ofert łącznie na wszystkie postępowania: 5,
- wybrana oferta część 2 (3) zamówienia – zajęcia rękodzielnicze, biłgorajska agencja rozwoju regionalnego spółka akcyjna,
  - cena brutto: 15 360,00 zł,
- wybrana oferta część 4 (9) zamówienia – czas relaksu, Biłgorajska Agencja Rozwoju Regionalnego Spółka Akcyjna,
  - cena brutto: 21 600,00 zł,

Pozostałe części zostały unieważnione z powodu zbyt wysokich cen lub braku oferty.

- Przebudowa dróg gminnych 108998L oraz 108886L o łącznej długości 1992 mb wraz z przebudową mostu na rzece Branew, ZP.271.9.2022,
  - liczba złożonych ofert: 4,
  - wybrana oferta: WOD-BUD Sp. z o.o., ul. Piłsudskiego 12/1, 23-200 Kraśnik,
  - cena brutto: 3 976 211,12 zł.

Długość okresu gwarancji na wykonane roboty budowlane oraz dostarczone i wbudowane materiały: 60 miesięcy.

- Remont drogi gminnej nr 113581L w km 0+010 do km 1+008 w miejscowości Branew Szlachecka, uszkodzonej w wyniku gwałtownego spływu wód opadowych w maju 2022 roku, ZP.271.10.2022,
  - liczba złożonych ofert: 8,
  - wybrana oferta: Roboty Budowlane Mariusz Stanicki, Chrzanów Pierwszy 69,
  - cena brutto: 708 000,00 zł.

Długość okresu gwarancji jakości na roboty budowlane oraz wbudowane materiały i zamontowane urządzenia: 60 miesięcy.

- Dostawa opału drzewnego – pelletu do placówek oświatowych na terenie Gminy Dzwola, ZP.271.11.2022
  - liczba złożonych ofert: 4,
  - wybrana oferta: „Arbor" Spółka z Ograniczoną Odpowiedzialnością Spółka Komandytowa Wyryki-Połód 122d, 22-205 Wyryki,
  - cena brutto: 741 148,80 zł

Czas dostawy na wezwanie: 3 dni.

- Zakup i dostawa sprzętu oraz oprogramowania w ramach realizacji projektu: „Cyfrowa Gmina" oraz w ramach realizacji projektu: „Wsparcie dzieci z rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym – Granty PPGR", ZP.271.12.2022,

- postępowanie z podziałem na trzy części:

część I zamówienia: Zakup i dostawa stacji roboczych, laptopów wraz z niezbędnym oprogramowaniem w ramach realizacji projektu: „Cyfrowa Gmina",

część II zamówienia: Zakup i dostawa serwera, serwera NAS z niezbędnym osprzętem oraz oprogramowaniem w ramach realizacji projektu: „Cyfrowa Gmina",

część III zamówienia: Zakup i dostawa stacji roboczych, laptopów wraz z niezbędnym oprogramowaniem w ramach realizacji projektu: „Wsparcie dzieci z rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym – Granty PPGR”,

- liczba złożonych ofert łącznie na wszystkie postępowania: 3,
- wybrana oferta część 1 zamówienia – Nbit Jarosław Jenczmionka sp. z o.o. ul. Plebańska 3/8, 44-100 Gliwice,
  - cena brutto: 97 332,98 zł zł,
- wybrana oferta część 2 zamówienia – Nbit Jarosław Jenczmionka sp. z o.o. ul. Plebańska 3/8, 44-100 Gliwice,
  - cena brutto: 52 499,48 zł zł.

Pozostała części trzecia zostały unieważnione z powodu braku oferty.

- „Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy Dzwola”, ZP.271.13.2022,
  - liczba złożonych ofert: 2,
  - wybrana oferta: EKO-KRAS SP. Z O.O. Kraśnik, ul. M. Konopnickiej 27D,
  - cena brutto: 562 650,00 zł.

- „Modernizacja (przebudowa) drogi gminnej nr 109004L Dzwola - Konstantów w km 1+674,50 do km 2+633,50”, ZP.271.14.2022,
  - liczba złożonych ofert: 5,
  - wybrana oferta: Przedsiębiorstwo Robót Drogowo Mostowych spółka z o.o. w Tomaszowie Lubelskim, ul. Lwowska 54, 22-600 Tomaszów Lubelski,
  - cena brutto: 1 354 047,33 zł.

Długość okresu gwarancji jakości na roboty budowlane oraz wbudowane materiały i zamontowane urządzenia: 60 miesięcy, umowa podpisana w 2023 roku.

Rolnictwo

Gmina Dzwola współpracuje z kołami łowieckimi, które posiadają swoje obwody łowieckie na terenie naszej gminy. Gospodarka łowiecka prowadzona jest na podstawie wieloletnich planów hodowlanych (10 lat) sporządzanych dla rejonów hodowlanych, które obejmują sąsiadujące ze sobą obwody łowieckie o zbliżonych warunkach przyrodniczych. Na terenie Lubelszczyzny znajduje się 8 rejonów hodowlanych, na których gospodarkę prowadzi ok. 130 kół łowieckich zrzeszonych w Polskim Związku Łowieckim. Na terenie gminy Dzwola funkcjonują 3 koła łowieckie:

- Koło Łowieckie NR 64 „DARZ BÓR” – numer obwodu łowieckiego 272,
- Koło Łowieckie NR 42 „JANOWSKIE BORY” – numer obwodu łowieckiego 255,
- Koło Łowieckie „SOKÓŁ” – numer obwodu łowieckiego 273,

oraz Ośrodek Hodowli Zwierzyny „Lasy Janowskie” – numer obwodu łowieckiego 287.

Roczny plan łowiecki sporządzany jest na okres od dnia 1 kwietnia do dnia 31 marca roku następnego (łowiecki rok gospodarczy, w szczególności na podstawie inwentaryzacji zwierzyny). Inwentaryzacja zwierzyny jest sporządzana przez dzierżawców albo zarządców obwodów łowieckich w terminie do dnia 10 marca każdego roku i zawiera szacowaną ilość występujących zwierząt łownych, z wyłączeniem łownych ptaków migrujących, według stanu na dzień 10 marca, w którym jest

sporządzany roczny plan łowiecki, z podziałem na gatunki, zwierzynę grubą i drobną oraz w przypadku zwierzyny grubej z wyłączeniem dzików, także z podziałem na osobniki do pierwszego roku życia i płeć. Koła te, jak co roku przeprowadziły odstrzał sanitarny dzików na obszarze gminy Dzwola zgodnie z Rozporządzeniem nr 1 Powiatowego Lekarza Weterynarii w Janowie Lubelskim z dnia 7 kwietnia 2022 roku w sprawie zarządzenia odstrzału sanitarnego dzików na terenie powiatu janowskiego.

W związku z Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 marca 2022 roku obowiązywały zakazy i nakazy na terenie gminy Dzwola dot. zabezpieczenia środków zmniejszających ryzyko wystąpienia wysoce zjadliwej grypy ptaków w gospodarstwach utrzymujących drób i stosowania środków bioasekuracji minimalizujących ryzyko przeniesienia choroby do gospodarstw utrzymujących drób. Mieszkańcy Gminy Dzwola na bieżąco informowani byli o środkach zapobiegających przed tą chorobą.

Oprócz ptasiej grypy, Gmina Dzwola dalej zmagała się ze zwalczaniem afrykańskiego pomoru świń. Do dnia 21 września 2022 roku objęta była ograniczeniami III (czerwonym). Przemieszczanie świń w obrębie strefy „czerwonej" możliwe było między gospodarstwami i do zakładów uboju bez przeprowadzania badań laboratoryjnych. Świnie mogły zostać ubite w rzeźni znajdującej się w strefie „czerwonej", a mięso po uboju znakowane było znakiem w kształcie koła, a jego dystrybucja musiała być ograniczona wyłącznie do obszaru RP. Później nastąpiła zmiana regionalizacji obszarów objętych ograniczeniami i wejście w życie Rozporządzenia wykonawczego komisji (UE) 2022/1617 z dnia 19 września 2022 roku, która zastąpiła dotychczas obowiązujące ograniczenia na ograniczenia II (różowe). Strefa ta obejmowała obszar zapowietrzony (3km) plus obszar zagrożony (7 km) wokół ognisk (5, 7, 8, 9, 10, 12), które zostały wyznaczone rozporządzeniem wojewody, a poszerzone przez UE do granic administracyjnych gmin, w których znajdowały się gospodarstwa z ogniskami. Z obszaru zapowietrzonego obowiązywał zakaz wywozu z gospodarstwa przez 40 dni od ostatniego ogniska. Po 40 dniach, Powiatowy Lekarz Weterynarii mógł z pojedynczego ogniska wysłać świnie do rzeźni najlepiej zlokalizowanej w obszarze zapowietrzonym lub zagrożonym, lub żywe świnie do dowolnego zakładu utylizacyjnego celem ich zabicia i utylizacji, lub do innego zlokalizowanego w strefie zapowietrzonej obiektu (gospodarstwo, chlewnia).

Wojewódzki Lekarz Weterynarii jak co roku w kwestiach dot. występujących chorób zwierzęcych, szczepień ochronnych lisów wolno-żyjących przeciwko wściekliźnie informował o przeprowadzaniu akcji szczepień tych zwierząt. Szczepionki zrzucane były z samolotów obejmujące kompleksy leśne, pola i łąki z pominięciem akwenów wodnych i terenów zabudowanych. Po przyjęciu ich przez lisy, powodowały wytworzenie u nich odporności immunologicznej.

Zezwolenia na sprzedaż alkoholu

Na terenie Gminy Dzwola w 2022 roku funkcjonowało 20 punktów sprzedaży, które posiadały koncesję na sprzedaż napojów alkoholowych z podziałem do spożycia w miejscu sprzedaży i poza miejscem sprzedaży, łącznie 44 zezwolenia.

Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych określona została uchwałą Rady Gminy Dzwola i wynosi:

- poza miejscem sprzedaży:
  - do 4,5% (oraz piwa) zawartości alkoholu: 35 zezwoleń,
  - od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa) zawartości alkoholu: 15 zezwoleń,
  - powyżej 18% zawartości alkoholu: 25 zezwoleń;
- w miejscu sprzedaży:
  - do 4,5% (oraz piwa): 15 zezwoleń ,
  - od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa) zawartości alkoholu: 5 zezwoleń,
  - powyżej 18% zawartości alkoholu: 5 zezwoleń.

  Łącznie: 100 zezwoleń.

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) wynosiła 17, na które wydane były poszczególne zezwolenia:

- do 4,5% (oraz piwa) zawartości alkoholu: 17 zezwoleń,
- od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa) zawartości alkoholu: 11 zezwoleń,
- powyżej 18% zawartości alkoholu: 13 zezwoleń.

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne): wynosiła 3, wydane były poszczególne zezwolenia:

- do 4,5% (oraz piwa) zawartości alkoholu: 3 zezwolenia,
- od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa) zawartości alkoholu: 0 zezwoleń,
- powyżej 18% zawartości alkoholu: 0 zezwoleń.

Liczba wydanych jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wynosiła w 2022 roku: 4 zezwolenia.

Wartość alkoholu sprzedanego w 2022 roku na terenie Gminy Dzwola (na podstawie oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych) wynosiła:

- do 4,5% (oraz piwa): 1 752 092,45 zł,
- od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa): 76 484,20 zł,
- powyżej 18%: 847 490,94 zł.

  Łącznie: 2 676 067,59 zł.

Liczba decyzji wydanych w 2022 roku w gminie o wygaśnięciu zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych według stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku wynosiła: 8 zezwoleń, w tym:

- do 4,5% (oraz piwa): 4 zezwolenia,
- od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa): 2 zezwolenia,
- powyżej 18%: 2 zezwolenia.

Wszystkie wygaszenia zezwoleń dotyczyły sklepów z powodu likwidacji punktów sprzedaży. Na dzień 1 stycznia 2023 roku, pozostało 33 zezwolenia aktualnie obowiązujące wydane na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) oraz 3 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne).

Zwrot podatku akcyzowego

W 2022 roku producenci rolni złożyli do Wójta Gminy Dzwola wnioski o zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystanego do produkcji rolnej, do wysokości limitu zwrotu określonego na 2022 rok, w dwóch terminach, tj.

- od 1 do 28 lutego 2022 roku producenci złożyli 780 wniosków o zwrot podatku akcyzowego wraz z fakturami VAT (lub ich kopiami) dokumentującymi zakup oleju napędowego do produkcji rolnej w okresie od 1 sierpnia 2021 roku do 31 stycznia 2022 roku. Powierzchnia użytków rolnych zgłoszona przez producentów rolnych we wnioskach o zwrot podatku akcyzowego wyniosła: 5 214,85 ha, natomiast średnia roczna liczba dużych jednostek przeliczeniowych bydła zgłoszonego przez producentów rolnych we wnioskach o zwrot podatku akcyzowego wyniosła: 1 133,46 szt. Na rachunki bankowe rolników w pierwszym terminie wypłacono: 385 149,43 zł;
- od 1 do 31 sierpnia 2022 roku producenci rolni złożyli 660 wniosków o zwrot podatku akcyzowego wraz z fakturami VAT (lub ich kopiami) dokumentującymi zakup oleju napędowego do produkcji rolnej w okresie od 1 lutego 2022 roku do 31 lipca 2022 roku. Powierzchnia użytków rolnych zgłoszona przez producentów rolnych we wnioskach o zwrot podatku akcyzowego wyniosła: 4 540,04 ha, natomiast średnia roczna liczba dużych jednostek przeliczeniowych bydła zgłoszonego przez producentów rolnych we wnioskach o zwrot podatku akcyzowego wyniosła: 877,62 szt. Na rachunki bankowe rolników w drugim terminie wypłacono 251 621,83 zł.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 10 marca 2006 roku o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju wykorzystywanego do produkcji rolnej limit dopłat do paliwa rolniczego w 2022 roku wyniósł 110,00 zł do 1 ha użytków rolnych oraz 40,00 zł od dużej jednostki przeliczeniowej (DJP) bydła.

Z wyżej przedstawionych danych wynika, iż w 2022 roku złożono 1440 szt. wniosków o zwrot podatku akcyzowego, na podstawie których na konta producentów rolnych łącznie przelano 636 771,26 zł.

Podatki i opłaty lokalne

Zgodnie z doktryną prawa finansów publicznych podatki lokalne stanowią te podatki, wobec których jednostki samorządu terytorialnego posiadają władztwo podatkowe. Obejmuje one prawo organów jednostek samorządu terytorialnego do poboru określonych podatków na rzecz lokalnego budżetu oraz do kształtowania wymiaru tych podatków głównie poprzez możliwość ustalania konkretnych stawek podatkowych oraz wprowadzania ulg i zwolnień.

Rada Gminy Dzwola corocznie ustala wysokość stawek podatkowych obowiązujących na terenie Gminy Dzwola.

Do kompetencji Wójta należy dokonywanie wymiaru i poboru podatków i opłat lokalnych:

- podatku rolnego od osób fizycznych,
- podatku leśnego od osób fizycznych,

- podatku od nieruchomości osób prawnych oraz osób fizycznych,
- podatku od środków transportu,
- podatku leśnego od osób prawnych,
- podatku rolnego od osób prawnych.

Wpływ z podatku od nieruchomości, rolnego, leśnego oraz od środków transportu od osób fizycznych i osób prawnych stanowią znaczną część dochodów własnych gminy.

Podatek rolny uregulowany jest w ustawie o podatku rolnym. Opodatkowaniu podatkiem rolnym podlegają grunty sklasyfikowane w ewidencji gruntów i budynków jako użytki rolne, z wyjątkiem gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza.

Tabela: Wpływ z podatku rolnego w latach 2021 – 2022

rok podatkowy:	od osób fizycznych:	od osób prawnych:	razem:
2021	372 700,50 zł	2 141,00 zł	374 841,50 zł
2022	428 245,58 zł	2 415,00 zł	430 660,58 zł

Podatek leśny uregulowany jest w ustawie o podatku leśnym. Opodatkowaniu podatkiem leśnym podlegają określone w ustawie lasy, z wyjątkiem lasów zajętych na wykonywanie innej działalności gospodarczej niż działalność leśna.

Tabela: Wpływ z podatku leśnego w latach 2021 – 2022

rok podatkowy:	od osób fizycznych:	od osób prawnych:	razem:
2021	167 550,38 zł	252 066,75 zł	419 617,13 zł
2022	184 240,50 zł	270 755,00 zł	454 995,50 zł

Podatek od nieruchomości uregulowany jest w ustawie o podatkach i opłatach lokalnych. Wysokość podatku od nieruchomości uzależniona jest od rozmiaru elementów składowych nieruchomości, od powierzchni działki, powierzchni budynku lub ich części; jedynym wyjątkiem jest zasada wymiaru podatku od wartości budowli.

Tabela: Wpływ z podatku od nieruchomości w latach 2021 – 2022

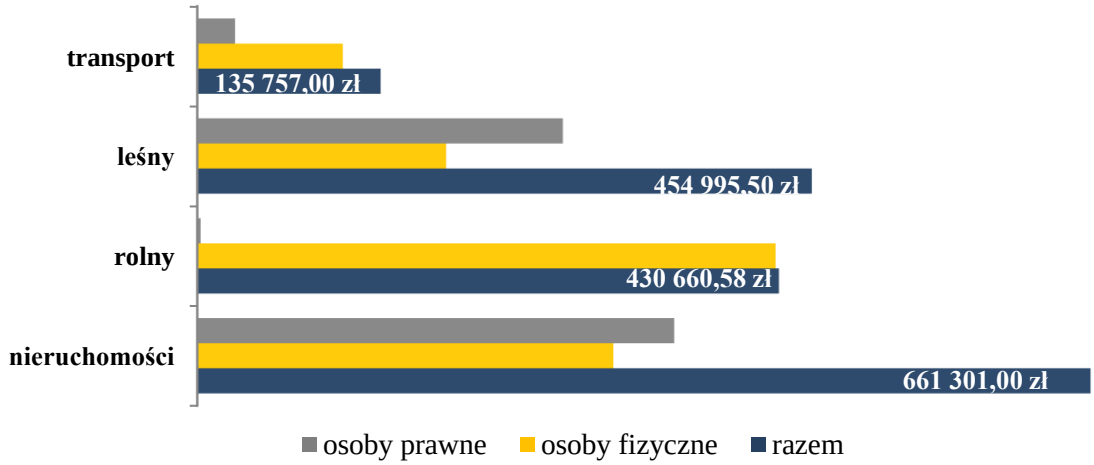
rok podatkowy:	od osób fizycznych:	od osób prawnych:	razem:
2021	233 491,74 zł	304 681,90 zł	538 173,64 zł
2022	308 165,00 zł	353 136,00 zł	661 301,00 zł

Podatek od środków transportowych jest uregulowany w ustawie o podatkach i opłatach lokalnych. Opodatkowane są środki transportowe wymienione w ustawie, np.: samochody ciężarowe o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 tony oraz autobusy.

Tabela: Wpływ z podatku od środków transportowych w latach 2021 – 2022

rok podatkowy:	od osób fizycznych:	od osób prawnych:	razem:
2021	105 590,00 zł	31 577,00 zł	137 167,00 zł
2022	107 777,00 zł	27 980,00 zł	135 757,00 zł

Łącznie dochody podatkowe w Gminie Dzwola, na koniec grudnia 2022 roku stanowiły kwotę: 1 682 714,08 zł, w porównaniu do 2021 roku, wpływy do budżetu gminy z podatków lokalnych były wyższe o kwotę: 212 914,81 zł.

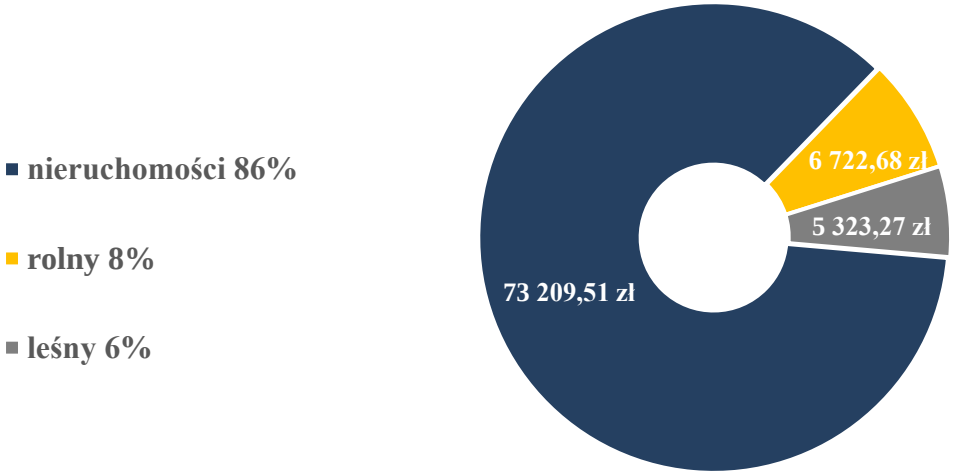
Wykres: *Struktura wpływu dochodów wg rodzajów podatków, z podaniem łącznej kwoty w złotych*

Istotnym problemem przy kształtowaniu dochodów jest nieterminowe dokonywanie wpłat przez podatników. Powoduje to zmniejszenie wpływów do budżetu oraz konieczność prowadzenia windykacji.

Tabela: Zaległości podatkowe na koniec 2022 roku w złotych

	Zaległości podatkowe na koniec roku, w podatku (w zł):			
	od nieruchomości	rolnym	leśnym	od środków transportowych
osoby fizyczne	59 904,81	6 722,68	5 242,02	0,00
osoby prawne	13 304,70	0,00	81,25	0,00
Łącznie:	**73 209,51**	**6 722,68**	**5 323,27**	**0,00**

Łącznie zaległości podatkowe na koniec grudnia 2022 roku stanowiły kwotę: 85 255,46 zł, w porównaniu do roku 2021 były wyższe o 4 653,26 zł.

Wykres: *Struktura zaległości wg rodzaju podatku*

W trakcie roku w stosunku do osób uchylających się od regulowania należności prowadzono czynności egzekucyjne polegające na wystawieniu:

- 32 upomnień

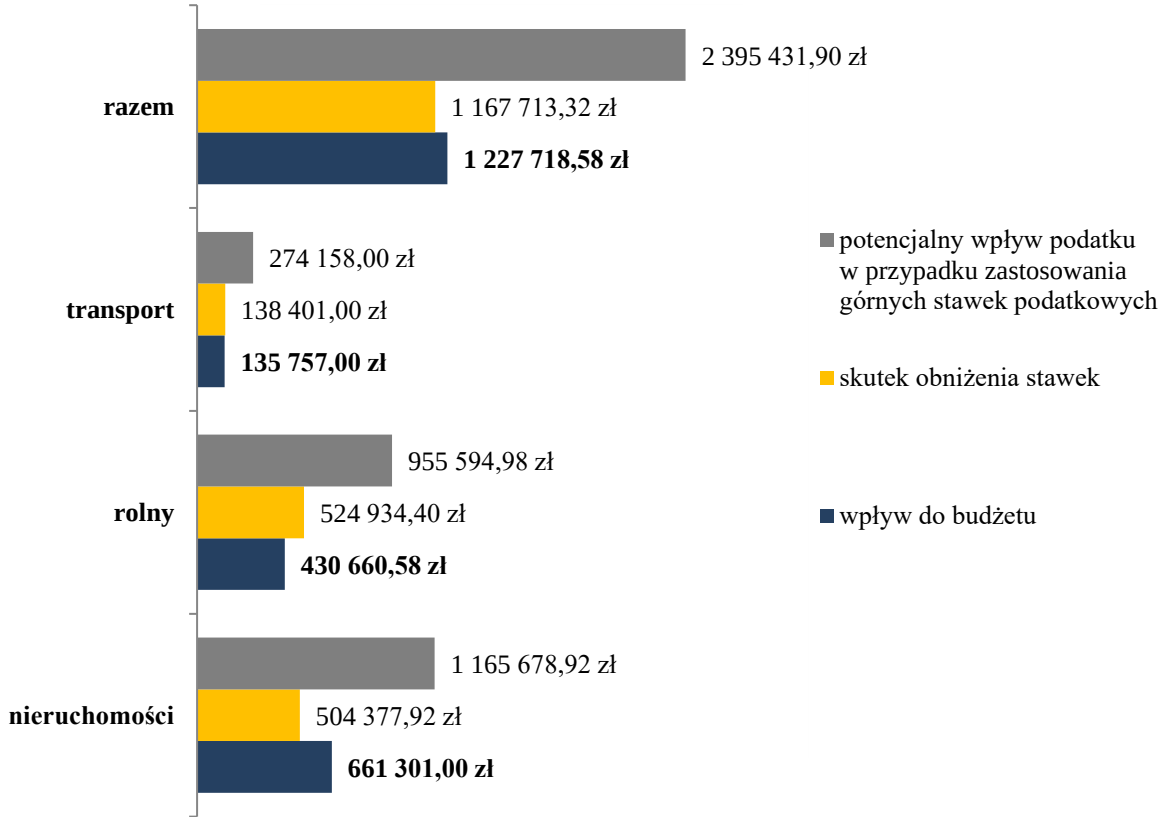
oraz przekazaniu do Urzędu Skarbowego

- 17 tytułów wykonawczych.

Rada Gminy udzieliła zwolnienia w podatkach, których skutki wyniosły:

- od nieruchomości: 504 377,92 zł
- w rolnym: 524 934,40 zł
- od środków transportowych: 135 401,00 zł.

Ogółem skutki obniżenia górnych stawek podatkowych wyniosły 1 167 713,32 zł.

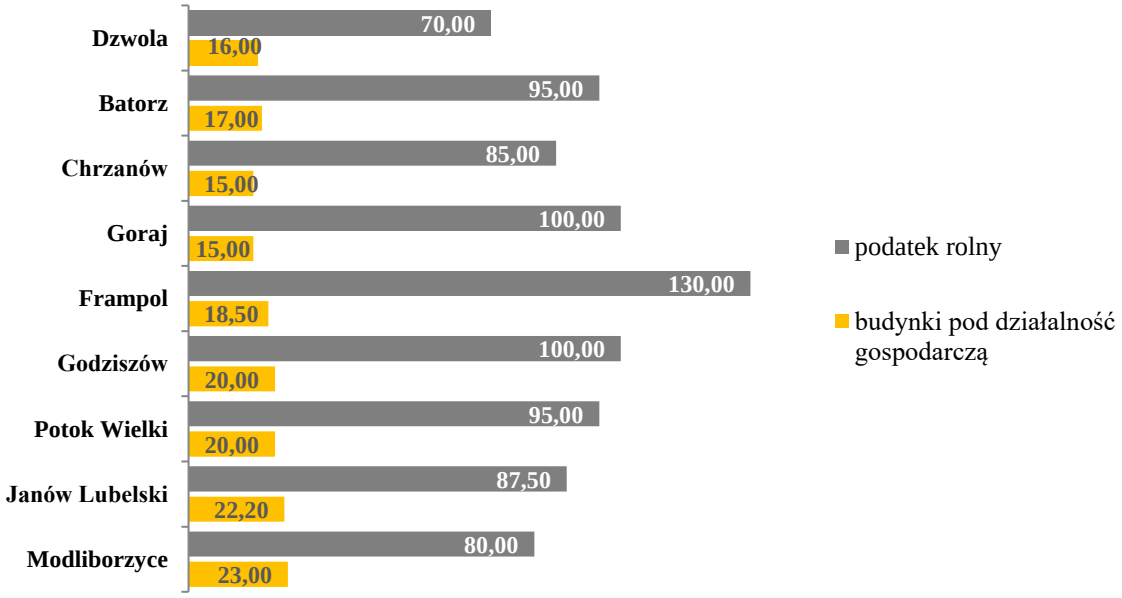
Wykres: *Porównanie wielkości wpływu podatkowego do skutków obniżenia stawek podatkowych*

Na stopień realizacji dochodów własnych mają również wpływ udzielone przez organ gminy ulgi i zwolnienia podatkowe.

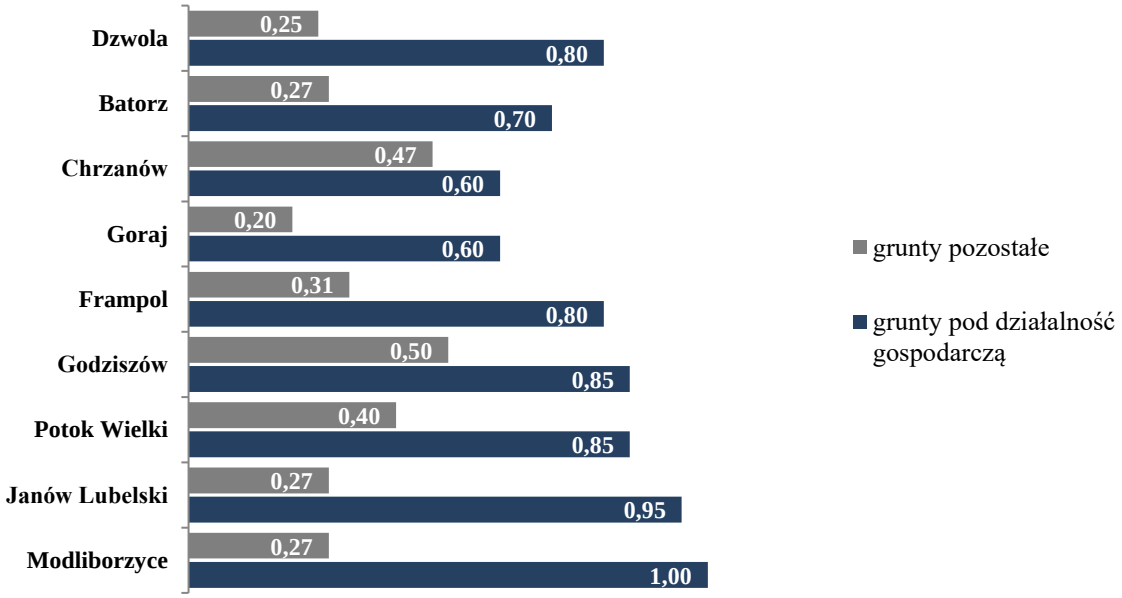
Udzielono pomocy publicznej i ulg ustawowych na wniosek podatnika:

- w podatku rolnym:
  - ulga inwestycyjna na kwotę: 9 857,00 zł,
  - tytułu nabycia gruntów na kwotę: 5 214,00 zł,
- w podatku leśnym:
  - lasy z drzewostanem w wieku do 40 lat na kwotę: 12 059,97 zł.

Dokonując analizy wysokości stawek podatkowych na obszarze powiatu i sąsiadujących z Gminą Dzwola miejscowości, można zauważyć, iż w wielu grupach są one najniższe. Gmina Dzwola stosuje preferencyjne stawki podatków lokalnych.

Wykres: *Porównanie stawek podatku rolnego (zł za ha przeliczeniowy) i stawek podatku za budynki wykorzystywane pod prowadzenie działalności gospodarczej (zł za m^2)*

Wykres: *Porównanie stawek podatku grunty pozostałe (zł za m^2) i stawek podatku za grunty wykorzystywane pod prowadzenie działalności gospodarczej (zł za m^2)*

W 2022 roku wydano 556 zaświadczeń zgodnie z wnioskiem, m.in. o stanie majątkowym, niezaleganiu i dochodowości z gospodarstwa rolnego.

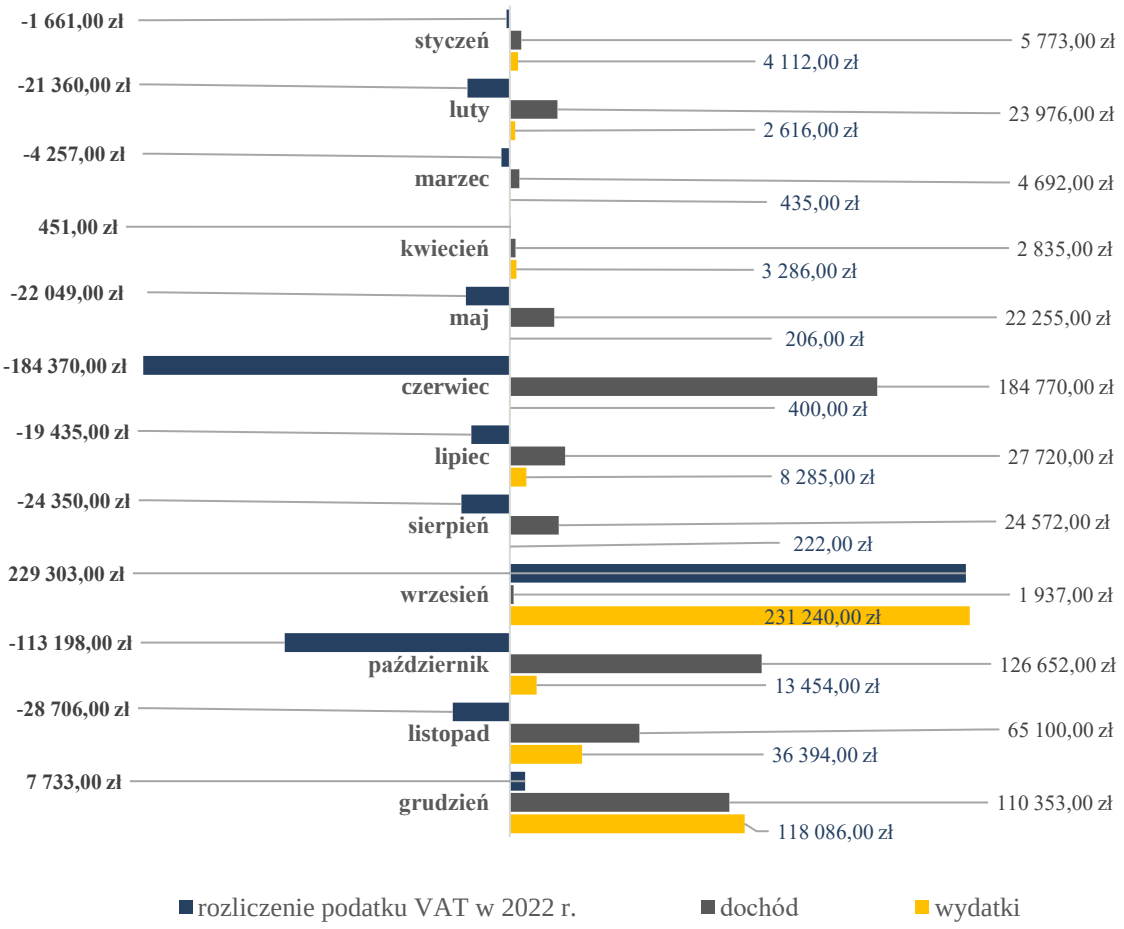
Zgodnie z przekazanymi przez Wydział Geodezji Starostwa Powiatowego w Janowie Lubelskim, zawiadomieniami o zmianach w Ewidencji gruntów i budynków których wpłynęło do Urzędu Gminy Dzwola: 671, wszczęto postępowania podatkowe i dokonano stosownych zmian w prowadzonych rejestrach.

Podatek od towarów i usług

Gmina Dzwola jest czynnym płatnikiem podatku od towarów i usług (VAT). Od dnia 1 stycznia 2017 roku na podstawie wyroku Trybunału Sprawiedliwości i specustawy z 5 września 2016 roku, Gmina dokonuje zcentralizowanych rozliczeń VAT. Dotychczas samorządowe jednostki organizacyjne traktowane były jako odrębne jednostki podatkowe na gruncie przepisów o podatków VAT, a to oznacza, że dokonywały odrębnych rozliczeń w tym zakresie.

Na początek 2022 do odliczeń podatku VAT dla jednostki Urzędu Gminy Dzwola zostały przyjęte następujące prognozowane wskaźniki (wyliczone na podstawie roku 2021, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa):

- proporcja: 98%
- prewspółczynnik: 9%.

Z powyższego wykresu wynika, że Gmina Dzwola w 2022 roku dokonując obowiązkowych comiesięcznych rozliczeń podatku od towarów i usług (VAT) była zobowiązana i wpłaciła do Urzędu Skarbowego, powstałej nadwyżki podatku należnego nad naliczonym w łącznej wysokości, kwotę: 419 386,00 zł oraz odzyskała do budżetu Gminy Dzwola podatek VAT na łączną kwotę: 237 487,00 zł.

Podatek od towarów i usług, jest daniną, która dotyczy zarówno sprzedawców, jak i nabywców, ponieważ jego wartość jest doliczana do wartości netto transakcji kupna-sprzedaży. Mechanizm rozliczenia VAT-u powoduje, iż w rzeczywistości wysokość podatku jest przerzucona na konsumenta.

Kasa w Urzędzie Gminy Dzwola

Gospodarka kasowa w jednostkach samorządu terytorialnego jest integralną częścią systemu rachunkowości, obejmującego swoim zasięgiem prawidłowe gospodarowanie środkami pieniężnymi. Zasady prowadzenia kasy w jednostkach samorządu terytorialnego są obostrzone dość ścisłymi rygorami, wynikającymi ze specyfiki zadań jakie zostały jej powierzone.

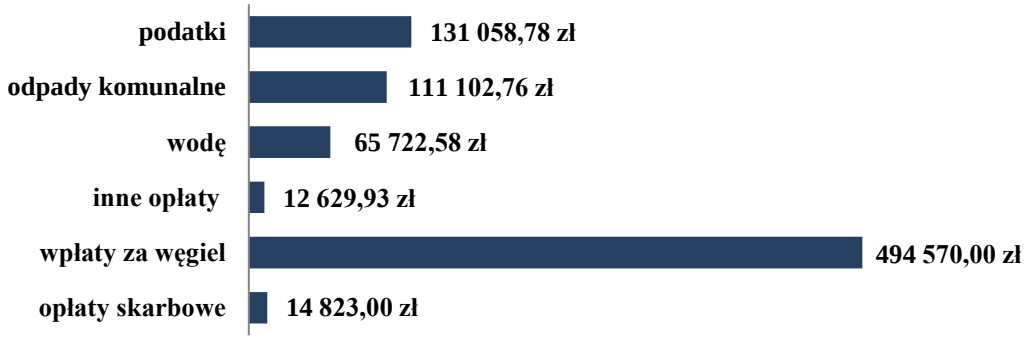
Operacje kasowe obejmują przede wszystkim przyjmowanie wpłat dokonywanych gotówką i bezgotówkowo oraz realizowanie wypłat. Są to podstawowe zadania przypisane kasie, które muszą być realizowane zgodnie z przepisami prawa.

Obrót w kasie Urzędu Gminy Dzwola w 2022 roku wyniósł 909 735,67 zł, z czego poniesione wydatki ukształtowały się na poziomie: 79 828,62 zł – sporządzono w ciągu roku 33 raporty wydatkowe, zaś wpływ z dochodów na poziomie 829 907,05 zł – sporządzono w ciągu roku 328 raportów dochodowe z czego: 170 szt. dotyczyło bezpośrednio dochodów Urzędu Gminy, 136 szt. to raporty dochodowe dotyczące wpłat za odpady komunalne na kwotę: 111 102,76 zł i 22 szt. To raporty sprzedaży węgla preferencyjnego, na kwotę: 494 570,00 zł.

Poniesione wydatki wypłacane za pośrednictwem kasy Urzędu Gminy Dzwola dotyczyły w znacznej większości:

- ekwiwalentów dla druhów OSP biorących udział w działaniach ratowniczych lub szkoleniach pożarniczych organizowanych przez Państwową Straż Pożarną lub gminę,
- badań lekarskich kierowców OSP,
- delegacji pracowników Urzędu Gminy Dzwola,
- zwrotu nadpłaconego podatku,
- zakup materiałów lub usług dla Gminy Dzwola,
- stypendia i nagrody dla uczniów z terenu Gminy Dzwola, przyznawane przez Wójta Gminy Dzwola,
- nagrody dla grup wieńcowych, w związku z organizacją dożynek powiatowych na terenie Gminy Dzwola.

W kasie Urzędu są dokonywane wpłaty związane z bezpośrednią obsługą interesantów, jest to duże udogodnienie dla petentów Urzędu Gminy Dzwola i mieszkańców Gminy Dzwola. Najwyższe wpływy w roku 2022 były z podatków i opłat lokalnych, dużą kwotę stanowią również wpłaty z opłat za odpady komunalne, wnoszone przez osoby do nich zobowiązane.

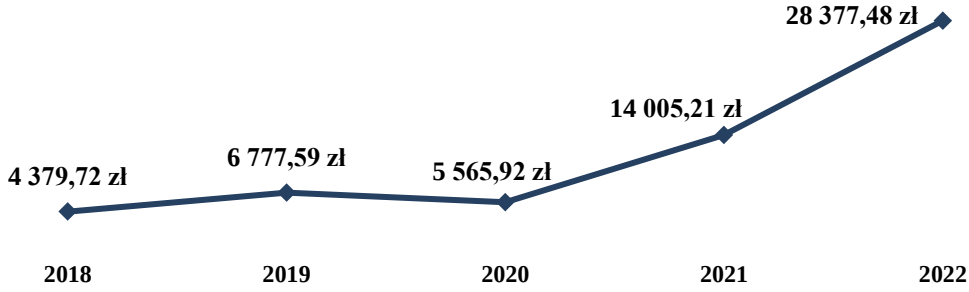
Wykres: *Wpływy z dochodów do kasy Urzędu Gminy Dzwola, z podziałem na ich rodzaje w 2022 roku*

Na wpłaty dotyczące „inne opłaty” składają się głównie wpłaty za dzierżawę gruntów z terenu Gminy Dzwola oraz najem lokali mieszkalnych czy opłata za zajęcie pasa drogowego. Kwota 14 823,00 zł, to opłaty skarbowe, stanowią wpłaty głównie z tytułu wykonania czynności urzędowej np. za wydanie zaświadczenia, sporządzenie aktów w USC, opłata za wydanie decyzji o warunkach zabudowy.

Na podstawie ustawy z dnia 27 października 2022 roku o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych, Gmina Dzwola przystąpiła do zakupu węgla dla gospodarstw domowych zlokalizowanych na terenie Gminy Dzwola. Mieszkańcy zainteresowani zakupem mogli dokonywać wpłat w kasie urzędu, co spowodowało znaczne zwiększenie obrotu kasy w 2022 roku. Mieszkańcy dokonując wpłat, za zakup preferencyjnego węgla wpłacili do kasy kwotę: 494 570,00 zł.

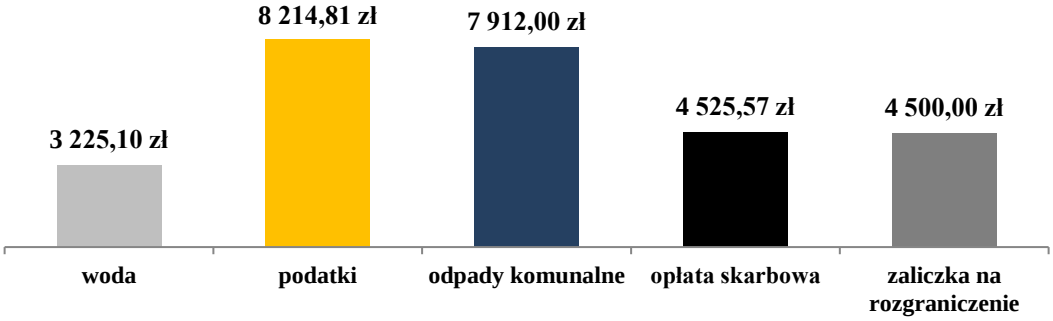
Od kilku lat w Gminie Dzwola istnieje możliwość uiszczenia opłat przy pomocy terminala do karta płatniczej. Gmina Dzwola jest beneficjentem programu upowszechniania płatności bezgotówkowych w administracji publicznej prowadzonego przez Ministra Rozwoju we współpracy z Krajową Izba Rozliczeniową S.A. do 31 grudnia 2025 roku. Gmina Dzwola nie ponosi dodatkowych kosztów związanych z płatnościami kartą płatniczą w kasie urzędu. Wszelkie koszty z tym związane pokrywa Fundacja Polska Bezgotówkowa, w 2022 roku wyniosły one łącznie: 933,84 zł.

Tendencje wzrostową obrotu bezgotówkowego w Gminie Dzwola od momentu dostępności takiej formy płatności została przedstawiona na poniższym wykresie.

Wykres*: Wpływy z dochodów do kasy Urzędu Gminy Dzwola bezgotówkowe w latach 2018-2022*

W kasie Urzędu Gminy Dzwola w 2022 roku przyjęto łącznie wpłat kartą płatniczą na kwotę: 28 377,48 zł, zaś rok wcześniej tj. 2021 roku: 14 005,21 zł. Zauważalny jest wzrost płatności bezgotówkowych. W trakcie całego roku wygenerowano łącznie 136 raportów wysyłki płatności karta płatniczą.

Wykres*: Wpływy z dochodów do kasy Urzędu Gminy Dzwola bezgotówkowe – kartą płatniczą, z podziałem na ich rodzaje w 2022 roku*

Ochrona środowiska

Władze samorządowe mają obowiązek zadbać o prawidłowy stan środowiska i propagowanie postaw ekologicznych. Zadania te gmina realizuje wykonując Program Ochrony Środowiska.

Ustawa o ochronie przyrody zobowiązuje gminy do tego, aby cele ochrony przyrody były realizowane przez uwzględnianie tego zagadnienia w gminnych programach ochrony środowiska, strategiach rozwoju gmin, studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Gmina musi uwzględniać podczas wykonywania swoich zadań ograniczenia wynikające z ustanowienia rezerwatu przyrody, parku krajobrazowego, obszaru chronionego krajobrazu, obszaru Natura 2000, zespołu przyrodniczo-krajobrazowego, użytku ekologicznego, pomników przyrody oraz ich otulin.

Gmina ma prawo ocen oddziaływania na środowisko przy podejmowaniu decyzji w zakresie swoich kompetencji, przy wydawaniu wszelkich zezwoleń na inwestycje przemysłowe oraz handlowe o charakterze wielkopowierzchniowym.

W 2022 roku wszczęto 4 postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dotyczących realizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko dla następujących inwestycji, planowanych do realizacji na terenie Gminy Dzwola:

- „Przebudowa dróg gminnych nr 108998L oraz 108886L o łącznej długości 1992 m wraz z przebudową mostu na rzece Branew”,
- „Budowa farmy fotowoltaicznej PV Kocudza Druga o mocy 1,5 MW wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą”,
- „Kompleksowa przebudowa wraz z rozbudową Ujęcia Wody w miejscowości Kocudza Pierwsza”,
- „Przebudowa dróg gminnych na terenie Gminy Dzwola”.

W związku z prowadzonymi postępowaniami w przedmiotowych sprawach w roku 2022 wydano 3 decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach zezwalające na realizację planowanych przedsięwzięć, decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach dla inwestycji pn.: „Przebudowa dróg gminnych na terenie Gminy Dzwola” została wydana 5 stycznia 2023 roku.

Stosownie do ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody, usunięcie drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości lub jej części może nastąpić po uzyskaniu zezwolenia wydanego na wniosek.

Zezwolenie na usunięcie drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości wydaje wójt, a w przypadku gdy zezwolenie dotyczy usunięcia drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości lub jej części wpisanej do rejestru zabytków – wojewódzki konserwator zabytków.

Drzewa lub krzewy, które rosną na nieruchomościach stanowiących własność osób fizycznych i są usuwane na cele niezwiązane z prowadzeniem działalności gospodarczej wymagają zgłoszenia do właściwego wójta, zamiaru ich usunięcia, a w przypadku gdy

zezwolenie dotyczy usunięcia drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków do wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Zgłoszenia zamiaru usunięcia wymagają drzewa, których obwód pnia mierzony na wysokości 5 cm przekracza:

- 80 cm – w przypadku topoli, wierzb, klonu jesionolistnego oraz klonu srebrzystego;
- 65 cm – w przypadku kasztanowca zwyczajnego, robinii akacjowej oraz platanu klonolistnego;
- 50 cm – w przypadku pozostałych gatunków drzew.

Mając na uwadze obowiązujące przepisy dotyczące usuwania drzew i krzewów, w 2022 roku dokonano 56 zgłoszeń usunięcia drzew (osoby fizyczne), na podstawie których przeprowadzono oględziny, wnioskowano o wydanie 6 zaświadczeń o dokonaniu zgłoszenia, które zostały wydane.

Przyjęto 6 wniosków o wydanie zezwolenia na usunięcie drzew, na których usunięcie udzielono 6 zezwoleń.

Zwrócono się do Starosty Janowskiego o wydanie 2 zezwoleń dotyczących usunięcia drzew rosnących na nieruchomościach stanowiących własność Gminy Dzwola, na które otrzymano stosowne zezwolenia.

Gminny Punkt Konsultacyjny Programu „Czyste Powietrze”

Na mocy aneksu zawartego w dniu 30 września 2022 roku do porozumienia z dnia 21 maja 2021 roku między Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie a Gminą Dzwola w Urzędzie Gminy Dzwola funkcjonuje Gminny Punkt Konsultacyjno-Informacyjny Programu „Czyste Powietrze”.

Mieszkańcy Gminy Dzwola zainteresowani pozyskaniem dofinansowania w ramach Programu „Czyste Powietrze” otrzymają tu niezbędne informacje oraz wsparcie w zakresie przygotowania wniosków.

Gminny Punkt Konsultacyjno-Informacyjny Programu „Czyste Powietrze” mieści się w Urzędzie Gminy Dzwola, Dzwola 168, pokój nr 17, I piętro. Punkt czynny jest we wtorki w godzinach od 11.00 do 16.00 oraz w piątki w godzinach od 7.30 do 12.30. Za obsługę punktu informacyjno-konsultacyjnego odpowiedzialni są wyznaczeni przez Wójta pracownicy Urzędu.

Celem Programu Czyste Powietrze jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych jednorodzinnych.

Program „Czyste Powietrze” w Gminie Dzwola w liczbach:

- liczba złożonych wniosków o dofinansowanie: 39,
- liczba zawartych umów o dofinansowanie: 34,
- liczba zrealizowanych przedsięwzięć: 23.

W 2022 roku zorganizowane i przeprowadzone zostały dwa szkolenia, w których wzięło udział 32 osoby, udzielono 44 indywidualnych konsultacji w punkcie oraz telefonicznie. Rozpowszechnione zostały wśród mieszkańców Gminy Dzwola materiały informacyjne dotyczące programu „Czyste powietrze” w ilości 300 sztuk.

5.2 Zaopatrzenie w wodę

Funkcję przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego pełni Gmina Dzwola z siedzibą w: Dzwola nr 168, 23-304 Dzwola prowadząc działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.

Działalność ta polega na zbiorowym zaopatrzeniu w wodę przeznaczoną do spożycia przez mieszkańców, dlatego też jest zobowiązana do zapewnienia ciągłości dostaw odpowiedniej jakości wody swoim odbiorcom.

Przedmiotem działania Gminy Dzwola w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę jest pobór wód podziemnych i rozprowadzenie jej odbiorcom z trzech ujęć wody zlokalizowanych na terenie gminy, tj.:

- **Ujęcia Wody Kocudza Pierwsza**, z którego woda podziemna do dnia 30 grudnia 2023 roku ujmowana była na podstawie pozwolenia wodnoprawnego z dnia 12 maja 2021 roku znak: RZ.ZUZ.4.4210.96.2021.EL z datą obowiązywania do dnia 31 grudnia 2022 roku wydanego przez Dyrektora Zarządu Zlewni w Stalowej Woli Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. W dniu 29 grudnia 2022 roku ten sam organ wydał nowe pozwolenie wodnoprawne z datą obowiązywania od 30 grudnia 2022 r. znak: RZ.ZUZ.4.4210.373.2022.EŁ z datą obowiązywania do 30 grudnia 2052 roku – pozwolenie to dotyczy również wykonania nowego obiektu na tym ujęciu, tj. studni nr 3, która zostanie wybudowana wraz z przebudową całego ujęcia w 2023 roku; ponadto w ramach tej inwestycji zostanie wykonana nowa sieć wodociągowa w Kocudzy Pierwszej, Drugiej i Trzeciej, łącznik Kocudza Druga – Dzwola, łącznik Krzemień Drugi – Konstantów;
- **Ujęcia Wody Kocudza Górna**, z którego woda podziemna do dnia 15 marca 2021 roku ujmowana była na podstawie pozwolenia wodnoprawnego z dnia 2 grudnia 2005 roku, znak: OS.II.6223.-12/05 wydanego przez Starostę Janowskiego. W dniu 15 marca 2021 roku Dyrektor Zarządu Zlewni w Stalowej Woli Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie wydał nowe pozwolenie wodnoprawne znak: RZ.ZUZ.4.4210.50.2021.RF z datą obowiązywania do dnia 25 marca 2052 roku;
- **Ujęcia Wody Branewka**, z którego woda podziemna ujmowana jest na podstawie pozwolenia wodnoprawnego z dnia 7 października 2013 roku, znak: BOŚ.III.6341.12.2013GM wydanego przez Starostę Janowskiego.

Na terenie Gminy Dzwola z usług wodociągowych w miejscowościach: Władysławów, Kapronie, Zdzisławice, Kocudza Pierwsza, Kocudza Druga, Kocudza Trzecia, Kocudza Górna, Dzwola, Konstantów, Branew Ordynacka, Branew Szlachecka, Branewka, Branewka-Kolonia, Krzemień Pierwszy, Krzemień Drugi, Zofianka Dolna oraz Flisy, korzysta około:

- 6 146 osób, co stanowi 99,08% mieszkańców gminy.

Gmina Dzwola dbając, aby jakość wody dostarczanej do mieszkańców była na jak najwyższym poziomie, systematycznie prowadzi badania monitoringowe. Jak co roku również w 2022 roku badania te organizowane były na zasadach określonych

w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi i obejmowały zarówno badania kontrolne przeprowadzane przez Państwową Inspekcję Sanitarną jak i badania przeprowadzane przez zewnętrzne akredytowane laboratorium wyposażone w wymagany i nowoczesny sprzęt. W pobranych próbkach wody ocenie poddano zarówno parametry mikrobiologiczne jak i fizyko-chemiczne w zakresie ustalonym w w/w rozporządzeniu obejmującym: zakres parametrów grupy A – mającym na celu zweryfikowanie jakości mikrobiologicznej wody, oceny skuteczności zastosowanych procesów uzdatniania i dezynfekcji, a także oceny jej akceptowalności przez konsumentów; zakres parametrów grupy B – w którym analizowany jest poszerzony zakres parametrów umożliwiający pełną ocenę bezpieczeństwa jej spożywania ze względu na zdrowie ludzi.

W 2022 roku nie było prowadzone żadne postępowanie administracyjne dotyczące poprawy jakości wody w stosunku do wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę administrowanych przez Gminę Dzwola. Jakość wody dostarczonej do odbiorców w 2022 roku była bardzo dobra. Osoby korzystające z wody do spożycia w strefie zaopatrzenia Gminy Dzwola, w 2022 roku nie zgłaszały reakcji niepożądanych związanych ze spożyciem wody.

W roku sprawozdawczym w zakresie sieci wodociągowej wydano lub uzgodniono:

- 21 wnioskodawcom, wydano warunki przyłączenia do gminnych sieci wodociągowych;
- protokolarnie ostatecznie odebrano 5 przyłączy wodociągowych wykonanych we własnym zakresie przez osoby prywatne;
- wydano 8 uzgodnień i opinii dla inwestycji związanych z przebudową ujęcia i sieci wodociągowej oraz inwestycji kolidujących z siecią wodociągową.

W zakresie aktów prawa miejscowego dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, w roku 2022 został uchwalony nowy Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Dzwola, w związku ze zmianą obowiązujących przepisów.

Organ regulacyjny zaopiniował projekt regulaminu w zakresie zgodności z przepisami ustawy, poprzez wydanie postanowienia z dnia 3 stycznia 2022 roku.

Zgodnie z zapisami ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków Rada gminy uchwala regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków, który jest aktem prawa miejscowego i określa prawa i obowiązki przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego oraz odbiorców usług, w tym:

- minimalny poziom usług świadczonych przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne w zakresie dostarczania wody i odprowadzania ścieków,
- warunki i tryb zawierania umów z odbiorcami usług,
- sposób rozliczeń w oparciu o ceny i stawki opłat ustalone w taryfach,
- warunki przyłączania do sieci,
- warunki techniczne określające możliwości dostępu do usług wodociągowo-kanalizacyjnych,

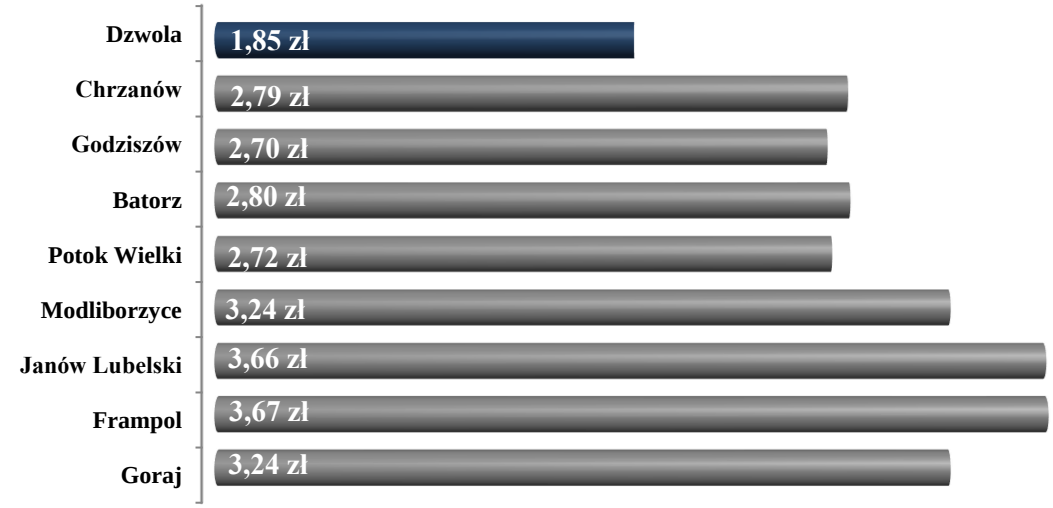
- sposób dokonywania przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne odbioru wykonanego przyłącza,
- sposób postępowania w przypadku niedotrzymania ciągłości usług i odpowiednich parametrów dostarczanej wody i wprowadzanych do sieci kanalizacyjnej ścieków,
- standardy obsługi odbiorców usług, w tym sposoby załatwiania reklamacji oraz wymiany informacji dotyczących w szczególności zakłóceń w dostawie wody i odprowadzaniu ścieków,
- warunki dostarczania wody na cele przeciwpożarowe.

Rada Gminy Dzwola podjęła w dniu 15 lutego 2022 roku uchwałę nr XXVII/193/2022 w sprawie uchwalenia Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Dzwola.

W roku sprawozdawczym obowiązywała taryfa za zbiorowe zaopatrzenie w wodę na terenie Gminy Dzwola ustalona przez Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Rzeszowie decyzją znak: RZ.RZT.70.145.2021.MK z dnia 13 kwietnia 2021 roku.

Tabela: Wysokość cen za zbiorowe zaopatrzenie w wodę, w okresie obowiązywania taryfy (2021-2024) na terenie Gminy Dzwola

Taryfowa grupa odbiorców usług	Wyszczególnienie	Cena (w złotych)		Jednostka miary
		netto	brutto	
Wszyscy odbiorcy usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę	Cena za 1m^3 dostarczonej wody	**1,85**	**2,00**	zł/m^3

Wykres: *Zestawienie cen za 1m^3 wody w roku 2022, w poszczególnych gminach* (*w zł netto)*

Do cen i stawek opłat podanych powyżej dolicza się podatek od towarów i usług (VAT) na chwilę obecną w wysokości 8%.

W Gminie Dzwola sprzedaż wody prowadzona jest za pomocą programu komputerowego „WODA”. Naliczenia faktur VAT odbywają się w okresach

półrocznych, na podstawie odczytów z wodomierzy dokonywanych przez konserwatorów oraz na podstawie ryczałtu w gospodarstwach domowych. W 2022 zawartych zostało 20 umów na dostawę wody, a rozwiązano 3 umowy za porozumieniem stron. W roku 2022 wystawiono 2 422 szt. faktur VAT na łączną kwotę brutto 200 083,49 zł oraz 8 szt. not na łączną kwotę brutto 4 353,05 zł.

Poniżej przedstawione jest zestawienie wartościowe sprzedanej wody w 2022 roku, w rozbiciu na poszczególne miejscowości Gminy Dzwola:

- Kocudza Pierwsza 21 573,67 zł,
- Kocudza Druga 29 095,57 zł,
- Kocudza Trzecia 31 050,67 zł,
- Kocudza Górna 7 037,95 zł,
- Zdzisławice 11 363,46 zł,
- Kapronie 3 098,91 zł,
- Władysławów 2 653,33 zł,
- Dzwola 19 453,71 zł,
- Konstantów 9 154,8 zł,
- Krzemień Pierwszy 21 304,94 zł,
- Branew Szlachecka 6 287,93 zł,
- Branewka 5 962,03 zł,
- Branewka Kolonia 7 612,38 zł,
- Branew Ordynacka 13 546,42 zł,
- Krzemień Drugi 7 326,66 zł,
- Zofianka Dolna 5 316,70 zł,
- Flisy 2 949,06 zł.

Dla osób zalegających z opłatami za wodę wystawiane są upomnienia, a w dalszej kolejności sporządzane pozwy o zapłatę. Na bieżąco aktualizowane są dane zawarte w ankiecie dotyczącej stawki opłaty za dostawę wody oraz w zakresie numerów i stanów demontowanych i montowanych wodomierzy.

Zbiorowe odprowadzanie ścieków na terenie gminy podobnie jak w 2021 roku realizowane jest tylko dla wąskiego grona odbiorców usług kanalizacyjnych, którymi są osoby zamieszkałe w budynku mieszkalnym wielolokalowym „Agronomówka" w Kocudzy Pierwszej, w którym znajduje się 6 mieszkań wynajmowanych przez osoby prywatne oraz budynku Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Kocudzy Trzeciej, w którym znajduje się 4 mieszkania wynajmowane przez osoby prywatne, a także ośrodek zdrowia, gabinet dentystyczny i punkt apteczny wynajmowane przez osoby prowadzące działalność gospodarczą. Ścieki pochodzące z budynku administracyjnego urzędu oraz budynku filii GBPiOK w Kocudzy Trzeciej są ściekami wytworzonymi w związku z funkcjonowaniem i działalnością Urzędu Gminy Dzwola.

W 2022 roku dokonano „Rozbudowy sieci wodociągowej w miejscowości Branewka-Kolonia, Krzemień Pierwszy – Etap I", w ramach której wykonano 270 mb sieci wodociągowej PE Dn 110 mm metodą przewiertu sterowanego, zamontowano 2 szt. hydrantów nadziemnych DN80.

Mając na uwadze założenia gospodarki wodno-ściekowej kraju w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków, na terenie Gminy Dzwola dotowana jest budowa przydomowych oczyszczalni ścieków.

Ustawa – Prawo ochrony środowiska umożliwia gminom przyznawanie dotacji celowych z budżetu gminy na dofinansowanie kosztów inwestycji w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej, odbywa się to zgodnie z ustawą o finansach publicznych.

W związku z podjęciem przez Radę Gminy Dzwola uchwały nr XXX/210/2022 z dnia 27 maja 2022 roku w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji celowej na dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Dzwola, osoby zainteresowane budową przydomowej oczyszczalni ścieków mogą ubiegać się o udzielenie dotacji na ten cel.

Zgodnie z powyższą uchwałą dofinansowanie na pokrycie kosztów zakupu i montażu urządzenia wynosi nie więcej niż:

- 5 000,00 zł, do pojedynczej oczyszczalni ścieków,
- 7 000,00 zł, w przypadku budowy grupowej oczyszczalni ścieków – dla kilku budynków mieszkalnych, na wszystkie budynki.

Do kompetencji Rady Gminy należy określenie zasad i trybu udzielania dotacji celowej na dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków.

Podjęta 27 maja 2022 roku uchwała w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji celowej na dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, na terenie Gminy Dzwola, określa warunki udzielenia dotacji i terminy składania wniosków:

- dotacji udziela się dla przydomowych oczyszczalni ścieków o przepustowości do $5m^3$/dobę,
- dofinansowanie udzielane jest do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach, gdzie brak jest kanalizacji sanitarnej, gdzie Gmina Dzwola nie planuje jej budowy w terminie 1 roku od zgłoszenia przez inwestora zamiaru budowy przydomowej oczyszczalni ścieków,
- dotację do budowy przydomowej oczyszczalni ścieków mogą uzyskać osoby fizyczne będące właścicielem, współwłaścicielem, użytkownikiem wieczystym nieruchomości lub dysponujący nieruchomością położoną na terenie gminy Dzwola, na której jest realizowane przedsięwzięcie,
- dotacja może być udzielona tylko raz dla danej nieruchomości,
- w przypadku budowy grupowej oczyszczalni ścieków o dofinansowanie może ubiegać się tylko jeden wnioskodawca/inwestor,
- przydomowa oczyszczalnia ścieków wykorzystywana będzie wyłącznie do oczyszczania ścieków pochodzących z budynku mieszkalnego,
- osoby ubiegające się o dotację zobowiązane są do złożenia pisemnego wniosku wraz z wymaganymi załącznikami określonymi w § 7 ust. 6 Regulaminu udzielania i rozliczania dotacji celowej,
- przydomowa oczyszczalnia ścieków musi posiadać stosowne atesty i/lub certyfikaty potwierdzające jej zgodność z normami obowiązującymi w przepisach prawa.

W 2022 roku z budżetu Gminy Dzwola udzielono dotacji do budowy 16 przydomowych oczyszczalni ścieków, jest to najwięcej udzielonych dotacji w porównaniu do lat poprzednich. Łączna kwota dotacji udzielonych na ten cel w 2022 roku wyniosła: 67 000,00 zł. Oczyszczalnie zostały wybudowane w miejscowościach: Dzwola, Flisy, Kocudza Druga, Kocudza Górna, Krzemień Pierwszy, Krzemień Drugi, Władysławów.

Od lipca 2011 roku do 31 grudnia 2022 roku udzielono łącznie 95 dotacji do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Dzwola.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku na terenie Gminy Dzwola znajdowała się 1 hybrydowa hydrofitowa oczyszczalnia ścieków o przepustowości 9,2 m3·d-1 obsługująca Zespół Szkół w Kocudzy oraz 104 przydomowych oczyszczalni ścieków.

Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach na prowadzenie przez przedsiębiorców działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych wymagane jest uzyskanie zezwolenia, udzielanego w drodze decyzji przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce świadczenia usług.

W myśl w/w ustawy, w 2022 roku udzielono jednego zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych na terenie Gminy Dzwola.

Na terenie Gminy Dzwola w 2022 roku siedem podmiotów prowadzących działalność gospodarczą posiadało ważne zezwolenia uprawniające do odbioru i transportu nieczystości ciekłych na terenie Gminy Dzwola.

Ewidencja udzielonych przez Wójta Gminy Dzwola zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych na terenie Gminy Dzwola dostępna jest na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy Dzwola w zakładce REJESTRY.

5.3 Odpady komunalne

Obowiązkiem gminy jest objęcie wszystkich swoich mieszkańców systemem zbiórki odpadów komunalnych. Gmina musi też na bieżąco analizować potrzeby mieszkańców w kwestii gospodarowania odpadami.

Zgodnie z art. 6c ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gminy są zobowiązane do zorganizowania odbierania odpadów komunalnych od właścicieli zamieszkanych nieruchomości. Rada gminy może też zadecydować o odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nikt nie zamieszkuje, ale powstają tam odpady komunalne. Rada Gminy Dzwola nie podjęła decyzji o odbiorze odpadów z nieruchomości nie zamieszkałych. Właściciele nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy oraz właściciele nieruchomości mieszanych, którzy prowadzą działalność gospodarczą na wydzielonej części nieruchomości zamieszkałej zobowiązani są posiadać, stosowną umowę na świadczenie usług w zakresie odbierania odpadów z firmą wpisaną do rejestru działalności regulowanej na terenie Gminy Dzwola.

Ogólne ramy funkcjonowania systemu gospodarki odpadami w gminach (czyli procesy gromadzenia, odbioru, transportu i zagospodarowania odpadów komunalnych) określa rada gminy w uchwałach. Najważniejszą z tych uchwał jest Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie danej gminy (akt prawa miejscowego), który precyzuje między innymi, jakie konkretnie odpady komunalne powstające w gospodarstwach domowych są zbierane w gminie w sposób selektywny, jak należy je gromadzić, kto i kiedy odbiera. Uchwały podjęte przez Radę Gminy Dzwola dotyczące systemu gospodarowania odpadami komunalnymi są opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego oraz BIP Urzędu Gminy Dzwola.

Gmina wybiera w drodze przetargu przedsiębiorstwo, które będzie odbierać odpady lub odbierać i zagospodarowywać odpady. Gmina planuje też system opłat, by pokryć koszty organizacji tych usług, a także rozwoju niezbędnej infrastruktury, w tym tworzenie punktów selektywnego zbierania odpadów (PSZOK).

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku Gmina Dzwola miała podpisaną umowę na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych na terenie Gminy Dzwola z Przedsiębiorstwem Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. z siedzibą w Rzeszowie. Cena brutto odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych, w tym zaopatrzenie i wymiana worków do gromadzenia odpadów komunalnych wynosiła 848,88 zł/1Mg. Liczba obsługiwanych gospodarstw domowych w zabudowie jednorodzinnej, w roku 2022 wynosiła około 1 520. W porównaniu do roku 2021 nastąpił niewielki wzrost około 20 gospodarstw domowych.

Gmina Dzwola wykonując obowiązek ustawowy zawarła w 2022 roku umowę na prowadzenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) z Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., 23-400 Biłgoraj, ul. Łąkowa 13. Koszt prowadzenia PSZOK wynosił: 1 728,00 zł/m-c.

Łączny koszt odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych na terenie Gminy Dzwola w 2022 roku wraz z prowadzeniem PSZOK wyniósł: 501 425,83 zł.

Tabela: Rodzaj i ilość odebranych odpadów komunalnych odebranych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych na terenie Gminy Dzwola w latach 2021-2022

Kod odebranych odpadów komunalnych	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]	
		Rok 2021	Rok 2022
20 03 01	Niesegregowane odpady komunalne	312,900	**304,440**
16 01 03	Zużyte opony	29,200	**22,660**
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	45,165	**44,470**
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	9,080	**8,000**
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	51,700	**64,440**
15 01 07	Opakowania ze szkła	69,280	**67,160**

20 01 01	Papier i tektura	brak danych	**1,840**
20 01 35	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	6,720	**4,940**
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	2,400	**6,180**
20 01 39	Tworzywa sztuczne	brak danych	**14,280**
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	1,430	**0,260**
	Razem:	**551,735**	**538,670**

Każda gmina sama określa zarówno metodę naliczania opłat za wywóz odpadów, jak i wysokość stawek opłaty. Gminy mogą też różnicować opłaty za wywóz śmieci poprzez wprowadzenie ulg albo dopłat dla gorzej sytuowanych właścicieli nieruchomości, którzy będą spełniać określone kryteria dochodowe lub inne ustalone przez radę gminy.

Stawki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi zostały zatwierdzone Uchwałą Nr XVI/112/2020 Rady Gminy Dzwola z dnia 30 września 2020 roku (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2020 r. poz. 4796) i od dnia 1 stycznia 2021 roku wynosiły dla odpadów zbieranych selektywnie:

- 13,00 zł miesięcznie od jednego mieszkańca, przy liczbie od 1 do 3 osób włącznie zamieszkujących nieruchomość,
- 10,00 zł miesięcznie od 4 i od 5 mieszkańca zamieszkującego nieruchomość,
- 8,00 zł miesięcznie od 6 i każdego następnego mieszkańca zamieszkującego nieruchomość.

Natomiast przy braku segregacji obowiązuje opłata 28,00 zł, za każdego mieszkańca zamieszkującego daną nieruchomość.

Na wniosek Wójta Gminy Dzwola – Rada Gminy Dzwola wprowadziła zwolnienia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi:

- 2,00 zł miesięcznej stawki opłaty, od każdego mieszkańca zamieszkującego nieruchomość, zwolnienie dla właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym zgodnie z Uchwałą Nr XVI/113/2020 Rady Gminy Dzwola z dnia 30 września 2020 roku (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2020 r. poz. 4797),
- 1,00 zł miesięcznej stawki opłaty, od każdego członka rodziny wielodzietnej, zwolnienie dla właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują rodziny wielodzietne w rozumieniu ustawy z dnia 5 grudnia 2014 roku o Karcie Dużej Rodziny zgodnie z Uchwałą Nr XVI/114/2020 Rady Gminy Dzwola z dnia 30 września 2020 roku (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2020 r. poz. 4798).

Gminy mają obowiązek stale nadzorować gospodarowanie odpadami komunalnymi na swoim terenie, a także prowadzić proces edukacyjny dla mieszkańców, np. przez

rozwieszanie ulotek o recyklingu, działalność informacyjną w szkołach (konkursy, tematyczne lekcje itp.).

Wszelkie nieprawidłowości w zakresie gospodarki odpadami (np. brak odpowiednich pojemników, nierealizowanie harmonogramu odbioru, niewłaściwe wykonywanie usług przedsiębiorstw odbierających odpady lub prowadzących PSZOK) należy zgłaszać do Urzędu Gminy Dzwola.

Jednym z głównych celów systemu gospodarki odpadami komunalnymi jest zrealizowanie przez gminy obowiązków wynikających z dyrektyw unijnych, czyli osiągnięcie we wskazanym terminie odpowiednich poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska oraz zwiększenie poziomu recyklingu i odzysku odpadów zebranych selektywnie.

Do realizacji powyższych zadań zobowiązuje gminy art. 3b ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, jak również akty wykonawcze do ustawy w postaci odpowiednich rozporządzeń. Zgodnie z zapisami zawartymi w cytowanej powyżej ustawie gminy są zobowiązane do osiągnięcia za rok 2022 odpowiednich poziomów:

- przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości co najmniej 25% wagowo.

Obowiązkiem gmin jest również ograniczenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania:

- do dnia 16 lipca 2020 roku, nie więcej niż 35% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 roku.

W Gminie Dzwola poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych wyniósł 29,06% przy minimalnym poziomie za 2022 rok, który wynosił 25%. Wymagany poziom został osiągnięty.

W Gminie Dzwola poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w 2022 roku wyniósł: 0,05%, przy dopuszczalnym poziomie do dnia 16 lipca 2020 roku, do nie więcej niż 35% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania. Wymagany poziom został również osiągnięty.

5.4 Bezpieczeństwo publiczne

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym zadaniem własnym gminy jest zaspakajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, w tym również zadania z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej.

Bezpieczeństwo publiczne to ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli oraz majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenności państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego.

Do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego zobowiązane są wszystkie organy władzy i administracji państwowej, szczególnie instytucje wyspecjalizowane w zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego, jak np. Policja, Państwowa Straż Pożarna,

Pogotowie Ratunkowe, które to służby w realizacji swoich zadań wspierane są przez jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych.

Na zabezpieczenia realizacji zadań wynikających z ustawy o samorządzie gminnym, o zarządzaniu kryzysowym, o ochronie przeciwpożarowej, rok rocznie w budżecie Gminy Dzwola zabezpiecza się środki finansowe, w 2022 roku zaplanowano, w grudniu 2021 roku: 395 140,00 zł w tym:

- 324 140,00 zł na Ochotnicze Straże Pożarne, utrzymanie jednostek OSP w celu zapewnienia ich gotowości bojowej, zakupy sprzętu przeciwpożarowego, szkolenia i prowadzenie remontów baz lokalowych. Jednostki OSP wchodzące w skład Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (2 jednostki) dodatkowo są dotowane z budżetu Państwa;
- 61 000,00 zł na zarządzanie kryzysowe;
- 10 000,00 zł na państwowy fundusz celowy, dofinansowanie zadań inwestycyjnych.

W skutek realizowanych zadań, w roku 2022 wydatkowano łącznie: 318 944,71 zł z przeznaczeniem na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową.

Organem właściwym w sprawach zarządzania kryzysowego na terenie naszej gminy jest Wójt Gminy Dzwola.

W oparciu o ustawę o zarządzaniu kryzysowym Wójt powołał Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego w celu zapewnienia wykonywania zadań zarządzania kryzysowego, a w szczególności:

- ocena występujących i potencjalnych zagrożeń mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo publiczne i prognozowanie tych zagrożeń,
- przygotowywanie propozycji działań i przedstawienie Wójtowi wniosków dotyczących wykonania, zmiany lub zaniechania działań ujętych w gminnym planie reagowania kryzysowego,
- przekazywanie do wiadomości publicznej informacji związanych z zagrożeniami,
- opiniowanie gminnego planu reagowania kryzysowego.

W celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym lub ich usunięciu Zespół pracuje w czterech fazach:

- **zapobiegania** – podejmuje działania, które redukują lub eliminują prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia kryzysowego albo w znacznym stopniu ograniczają jego skutki,
- **przygotowania** – podejmuje działania planistyczne dotyczące sposobów reagowania na czas wystąpienia zdarzenia kryzysowego, a także działania mające na celu powiększenie zasobów sił i środków niezbędnych do efektywnego reagowania,
- **reagowania** – podejmuje działania polegające na dostarczeniu pomocy poszkodowanym, zahamowaniu rozwoju występujących zagrożeń oraz ograniczeniu strat i zniszczeń,
- **odbudowy** – podejmuje działania mające na celu przywrócenie zdolności reagowania, odbudowę zapasów służb ratowniczych oraz odtworzenie kluczowej dla funkcjonowania miasta infrastruktury telekomunikacyjnej, energetycznej, paliwowej, transportowej i dostarczania wody.

Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego zbiera się na posiedzeniach, na których analizuje sytuację na terenie gminy, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń: pożarowych, powodziowych, ekologicznych, zbrojnych, związanych z okresem zimowym, itp.

Do zadań Wójta w sprawach zarządzania kryzysowego należy kierowanie działaniami związanymi z monitorowaniem, planowaniem, reagowaniem i usuwaniem skutków zagrożeń na terenie gminy oraz realizacji zadań z zakresu planowania cywilnego. Wójt na terenie gminy jest również organem właściwym do zarządzania, organizowania i prowadzenia szkoleń, ćwiczeń i treningów z zakresu reagowania na potencjalne zagrożenia oraz wykonywania przedsięwzięć wynikających z planu operacyjnego funkcjonowania gminy.

Zgodnie z decyzją Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji do gmin w roku 2022 trafiły tabletki jodku potasu, które w razie wystąpienia zagrożenia radiacyjnego, będą przekazywane mieszkańcom. W porozumieniu z wojewodą, zostały wyznaczane punkty dystrybucji tabletek, które będą uruchomione w przypadku zagrożenia.

W ramach działań z zakresu zarządzania kryzysowego i ochrony ludności, do naszej gminy przekazano tabletki zawierające jodek potasu. Jest to standardowa procedura, przewidziana w przepisach prawa i stosowana na wypadek wystąpienia ewentualnego zagrożenia radiacyjnego.

Na terenie Gminy Dzwola w miesiącu październiku 2022 roku zostały wyznaczone miejsca dystrybucji jodku potasu. Przygotowanie planu dystrybucji tabletek jodku potasu.

Obecnie zagrożenie radiacyjne nie występuje, a sytuacja jest na bieżąco monitorowana przez Państwową Agencję Atomistyki. Służby odpowiedzialne

za bezpieczeństwo państwa są w ciągłej gotowości, a odpowiednia ilość jodku potasu jest zabezpieczona dla każdego, kto będzie tego potrzebował.

Należy podkreślić, że profilaktyczne przyjmowanie jodku potasu na własną rękę jest odradzane przez lekarzy i specjalistów.

Mieszkańcy gminy zostaną niezwłocznie powiadomieni, w przypadku wystąpienia skażenia radiacyjnego poprzez alert RCB. W tym czasie natychmiastowo, uruchamiane są punkty dystrybucyjne wyznaczone w Gminie Dzwola.

W związku z trudną sytuacją z jaką mierzy się Ukraina, w roku 2022 Wójt Gminy Dzwola organizował zbiórki najpotrzebniejszych artykułów, były to:

- artykuły spożywcze, środki higieny, zestawy pierwszej pomocy, koce, śpiwory, latarki, odzież i inne,
- sprzęt od jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Dzwola, agregaty, ubrania, piły, nożyce, węże pożarowe i inne,
- leki i artykuły medyczne, defibratory, apteczki pierwszej pomocy, koce termiczne,
- pojazd specjalistyczny – medyczny (ambulans),
- pojazd specjalistyczny – pożarniczy wraz z wyposażeniem.

Łącznie pięć transportów z pomocą humanitarną dostarczyła Gmina Dzwola do Ukrainy w 2022 roku.

Ochrona zdrowia

Na terenie naszej Gminy Dzwola funkcjonują dwa ośrodki zdrowia:

- Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej w Kocudzy Trzeciej,
- Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej w Krzemieniu Pierwszym,

są to przychodnie podstawowej opieki zdrowotnej.

Opiekę szpitalną zapewnia Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Janowie Lubelskim i świadczy usługi medyczne.

Punkty apteczne znajdują się w dwóch miejscowościach, na terenie Gminy Dzwola:

- Krzemień Pierwszy,
- Kocudza Trzecia.

W ramach zadań realizowanych zgodnie z ustawą o zdrowiu publicznym i Narodowym Programem Zdrowia, Urząd Gminy Dzwola realizuje Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Program ten realizowany jest zgodnie z Ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Programem tym objęte są szkoły, przedszkola oraz stowarzyszenia działające na terenie naszej gminy. Ogólnie korzysta z tego Programu ok. 900 osób, tj. dzieci 0-6 lat, dzieci i młodzież w wieku 7-18 lat, osoby dorosłe - mężczyźni w wieku 19-64, osoby starsze w wieku 65+, członkowie stowarzyszeń, pracownicy oświaty, uczniowie. W ramach Programu realizowane są takie zadania jak: spotkania (np.: lekcja, werbinaria, konferencja, pogadanka), zakupione zostały materiały promocyjno-edukacyjne w formie papierowej (np.: ulotki, broszury, poradniki), organizowane są wydarzenia (np.: pikniki, festyny, konkursy). Całkowity koszt tych zadań w 2022 r. to kwota 59 461,29 zł.

Ochotnicze Straże Pożarne

Do jednych z najważniejszych zadań Gminy Dzwola należy ochrona przeciwpożarowa w szerokim spectrum obowiązywania.

Nad jednostkami OSP z terenu gminy pieczę sprawuje Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Janowie Lubelskim, a jednostki te w zależności od lokalizacji miejsca zdarzenia i jego intensywności wspierają ją w akcjach ratowniczo – gaśniczych.

Bez zmian w stosunku do roku 2021 na terenie Gminy Dzwola aktywnie funkcjonuje, w 2022 roku:

- 12 jednostek, w tym 2: w Dzwoli i Krzemieniu Pierwszym, zaliczone są do KSRG.

Stan wyposażenia jednostek OSP z terenu Gminy Dzwola należących do KSRG jest na wysokim poziomie, natomiast pozostałych jednostek na poziomie dobrym. Sprzęt, umundurowanie i najważniejsze potrzeby do prawidłowego funkcjonowania OSP są systematycznie uzupełniane. Ponadto są monitorowane wszelkie konkursy i aplikowane wnioski o dofinansowanie różnych zakupów ze środków zewnętrznych.

W roku 2022 walne zebrania sprawozdawcze odbyły się we wszystkich jednostkach OSP, na których jednostki podsumowywały swoją roczną działalność. W dniu 22 stycznia 2022 roku, w obradach walnego zebrania sprawozdawczego jednostki OSP Dzwola uczestniczyli jako goście zaproszeni Pan Jan Kanthak – Wiceminister Aktywów Państwowych oraz Pan Bolesław Gzik – Wicewojewoda Lubelski.

Wszystkie jednostki OSP mają w użytkowaniu Remizy Strażackie – 11 budynków, są to w większości nowe, obszerne, posiadające garaże, duże świetlice, zaplecza kuchenne oraz pomieszczenia socjalno-bytowe. Zmodernizowanych jest 8 remiz, m.in. w Konstantowie, Kocudzy Górnej, Krzemieniu Pierwszym, Krzemieniu Drugim, Zdzisławicach, Zofiance Dolnej czy Kocudzy Drugiej.

Zarząd Oddziału Gminnego ZOSP RP w Dzwoli w 2022 roku odbył 6 posiedzeń, na których omawiane były sprawy bieżące OSP, a jedno z posiedzeń zostało zwołane w ramach zarządzania kryzysowego i dotyczyło pomocy OSP przy dystrybucji na terenie gminy Dzwola tabletek jodu oraz zasady ich stosowania z otrzymanych ulotek od Wojewody Lubelskiego. Komisja Rewizyjna Zarządu obradowała jeden raz, opiniując pozytywnie działania Zarządu w roku 2022.

W dniu 28 stycznia 2022 roku w strażnicy OSP w Wierzchowiskach Pierwszych odbył się X Zjazd Zarządu Oddziału Powiatowego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej w Janowie Lubelskim. Podczas obrad X Zjazdu do Zarządu Oddziału Powiatowego w Janowie Lubelskim zostali wybrani następujący druhowie z terenu gminy Dzwola: Wiesław Dyjach na funkcję wiceprezesa, Andrzej Bielak na funkcję sekretarza, Stanisław Dyjach i Sławomir Mróz na członka oraz Krzysztof Dychę na funkcję wiceprezesa Komisji Rewizyjnej.

W 2022 roku, po dwóch latach przerwy spowodowanej panującą na terenie kraju pandemią – wirus SARS-CoV-2, w dniu 17 lipca odbyły się zawody sportowo – pożarnicze jednostek OSP z terenu gminy Dzwola. Zawody miały miejsce w Krzemieniu Drugim na boisku sportowym ISKRY Krzemień.

- I miejsce zajęła OSP Branewka,
- II miejsce OSP Dzwola,
- III miejsce OSP Krzemień Pierwszy.

W zawodach udział brała także Kobieca Drużyna Pożarnicza z Kocudzy Dolnej.

W niedzielę 11 września 2022 r. na boisku sportowym w Osinkach – gmina Potok Wielki zostały rozegrane Powiatowe Zawody Sportowo-Pożarnicze Ochotniczych Straży Pożarnych grup „A” (męskie drużyny pożarnicze) oraz grupy „C” (kobiece drużyny pożarnicze) z terenu powiatu janowskiego. W sportowych zmaganiach udział wzięło 15 drużyn grupy „A” oraz 6 drużyn grupy „C”. Naszą Gminę reprezentowali: OSP Branewka, OSP Dzwola oraz KDP z Kocudzy Dolnej. Spośród tych trzech drużyn najlepsze III miejsce zajęła OSP Branewka.

Wydarzenia związane z inwestycjami w działalność OSP:

- w dniu 1 maja 2022 roku odbył się uroczysty apel, w trakcie którego został przekazany średni samochód ratowniczo-gaśniczy na podwoziu Renault MDB3 z napędem 4×4, silnikiem o mocy 280KM dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Krzemieniu Pierwszym;

- zakup samochodu lekkiego Opel Vivaro z 2011 r. na potrzeby jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Krzemieniu Pierwszym. Koszt pojazdu to kwota: 60 000,00 zł, środki finansowe z budżetu Gminy Dzwola;
- dwie jednostki OSP z terenu naszej gminy, tj. OSP Dzwola i OSP Kocudza Dolna zakupiły sprzęt z programu „Mały Strażak” dofinansowanego przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie w ramach realizacji zadania „Zapobieganie i likwidacja poważnych awarii i ich skutków oraz przeciwdziałanie klęskom żywiołowym”, kwota dofinansowania dla każdej z jednostek wyniosła

20 000,00 zł. OSP Dzwola w ramach tego dofinansowania zakupiła: agregat prądotwórczy oraz 4 szt. hełmów Rosenbauer, natomiast OSP Kocudza Dolna zakupiła 4 komplety ubrań specjalnych, 3 pary butów specjalnych skórzanych, 5 par butów specjalnych gumowych oraz 4 szt. woderów.

W 2022 roku OSP czynnie brała udział w pomocy humanitarnej dla mieszkańców Ukrainy organizując zbiórki sprzętu, a także biorąc udział w dostarczaniu produktów zorganizowanych w wyniku zbiórek bezpośrednio na terytorium Ukrainy.

Dzięki inicjatywie członków OSP Dzwola w roku sprawozdawczym czterokrotnie odbyły się stacjonarnie w budynku remizy OSP szczytne akcje honorowego krwiodawstwa w styczniu, kwietniu, lipcu oraz październiku.

W dniu 11 października 2022 roku odbyły się powiatowe ćwiczenia ratowniczo gaśnicze powiatu janowskiego pod kryptonimem „AURA". Głównym celem ćwiczeń było sprawdzenie proceder alarmowania jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu powiatu oraz poziomu przygotowania sił i środków PSP i OSP do działań gaśniczych na obszarach leśnych z elementami ratownictwa technicznego, wodnego oraz medycznego. Ćwiczenia podzielone zostały na trzy epizody. Pierwszym epizodem był wypadek komunikacyjny z dużą ilości poszkodowanych w którym uczestniczyło trzy samochody osobowe. Następnie siły i środki zostały przekierowane do działań na stawach rybackich w miejscowości Modliborzyce, gdzie prowadzone były działania polegające na poszukiwaniu osoby utoniętej. Ostaniem epizodem był pożar wielkopowierzchniowy lasu w miejscowości Krzemień Drugi, gdzie jednostki doskonaliły przetłaczanie i przepompowywanie wody na duże odległości oraz gaszenie pożaru lasu w natarciu. W ćwiczeniach udział wzięło trzy zastępy gaśnicze z Państwowej Straży Pożarnej oraz 15 zastępów jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Powiatu.

Ważnym wydarzeniem w działalności OSP było wejście w życie z dniem 1 stycznia 2022 roku ustawy o Ochotniczych Strażach Pożarnych – pierwszego w historii aktu prawnego w randze ustawy, regulującego kompleksowo organizację i funkcjonowanie OSP. Ustawa o Ochotniczych Strażach Pożarnych wychodzi naprzeciw oczekiwaniom środowiska strażaków ochotników, takim jak postulat wprowadzenia świadczenia ratowniczego dla ochotników, biorących czynny udział w działaniach ratowniczych. Świadczenie w wysokości 200,00 zł miesięcznie będzie wypłacane z budżetu państwa, po osiągnięciu przez mężczyznę 65. a przez kobietę 60. roku życia. Aby je otrzymać, należy przez co najmniej 25 lat w przypadku mężczyzn i 20 lat w przypadku kobiet brać czynny udział w działaniach ratowniczych lub akcjach ratowniczych. Przy naliczaniu okresu czynnego uczestnictwa, nie będzie wymagane zachowanie ciągłości wysługi lat w OSP. Pozostałe rozwiązania, zawarte w ustawie o OSP to m.in.: wzmocnienie ochrony prawnej druhów-ochotników oraz wprowadzenie legitymacji strażaka ochotnika, która pozwoli na korzystanie ze zniżek. Ponadto szczególnie zasłużeni i wyróżniający się druhowie OSP będą mogli zostać wyróżnieni odznaczeniem – Krzyżem św. Floriana. Będzie je nadawał Prezydent RP. Specjalne wyróżnienie nadawane przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w postaci Odznaki Świętego Floriana „Za Zasługi dla Społeczności Lokalnej" otrzymają strażacy OSP, w tym członkowie młodzieżowej drużyny pożarniczej, którzy wzorowo wykonują swoje obowiązki.

Ustawa o ochotniczych strażach pożarnych reguluje również kwestie odszkodowań dla strażaków ratowników OSP i ich rodzin, w sytuacji uszczerbku na zdrowiu/śmierci strażaka ratownika OSP lub poniesienia szkody w mieniu w związku z udziałem w działaniach ratowniczych. Stosowne świadczenia będzie mógł również otrzymać strażak ratownik OSP, gdy dozna uszczerbku na zdrowiu lub poniesie szkodę w mieniu w drodze do siedziby OSP, po zaalarmowaniu przez stanowisko kierowania PSP. Strażak ratownik OSP, który będąc dysponowany przez Państwową Straż Pożarną do działań ratowniczych lub akcji ratowniczych dozna uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadku, za czas niezdolności do pracy, za który nie zachował prawa do wynagrodzenia, nie otrzymał zasiłku chorobowego albo świadczenia rehabilitacyjnego na podstawie odrębnych przepisów, będzie mógł wnioskować o rekompensatę pieniężną. Ustawa wprowadza też możliwości pełnienia funkcji kierowcy przez strażaków ratowników OSP po przekroczeniu przez nich 65. roku życia. Warunkiem jest posiadanie aktualnych badań lekarskich, dopuszczających do prowadzenia pojazdów uprzywilejowanych.

Mając na uwadze zapisy tej ustawy, Wójt Gminy Dzwola Wiesław Dyjach, w roku 2022 podpisał 114 druhom, 342 oświadczenia świadków, potwierdzające fakt, iż każdy z tych druhów czynnie uczestniczył w działaniach ratowniczych lub akcjach ratowniczych w Ochotniczej Straży Pożarnej z terenu gminy Dzwola.

W dniu 4 marca 2022 roku podczas spotkania zorganizowanego w Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Janowie Lubelskim zostały uroczyście wręczone pierwsze 21 decyzji w sprawie przyznania „dodatku ratowniczego” dla druhów z Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Powiatu janowskiego.

Jak co roku, tak i w 2022 roku w dniu 30 grudnia dokonane zostało komisyjne tankowanie pojazdów strażackich jednostek OSP z terenu gminy Dzwola w celu prawidłowego rozliczenia zużycia paliwa przez jednostki w całym roku.

Samorząd gminny jest najważniejszym źródłem finansowania działalności OSP, co wynika zarówno z ustawy o ochotniczych strażach pożarnych, jak i ustawy o samorządzie gminnym. Gmina zapewnia dla OSP, w ten sposób przede wszystkim:

- obiekty, tereny, pojazdy i sprzęt specjalistyczny, środki ochrony indywidualnej, umundurowanie i środki łączności oraz ich utrzymanie,
- ubezpieczenie strażaków ratowników OSP i kandydatów na strażaków ratowników OSP oraz członków młodzieżowych drużyn pożarniczych,
- badania lekarskie strażaków ratowników OSP przeprowadzane w celu stwierdzenia braku przeciwwskazań do udziału w działaniach ratowniczych.

Gmina zobligowana jest do finansowania bezpośrednio ze swojego budżetu tzw. ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników biorących udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych czy szkoleniach. Zgodnie z obowiązującą od 1 stycznia 2022 roku ustawą o ochotniczych strażach pożarnych, w której w art. 15 ust. 1 i 2 jest zapis, iż:

- Strażak ratownik OSP, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu, otrzymuje, niezależnie od otrzymywanego wynagrodzenia, ekwiwalent pieniężny;

- wysokość ekwiwalentu pieniężnego ustala, nie rzadziej niż raz na 2 lata, właściwa rada gminy w drodze uchwały, (…) naliczanego za każdą rozpoczętą godzinę od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej.

Rada Gminy Dzwola w dniu 15 lutego 2022 roku podjęła uchwałę nr XXVII/195/2022, ustalając wysokość ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników OSP Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Dzwola, za każdą rozpoczętą godzinę uczestnictwa w:

- działaniu ratowniczym lub akcji ratowniczej w wysokości 15,00 zł,
- szkoleniu lub ćwiczeniu w wysokości 7,50 zł.

Zarówno Wójt jak i Rada Gminy Dzwola rozumieją i doceniają zaangażowanie strażaków w ratowanie zagrożonego życia ludzkiego i mienia, często z narażeniem swojego bezpieczeństwa.

Dystrybucja i sprzedaży węgla

Gmina Dzwola w dniu 4 listopada 2022 roku przystąpiła do rządowego programu dystrybucji i sprzedaży węgla po preferencyjnych cenach na rzecz gospodarstw domowych zlokalizowanych na terenie gminy Dzwola zgodnie z zapisami art. 34 ust 1 ustawy z dnia 27 października 2022 roku o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych.

Węgiel, który Gmina dostarcza dla swoich Mieszkańców pochodzi z KWK Lubelski Węgiel „Bogdanka" S.A., zlokalizowanej w Bogdance, 21-013 Puchaczów. Limit jaki został przydzielony przez podmiot wprowadzający węgiel Gminie Dzwola wynosi 235 tony węgla kamiennego (asortyment: orzech i groszek). Na dzień 31 grudnia 2022 roku dzięki naszym sprawnym działaniom udało się dostarczyć do 272 gospodarstw domowych 363,600 ton węgla kamiennego.

W 2022 roku do Urzędu Gminy Dzwola wpłynęło 318 wniosków o preferencyjny zakup węgla, co razem daje zapotrzebowanie na węgiel w roku 2022 w ilości ponad 399 ton. Mając na uwadze dobro Mieszkańców, Wójt Gminy Dzwola Wiesław Dyjach w dniu 6 grudnia 2022 roku wystąpił z wnioskiem do podmiotu wprowadzającego węgiel o zwiększenie limitu zakupu węgla tak, aby można go było dostarczyć do wszystkich zainteresowanych zakupem.

Sprzedaż i dystrybucja odbywa się na podstawie składanych wniosków, które zostały pozytywnie zweryfikowane (tzn. kupić węgiel po preferencyjnej cenie może osoba fizyczna z gospodarstwa domowego, która jest uprawniona do dodatku węglowego). Po pozytywnej weryfikacji wniosku należało dokonać wpłaty, następnie wnioskodawca otrzymywał informację o terminie dostarczenia węgla. Nadmienić tutaj należy, że termin zależny był od dostępności węgla dla Gminy w siedzibie podmiotu wprowadzającego węgiel.

Cena węgla (węgiel orzech, węgiel groszek) wynosi 1900 zł brutto za 1 tonę. Dodatkowo z myślą o wygodzie dla Mieszkańców zapewniono bezpłatny dowóz na terenie Gminy Dzwola, bez względu na miejscowość oraz zamówiony tonaż.

5.5 Infrastruktura drogowa

Gmina Dzwola na swoim terenie posiada drogi z trzech kategorii, a mianowicie drogę krajową nr 74 administrowaną przez Generalną Dyrekcję Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Lublinie, drogi powiatowe – administrowane przez Zarząd Dróg Powiatowych w Janowie Lubelskim oraz drogi gminne, których zarządcą jest Wójt Gminy Dzwola.

Droga krajowa

Odcinek drogi krajowej nr 74 (Janów Lubelski – Frampol) na terenie gminy ma długość 13 km. Na terenie gminy zlokalizowany jest również początkowy odcinek obwodnicy miejscowości Frampol. W roku sprawozdawczym Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Lublinie kontynuowała rozpoczęte w 2020 roku prace związane z opracowaniem dokumentacji projektowej dla inwestycji pn. „Rozbudowa drogi krajowej nr 74 na odcinku Janów Lubelski – Frampol od km 213 + 106 do km 224 + 948". W ramach prac zakończono proces prac projektowych został ogłoszony w dniu 30 września 2022 roku przetarg na jej wykonanie, który rozstrzygnięto finalnie w roku 2023.

Drogi powiatowe

W gminie Dzwola jest 12 odcinków dróg powiatowych o łącznej długości 69,749 km, z czego utwardzonych 49,729 km i gruntowych 20,020 km. Odcinek drogi powiatowej nr 2811L Dzwola – Goraj został w 2022 roku wykonany na odcinku znajdującym się na terenie gmin: Dzwola i Chrzanów, o łącznej długości 6 646 mb.

Drogi gminne

Drogi gminne łączą miejscowości na terenie gminy oraz gmin przyległych. Długość dróg gminnych utwardzonych i nieutwardzonych wynosi:108,261 km. 46% dróg gminnych posiada nawierzchnię bitumiczną lub betonową. Pozostałe drogi, to dojazdowe do pól, tzw. „drogi transportu rolniczego" utwardzone tłuczniem, żwirem lub gruntowe.

Zgody, opinie i uzgodnienia w odniesieniu do dróg gminnych

W roku 2022 na podstawie ustawy o drogach publicznych wydano następujące decyzje administracyjne oraz opinie i uzgodnienia w odniesieniu do dróg gminnych:

- wydano zgody na umieszczenie w pasach dróg gminnych urządzeń infrastruktury technicznej niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego w ilości 6 sztuk,
- wydano zezwolenia na zajęcie pasa drogowego dróg gminnych w celu umieszczania w pasie drogowym urządzeń infrastruktury technicznej niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego w ilości 1 sztuki,
- wydano zgody na budowę zjazdów z dróg gminnych w ilości 4 sztuk,
- wydano zgody na utwardzenie istniejącego zjazdu na drogę gminną oraz określenia warunków na przyłączenie się do drogi gminnej w ilości 1 sztuki,
- wydano opinię pozytywną w sprawie dojazdu do posesji,

- wydano zgodę w postaci 2 sztuk umów cywilno-prawnych dotyczących umieszczenia światłowodu w pasie drogowym.

Oznakowanie, przystanki komunikacyjne, obiekty mostowe

Gmina Dzwola w miarę posiadanych środków finansowych opracowuje oraz aktualizuje projekty stałej organizacji ruchu oraz uzupełnia oznakowanie dróg na podstawie przeprowadzonej kontroli przez Starostę Janowskiego w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, w związku z poprawą bezpieczeństwa użytkowników.

Gmina jest też właścicielem 7 przystanków komunikacyjnych określonych na podstawie Uchwały Nr IV/31/2019 Rady Gminy Dzwola z dnia 26 lutego 2019 roku. Przystanki komunikacyjne, zarówno te będące własnością Gminy Dzwola, jak również zlokalizowane przy drogach powiatowych są raz w tygodniu sprzątane przez firmę zewnętrzną. Dodatkowo na wszystkich przystankach zamontowane są kosze na śmieci.

W zarządzie Gminy Dzwola jest obecnie 6 obiektów mostowych z czego jeden jest przewidziany do przebudowy – znajdujący się w ciągu drogi gminnej Krzemień Drugi – Zofianka Dolna.

Utrzymanie dróg

Drogi gminne są na bieżąco utrzymywane przez Gminę Dzwola poprzez wycinkę drzew i zakrzaczeń, koszenie rowów i poboczy oraz odśnieżanie dróg. W okresie wiosennym wykonywane są remonty cząstkowe dróg gminnych. Należy tutaj dodać, iż infrastruktura drogowa na terenie gminy Dzwola jest systematycznie ulepszana, dlatego też liczba remontów cząstkowych spadła do minimum. Większość prac zlecana jest firmom zewnętrznym.

6. Oświata i edukacja

Jednostki samorządu terytorialnego odgrywają bardzo ważną rolę w kształtowaniu systemu oświaty. Większość zadań edukacyjnych realizowanych jest bowiem na poziomie lokalnym.

Gminy realizują ważne zadania oświatowe, dlatego tak istotne jest kreowanie przestrzeni, pozwalającej prowadzić właściwe zarzadzanie i realizowanie wyznaczonych zadań. Organizacja oświaty wiąże się z wieloma wyzwaniami, obejmującymi m.in. konieczność tworzenia i realizowania długofalowych strategii, przygotowywanie dobrych programów dopasowanych do współczesnego świata i odpowiadających aktualnym potrzebom uczniów.

Polski system oświaty opiera się na zasadzie silnej samodzielności i podmiotowości każdej szkoły. Rola samorządu pozostaje istotna, polega przede wszystkim na stwarzaniu warunków techniczno-organizacyjnych do dobrego funkcjonowania wspólnoty szkolnej.

Zgodnie z Prawem oświatowym, organ prowadzący szkołę (samorząd), a w zakresie działalności dydaktyczno-wychowawczej i opiekuńczej również organ sprawujący nadzór pedagogiczny (kuratorium) mogą ingerować w działalność szkoły w zakresie i na zasadach określonych w ustawie.

W katalogu konkretnych kompetencji samorządu jako organu prowadzącego szkoły znajdziemy przede wszystkim następujące narzędzia:

- ustalanie sieci szkół, czyli ich tworzenie, łączenie i likwidacje,
- zapewnienie odpowiedniego finansowania, infrastruktury oraz obsługi administracyjnej na potrzeby placówek oświatowych,
- zatwierdzanie arkusza organizacyjnego szkoły, czyli dokumentu, który określa liczbę etatów, liczbę godzin zajęć, liczbę uczniów oraz liczebność klas i rozkład tygodniowy zajęć,
- powoływanie dyrektora szkoły po przeprowadzeniu konkursu,
- wspieranie aktywności szkół wykraczającej poza podstawę programową, poprzez zapewnianie finansowania i wyrażanie zgody na realizację zajęć dodatkowych,
- wspieranie współpracy z organizacjami pozarządowymi poprzez organizowanie otwartych konkursów ofert na projekty edukacyjne czy określanie, w jaki sposób organizacje mogą korzystać ze szkolnej bazy lokalowej.

Dzięki partnerskiej współpracy między władzami samorządowymi a wspólnotami szkolnymi można razem realizować lokalną politykę oświatową, poprzez wspieranie i promowanie inicjatyw przy poszanowaniu samodzielności wspólnoty szkolnej.

Gmina Dzwola realizuje zadania oświatowe wynikające z ustawy Prawo oświatowe i rozporządzeń wykonawczych, zabezpieczając działalność przedszkoli i szkół podstawowych. Gmina zapewnia także dostępność do edukacji dla uczniów niepełnosprawnych, finansując im zajęcia oraz dowóz do szkół specjalnych poza teren gminy. Baza lokalowa, jaką dysponują placówki oświatowe, obejmuje łącznie 4 obiekty szkolne, w których obok szkół podstawowych funkcjonują 3 publiczne przedszkola wchodzące w skład zespołów szkół i jeden oddział przedszkolny przy szkole podstawowej. W szkołach znajdują się dobrze wyposażone gabinety do prowadzenia zajęć specjalistycznych z logopedą i pedagogiem szkolnym, a od września 2022 roku również psychologiem szkolnym. Uczniowie mogą także korzystać ze świetlicy szkolnej

oraz stołówki, gdzie są przygotowywane ciepłe posiłki w kuchniach wyposażonych w nowoczesny, wysokiej jakości sprzęt kuchenny.

Placówki oświatowe są systematycznie i w miarę potrzeb modernizowane, a szkoły w Dzwoli i Kocudzy doczekały się kompleksowej termomodernizacji. W 2022 roku zostały pozyskane fundusze zewnętrzne ponad 3 mln zł, z przeznaczeniem na termomodernizację szkoły w Krzemieniu. Inwestycja zostanie zrealizowana w latach 2022-2024.

Budynki szkół są przestronne, widne, a sale lekcyjne wyposażone w nowoczesne pomoce dydaktyczne do nauczania m.in. w monitory, tablice interaktywne, tablety, okulary Class VR, drukarki 3D. Szkoły mają nowoczesne pracownie komputerowe.

Zadania oświatowe w Gminie Dzwola, realizowane są w czterech placówkach oświatowych:

- Publiczna Szkoła Podstawowa w Branwi wraz z oddziałem przedszkolnym,
- Zespół Szkół w Dzwoli, składający się z Publicznej Szkoły Podstawowej im. „Bohaterów Września 1939” i Publicznego Przedszkola,
- Zespół Szkół w Kocudzy, składający się z Publicznej Szkoły Podstawowej im. „Jana Pawła II” i Publicznego Przedszkola,
- Zespół Szkół w Krzemieniu, składający się z Publicznej Szkoły Podstawowej im. „ks. Jana Twardowskiego” i Publicznego Przedszkola.

Zespoły szkół posiadają duże sale gimnastyczne z liniaturą boiska do piłki ręcznej, nożnej, siatkówki i koszykówki. Sale wyposażone są w niezbędne zaplecza techniczne i sprzęt sportowy. Wszystkie szkoły posiadają place zabaw dla dzieci z bezpiecznymi urządzeniami i boiska sportowe do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego.

6.1 Publiczne szkoły podstawowe

Gmina Dzwola jest organem prowadzącym cztery szkoły podstawowe. Nowy system szkolny wprowadził od 1 września 2017 r. ośmioklasowe szkoły podstawowe, w których odbywa się nauka bezpłatna i obowiązkowa do 18. roku życia.

Kształcenie w szkole podstawowej obejmuje 2 etapy edukacyjne:

- I etap obejmuje klasy I-III jako edukacja wczesnoszkolna,
- II etap obejmuje klasy IV-VIII szkoły podstawowej.

Liczba uczniów uczęszczających do szkół podstawowych na terenie Gminy Dzwola w roku szkolnym 2021/2022 wynosiła: 448, natomiast w roku szkolnym 2022/2023 wynosi: 419, o 29 uczniów mniej w stosunku do poprzedniego roku szkolnego.

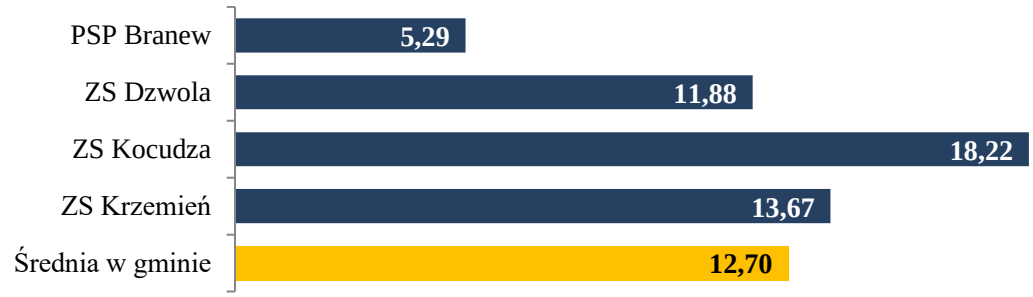
Tabela: Liczba uczniów w szkołach podstawowych z podziałem na klasy (styczeń 2022 r.)

Rok szkolny 2021/2022	Klasy								Razem:
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
PSB Branew	0	2	6	6	7	4	8	13	46
PSP Dzwola	14	6	13	7	11	15	16	17	99
PSP Kocudza	17	13	25	23	15	15	37	32	177
PSP Krzemień	17	13	17	10	16	12	13	28	126
Razem:	48	34	61	46	49	46	74	90	448

Tabela: Liczba uczniów w szkołach podstawowych z podziałem na klasy (wrzesień 2022 r.)

Rok szkolny 2022/2023	Klasy								Razem:
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
PSB Branew	4	0	2	6	6	7	4	8	37
PSP Dzwola	13	14	6	13	7	11	15	16	95
PSP Kocudza	20	17	13	25	23	15	15	37	164
PSP Krzemień	20	17	13	17	10	16	12	13	123
Razem:	63	48	34	61	46	49	46	74	419

Z danych przedstawionych w powyższych tabelach wynika, iż w 2022 roku wszystkie szkoły podstawowe posiadały strukturę klas I-VIII. W Publicznej Szkole Podstawowej w Branwi nie została utworzona klasa II, ze względu na brak uczniów.

Wykres: *Średnia liczba uczniów w klasie*

Średnia liczba uczniów w klasie w roku szkolnym 2022/2023 wyniosła 12,70 ucznia na 1 oddział. Najliczniejsze klasy są w Szkole Podstawowej w Kocudzy.

W 2022 roku, w szkołach na terenie Gminy Dzwola zatrudnionych było ogółem: 133 pracowników, w tym: 95 nauczycieli (łącznie z zastępstwami), 37 pracowników obsługi (sekretarki, pomoce nauczycieli, sprzątaczki, woźni, konserwatorzy, pracownicy stołówek i 1 pracownik palacz c.o. na umowę zlecenie). Na emeryturę, świadczenie emerytalne oraz z innych przyczyn (śmierć pracownika) w roku 2022 odeszło z pracy w placówkach oświatowych na terenie Gminy Dzwola 3 nauczycieli oraz 1 pracownik obsługi.

W poszczególnych szkołach podstawowych liczba zatrudnionych nauczycieli i innych pracowników szkoły, zależy od liczby uczniów i oddziałów w danej placówce. Niezależnie od liczby uczniów zadania określone przepisami prawa muszą być wykonywane w każdej szkole.

Tabela: Liczba oddziałów, uczniów i zatrudnienie wg stanu na wrzesień 2022 roku

Jednostka oświatowa	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Etaty nauczycieli	Etaty administracji i obsługi
Publiczna Szkoła Podstawowa w Branwi	7	37	9,76	2
Publiczna Szkoła Podstawowa w Dzwoli	8	95	14,06	11
Publiczna Szkoła Podstawowa w Kocudzy	9	164	21,34	11
Publiczna Szkoła Podstawowa w Krzemieniu	9	123	20,94	12
Razem:	**33**	**419**	**66,10**	**36**

Malejąca liczba uczniów w szkołach ma odzwierciedlenie w otrzymywanej subwencji oświatowej, która z roku na rok, tylko, nieznacznie wzrasta. W 2022 roku subwencji oświatowej dla naszej gminy otrzymaliśmy o ok. 2,92% więcej, w stosunku do poprzedniego roku, niemniej wzrost płac zarówno nauczycieli jak i pracowników obsługi ustalony zgodnie z rozporządzeniami był niewspółmierny do otrzymanych środków. Mimo obowiązkowych zadań, które należy realizować, gmina jako organ prowadzący szkoły podstawowe i przedszkola musi dołożyć więcej środków własnych, aby placówki oświatowe mogły normalnie funkcjonować. Gmina otrzymuje subwencję oświatową na liczbę uczniów oraz na etaty nauczycieli, wg stopni awansu zawodowego, zatrudnionych w szkołach podstawowych i częściowo dla nauczycieli uczących w oddziałach przedszkolnych tzw. „sześciolatki”.

Zadania oświatowe realizowane są przy pomocy środków otrzymywanych z budżetu państwa, subwencji oświatowej i z budżetu gminy oraz z innych instytucji na realizację zadań zleconych. Obsługę finansowo – księgową jednostek oświatowych prowadzi Referat Oświaty i Wychowania Urzędu Gminy Dzwola, w ramach wspólnej obsługi jednostek organizacyjnych zaliczanych do sektora finansów publicznych, zgodnie z uchwałą Rady Gminy Dzwola.

Kadra nauczycielska w Gminie Dzwola dba o swój rozwój zawodowy i dzięki zaangażowaniu w swoją pracę zdobywa wyższe stopnie awansu zawodowego.

Tabela: Zatrudnienie nauczycieli w przeliczeniu na etaty, z podziałem na poszczególne stopnie awansu zawodowego w 2022 roku

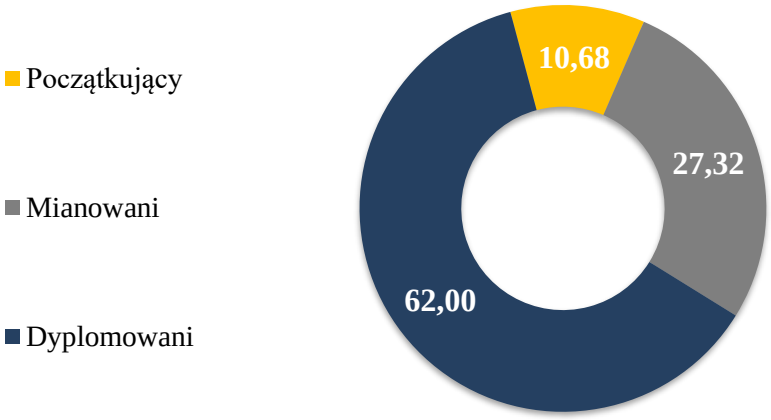
Nauczyciele - etaty wg stanu na:	Stażysta	Kontraktowy	Mianowany	Dyplomowany	Ogółem
styczeń 2022 r.	3,25	4,05	20,68	41,55	**69,53**

Od 1 września 2022 r. weszła w życie ustawa o zmianie ustawy Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw, która wprowadziła zmianę w systemie awansu zawodowego. Został zlikwidowany stopień nauczyciela stażysty i kontraktowego, który jest zastąpiony stopniem nauczyciela początkującego. W systemie awansu zawodowego pozostają niezmiennie nauczyciele mianowani i dyplomowani. Od nowego roku szkolnego 2022/2023 w szkołach zostali zatrudnieni nauczyciele specjaliści tj. pedagodzy specjalni, psychologowie, logopedzi, terapeuci pedagogiczni.

Tabela: Liczba etatów wszystkich nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach wychowania przedszkolnego, w podziale na stopnie awansu zawodowego, stan na wrzesień 2022 roku

Nauczyciele ogółem	Etaty	Początkujący	Mianowani	Dyplomowani
Szkoły podstawowe	66,42	5,84	17,06	43,52
Wychowanie przedszkolne	7,00	2,00	3,00	2,00
Razem:	**73,42**	**7,84**	**20,06**	**45,52**

Z danych przedstawionych w powyższej tabeli wynika, iż wg stanu na dzień 30 września 2022 roku, pracownicy zajmujący najwyższy stopień awansu zawodowego, czyli nauczyciele dyplomowani stanowią 62,00% kadry nauczycielskiej zatrudnionej w naszych szkołach, 27,32% to nauczyciele mianowani, 10,68% nauczyciele początkujący, w stosunku do ogólnej liczby etatów nauczycielskich tj. 73,42 etatu nauczycieli czynnie pracujących, tj. bez nauczycieli przebywających na zasiłkach chorobowych, macierzyńskich i urlopach bezpłatnych.

Wykres: *Procentowa liczba nauczycieli posiadających poszczególny stopień awansu zawodowego (wrzesień 2022 rok)*

Gmina ma obowiązek zapewnić nauczycielom średnie wynagrodzenia na poszczególnych stopniach awansu zawodowego, obowiązujące w danym roku budżetowym, w oparciu o kwoty bazowe wynikające z ustawy budżetowej na dany rok. Po dokonaniu analizy wynagrodzeń nauczycieli za 2022 r. zostało sporządzone sprawozdanie, które przedstawia się następująco:

Tabela: Średnie wynagrodzenia nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego za 2022 rok w złotych, wypłacone do 31 stycznia 2023 r.

Stopień awansu zawodowego nauczyciel:	Stażysta / Kontraktowy	Początkujący	Mianowany	Dyplomowany
Średniomiesięczna liczba etatów I-VIII	1.56 / 6,5	-	20,82	45,41
Średniomiesięczna liczba etatów IX-XII	-	6,45	19,22	46,63
Średnioroczne liczba etatów		7,51	20,29	45,82
Średnie wynagrodzenie roczne należne		367 577,26	1 275 980,31	3 684 115,68
Wydatki poniesione przez gminę		366 336,81	1 367 715,76	3 530 681,25
Średnioroczne wynagrodzenie w gminie na 1 etat		48 779,87	67 408,37	77 072,28
Kwota różnicy na 1 etat		-165,17	+4 521,21	-3 348,63
Kwota różnicy wypłacona (-), nadpłata (+)		**- 1 240,45**	**+91 735,45**	**-153 434,43**

Analiza wynagrodzeń nauczycieli została dokonana w oparciu o art. 30a Karty Nauczyciela, z uwzględnieniem liczby miesięcy i kwot bazowych, które wyniosły w 2022 roku:

- od stycznia do kwietnia: 3 537,40 zł,
- od maja do sierpnia: 3 693,46 zł,
- od września do grudnia: 4 432,15 zł.

Jednorazowy dodatek uzupełniający za 2022 rok otrzymali nauczyciele początkujący (w tym stażyści, kontraktowi) i dyplomowani, proporcjonalnie do struktury zatrudnienia i wynagrodzenia zasadniczego. Natomiast nauczyciele mianowani osiągnęli średnie wynagrodzenia i nie otrzymali dopłat do wynagrodzeń.

Karta Nauczyciela jest aktem określającym zasady wynagradzania nauczycieli. Punkt wyjścia stanowi ustalana corocznie w ustawie budżetowej tzw. kwota bazowa, w 2022 roku wyniosła: 3 537,80 zł. Średnie wynagrodzenie nauczycieli stanowi dla:

- początkującego 120% kwoty bazowej,
- mianowanego 144% kwoty bazowej,
- dyplomowanego 184% kwoty bazowej.

Samorządy prowadzące szkoły odpowiadają za zapewnienie, aby średnie wynagrodzenie nauczycieli na różnych poziomach awansu zawodowego odpowiadało ustawowo ustalonemu procentowi kwoty bazowej.

Posłużenie się kategorią średniego wynagrodzenia polega na tym, że dana kwota nie musi być zapewniona każdemu nauczycielowi w szkołach prowadzonych przez daną gminę. Oznacza to, że uśrednione wynagrodzenia wszystkich nauczycieli z danego poziomu awansu muszą osiągnąć średnią.

6.2 Wychowanie przedszkolne

W Gminie Dzwola funkcjonują trzy publiczne przedszkola, wchodzące w skład zespołów szkół oraz jeden oddział przedszkolny przy Publicznej Szkole Podstawowej w Branwi.

Do oddziałów przedszkolnych uczęszczają uczniowie: „sześciolatki", a do przedszkoli uczęszczają dzieci: 2,5, 3, 4, i 5-latki (grupy młodsze).

Publiczne przedszkola i oddział przedszkolny przy szkole podstawowej, prowadzone przez Gminę Dzwola zapewniają bezpłatne nauczanie, wychowanie i opiekę w wymiarze 5 godzin dziennie. Za korzystanie z wychowania przedszkolnego w czasie przekraczającym wymiar 5 godzin dziennie, Rada Gminy Dzwola Uchwałą Nr XI/72/2019 ustaliła opłatę w wysokości 1,00 zł, za każdą rozpoczętą godzinę faktycznego pobytu dziecka w przedszkolu (od 1 stycznia 2023 r. opłata wynosi: 1,14 zł, wskaźnik waloryzacji). Publiczne Przedszkole w Dzwoli zapewnia edukację przedszkolną i opiekę od godziny 7^{00} do 15^{30}, natomiast pozostałe przedszkola 7 godzin dziennie. Pomimo dobrze zorganizowanej sieci wychowania przedszkolnego w naszej Gminie, Gmina Dzwola ponosi dodatkowe koszty związane z opłatami za wychowanie przedszkolne innym, sąsiedzkim gminom, do których uczęszczają dzieci z naszej Gminy. W 2022 roku Gmina Dzwola poniosła koszty: 51 689,89 zł, opłata za dzieci uczęszczające do przedszkoli w Janowie Lubelskim, Frampolu i Biłgoraju.

Corocznie jest prowadzona rekrutacja do publicznych przedszkoli oraz oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę Dzwola. Zgodnie z Prawem oświatowym harmonogram postępowania rekrutacyjnego i postępowania uzupełniającego jest podawany do publicznej wiadomości.

Zarządzeniem Nr 10/2022 Wójta Gminy Dzwola z dnia 31 stycznia 2022 roku w sprawie ustalenia terminów przeprowadzania postępowania rekrutacyjnego i postępowania uzupełniającego do publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz do klas pierwszych w szkołach podstawowych, na rok szkolny 2022/2023, zostały określone terminy, wykonywania określonych czynności oraz składania dokumentów.

Według danych ze stycznia w 2022 roku wychowaniem przedszkolnym objętych było 176 przedszkolaków, z tego 61 sześciolatków. Od września 2022 roku do przedszkoli uczęszcza 152 dzieci, z tego 47 sześciolatków.

Tabela: Organizacja przedszkoli – dane wg stanu na wrzesień 2022 roku

Jednostka oświatowa	Liczba dzieci	Liczba oddziałów	Liczba etatów pedagogicznych	Liczba etatów pomoc nauczyciela
Publiczne Przedszkole w Dzwoli	**49**	2	2	2
Publiczne Przedszkole w Kocudzy	**44**	2	2	2
Publiczne Przedszkole w Krzemieniu	**50**	2	2	2
Oddział przedszkolny w PSP Branew	**9**	1	1	0
Razem:	**152**	**7**	**7**	**6**

Na dzieci sześcioletnie przyznawana jest subwencja oświatowa, natomiast na dzieci 5-letnie i młodsze gmina otrzymuje dotację z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych w zakresie wychowania przedszkolnego. W 2022 roku do budżetu gminy wpłynęła dotacja celowa w kwocie: 173 190,00 zł, naliczona na 115 dzieci (1 506,00 zł na każde dziecko). Po zakończonym roku kalendarzowym jednostka samorządu rozlicza się z wykorzystania dotacji, sporządzając roczne sprawozdanie z wykorzystania dotacji przedszkolnej.

Idąc naprzeciw potrzebom i oczekiwaniom rodziców młodszych dzieci, dla zapewnia opieki w okresie wakacji 2022 roku, zorganizowany został dyżur wakacyjny w placówkach przedszkolnych dla dzieci uczęszczających do Publicznych Przedszkoli, prowadzonych przez Gminę Dzwola.

Dyżur wakacyjny w Gminie Dzwola, zgodnie z Zarządzeniem Nr 68/2022 Wójta Gminy Dzwola z dnia 10 czerwca 2022 roku pełniły w 2022 roku, następujące przedszkola, wg harmonogramu:

- Publiczne Przedszkole w Kocudzy od 27 czerwca do 15 lipca,
- Publiczne Przedszkole w Dzwoli od 18 lipca do 5 sierpnia,
- Publiczne Przedszkole w Krzemieniu od 8 sierpnia do 31 sierpnia.

Do każdego z przedszkoli można było zapisać dziecko z dowolnej placówki wychowania przedszkolnego z naszej gminy. Przedszkola pracowały w godzinach: 7.30-15.00. Najmniej dzieci uczęszczało do Publicznego Przedszkola w Kocudzy, gdyż zapisało się tylko: 7 osób. W pozostałych okresach zdecydowanie większe było zainteresowanie, gdyż do Publicznego Przedszkola w Dzwoli uczęszczało: 17 dzieci, a do Publicznego Przedszkola w Krzemieniu: 16 przedszkolaków.

6.3 Dowóz uczniów do szkół

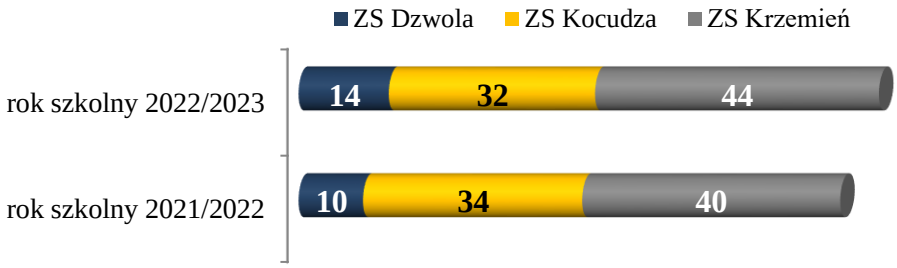
Zadaniem własnym, które realizuje gmina, jest również dowóz uczniów do szkół. Sieć szkół w Gminie Dzwola została tak ustalona, by wszyscy uczniowie mogli bez przeszkód spełniać obowiązek szkolny i obowiązek nauki. Jeśli droga dziecka z domu do szkoły przekracza ustawowe odległości tj. 3 km dla uczniów klas „0" i klas I-IV oraz 4 km klas V-VIII Gmina organizuje i zapewnia uprawnionym uczniom bezpłatny transport i opiekę w czasie przewozu. Ustalenie planu sieci publicznych szkół następuje po uzyskaniu pozytywnej opinii Lubelskiego Kuratora Oświaty.

Zgodnie z art. 39 ust. 8 ustawy Prawo oświatowe plan sieci oraz granice obwodów publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Dzwola zostało określone Uchwałą Rady Gminy Dzwola Nr IV/33/2019 z dnia 20 lutego 2019 roku i obejmuje następujące miejscowości:

- Publiczna Szkoła Podstawowa w Branwi: Branew Szlachecka, Branew Ordynacka, Branewka, Branewka-Kolonia,
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Dzwoli: Dzwola, Konstantów, Kocudza Górna,
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Kocudzy: Kocudza Pierwsza, Kocudza Druga, Kocudza Trzecia, Zdzisławice, Kapronie, Władysławów,
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Krzemieniu: Krzemień Pierwszy, Krzemień Drugi, Flisy, Zofianka Dolna.

Z bezpłatnego dowozu od stycznia do czerwca 2022 roku skorzystało 84 uczniów, a od września do grudnia 2022 roku: 90 uczniów, co stanowi prawie 19% uprawnionych uczniów.

Koszt dowozu uczniów do oddziałów przedszkolnych i szkół podstawowych w 2022 roku wyniósł: 105 841,68 zł i w stosunku do 2021 roku wzrósł o 65%.

Wykres: *Dzieci i uczniowie korzystający z transportu finansowanego przez Gminę Dzwola*

Gmina, ma także obowiązek zapewnić uczniom niepełnosprawnym bezpłatny transport i opiekę w czasie przewozu do najbliższego przedszkola, szkoły podstawowej, ponadpodstawowej lub ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego. Realizacja tego zadania odbywa się na podstawie zawartych umów (10 umów) pomiędzy wójtem, a rodzicami, jeżeli dowożenie i opiekę zapewniają rodzice, lub z ośrodkiem, jako zwrot kosztów za dowóz tych uczniów, na zasadach określonych w umowie.

W 2022 roku na ten cel gmina wydatkowała kwotę: 76 551,15 zł, tutaj również nastąpił wzrost kosztów, w porównaniu do 2021 roku jest to: 77%. Ponadto Gmina poniosła wydatek w kwocie: 6 000,00 zł na dowóz uczniów niepełnosprawnych, zadanie realizuje Organizacja Pożytku Publicznego „Krok za krokiem".

6.4 Egzamin ósmoklasisty

Efektem końcowym kształcenia w szkole podstawowej jest egzamin ósmoklasisty. W całym kraju, pod koniec roku szkolnego, uczniowie szkół podstawowych przystępują do zewnętrznych egzaminów. Jest to obowiązkowy element ukończenia nauki na tym etapie kształcenia. Celem egzaminu jest sprawdzenie pozyskanych umiejętności i wiedzy zgodnie z określonymi podstawami programowymi w odniesieniu do wybranych przedmiotów nauczanych w klasach I-VIII. Egzaminu ósmoklasisty nie można nie zdać, nie ma minimalnego progu zdawalności, jednak ważne jest uzyskanie jak najlepszych wyników, ponieważ są one brane pod uwagę przy rekrutacji do szkół ponadpodstawowych.

Egzamin ósmoklasisty ma formę pisemną, w 2022 roku był przeprowadzany w dniach od 24 do 26 maja z trzech przedmiotów obowiązkowych:

- języka polskiego,
- matematyki,
- języka obcego nowożytnego.

Tabela: Wyniki z egzaminu ósmoklasisty w poszczególnych szkołach, rok szkolny 2020/2021 i 2021/2022 (dane porównawcze)

Średnie wyniki z egzaminu ósmoklasisty w roku szkolnym: 2020/2021 i 2021/2022									
Szkoła Podstawowa	*Język polski*			*Matematyka*			*Język angielski poziom podstawowy*		
	Średnia (%)	Punkty	Stanin	Średnia (%)	Punkty	Stanin	Średnia (%)	Punkty	Stanin
Publiczna Szkoła Podstawowa w Branwi									
2021/2022	**61**	**27,5**	**6**	**54**	**13,54**	**5**	**52**	**28,53**	**3**
2020/2021	61	27,33	5	61	15,33	8	57	31	4
Publiczna Szkoła Podstawowa w Dzwoli									
2021/2022	**55**	**24,6**	**4**	**44**	**10,9**	**3**	**46**	**25,5**	**3**
2020/2021	53	23,8	4	49	12	6	70	38,5	6
Publiczna Szkoła Podstawowa w Kocudzy									
2021/2022	**53**	**23,8**	**4**	**55**	**13,8**	**5**	**48**	**26,6**	**3**
2020/2021	56	25	4	47	12	5	52	29	4
Publiczna Szkoła Podstawowa w Krzemieniu									
2021/2022	**59**	**26,4**	**5**	**59**	**14,8**	**6**	**69**	**37,9**	**6**
2020/2021	59	26,7	5	43	10,75	5	57	31,5	5
Gmina	56			54			55		
Powiat	60			49			60		
Województwo	61			56			64		
Kraj	60			57			67		

*Wynik niski to 1,2,3 stanin, średni to 4, 5, 6 stanin, wysoki to 7, 8, 9 stanin.

Na terenie Gminy Dzwola, do egzaminu przystąpiło 89 uczniów klas ósmych:

- 13, z Publicznej Szkoły Podstawowej w Branwi,
- 16, z Publicznej Szkoły Podstawowej Dzwoli,
- 32, z Publicznej Szkoły Podstawowej w Kocudzy,
- 28, z Publicznej Szkoły Podstawowej w Krzemieniu.

Na wyniki egzaminów, oprócz dobrej pracy i zaangażowania nauczycieli, wpływ mają także czynniki indywidualne (uzdolnienia, aspiracje uczniów, pracowitość, systematyczność, frekwencja na lekcjach) oraz czynniki środowiskowe (sytuacja rodzinna i materialna, dostęp do wiedzy, wykształcenie rodziców), a także możliwość udziału w zajęciach pozalekcyjnych w szkole.

Zadania we wszystkich arkuszach sprawdzały, w jakim stopniu ósmoklasiści opanowali wymagania ogólne i szczegółowe, z zakresu trzech przedmiotów egzaminacyjnych, określone w wymaganiach egzaminacyjnych.

Tabela z wynikami przedstawia, wyniki z egzaminów w szkołach, z podziałem na poszczególne przedmioty. Z zaprezentowanych danych wynika, iż najlepsze wyniki z egzaminu z języka polskiego osiągnęli uczniowie ze Szkoły Podstawowej w Branwi. Z kolei zaś egzamin z matematyki i języka angielskiego najlepiej napisali uczniowie ze Szkoły Podstawowej w Krzemieniu. Porównując dane z egzaminów w roku szkolnym 2021/2022, do danych z poprzedniego roku można zauważyć, iż tylko w szkole w Krzemieniu wyniki poprawiły się.

Wyniki egzaminu przeprowadzonego w 2022 roku pokazują, że uczniowie dobrze poradzili sobie z zadaniem z języka polskiego, które sprawdzało umiejętność odbioru tekstu kultury, w szczególności wyszukiwania w tekście informacji. Z matematyki uczniowie wykazali się umiejętnością wykonywania prostych rachunków pamięciowych na liczbach całkowitych. Na egzaminie z języka obcego nowożytnego ósmoklasiści najlepiej poradzili sobie z zadaniem zamkniętym.

Mimo, iż średnie gminne wyniki z egzaminów, były poniżej średniej w województwie czy kraju, to jednak patrząc na poszczególne szkoły, na uwagę i wyróżnienie zasługują Ci uczniowie, którzy uzyskali maksymalny wynik z danego przedmiotu i tak w:

- Publicznej Szkole Podstawowej w Branwi, 2 uczniów osiągnęło po 100% z języka angielskiego,
- Publicznej Szkole Podstawowej w Dzwoli, 1 uczeń uzyskał 100% z matematyki,
- Publicznej Szkole Podstawowej w Kocudzy, 4 uczniów uzyskało po 100% z matematyki, a jeden uczeń 100% z języka angielskiego,
- Publicznej Szkole Podstawowej w Krzemieniu, 3 uczniów uzyskało po 100% z języka angielskiego oraz 1 uczeń 100% z matematyki.

Wyniki egzaminów zewnętrznych są wykorzystywane w ocenie jakości pracy szkoły, jednak należy wziąć pod uwagę, iż cały proces edukacyjny musi być ukierunkowany na systematyczny rozwój ucznia – nie może być ograniczony i podporządkowany jedynie egzaminowi. Wyniki egzaminów dają wskazówki, które obszary działań edukacyjnych należy szczególnie przeanalizować, wyciągnąć wnioski, dokonać korekt i zmian.

6.5 Sukcesy uczniów

Uczniowie są skłonni do zwiększenia swojego wysiłku w pozyskiwanie, konsolidowanie i przechowywanie zdobytej wiedzy, gdy nauka jest dla nich interesująca i jeśli mają do niej pozytywne nastawienie. Nauczyciele starają się zainteresować uczniów tematem i pokazać im naukę w pozytywnym świetle. Uczniów motywuje przekonanie, że ich wysiłek wniesiony w uczenie się jest opłacalny i przyniesie im natychmiastowe lub długoterminowe korzyści.

Jeśli doceniamy osiągnięcia uczniów, ich sukcesy i to ile się nauczyli, to ich motywacja do dalszego angażowania się i wytrwałość w uczeniu się wzrasta.

Na motywację do zaangażowania wpływa:

- zainteresowanie ucznia tematem,
- nadzieja, że wysiłek włożony w uczenie się jest opłacalny,
- powiązanie wysiłku z efektami,
- docenianie pracy uczniów.

Sukcesy uczniów są prawdziwą miarą pracy nauczyciela. Nauczyciele wiedzą najlepiej, jak wiele wymiarów ma sukces w odniesieniu do konkretnego ucznia.

Osiągnięcia uczniów Publicznej Szkoły Podstawowej w Branwi:

- III miejsce, uczennica klasy VI w Pierwszym Ogólnopolskim Konkursie plastyczno-graficznym Maria Konopnicka i jej bohaterowie".

Więcej informacji z życia szkoły, można znaleźć na stronie internetowej: https://spbranew.szkolna.net/

Osiągnięcia uczniów Zespołu Szkół w Dzwoli:

- I miejsce, w finałowym etapie w międzyszkolnym konkursie ekonomicznym „Młody ekonomista – przyszły finansista”.

W dniu 12 kwietnia 2022 r. odbył się w Zespole Szkół Technicznych w Janowie Lubelskim, drugi etap Międzyszkolnego Konkursu Ekonomicznego „Młody Ekonomista – Przyszły Finansista”. Uczniowie musieli zmierzyć się z testem, pytania obejmowały zakres wiadomości z zakresu bankowości, ekonomii i wiedzy o społeczeństwie. Spośród 13 szkół z całego powiatu janowskiego i 40 uczestników, uczeń Publicznej Szkoły Podstawowej w Dzwoli zajął **I** miejsce.

Więcej informacji z życia szkoły można znaleźć na stronie internetowej: https://zsdzwola.com.pl/

Osiągnięcia uczniów Zespołu Szkół w Kocudzy:

- Finalistka w konkursie przedmiotowym z matematyki organizowanym przez LKO,
- III miejsce w grupie młodszej i IX miejsce grupie starszej w eliminacjach wojewódzkich oraz V miejsce w zestawieniu indywidualnym uczestników młodszej grupy wiekowej, Ogólnopolski Turniej Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym,
- Wyróżnienie w konkursie historycznym „Krąg”,
- udział w V edycji Ogólnopolskiego Konkursu dla Szkół Podstawowych „DO HYMNU” organizowany przez Narodowe Centrum Kultury,
- wyróżnienia w VIII edycji Ogólnopolskiego Konkursu Plastycznego „Święty Mikołaj biskup o miłosiernym sercu”,

- IV miejsce dla dziewcząt i IV miejsce dla chłopców w rejonie w piłce ręcznej, Igrzyska Młodzieży Szkolnej (rocznik 2007 i młodsi),
- II miejsce dla dziewcząt i II miejsce dla chłopców, w powiecie w mini piłce siatkowej, Igrzyska dzieci (rocznik 2009 i młodsi),
- III miejsce dla dziewcząt w powiecie i V miejsce dla chłopców w województwie, w mini piłce ręcznej, Igrzyska dzieci (rocznik 2009 i młodsi).

W Wojewódzkim Ośrodka Ruchu Drogowego w Białej Podlaskiej 21 maja 2022 r. odbył się Wojewódzki Finał Ogólnopolskiego Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym. Do rywalizacji przystąpiło łącznie 34 drużyny z całego województwa lubelskiego, w dwóch grupach wiekowych. Celem konkursu było popularyzowanie wśród dzieci i młodzieży znajomości przepisów o ruchu drogowym oraz kulturalnego i bezpiecznego zachowania się na drodze.

Drużyna z klasy czwartej Publicznej Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Kocudzy zajęła **III** miejsce.

Więcej informacji z życia szkoły można znaleźć na stronie internetowej: https://zskocudza.pl/

Osiągnięcia uczniów Zespołu Szkół w Krzemieniu:

- Tytuł laureata, w chemicznym konkursie realizowanym przez Lubelskiego Kuratora Oświaty, Konkurs organizowany przez Lubelskiego Kuratora Oświaty,
- II miejsce, uczennic z klasy VIII w Ogólnopolskim Finale Igrzysk Młodzieży Szkolnej w Piłce Nożnej,

- III miejsce, uczennic klas IV-VI w zawodach powiatowych „Igrzyska dzieci w piłce nożnej”,
- V miejsce, w Powiatowych Igrzyskach Dzieci w tenisie stołowym drużynowym.

Uczennica Publicznej Szkoły Podstawowej w Krzemieniu, z klasy VIII b uzyskała tytuł laureatki w chemicznym konkursie realizowanym przez Lubelskiego Kuratora Oświaty i została zaliczona w poczet najlepszych uczniów Lubelszczyzny.

7 czerwca w Centrum Transferu Wiedzy na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim odbyła się uroczysta gala podczas której Pani Kurator Teresa Misiuk i dyrektor LSCDN Krzysztof Staruch wręczyli dyplomy i upominki laureatom konkursów organizowanych przez Lubelskiego Kuratora Oświaty i LSCDN w roku szkolnym 2021/2022.

Zostać laureatem konkursu przedmiotowego jest niezwykle trudno, w przygotowania należy włożyć wiele pracy.

W dniach 21-23 czerwca 2022 roku Młodzieżowa Drużyna z Publicznej Szkoły Podstawowej w Krzemieniu, jako mistrzynie województwa lubelskiego rywalizowały na boiskach w Głuchołazach (woj. opolskie) w ramach Ogólnopolskiego Finału Igrzysk Młodzieży Szkolnej w Piłce Nożnej, reprezentując swoją szkołę, Gminę Dzwola oraz Województwo Lubelskie. W meczu finałowym dziewczęta zmierzyły się z reprezentacją SP nr 14 w Warszawie. Uczennice Publicznej Szkoły Podstawowej w Krzemieniu zwyciężyły, walcząc w finale z drużynami z całej polski, ostatecznie zajęły **II** miejsce w Ogólnopolskich Finałach Igrzysk Młodzieży Szkolnej w Piłce Nożnej Dziewcząt.

Więcej informacji z życia szkoły można znaleźć na stronie internetowej: https://zskrzemien.szkolna.net/

6.6 Programy i projekty finansowane z funduszy zewnętrznych

W Gminie Dzwola zostały zrealizowane różnorodne programy i projekty, także z zakresu oświaty, dofinansowane ze środków krajowych jak i unijnych. Część z nich stawiała na rozwój kluczowych kompetencji uczniów i nauczycieli, część polegała na doposażeniu placówek w pomoce dydaktyczne i sprzęt komputerowy oraz umożliwiała realizację innych działań zapewniających bezpieczne warunki nauki, wychowania i opieki nad uczniami szkół.

Wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne i ćwiczeniowe

Gmina Dzwola otrzymała dotację celową na realizację zadań własnych związanych z wyposażeniem szkół w podręczniki, materiały edukacyjne i ćwiczeniowe. Kwota otrzymanej dotacji w 2022 roku wyniosła: 35 748,41 zł, z tego:

- na podręczniki i ćwiczenia: 35 394,48 zł,
- koszty obsługi zadania: 353,93 zł.

Bezpłatne podręczniki, materiały edukacyjne i ćwiczeniowe otrzymało: 419 uczniów z 4 szkół podstawowych. W poniższej tabeli zostały przedstawione dane dotyczące przyznanej dotacji na ten cel w poszczególnych szkołach.

Tabela: Dotacja celowa otrzymana przez gminę Dzwola w 2022 roku, na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne i ćwiczeniowe

Nazwa szkoły	Kwota dotacji	Liczba uczniów
Publiczna Szkoła Podstawowa w Branwi	3 072,69 zł	37
Zespół Szkół w Dzwoli	7 477,25 zł	95
Zespół Szkół w Kocudzy	14 143,58 zł	164
Zespół Szkół w Krzemieniu	11 054,89 zł	123
Razem:	**35 748,41 zł**	**419**

Poznaj Polskę

W ramach przedsięwzięcia Ministra Edukacji i Nauki pod nazwą **„Poznaj Polskę”** na 2022 rok, w edycji jesiennej Gmina Dzwola otrzymała wsparcie finansowe, z przeznaczeniem na organizację wyjazdów edukacyjnych w wysokości: 49 740,00 zł.

Głównym celem projektu było uatrakcyjnienie procesu edukacyjnego dzieci i młodzieży poprzez umożliwienie im poznawania Polski, jej środowiska przyrodniczego, tradycji, zabytków kultury i historii oraz osiągnięć polskiej nauki.

Przyznane środki finansowe, w formie dotacji celowej, przeznaczone zostały na dofinansowanie wycieczek szkolnych związanych z priorytetowymi obszarami edukacyjnymi. Z wyjazdów skorzystali uczniowie klas I-III oraz klas IV-VIII szkół podstawowych z naszej Gminy.

Wszystkie wycieczki dla uczniów klas I-III były jednodniowe i bardzo podobały się uczestnikom, pozwoliły poznać kulturę i dziedzictwo narodowe oraz piękne zakątki województwa lubelskiego i świętokrzyskiego.

W Publicznej Szkole Podstawowej w Branwi, w ramach programu Poznaj Polskę zostały zorganizowane dwie wycieczki dla uczniów klas:

- I-III, jednodniowa do Sandomierza, (wyjazd połączony z uczniami PSP w Dzwoli),
- IV-VIII, jednodniowa w Góry Świętokrzyskie.

W Publicznej Szkole Podstawowej w Dzwoli, w ramach programu Poznaj Polskę zostały zorganizowane dwie wycieczki dla uczniów klas:

- I-III, jednodniowa do Sandomierza, (wyjazd połączony z uczniami PSP w Branwi),
- IV-VIII, dwudniowa do Warszawy.

W Publicznej Szkole Podstawowej w Kocudzy, w ramach programu Poznaj Polskę zostały zorganizowane dwie wycieczki dla uczniów klas:

- I-III, jednodniowa do Sandomierza i Nowej Dęby,
- IV-VIII, dwudniowa w Bieszczady.

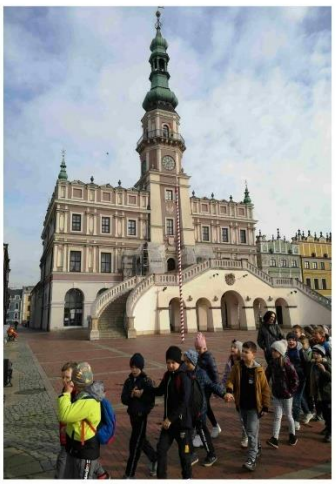

W Publicznej Szkole Podstawowej w Krzemieniu, w ramach programu Poznaj Polskę zostały zorganizowane dwie wycieczki dla uczniów klas:

- I-III, jednodniowa do Zamościa i Zwierzyńca,
- IV-VIII, dwudniowa do Krakowa i Wadowic.

Wyjazdy zorganizowane dla klas IV-VIII, były dwudniowe za wyjątkiem uczniów ze szkoły w Branwi, którzy zrealizowali program w jeden dzień. Wycieczki były bardzo atrakcyjne i stanowiły doskonałe uzupełnienie wiadomości zdobytych na lekcjach języka polskiego, historii czy plastyki. Uczniowie zwiedzili różne miasta i miejsca, gdzie mogli w bezpośredni sposób zetknąć się z zabytkami kultury, historii i dziedzictwa narodowego. Cele i założenia programów zostały w pełni zrealizowane, a uczniowie są bogatsi o nowe doświadczenia.

Łączna wysokość zrealizowanego przedsięwzięcia wyniosła: 90 100,00 zł, na co się składa otrzymana dotacja: 49 740,00 zł oraz wkład własny finansowany przez rodziców, w wysokości: 40 360, 00 zł.

Tabela: Podział na szkoły, środków wydatkowanych w programie Poznaj Polskę

Jednostka oświatowa	Wysokość środków finansowych (w zł)		
	dotacja celowa	wkład własny (wpłaty rodziców)	łączny koszt
Publiczna Szkoła Podstawowa w Branwi	5 000,00	1 250,00	6 250,00
Zespół Szkół w Dzwoli	14 900,00	13 850,00	28 750,00
Zespół Szkół w Kocudzy	14 964,00	4 836,00	19 800,00
Zespół Szkół w Krzemieniu	14 876,00	20 424,00	35 300,00
Razem:	**49 740,00**	**40 360,00**	**90 100,00**

Aby uzyskać dofinansowanie ze środków Ministra Edukacji i Nauki, Gmina Dzwola musiała zapewnić wkład własny w wysokości co najmniej 20% całkowitego kosztu danej wycieczki. Środki te pochodziły z wpłat rodziców.

Posiłek w szkole i w domu

W 2022 roku Gmina Dzwola wnioskowała do Wojewody Lubelskiego, jako organ prowadzący szkoły, o przyznanie dofinansowania z budżetu państwa, na realizację zadania w Publicznej Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Kocudzy, w ramach modułu 3 wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023.

Gmina Dzwola, została zakwalifikowana i otrzymała wsparcie finansowe w 2022 roku, (jest to już trzecie wsparcie z budżetu państwa, w ostatnich latach, w ramach których zostały wyposażone trzy stołówki szkolne: Dzwola, Krzemień i Kocudza).

Celem nadrzędnym programu jest wsparcie organów prowadzących publiczne szkoły podstawowe w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki przez organizację stołówek i miejsc spożywania posiłków. Tym razem środki finansowe w kwocie: 63 748,94 zł trafiły do Publicznej Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Kocudzy. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł: 79 686,18 zł. Warunkiem otrzymania dofinansowania było zapewnienie przez organ prowadzący wkładu własnego wynoszącego co najmniej 20% kwoty kosztów realizacji zadania tj. 15 937,24 zł.

Otrzymane wsparcie finansowe zostało wykorzystane na zakup doposażenia oraz poprawę standardu istniejącej stołówki szkolnej w nowoczesny, innowacyjny sprzęt pozwalający na sprawne przygotowywanie różnego rodzaju zdrowych i beztłuszczowych potraw, a także na zakup niezbędnych akcesoriów kuchennych.

Wieloletni Rządowy Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 jest skierowany do organów prowadzących publiczne szkoły podstawowe.

Tabela: Wsparcie finansowe dla Gminy Dzwola w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach: 2019-2022, doposażenie stołówek szkolnych

Jednostka oświatowa, która otrzymała wsparcie	Rok	Wsparcie finansowe	Wkład własny	Łączny koszt
Publiczna Szkoła Podstawowa w Dzwoli	2019	46 666,26	11 666,57	58 332,83
Publiczna Szkoła Podstawowa w Krzemieniu	2020	52 617,05	13 154,31	65 771,36
Publiczna Szkoła Podstawowa w Kocudzy	2022	63 748,94	15 937,24	79 686,18
Razem:		**163 032,25**	**40 758,12**	**203 790,37**

W ramach modułu 3 Program „Posiłek w szkole i w domu” przewidziane są działania:

- doposażenie i poprawa standardu funkcjonujących stołówek (własna kuchnia i jadalnia) lub doposażenie stołówek, które obecnie nie funkcjonują, tak aby mogły zostać uruchomione lub stworzenie nowych stołówek,
- wsparcie w zakresie adaptacji i wyposażenia pomieszczeń przeznaczonych do spożywania posiłków, tzw. jadalni.

Zakup wyposażenia w ramach realizacji zadania usprawniło proces przygotowywania i wydawania posiłków uczniom w Zespole Szkół w Kocudzy.

Program „Posiłek w szkole i w domu” zapewnia pomoc dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji materialno-bytowej.

Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa dla Przedszkoli

Gmina Dzwola otrzymała wsparcie finansowe w ramach Priorytetu 3 „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0” na lata 2021-2025. Otrzymane środki w 2022 roku zostały przeznaczone na zakup nowości wydawniczych do placówek wychowania przedszkolnego oraz na działania promujące czytelnictwo wśród przedszkolaków.

Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0 jest programem uchwalonym na lata 2021-2025 przez Radę Ministrów w celu poprawy stanu czytelnictwa w Polsce poprzez wzmacnianie roli bibliotek publicznych, szkolnych i pedagogicznych jako lokalnych ośrodków życia społecznego, stanowiących centrum dostępu do kultury i wiedzy.

Wysokość otrzymanej dotacji w ramach programu wynosi: 7 500,00 zł, a warunkiem otrzymania wsparcia był zadeklarowany wkład własny organu prowadzącego w wysokości: 20% tj. 1 875,00 zł. Całkowity koszt realizacji programu wyniósł: 9 375,00 zł**,** który w podziale na placówki przedstawia się następująco:

- Publiczna Szkoła Podstawowa w Dzwoli im. Bohaterów Września 1939: 3 125,00 zł;
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Krzemieniu im. ks. Jana Twardowskiego: 3 125,00 zł;
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kocudzy: 3 125,00 zł.

Otrzymane wsparcie finansowe zostało przeznaczone na zakup nowości wydawniczych dla dzieci w wieku 3-6 lat, w tym książek obrazkowych, mówionych oraz elektronicznych, które będą dostępne w salach przedszkolnych i do których nasi mali czytelnicy będą mieć nieograniczony dostęp.

Nowe książki pomogą przedszkolakom w nauce czytania oraz przyczynią się do rozwoju logicznego myślenia i spostrzegawczości, jak również pomogą odkryć i panować nad własnymi emocjami, a działania promujące czytelnictwo mają zachęcić do częstszego sięgania po książkę.

Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0

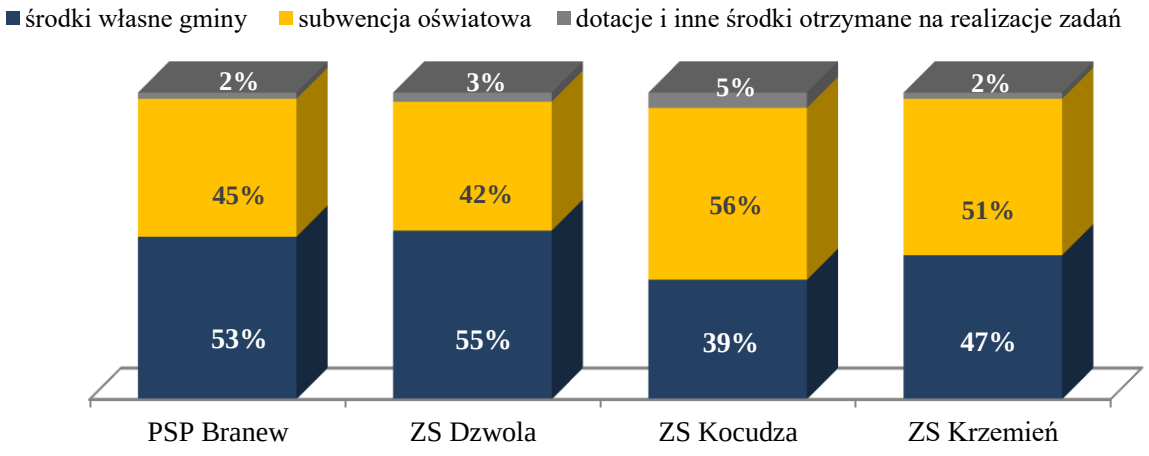

6.7 Budżet – oświaty i wychowania

Znaczenie edukacji dla rozwoju każdego społeczeństwa zawsze było i jest bardzo duże, a zatem stworzenie stabilnych warunków dla funkcjonowania tego obszaru działalności gminy jest bardzo istotne. Edukacja jest czymś więcej niż jedynie czynnikiem dającym szanse na zatrudnienie - przygotowując do pracy zawodowej, przyczynia się do samorealizacji oraz kształtuje aktywną postawę obywatelską w demokratycznych społeczeństwach. W ustawie o samorządzie gminnym wskazano, iż sprawy dotyczące edukacji publicznej należą do zadań własnych gminy.

Gmina odpowiedzialna jest zatem za zapewnienie warunków działania placówki oświatowej, w tym za utrzymanie tam bezpieczeństwa i higieny, wykonywanie remontów i inwestycji, zapewnienie obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej, wyposażenie tej placówki w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do nauczania i wychowania, przeprowadzenie sprawdzianów i egzaminów.

Wydatki na zadania oświatowe w gminach stanowią, zasadniczą pozycję ich wydatków ogółem, w Gminie Dzwola również jest to znacząca część budżet, zostanie to przedstawione w dalszej części raportu. Jednocześnie gminy są zobligowane przez przepisy powszechnie obowiązującego prawa, które reguluje m.in. pensum nauczycieli czy konieczność pokrywania rocznych płatnych urlopów na poratowanie zdrowia. Ponadto na jednostki samorządu nakładane są coraz to nowe obowiązki z zakresu zadań oświatowych, które nie są w pełni pokrywane dodatkowymi środkami.

Gmina Dzwola w 2022 roku wydatkowała na oświatę: **11 300 206,68** zł, z tego: otrzymała **5 656 818,00** zł subwencji oświatowej, na realizację zadań oświatowych, co stanowi jedynie 50% poniesionych wydatków. Niedostatek środków do budżetu szkoły organ prowadzący uzupełnia z zasobów własnych budżetu Gminy Dzwola oraz ze źródeł funduszy Unii Europejskiej i dotacji z budżetu państwa.

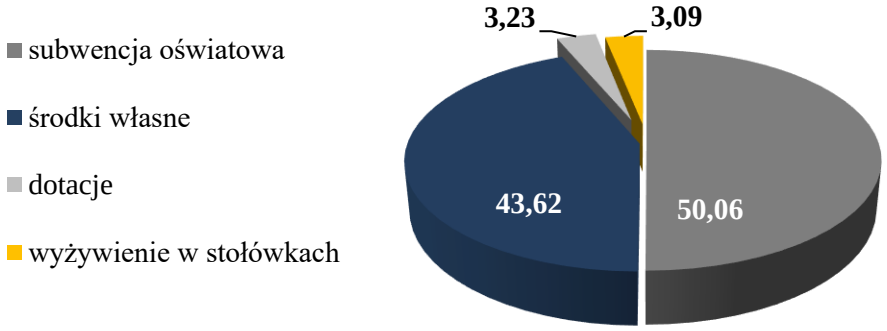

Wykres: *Udział procentowy budżetów poszczególnych jednostek oświatowych w podziale na źródło finansowania*

Samorządy finansują z własnych źródeł szereg zadań oświatowych. Finansowanie zadań oświatowych z programów Europejskich oraz pozyskanych dotacji celowych stanowiło znaczące wsparcie dla jakości oświaty i rozwoju kompetencji uczniów.

Wydatki na zadania oświatowe w Gminne Dzwola oraz ich źródła finansowania w 2022 roku przedstawiają się następująco:

- subwencja oświatowa jaką Gmina Dzwola otrzymała z budżetu państwa na 2022 rok wyniosła: 5 656 818,00 zł,
- dotacja, środki przeznaczone w ramach Priorytetu 3 „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025" dla organów prowadzących placówki wychowania przedszkolnego, szkoły oraz biblioteki pedagogiczne w obszarze rozwijania zainteresowań dzieci i młodzieży przez promowanie i wspieranie czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży, kwota: 7 500,00 zł,
- środki własne jakimi Gmina Dzwola dofinansowała program „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa" wyniosły: 1 875,00 zł,
- dotacja, środki przeznaczone na realizację przedsięwzięcia „Poznaj Polskę", wycieczki szkolne związane z priorytetowymi obszarami edukacyjnymi, wskazanymi przez Ministra Edukacji i Nauki, kwota: 49 740,00 zł,
- środki własne (wpłaty od rodziców dzieci) jako dofinansowanie przedsięwzięcia „Poznaj Polskę" wyniosły: 40 360,00 zł,
- dotacja, zadania zlecone (środki na podręczniki, materiały edukacyjne i ćwiczenia), jakie Gmina Dzwola otrzymała, kwota: 35 748,41 zł,
- dodatek dla podmiotów wrażliwych, kwota: 150 147,00 zł,
- dotacja, środki finansowe w ramach Wieloletniego Rządowego Programu „Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023 (wyposażenie stołówki szkolnej w Zespole Szkół w Kocudzy), kwota: 63 748,94 zł,
- środki własne gminy do projektu: „Posiłek w szkole i w domu", kwota: 15 937,24 zł,
- środki własne z budżet Gminy Dzwola, na dofinansowanie realizacji zadań oświatowych wyniosły: 4 929 212,99 zł,
- wydatki na stołówkę szkolną (utrzymanie stołówki i wyżywienie, wpłaty uczniów i nauczycieli): 349 119,10 zł.

Wykres: *Udział % źródeł finansowania zadań oświatowych w Gminie Dzwola w 2022 rok*

Z powyższego wykresu wynika, że Gmina Dzwola otrzymała subwencję oświatową w wysokości zapewniającej sfinansowanie 50,06% kosztów realizacji zadania, ponad 6% to dotacje celowe z budżetu państwa i wpłaty rodziców, nauczycieli na wyżywienie i utrzymanie stołówek szkolnych oraz bardzo duży wkład środków własnych z budżetu Gminy Dzwola: 43,62%, na bieżące utrzymanie szkół i przedszkoli.

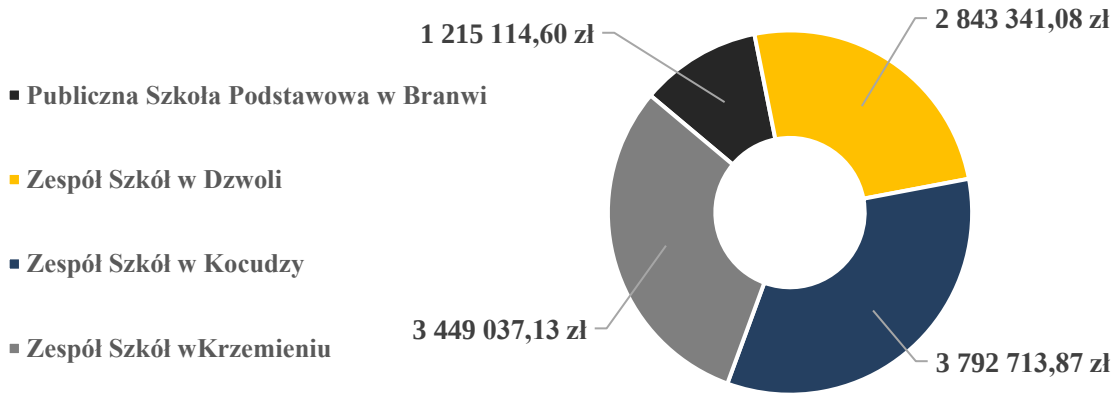
Tabela: Wydatki poszczególnych jednostek oświatowych poniesione w 2022 roku w zł

	PSP Branew	ZS Dzwola	ZS Kocudza	ZS Krzemień
Wydatki ogółem:	**1 215 114,60**	**2 843 341,08**	**3 792 713,87**	**3 449 037,13**
Źródła finansowania:				
subwencja oświatowa:	548 930,00	1 194 240,00	2 139 300,00	1 774 348,00
dotacja (książki do biblioteki):	-	3 125,00	3 125,00	3 125,00
dotacja (środki na podręczniki):	3 072,69	7 477,25	14 143,58	11 054,89
dotacja i wpłaty rodziców na realizację programu Poznaj Polskę:	6 250,00	28 750,00	19 800,00	35 300,00
dotacje i środki własne na realizację programu „Posiłek w szkole i w domu”:	-	-	79 686,18	-
wsparcie finansowe - dodatek dla podmiotów wrażliwych	10 068,21	39 608,89	70 050,98	30 418,92
środki własne z budżetu gminy:	646 793,70	1 457 554,74	1 365 538,33	1 459 326,22
wydatki na stołówki szkolne:	-	112 585,20	101 069,80	135 464,10

W 2022 roku zostały złożone wnioski przez 4 szkoły funkcjonujące na terenie gminy Dzwola, zgodnie z ustawą z dnia 15 września 2022 roku o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacja na rynku paliw, o przyznanie dodatku dla podmiotów wrażliwych z tytułu wykorzystania niektórych źródeł ciepła.

Dodatek dla podmiotów wrażliwych miał na celu pokrycie 40% wzrostu kosztów ogrzewania na sezon (wyliczone dynamicznie na podstawie średniej ceny i ilości zużytego paliwa z wybranych dwóch lat).

Wnioski złożone przez placówki oświatowe spełniały wymagania określone w ustawie, łącznie dla szkół z terenu Gminy Dzwola zostało wypłacone: 150 147,00 zł, kwoty w rozbiciu na poszczególne szkoły przedstawione zostały w tabeli wydatków jednostek oświatowych. Środki finansowe zostały przeznaczone na zakup opału: olej oraz pellet drzewny.

Wykres: *Wydatki poszczególnych placówek oświatowych w Gminie Dzwola w 2022 roku*

Dochody związane z realizacją zadań oświatowych w Gminne Dzwola oraz ich źródła w 2022 roku przedstawiają się następująco:

- wpływy z czynszów (domy nauczyciela) i wpływy z wynajmu pomieszczeń w szkole i pozostałe opłaty, na kwotę: 53 045,88 zł,
- wpływy z pozostałych odsetek, kwota: 5,78 zł,
- opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego w czasie przekraczającym wymiar 5 godzin dziennie: 6 946,00 zł,
- wpływy z dochodów różnych (od stycznia do czerwca: 0,3% podatku i od czerwca do grudnia: 0,6% podatku, terminowe wpłaty podatku dochodowego), kwota: 1 680,00 zł,
- wpływy z otrzymanych spadków, zapisów i darowizn w postaci pieniężnej – darowizna na cele statutowe szkoły, kwota: 40 000,00 zł,
- wpłaty, stołówki szkolne (wpłaty uczniów i nauczycieli na wyżywienie i utrzymanie stołówki) na kwotę: 349 119,10 zł,
- wpływy z różnych dochodów, jako dofinansowanie przedsięwzięcia „Poznaj Polskę" (wpłaty od rodziców dzieci), kwota: 40 360,00 zł.

Tabela: Dochody netto poszczególnych jednostek oświatowych za 2022 rok w złotych:

	PSP Branew	ZS Dzwola	ZS Kocudza	ZS Krzemień
Dochody ogółem:	**1 453,00**	**143 657,28**	**173 311,05**	**172 735,43**
Źródła dochodów:				
wpływy z czynszów i wynajmu	-	13 944,00	25 899,12	13 202,76
wpływy z odsetek	-	0,08	3,13	2,57
wpłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego w czasie przekraczającym 5 godzin	-	2 867,00	961,00	3 118,00
wpływy z dochodów różnych (0,3 % i 0,6% podatku)	203,00	411,00	542,00	524,00
wpływy z otrzymanych spadków: darowizny na cele statutowe szkoły	-	-	40 000,00	-
wpłaty: stołówki szkolne	-	112 585,20	101 069,80	135 464,10
wpłaty rodziców jako środki własne w ramach przedsięwzięcia Poznaj Polskę	1 250,00	13 850,00	4 836,00	20 424,00

Łącznie dochody netto wszystkich jednostek oświatowych w Gminie Dzwola, za 2022 rok wyniosły: 491 156,46 zł.

Wykres: *Wysokość budżetu Gminy Dzwola i jednostek oświatowych w 2022 roku*

Zgodnie z danymi ze sprawozdań finansowych oraz jak wynika z powyższego wykresu, w naszej Gminie środki finansowe przeznaczone na realizację zadań oświatowych, stanowią 29,03% całego budżetu Gminy Dzwola na 2022 rok.

7. Pomoc społeczna

Ośrodek Pomocy Społecznej jest instytucją samorządową świadczącą pomoc społeczną, działającą w każdej gminie. Ośrodek tworzony jest na podstawie uchwały rady gminy, która nadaje mu statut i przekazuje w zarząd określone mienie. Podmiot ten nie ma osobowości prawnej, działa jako gminna jednostka organizacyjna, tworzona na podstawie art 9 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, posiada status jednostki budżetowej. Ośrodek pomocy społecznej podlega organowi wykonawczemu gminy.

W Gminie Dzwola w ślad za wyżej wymienioną definicją instytucji – całość zadań, obowiązków, spraw, zagadnień związanych z pomocą społeczną jest realizowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzwoli, a nadrzędnym celem tych działań są: umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości, wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka, zapobieganie powstawaniu trudnych sytuacji życiowych osób i rodzin przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

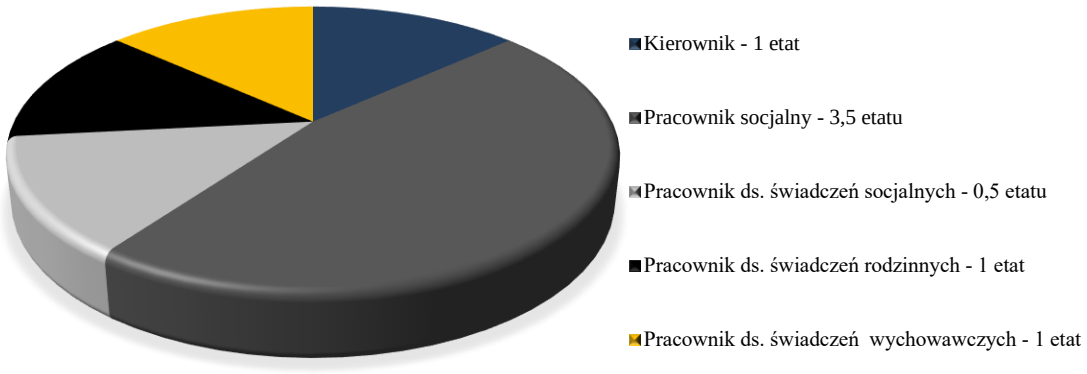
Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzwoli został powołany Uchwałą Nr XII/33/90 Gminnej Rady Narodowej w Dzwoli z dnia 14 marca 1990 r. w sprawie powołania Terenowego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzwoli. OPS w Dzwoli funkcjonuje w oparciu o statut jednostki wielokrotnie na przełomie kilkudziesięciu ostatnich lat modyfikowany, zmieniany – w związku ze zmianami w sektorze pomocy społecznej oraz coraz to nowymi obwiązkami nakładanymi na jednostki pomocy społecznej na szczeblu gmin.

Statut obecnie obowiązujący został przyjęty Uchwałą Rady Gminy Dzwola nr XVI/21/2016 z dnia 27 września 2016 r. Zgodnie z jego treścią Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzwoli jest jednostką organizacyjną Gminy Dzwola utworzoną do wykonywania zadań z zakresu pomocy społecznej, zadań własnych Gminy oraz zadań zleconych Gminie wynikających z ustawy o pomocy społecznej bądź innych ustaw i programów rządowych.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzwoli w 2022 roku zatrudniał następujących pracowników:

- 1 etat – Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzwoli,
- 3,5 etatu – Pracownicy socjalni zgodnie art.110 pkt.11 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. t. j. *„Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych praca socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących”.*
- 0,5 etatu – Pracownik ds. świadczeń socjalnych realizujący zadania z zakresu pomocy materialnej dla uczniów – finansowane w całości ze środków własnych oraz KDR (zadania zlecone),

- 1 etat – Pracownik ds. świadczeń rodzinnych realizujący zadania na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- 1 etat – Pracownik ds. świadczeń wychowawczych realizujący zadania na podstawie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Wykres: *Zatrudnienie w Ośrodku Pomocy Społecznej w Dzwoli*

Wszyscy pracownicy posiadają odpowiednie kwalifikacje zawodowe i wykształcenie kierunkowe. Ponadto, w celu podwyższenia poziomu wiedzy, pracownicy korzystają ze szkoleń.

Zgodnie z zapotrzebowaniem Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzwoli zatrudnia 5 osób w ramach umowy – zlecenia: umowa na dowóz posiłków, asystent rodziny, opieka wytchnieniowa, asystent osobisty osoby niepełnosprawnej.

W ramach zadań realizowanych na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej Ośrodek zrealizował zadania będące zadaniami własnymi gminy oraz zadaniami zleconymi z zakresu administracji rządowej. Ośrodek został wyznaczony przez Gminę do realizacji zadań z zakresu:

- pomocy materialnej dla uczniów (zadania własne),
- pomocy społecznej (zadania własne i zlecone),
- świadczeń rodzinnych (zadania zlecone),
- świadczeń wychowawczych (zadania zlecone),
- funduszu alimentacyjnego (zadania zlecone),
- Karty Dużej Rodziny (zadania zlecone).

W 2022 roku prawo do pomocy społecznej przysługiwało osobom mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczpospolitej Polskiej. Osobom tym przysługiwała pomoc, jeżeli zostały spełnione kryteria dochodowe:

- 776,00 zł netto dla osoby samotnie gospodarującej,
- 600,00 zł netto dla osoby w rodzinie,

przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych w ustawie tj.: ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu, narkomani, zdarzenia losowego i klęski żywiołowej.

Z prowadzonego w Ośrodku Pomocy Społecznej w Dzwoli rejestru korespondencji wynika, że w 2022 roku wpłynęło 5 422 różnego rodzaju pism, wniosków, informacji oraz wytycznych, a także 296 faktur. Każdy wpływający dokument został przeanalizowany przez pracowników zgodnie z dekretacją. Rozpatrzono wszystkie wnioski, zrealizowano płatności faktur.

W roku 2022 do OPS w Dzwoli w ramach pomocy społecznej:

- wpłynęło 286 wniosków o przyznanie świadczeń z pomocy społecznej,
- pracownicy socjalni w związku z ww. wnioskami przeprowadzili 354 wywiady środowiskowe, w tym 223 wywiady elektroniczne,
- sporządzono 235 wniosków o udostępnienie danych do różnego rodzaju instytucji,
- przeprowadzono 22 wywiady na potrzeby ustalenia prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego,
- wydano 60 pism dla instytucji zewnętrznych mających na celu opiniowanie sytuacji osób przebywających na terenie gminy,
- w sprawach pomocy społecznej wydano 321 decyzji (prawomocne), w tym 0 odmownych,
- z usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej korzystały 3 osoby,
- z usług opiekuńczych opieki wytchnieniowej korzystała 1 osoba,
- objęto pracą socjalną (bez świadczeń) 90 rodzin,
- prowadzono 9 kontraktów socjalnych z klientami OPS w Dzwoli.

W ramach zadań realizowanych na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej Ośrodek zrealizował zadania będące zadaniami własnymi gminy oraz zadaniami zleconymi.

Ponadto, w 2022 roku, Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzwoli został wyróżniony jako organizator 13 Powiatowej Gali Dnia Pracownika Socjalnego. Gospodarzami uroczystości byli Starosta Powiatu Janowskiego Pan Artur Pizoń oraz Wójt Gminy Dzwola Pan Wiesław Dyjach. Spotkanie miało na celu podkreślenie obchodów święta dnia pracownika socjalnego, które przypada 21 listopada.

Na galę przybyli Przedstawiciele Powiatu Janowskiego, przedstawiciele jednostek powiatowych związanych z pomocą społeczną wraz z pracownikami, przedstawiciele gmin powiatu janowskiego: burmistrzowie, wójtowie z pracownikami oraz kierownicy ośrodków pomocy społecznej z pracownikami.

7.1 Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzwoli

Zasiłki celowe

Z pomocy tej skorzystało 56 rodzin na kwotę 23 850,00 zł. Była to pomoc w formie zasiłków z przeznaczeniem zaspokojenie niezbędnych potrzeb bytowych. W szczególności na leczenie, zakup opału i odzieży.

Zasiłki celowe - dotacja celowa

Dotacja została przeznaczona na dofinansowanie wypłaty zasiłku celowego do 6 000,00 zł w celu zaspokojenia potrzeb rodziny poszkodowanej w wyniku silnego wiatru i intensywnych opadów deszczu, które miały miejsce na terenie Gminy Dzwola w dniu 19 lutego 2022 r. Zasiłek ten został przeznaczony na dofinansowanie remontu budynku gospodarczego uszkodzonego w wyniku w/w zdarzenia. Kwota dotacji 6 000,00 zł, wkład własny 500,00 zł.

Zasiłki okresowe

Przyznawanie i wypłata zasiłków okresowych jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Z pomocy tej skorzystało 78 rodzin na kwotę 208 043,82 zł. Były to rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji finansowej ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów ubezpieczenia społecznego.

Zasilki stałe

Zasiłek stały może otrzymać osoba, która ze względu na wiek lub niepełnosprawność nie może podjąć zatrudnienia i jednocześnie jej dochód przypadający na jednego członka rodziny jest niższy od kryterium dochodowego obowiązującego w pomocy społecznej t.j. 600,00 zł na osobę w rodzinie oraz 776,00 zł na osobę samotnie gospodarującą. Zasiłki stałe w okresie sprawozdawczym wypłacono 19 osobom, w tym 16 osób to osoby samotnie gospodarujące, a 3 osoby to osoby pozostające w rodzinie. Łącznie wypłacono 199 świadczeń. Wysokość udzielonej pomocy w formie zasiłku stałego wyniosła 126 138,54 zł.

Składki na ubezpieczenia zdrowotne

Ośrodek Pomocy Społecznej jest płatnikiem składek na ubezpieczenia zdrowotne osób korzystających ze stałych świadczeń pomocy społecznej, nie mających uprawnień do ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu. W 2022 roku Ośrodek opłacił 19 osobom pobierającym zasiłek stały łącznie 199 składek na ubezpieczenie zdrowotne. Koszt realizacji tego zadania wyniósł 11 659, 16 zł.

Domy Pomocy Społecznej

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w Domu Pomocy Społecznej. Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzwoli dofinansowywał pobyt 3 mieszkańców Gminy Dzwola w DPS „Barka” w Janowie Lubelskim oraz 1 osoby w Domu Pomocy Społecznej w Kostomłotach. Miesięczny koszt utrzymania w DPS „Barka” w Janowie Lubelskim wynosił 3 677,00 zł,

natomiast koszt utrzymania w placówce w Kostomłotach to 4 203,00 zł. Odpłatność ponoszona przez mieszkańców DPS to 70 % ich dochodu netto i wyniosła średnio 1 072,68 zł miesięcznie na osobę w DPS „Barka" w Janowie Lubelskim i 1 395,80 zł miesięcznie za mieszkańca w DPS w Kostomłotach. Dofinansowanie Ośrodka wynosiło średnio 2 604,32 zł miesięcznie za osobę przebywającą w DPS w Janowie Lubelskim i 2 807,20 zł za osobę przebywającą w DPS w Kostomłotach. W 2022 roku na pobyt w DPS przeznaczono łącznie kwotę 115 951,21 zł, z czego: dofinansowanie ze środków własnych wynosiło 100 972,29 zł, natomiast przekazanie na mocy art. 62 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej wynosiło 14 978,92 zł.

Wynagrodzenie za sprawowanie opieki

Wynagrodzenie należne opiekunowi za sprawowanie opieki prawnej przyznawane jest przez sąd i pomimo iż wypłata świadczenia jest realizacją orzeczenia sadu, to ustawodawca nie wyłącza tego świadczenia spod obowiązywania przepisów mówiących o postępowaniu w ramach przyznania świadczenia z pomocy społecznej. Aktem prawnym regulującym postępowanie w sprawie jest ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Przedmiotowe wynagrodzenie wypłaca się w wysokości ustalonej przez sąd. Udzielanie świadczeń w formie wynagrodzenia za sprawowanie opieki nie wymaga przeprowadzenia wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej. W okresie sprawozdawczym koszt realizacji tego zadania wyniósł 530,43 zł. Wypłata wynagrodzenia dla opiekuna osoby niepełnosprawnej – 522,58 zł oraz zakup materiałów biurowych 7,85 zł.

Usługi opiekuńcze

Osoby, które z powodu wieku, choroby i niepełnosprawności lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób w czynnościach codziennych, a są jej pozbawione mają prawo do korzystania z pomocy niepieniężnej w formie usług opiekuńczych. W szczególności są to osoby starsze i samotne. W 2022 roku Ośrodek nie udzielał pomocy w formie usług opiekuńczych, ponieważ nie zaistniały tego typu potrzeby w środowisku.

7.2 Gminny Zespół Interdyscyplinarny

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie to zadanie, które Gmina Dzwola realizuje w odpowiedzi na założenia ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz rozporządzenie w sprawie procedury „Niebieskie Karty". Odbywa się to poprzez wykonanie uchwały Rady Gminy Dzwola nr XXIX/206/2022 przyjętej w dniu 8 kwietnia 2022 roku w sprawie ustanowienia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2030, którą realizuje Gminny Zespół Interdyscyplinarny koordynując działania zawarte w ustawie na rzecz społeczności Gminy Dzwola. Przedmiotowy program wyznacza długofalowe działania w odniesieniu do przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz niesienie pomocy komplementarnej, holistycznej i interdyscyplinarnej osobom objętym procedurą. Obsługę organizacyjno-techniczną przypisano od początku działalności Zespołu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Dzwoli, który prowadzi ją niezmiennie dotychczas.

Obecnie zgodnie z zarządzeniem nr 54/2022 Wójta Gminy Dzwola z dnia 29 kwietnia 2022 roku w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego w skład

Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. rozwiązywania problemów przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie z siedzibą w Ośrodku Pomocy Społecznej w Dzwoli wchodzą przedstawiciele niżej wymienionych instytucji z terenu Gminy Dzwola oraz powiatu janowskiego, są to:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzwoli,
- Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii,
- Policja,
- Placówki Oświatowe,
- Kuratorzy Sądowi,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej,
- Stowarzyszenie działające na terenie Gminy Dzwola.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. rozwiązywania problemów przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie realizuje działania związane z Gminnym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w gminie Dzwola na lata 2022-2030. Celem strategicznym niniejszego programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ochrona ofiar i świadków przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy w tym odniesieniu.

Szczegółowe zadania do realizowania są ukierunkowane na:

- rozwój systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz współpracy międzyinstytucjonalnej,
- zapewnienie dostępności kompleksowej pomocy osobom i rodzinom z problemem przemocy,
- kształtowanie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie,
- doskonalenie kadr zajmujących się diagnozowaniem i pomocą osobom dotkniętym tym problemem oraz edukację i profilaktykę mieszkańców Gminy Dzwola w tym odniesieniu.

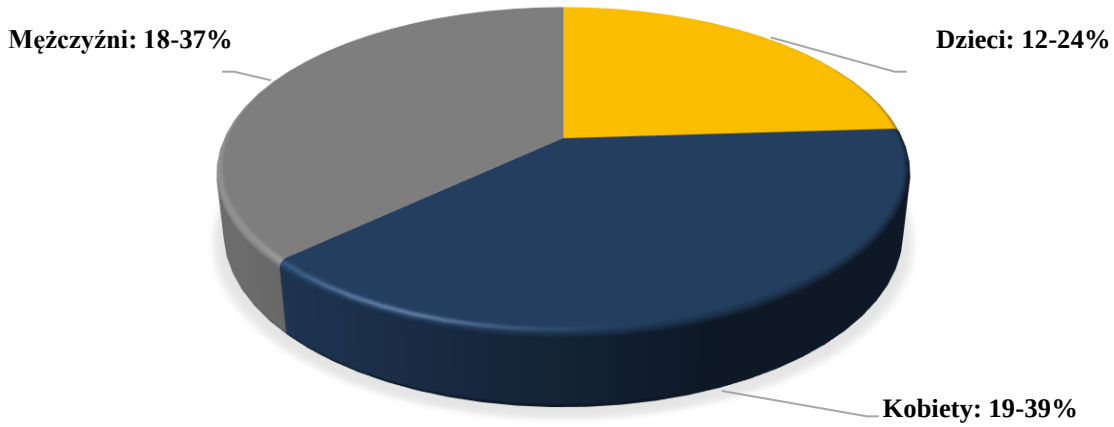
W związku z tym zasadniczymi celami działań Zespołu są:

- inicjowanie przedsięwzięć mających na celu zwiększanie skuteczności działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
- współdziałanie z jednostkami organizacyjnymi oraz innymi podmiotami przy diagnozowaniu, opracowywaniu i wdrażaniu procedur i standardów związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
- wdrażanie rozwiązań systemowych w zakresie przeciwdziałania przemocy,
- realizację zapisów Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy na lata 2022-2030 oraz przedstawianie wniosków i opinii Wójtowi Gminy,
- edukację społeczności lokalnej w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- realizowanie działań promocyjno-informacyjnych wśród mieszkańców na temat problemu przemocy, instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- pomoc osobom, rodzinom, grupom, środowiskom dysfunkcyjnym,

- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach w obszarze przemocy w rodzinie.

Członkowie Zespołu łączą swoją wiedzę i doświadczenia oraz umiejętności, podejmują współpracę i liczne zintegrowane działania, mające na celu przeciwdziałanie zjawisku przemocy na terenie Gminy Dzwola oraz niesienie pomocy osobom doznającym różnego rodzaju przemocy. Ich zadaniem w sposób szczególny jest koordynacja działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz koordynacja niesienia przedmiotowej pomocy. Aby skuteczniej realizować swoje działania profilaktyczne, współpracy i koordynacyjne, a zarazem nieść pomoc osobom i rodzinom dotkniętych przemocą zorganizowano i przeprowadzono szkolenie dla osób realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie (członków Zespołu Interdyscyplinarnego, przedstawicieli instytucji pomocowych, władz Gminy odpowiedzialnych za realizację przepisów prawa, programów), które odbyło się 22.11.2022 r. i przyczyniło się do poszerzenia zakresu wiedzy jego uczestników, a zarazem skuteczności działania antyprzemocowego na terenie Gminy Dzwola.

Jeżeli zaś chodzi o statystyki to w 2022 roku procedurą „Niebieskie Karty" objętych było 14 rodzin, pośród których 9 rodzin z wszczętą procedurą w przedmiotowym 2022 roku, zaś 5 rodzin z kontynuowaną pomocą i pracą Zespołu od 2021 roku. Łącznie objęto różnymi działaniami Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego 49 osób. W podziale na płeć i podstawowe kategorie było to: 19 kobiet, 18 mężczyzn, 12 dzieci (w tym 10 osób starszych, 3 osoby niepełnosprawne). W wyniku działań współpracy Zespołu z rodzinami objętymi procedurą zakończono 11 Niebieskich Kart z powodu ustania przemocy, zaś 3 pozostawiono w kontynuacji realizacji indywidualnego planu pomocy na rok 2023 do momentu ustania przemocy i zakończenia indywidualnego plany pomocy każdego przypadku indywidualnie. Osoby objęte wsparciem przez Zespół ukazuje poniższy wykres.

Wykres: *Osoby w rodzinie objęte działaniami Zespołu w 2022 roku ramach prowadzonych procedur Niebieskie Karty*

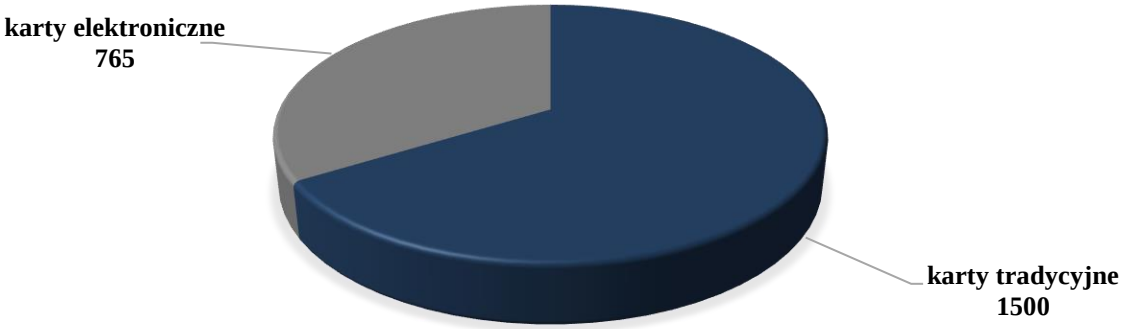
7.3 Karta Dużej Rodziny

Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci, przy czym nie mogą być pozbawieni – w stosunku do co najmniej trojga dzieci – władzy rodzicielskiej ani ograniczeni we władzy rodzicielskiej przez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej.

Prawo do Karty Dużej Rodziny przysługuje także dzieciom w wieku do 18 roku życia oraz młodzieży uczącej się w szkole lub w szkole wyższej w wieku do 25 roku życia oraz bez ograniczeń wiekowych w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności. Dzieci w rodzinie otrzymują KDR tylko w przypadku, gdy w chwili składania wniosku w rodzinie jest co najmniej troje dzieci spełniających powyższe warunki. Rodzice mogą korzystać z Karty dożywotnio, dzieci do 18 roku życia lub do ukończenia nauki w szkole lub szkole wyższej, maksymalnie do osiągnięcia 25 roku życia.

W 2022 r. złożonych zostało 65 wniosków o przyznanie KDR, z których przyznano 89 kart w formie tradycyjnej i 89 kart w formie elektronicznej. OPS nie wydał żadnej decyzji odmownej o przyznanie Karty Dużej Rodziny. W związku z realizacją ww. zadania Ośrodek otrzymał i wydatkował 596,00 zł na zakup materiałów biurowych niezbędnych do realizacji programu.

Wykres: *Ilość wydanych kart w latach 2014-2022*

Tabela: Ilość wydanych kart na przestrzeni lat 2014-2022

Forma karty:	Karty Dużej Rodziny wydane w latach:									Razem w latach 2014-2022
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
tradycyjna	246	262	82	86	83	135	381	363	89	**1500**
elektroniczna	-	-	-	-	105	111	96	364	89	**765**

Posiadanie Karty Dużej Rodziny niesie za sobą szereg zniżek m.in. na przejazdy kolejowe, darmowe wstępy do parków narodowych i 50 procentową ulgę na opłaty paszportowe. Daje też wiele korzyści w sklepach: przy zakupach spożywczych, odzieżowych, paliwa itd.

7.4 Świadczenia rodzinne

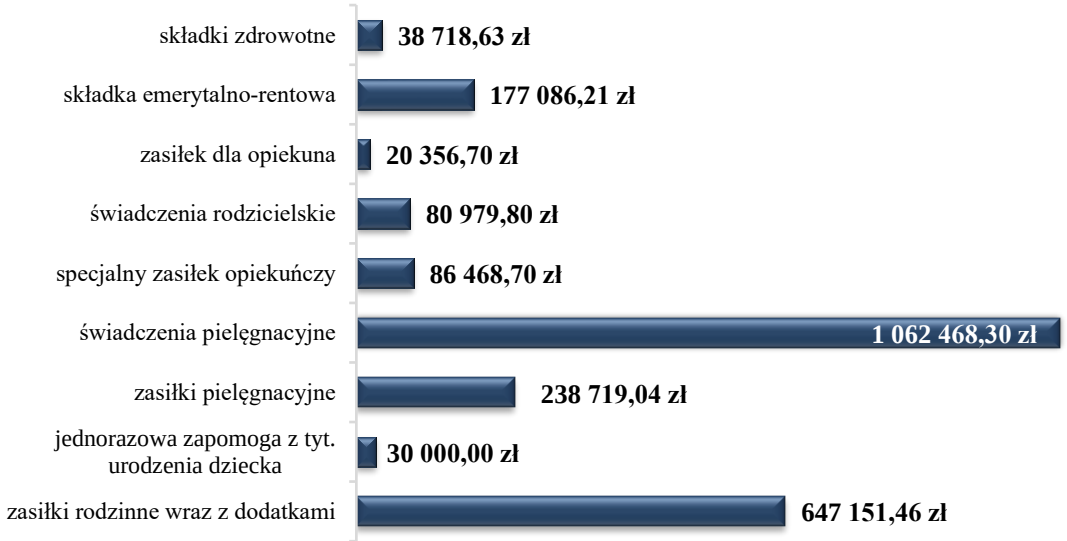
Realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „*Za życiem*" przedstawia się następująco:

Tabela: Zestawienie ilościowo-kwotowe świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekuna i świadczeń jednorazowych „Za życiem", składek emerytalno-rentowych oraz zdrowotnych

Wyszczególnienie	Ilość wypłaconych świadczeń	Kwota wypłaconych świadczeń w zł
Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami	6 071	647 151,46
Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia się dziecka	30	30 000,00
Zasiłki pielęgnacyjne	1 107	238 719,04
Świadczenia pielęgnacyjne	502	1 062 468,30
Specjalny zasiłek opiekuńczy	142	86 468,70
Świadczenia rodzicielskie	89	80 979,80
Zasiłek dla opiekuna	33	20 356,70
Składka emerytalno-rentowa	51	177 086,21
Składki zdrowotne	28	38 718,63
Razem:	**8 053**	**2 381 948,84**

Powyższe kwestie ukazują się w udziale procentowym w odniesieniu do całego budżetu, przeznaczonego na te cele.

Ponadto w dziale świadczeń rodzinnych rozpatrzono 294 wnioski i wydano 376 decyzji, w tym 12 decyzji uchylających świadczenia, 1 decyzję w sprawie zwrotu świadczeń nienależnie pobranych, 14 decyzji odmownych.

Wykres*: Wysokość wypłaconych świadczeń z zakresu świadczeń rodzinnych w 2022 roku*

7.5 Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawane są na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500,00 zł miesięcznie**.**

Przyznanie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. Świadczenia te przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza miesięcznie kwoty 900,00 zł netto.

Do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku, gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo.

W 2022 roku wypłacono 187 świadczeń z funduszu alimentacyjnego dla 18 osób uprawnionych na kwotę 86 260,70 zł.

7.6 Świadczenie wychowawcze

Świadczenie wychowawcze przyznawane jest na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Ustawa określa warunki nabywania prawa do świadczenia wychowawczego oraz zasady przyznawania i wypłacania tego świadczenia.

Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych.

Świadczenie wychowawcze przysługuje na dziecko do ukończenia 18 roku życia:

- matce lub ojcu,
- opiekunowi faktycznemu dziecka (tj. osobie faktycznie opiekującej się dzieckiem, która wystąpiła z wnioskiem do sądu opiekuńczego o przysposobienie dziecka), jeżeli dziecko wspólnie zamieszkuje i pozostaje na utrzymaniu matki albo ojca/opiekuna faktycznego,
- opiekunowi prawnemu dziecka,
- dyrektorowi domu pomocy społecznej.

O świadczenie wychowawcze może ubiegać się każda rodzina bez względu na stan cywilny rodziców. Otrzymają je, po spełnieniu warunków ustawowych, zarówno rodziny, w których rodzice są w związku małżeńskim, rodzice pozostający w nieformalnych związkach, jak i osoby samotnie wychowujące dziecko.

W 2022 roku wypłacono 4 906 świadczeń wychowawczych dla 983 dzieci z 554 rodzin na kwotę 2 452 950,00 zł.

Tabela: Zestawienie ilościowo-kwotowe świadczeń wychowawczych za 2022 rok

Wyszczególnienie		Ilość/kwota
Liczba złożonych wniosków		**5**
w tym:	w formie tradycyjnej	5
	w formie elektronicznej	0
Liczba wniosków przekazanych wg właściwości		**5**
Liczba wydanych informacji/decyzji/postanowień		**6**
w tym:	przyznających świadczenia wychowawcze	3
	uchylających świadczenia wychowawcze	3
	odmawiających wszczęcia postępowania	0
Liczba rodzin pobierających świadczenia wychowawcze		**554**
Liczba świadczeniobiorców		**983**

W 2022 roku świadczenia wychowawcze były wypłacane do 31 maja na mocy obowiązujących decyzji w okresie zasiłkowym 2021/2022. W okresie od 1 stycznia do 31 maja zostały wypłacone kwoty świadczeń należne za poprzednie okresy zasiłkowe na podstawie decyzji Wojewody Lubelskiego oraz tutejszego organu w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

7.7 Dodatek osłonowy

17 grudnia 2021 r. Sejm przyjął ustawę o dodatku osłonowym. Jest to kluczowy element rządowej tarczy antyinflacyjnej, który miał zniwelować rosnące ceny energii, gazu i żywności. Zgodnie z przepisami przysługiwał gospodarstwu domowemu, którego przeciętne miesięczne dochody nie przekraczały 2 100,00 zł w gospodarstwie jednoosobowym albo 1 500,00 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym.

W przypadku przekroczenia kryterium zastosowanie znalazła tzw. zasada złotówka za złotówkę.

Dodatek osłonowy wynosił rocznie:

- 400,00 zł dla gospodarstwa domowego jednoosobowego;
- 600,00 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 3 osób;
- 850,00 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 4 do 5 osób;
- 1 150,00 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 6 osób.

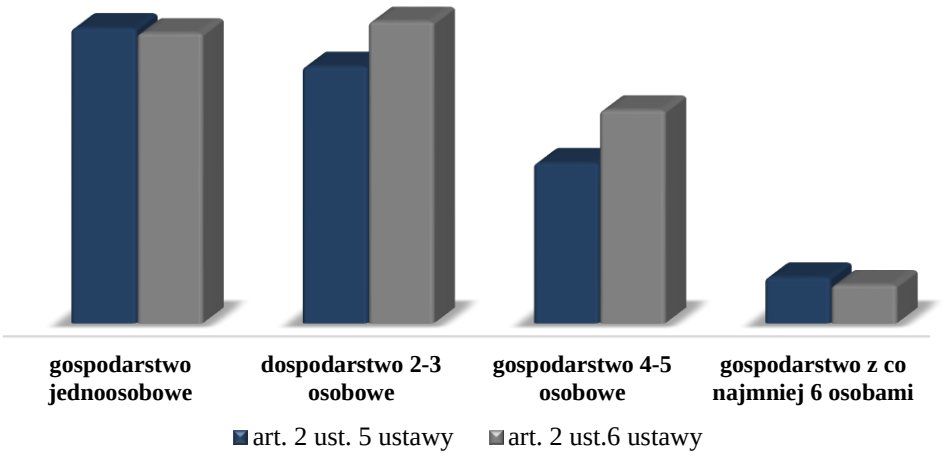
Dodatek osłonowy, w przypadku, gdy głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane węglem lub paliwami węglopochodnymi, zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków wynosił rocznie:

- 500,00 zł dla gospodarstwa domowego jednoosobowego;
- 750,00 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 3 osób;
- 1062,50 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 4 do 5 osób;
- 1437,50 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 6 osób.

Wnioski o dodatek osłonowy należało złożyć do 31 stycznia 2022 roku – wtedy wypłata dodatków została realizowana w 2022 roku w 2 równych ratach, tj. do 31 marca i do 2 grudnia. Osoby, które nie złożyły wniosku w terminie do końca stycznia, nadal mogły ubiegać się wsparcie. Wówczas należało złożyć wniosek do 31 października. W tym przypadku wyplata dodatku została zrealizowana do 2 grudnia 2022 roku.

Tabela: Zestawienie ilościowo-kwotowe wypłat dodatku osłonowego w 2022 roku

Wyszczególnienie	Liczba gospodarstw domowych, które otrzymały dodatek	Kwota wypłaconych dodatków osłonowych (w złotych)
Dodatek określony w art. 2 ust. 5 ustawy - razem:	591	354 646,90
z tego dla gospodarstwa domowego: jednoosobowego:	230	91 378,37
składającego się z 2 do 3 osób:	200	117 369,91
składającego się z 4 do 5 osób:	125	104 498,62
składającego się z co najmniej 6 osób:	36	41 400,00
Dodatek określony w art. 2 ust. 6 ustawy - razem	657	494 655,99
z tego dla gospodarstwa domowego: jednoosobowego:	226	111 842,22
składającego się z 2 do 3 osób:	235	167 317,88
składającego się z 4 do 5 osób:	166	172 680,52
składającego się z co najmniej 6 osób:	30	42 815,37
Ogółem (1 i 2)	**1 248**	**849 302,89**

Wykres*: Zadeklarowane źródło ogrzewania, a wypłata dodatku osłonowego w 2022 roku*

Z przeprowadzonej analizy wynika, że większość osób ubiegających się o dodatek osłonowy w Gminie Dzwola wskazuje ogrzewanie domu węglem bądź paliwami węglopochodnymi.

7.8 Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym

Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności, gdy w rodzinie występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe. Warunkiem przyznania stypendium jest zamieszkanie na terenie gminy Dzwola.

Tabela: Zestawienie ilościowo-kwotowe pomocy materialnej dla uczniów za 2022 rok

Forma pomocy materialnej	Pomoc przyznana w okresie I-VI 2022		Pomoc przyznana w okresie IX-XII 2022	
	Ilość uczniów	Kwota (zł)	Ilość uczniów	Kwota (zł)
Stypendium szkolne	53	23 138,40	56	26 601,72

Świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym nie przysługują dzieciom objętym rocznym obowiązkowym przygotowaniem przedszkolnym.

Razem w 2022 roku w ramach pomocy materialnej dla uczniów wypłacono kwotę 49 740,12 zł z czego dotacja stanowiła 39 792,10 zł, a środki własne 9 948,02 zł.

7.9 Fundusz Pomocy

Na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa został utworzony Fundusz Pomocy. Jego celem jest zapewnienie środków na finansowanie, dofinansowanie albo zwrot wydatków lub kosztów poniesionych na zadania związane z udzielaniem wsparcia obywatelom Ukrainy od 24 lutego do 31 grudnia 2022 roku.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzwoli zadanie to realizował w następujący sposób:

- wypłacił jednej rodzinie świadczenie pieniężne przysługujące z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy w łącznej wysokości 11 840,00 zł oraz wydatkował należne 48,00 zł na zakup papieru xero.
- wypłacił 4 osobom jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300,00 zł z przeznaczeniem na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe na łączną kwotę 1200,00 zł oraz wydatkował należne 24,00 zł na zakup papieru xero.

7.10 Fundusz przeciwdziałania Covid-19

Dodatek węglowy

W dniu 11 sierpnia 2022 roku została opublikowana ustawa o dodatku węglowym, która weszła w życie z dniem 12 sierpnia 2022 roku.

Dodatek węglowy to rodzaj wsparcia skierowany do gospodarstw domowych, dla których głównym źródłem ogrzewania jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe – zasilane węglem kamiennym, brykietem lub peletem, zawierającymi co najmniej 85% węgla kamiennego. Ponadto warunkiem otrzymania dodatku był wpis lub zgłoszenie źródła ogrzewania do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków. Dodatek węglowy wynosił 3 000 złotych zarówno dla gospodarstwa jednoosobowego jak i dla gospodarstw wieloosobowego i był niezależny od dochodu.

W okresie sprawozdawczym z pomocy tej skorzystało 901 gospodarstw domowych.

Łącznie w ramach tego zadania wydatkowano kwotę: 2 757 060,00 zł, w tym na:

- dodatek węglowy: 2 703 000,00 zł,
- dodatki specjalne i nagrody wraz z pochodnymi: 29 401,21 zł,
- wydatki rzeczowe: 24 658,79 zł, w tym m.in. na:
  - zakup materiałów biurowych, druków oraz sprzętu komputerowego i biurowego: 20 207,26 zł,
  - zakup usług pozostałych (opłaty pocztowe i licencja na oprogramowanie do obsługi dodatku węglowego: 3 791,53 zł,
  - szkolenia pracownika: 660,00 zł.

Dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła

21 września 2022 r. w życie weszły rozporządzenia ministra klimatu i środowiska w sprawie wniosków o dodatki na zakup opału dla gospodarstw domowych i podmiotów wrażliwych dotyczące niektórych źródeł ciepła.

Wnioski należało kierować do gmin, do 30 listopada 2022 r. Zgodnie z treścią ustawy dodatek dla gospodarstw domowych przysługuje:

Osobie w gospodarstwie domowym, w przypadku, gdy głównym źródłem ciepła gospodarstwa domowego jest:

- kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane pelletem drzewnym, drewnem kawałkowym lub innym rodzajem biomasy, albo
- kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG,
- kocioł olejowy

zgłoszone lub wpisane do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków, do dnia 11 sierpnia 2022 roku, albo po tym dniu – w przypadku głównych źródeł ogrzewania zgłoszonych lub

wpisanych po raz pierwszy do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o których mowa w art. 27g ust. 1 tej ustawy.

Wysokości dodatków przedstawiały się następująco:

- 3 000,00 złotych – w przypadku, gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł na paliwo stałe zasilany pelletem drzewnym lub innym rodzajem biomasy, z wyłączeniem drewna kawałkowego,
- 1 000,00 złotych – w przypadku, gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy, zasilane drewnem kawałkowym,
- 500,00 złotych – w przypadku, gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG,
- 2 000,00 złotych – w przypadku, gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł olejowy.

W okresie sprawozdawczym wypłacono 558 dodatków, w tym 103 do peletu lub innej biomasy, 449 do drewna i 6 do gazu.

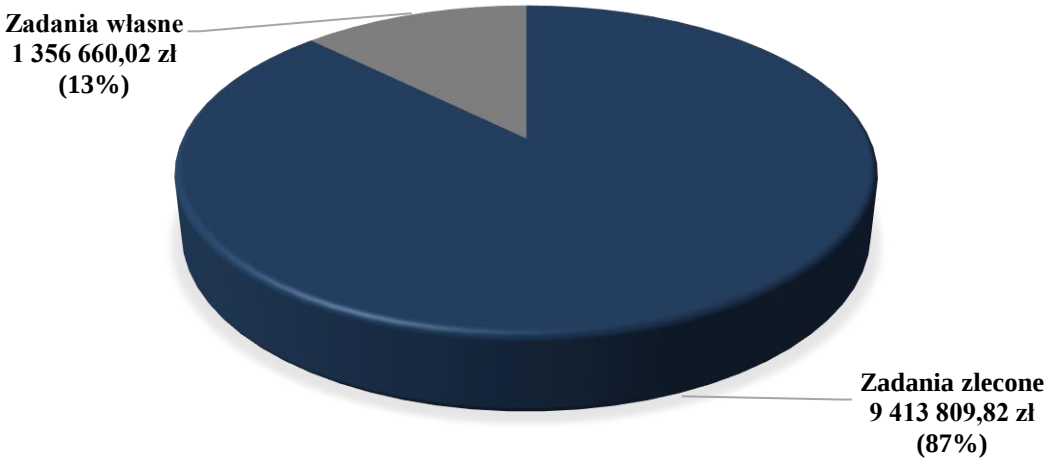
Łącznie w ramach tego zadania wydatkowano kwotę: 776 220,00 zł, w tym na:

- dodatki dla gospodarstw domowych: 761 000,00 zł,
- nagrody wraz z pochodnymi: 10 305,78 zł,
- wydatki rzeczowe: 4 914,22 zł w tym m.in. na:
  - zakup materiałów biurowych: 17,09 zł,
  - zakup usług pozostałych (opłaty pocztowe, licencja na oprogramowanie do obsługi dodatku oraz usługi informatyczne: 4 897,13 zł).

7.11 Budżet pomocy społecznej

Wydatki Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzwoli w 2022 roku to 10 770 469,84 zł na plan 11 395 588,12 zł.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzwoli w 2022 roku realizował zadania będące zarówno zadaniami własnymi gminy jak i zleconymi z zakresu administracji rządowej. Strukturę tych wydatków przedstawia poniższy wykres.

Wykres: *Struktura wydatków Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzwoli w 2022 roku*

Zadania z zakresu administracji rządowej, to zadania które ustawa zleca jednostkom samorządu terytorialnego, jeżeli wynika to z uzasadnionych potrzeb państwa. Działając na podstawie upoważnień ustawowych, dużą część tych zadań Wójt Gminy Dzwola przekazał do Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzwoli.

Wydatki na zdania zlecone zrealizowane w 2022 roku, w Ośrodku Pomocy Społecznej w Dzwoli stanowią 87 % ogólnych wydatków Ośrodka i 91 % ogólnych wydatków na zadania zlecone w budżecie Gminy Dzwola.

Tabela: Zestawienie wydatków na zadania zlecone Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzwoli za 2022 rok

Wyszczególnienie		Wykonanie
Zadania zlecone		**9 413 809,82**
Pomoc społeczna		**866 819,38**
Ośrodki pomocy społecznej		530,43
Pozostała działalność		866 288,95
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (Fundusze)		**3 546 392,00**
Pozostała działalność		3 546 392,00
w tym:	Dodatek węglowy	2 757 060,00
	Dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła	776 220,00
	Świadczenia na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy	13 112,00
Rodzina		**5 000 598,44**
Świadczenie wychowawcze		2 461 044,74
Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego		2 500 239,07
Karta Dużej Rodziny		596,00
Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne, zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów		38 718,63

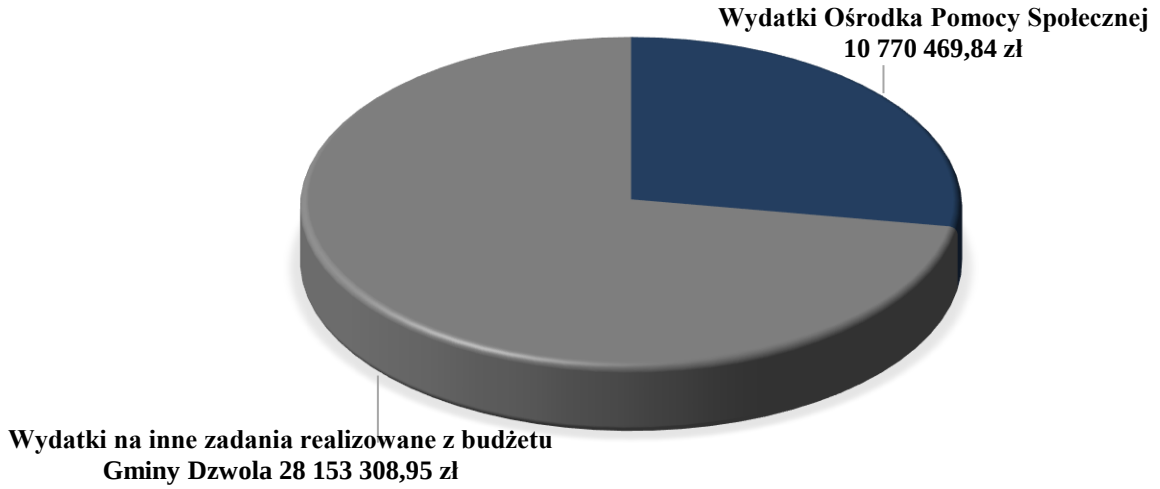
Zadania własne to zadania służące zaspokajaniu potrzeb wspólnoty samorządowej należące wprost do zadań Gminy. Wydatki na te zadania zrealizowane w 2022 roku, w Ośrodku stanowią 13 % ogólnych wydatków Ośrodka.

Tabela: Zestawienie wydatków na zadania własne Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzwoli za 2022 roku

Wyszczególnienie	Wykonanie
Zadania własne	**1 356 660,02**
Pomoc społeczna	**1 102 894,95**
Domy pomocy społecznej	115 951,21
Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	100,00
Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	11 659,16

Zasiłki okresowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe		238 393,82
w tym:	Świadczenia społeczne - zasiłki okresowe	208 043,82
	Świadczenia społeczne - zasiłki celowe	30 350,00
Zasiłki stałe		126 138,54
Ośrodki pomocy społecznej		520 066,06
Pomoc w zakresie dożywiania		90 586,16
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (Fundusze)		**15 329,72**
Pozostała działalność		15 329,72
w tym:	Program „Korpus Wsparcia Seniorów”	13 454,72
	Program „Asystent rodziny na rok 2022”	1 875,00
Edukacyjna opieka wychowawcza		**49 740,12**
Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym		49 740,12
Rodzina		**22 273,32**
Wspieranie rodziny		22 273,32
Regionalny Program Operacyjny		**166 421,91**
Zasiłki okresowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe		16 182,00
Ośrodki pomocy społecznej		150 239,91

Zadania z zakresu pomocy społecznej jakie spoczywają na Gminie jako jednostce najbliższej obywatelowi, stanowią bardzo ważny i duży dział w ogóle realizowanych zadań gminnych. Doskonale obrazuje to poniższy wykres.

Wykres: *Udział wydatków Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzwoli w odniesieniu do pozostałych wydatków Gminy Dzwola w 2022 roku*

Wydatki Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzwoli, w związku z realizacją nałożonych zadań, stanowią 28% całego budżetu Gminy Dzwola.

8. Kultura i sport

Gmina Dzwola organizuje działalność kulturalną, tworząc samorządową instytucję kultury, dla której prowadzenie takiej działalności jest podstawowym celem statutowym.

W Gminie Dzwola funkcjonuje instytucja kultury pod nazwą „Gminna Biblioteka Publiczna i Ośrodek Kultury" zwana dalej: GBPiOK, w strukturach, której działalność prowadzi:

- Ośrodek Kultury,
- Gminna Biblioteka Publiczna.

Zgodnie z regulacją zawartą w ustawie z dnia 25 października 1991 roku o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, instytucje kultury uzyskują osobowość prawną i mogą rozpocząć działalność z chwilą wpisu do rejestru instytucji kultury prowadzonego przez organizatora.

Instytucja kultury podlega wpisowi do tego rejestru z urzędu, tj. z mocy samego prawa (art. 14). Organizator działalności kulturalnej prowadzi swój odrębny rejestr podległych mu instytucji kultury. Dla każdej instytucji prowadzi się oddzielną księgę rejestrową, oznaczoną kolejnym numerem. Księga jest istotnym dokumentem, przy księdze rejestrowej prowadzi się odrębnie dla każdej instytucji kultury akta rejestrowe obejmujące dokumenty stanowiące podstawę wpisu do rejestru oraz dokumenty dotyczące postępowania rejestrowego.

Rejestr instytucji kultury jest prowadzony w postaci elektronicznej, pozwalającej na sporządzanie z niego wydruków oraz uniemożliwiającej dokonanie wpisu przez osobę nieuprawnioną.

Wpisowi do księgi rejestrowej podlegają zmiany (wpisy, zmiany wpisów, wykreślenia), których dokonuje osoba upoważniona przez organizatora. Wykreślenie wpisu z rejestru jest równoznaczne z wykreśleniem instytucji kultury z rejestru.

Rejestr, informację o rejestrze oraz sposobie udostępniania danych w nim zawartych zamieszcza się w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie organizatora.

Rejestr Instytucji Kultury z terenu Gminy Dzwola jest prowadzony w Urząd Gminy Dzwola, Dzwola 168, 23-304 Dzwola.

Udostępnianie danych zawartych w rejestrze jest bezpłatne i odbywa się przez stronę BIP - adres: http://dzwola.bip.lublin.pl/ .

Każdy ma prawo przeglądać bezpłatnie, w godzinach pracy Urzędu Gminy Dzwola, akta rejestrowe i księgi rejestrowe instytucji kultury, odpis z rejestru instytucji kultury udostępniany jest na wniosek.

Instytucja kultury pod nazwą: Gminna Biblioteka Publiczna i Ośrodek Kultury została wpisana do rejestru kultury prowadzonego przez organizatora 2 stycznia 2014 roku pod nr IV.

8.1 Ośrodek kultury

Podstawowym celem statutowym GBPiOK jest prowadzenie działalności w zakresie upowszechniania kultury opartej na wartościach uniwersalnych, ożywianie lokalnych i regionalnych tradycji kulturowych oraz upowszechnianie czytelnictwa, sportu i rekreacji.

Ośrodek Kultury jest to miejsce upowszechniania tradycji, kultury i dziedzictwa naszego regionu, poprzez wspieranie działalności zespołów śpiewaczych, śpiewaków solistów, twórców ludowych, instrumentalistów oraz współpracę ze Stowarzyszeniami i Kołami Gospodyń Wiejskich.

GBPiOK dysponuje następującymi pomieszczeniami użytkowymi oraz sprzętem:

- świetlica – zajęcia edukacyjne dla dzieci, warsztaty rękodzieła ludowego, zajęcia sportowe, zajęcia w okresie feryjnym i wakacyjnym. Do dyspozycji na potrzeby zajęć rozwijających znajduje się konsola XBOX. Dodatkowo jest utworzony kącik malucha, w którym dostępne są gry, puzzle i układanki dla dzieci młodszych, jak i logiczne układanki dla dzieci starszych,
- sala ludowa – wykorzystywana głównie jako studio nagrań na potrzeby amatorskich zespołów śpiewaczych i zajęć muzycznych GBPiOK oraz organizacji zajęć,
- sala komputerowa – do dyspozycji są w niej 2 komputery stacjonarne oraz drukarka, ksero i skaner,
- muszla koncertowa – odbywają się tam imprezy plenerowe w okresie letnim,
- pomieszczenia biurowe – przeznaczone dla pracowników GBPiOK,
- sprzęt techniczny – nagłośnienie, oświetlenie, namioty, instrumenty muzyczne, sprzęt audio do nagrań, kamera, aparat, konsola XBOX, TV, odtwarzacz DVD.

W roku sprawozdawczym zakupiony został dodatkowo nowoczesny aparat fotograficzny z funkcją nagrywania oraz dron do celów promocyjnych, a także mobilny grill na potrzeby organizacji imprez plenerowych.

Ośrodek Kultury prowadzi wielokierunkową działalność rozwijającą i zaspokajającą potrzeby kulturalne mieszkańców gminy, poprzez organizowanie i stymulowanie życia kulturalnego. W związku z powyższym organizowane są liczne spotkania, warsztaty i imprezy plenerowe dla lokalnej społeczności.

W 2022 roku poszerzeniu uległa oferta zajęć rozwijających dla dzieci i młodzieży.
Do zajęć stałych należą:

- indywidualne zajęcia wokalne – rozpoczęte w czerwca, po przerwie wakacyjnej od września, zajęcia odbywające się raz w tygodniu trwające w zależności od zainteresowania (0,5 h na osobę),
- nauczanie gry na instrumentach ludowych – zajęcia odbywające od września, raz w tygodniu trwające w zależności od potrzeb grupy,
- zumba KIDS – zajęcia trwające od czerwca następnie w miesiącach wrzesień i październik zajęcia odbywające się raz w tygodniu po 1 h. Z powodu małego zainteresowania zajęcia zawieszono,

- nauka tańca nowoczesnego – zajęcia trwające od czerwca następnie w miesiącach wrzesień i październik zajęcia odbywające się raz w tygodniu po 1 h. Z powodu małego zainteresowania zajęcia zawieszono,
- sensoplastyka dla najmłodszych – zajęcia rozpoczęte w czerwcu i odbywały się raz w tygodniu po 1,5h, tylko w okresie wakacyjnym,
- robotyka Lego Mindstorms – zajęcia odbywające się w czerwcu po przerwie wakacyjnej odbywają się od września raz w tygodniu po 1,5 h. Zajęcia są płatne, jednak GBPiOK nie pobiera opłat od dzieci (udostępnia świetlicę w celu przeprowadzenia warsztatów),
- zajęcia fitness – zajęcia prowadzone są od września odbywają się raz w tygodniu po 1 h,
- zajęcia plastyczne rysunek i szkic – zajęcia odbywają się od września raz w tygodniu po 1,5 h,
- nauczanie gry na instrumentach strunowych – zajęcia odbywają się 2 razy w tygodniu po 1 h, indywidualnie dla każdego ucznia.

Tabela: Zajęcia organizowane przez GBPiOK

Zajęcia organizowane w GBPiOK w 2022 roku
Indywidualne zajęcia wokalne
Nauczanie gry na instrumentach ludowych
Zajęcia „Zumba kids”
Zajęcia „Nauka tańca nowoczesnego”
Sensoplastyka dla najmłodszych
Robotyka Lego Mindstorms
Zajęcia fitness
Zajęcia plastyczne – rysunek i szkic
Nauczanie gry na instrumentach strunowych

Najważniejsze wydarzenia z działalności Ośrodka Kultury

X Gminny Przegląd Kolęd i Pastorałek. Występy odbyły się 16 stycznia. W przeglądzie wzięło udział: w kategorii dzieci i młodzież – 14 uczestników, natomiast w kategorii dorośli 6 zespołów: Borowiacy z Branwi, Borowiacy z Dzwoli, Branwiacy, Kocudzanki, Marianki, Roztoczanki oraz instrumentalista.

Zadaniem uczestników było przygotowanie i zaśpiewanie dwóch kolęd / pastorałek. Wszyscy uczestnicy przeglądu zostali nagrodzeni.

Ostatki na ludowo. 26 lutego na zakończenie karnawału odbyły się: „Ostatki na ludowo” w sali Domu Ludowego w Kocudzy Drugiej.

Dzień Kobiet. 8 marca z okazji Dnia Kobiet na sali Domu Ludowego w Kocudzy Drugiej odbył się koncert „Amore – wszystko dla kobiet”. Panie przybyłe na wydarzenie zostały obdarowane kwiatami. Po części artystycznej odbył się poczęstunek.

„Smutne pieśni zaczynajmy”. W marcu w każdej z parafii w Gminie Dzwola, odbywały się Koncerty Tradycyjnych Pieśni Wielkopostnych w wykonaniu zespołów śpiewaczych z terenu gminy: Borowiacy, Branwiacy, Kocudzanki, Marianki, Roztoczanki. Koszty transportu pokryła GBPiOK.

„Spotkanie z Afryką”. 17 marca zostało zorganizowane spotkanie z podróżnikiem Robertem Gondkiem dla uczniów szkoły podstawowej oraz osób zainteresowanych tematyka. W wydarzeniu wzięło udział około 20 osób.

Konkurs z okazji pierwszego dnia wiosny. W marcu ogłoszony został weekendowy konkurs fotograficzny online z okazji pierwszego dnia wiosny „Oznaki wiosny w gminie Dzwola”. Zadaniem konkursowym było zrobienie zdjęcia i umieszczenie go w komentarzu na Facebooku GBPiOK. W konkursie wzięło udział 7 osób, złożonych zostało 11 prac.

Gminny Konkurs na Stroik Wielkanocny. Do konkursu zgłoszono 16 prac. Nagrodzono pierwsze 3 miejsca, w każdej z kategorii.

Piknik Rodzinny z okazji Dnia Dziecka. Odbył się 29 maja GBPiOK na terenach rekreacyjno-wypoczynkowych w Dzwoli tz. „Stoki”. Dzień ten obfitował w liczne atrakcje. Zostało zorganizowanych wiele zabaw, przeprowadzono konkursy i zabawy sportowe, a dzieci biorące w nich udział otrzymały liczne upominki.

Konkurs plastyczno-techniczny. W czerwcu ogłoszony został konkurs „Coś z niczego – czyli mistrz recyklingu”, w którym wzięły udział 2 osoby za co zostały nagrodzone.

„Kredą po bruku”. 14 lipca na placu przy Ośrodku Kultury odbyła się III edycja konkursu plastycznego. Motywem przewodnim tegorocznego wydarzenia była bajka „Kubuś Puchatek i przyjaciele”. Na kostce oprócz postaci z bajki „Kubuś i przyjaciele” pojawiły się także inne ulubione postacie dzieci. Po skończonych malunkach w nagrodę wszyscy uczestnicy spotkania otrzymali słodki upominek. Na zakończenie odbyły się zabawy i konkurencje sportowe oraz zajęcia z sensoplastyki. Konkurs cieszył się dużym zainteresowaniem wśród dzieci.

Biesiada Polska „Z Kolbergiem po Gminie”. 3 lipca odbył się największy folklorystyczny festyn w naszej gminie. Na scenie wystąpiły lokalne oraz zaproszone zespoły śpiewacze, instrumentaliści, a także Olek Orkiestra. W kolejnej części festynu występowały zaproszone gwiazdy, a uwieńczeniem imprezy był pokaz laserów. W trakcie zabawy swoje stoiska wystawili lokalni twórcy ludowi, wykonujący rękodzieło oraz Koła Gospodyń Wiejskich i Stowarzyszenia z lokalnymi potrawami.

„Żywa muzyka”. 31 lipca na placu OSP w Branwi odbyła się VII edycja festynu. Główną ideą festynu jest integracja lokalnej społeczności poprzez wspólną zabawę i popularyzowanie dorobku artystycznego zespołów śpiewaczych i kapel ludowych.

Konkurs fotograficzny. 19 sierpnia na Facebooku GBPiOK z okazji Światowego Dnia Fotografii ogłoszony został konkurs fotograficzny pod nazwą „Wakacyjny Kadr". Zgłoszonych zostało 7 fotografii.

„Pożegnanie wakacji". 28 sierpnia na boisku Iskry Krzemień odbył się festyn zamykający okres wakacyjny. Pierwsza część imprezy miała charakter sportowy. Wydarzenie otworzył mecz Iskra Krzemień vs Perła Borzechów, który zakończył się remisem 4:4. Punktem kulminacyjnym dla fanów piłki nożnej były pokazy żonglerki piłkarskiej Krzysztofa Golonki Mistrza Świata Trików Piłkarskich, finalisty programu „Mam Talent" oraz twórcy najpopularniejszego w Polsce programu sportowego na YouTube. Na scenie wystąpiły gwiazdy muzyczne, były również pokazy laserowe.

Narodowe czytanie z GBPiOK. W dniach 5-6 września pracownicy GBPiOK na czele z dyrektorem, brali czynny udział w Narodowym Czytaniu. Pierwszego dnia gościliśmy w Zespole Szkół w Dzwoli. Wspólne czytanie odbywało się na boisku szkolnym. Następnie 6 września mieliśmy zaszczyt gościć w Klubie Aktywnego Seniora we Flisach, gdzie wraz z seniorami odczytaliśmy fragmenty ballad.

Jubileusz 50-lecia Pożycia Małżeńskiego. 18 września w sali remizy OSP Konstantów, odbyła się uroczystość obchodów 50-lecia pożycia małżeńskiego. Odznaczonych medalem za Długoletnie Pożycie Małżeńskie zostało 17 par. GBPiOK była współorganizatorem jubileuszu, dla par które związek małżeński zawarły przed 50-laty.

Dożynki Powiatowe. Wydarzenie odbyło się 8 września w Sanktuarium Matki Bożej Łaskawej w Janowie Lubelskim.

Gminę Dzwola reprezentowały delegacje dożynkowe z 4 parafii: Branew, Dzwola, Kocudza i Krzemień.

Wieniec parafian z Branwi wykonany został na kształt monstrancji z wyeksponowaną, dużą hostią oraz umieszczoną poniżej otwartą księgą Pisma Świętego z napisem: „SŁOWO BOŻE". Monstrancja i hostia zrobione zostały z kłosów różnych zbóż i żółtych suchołusek.

Mieszkańcy z parafii Dzwola przygotowali wieniec na kształt korony zbudowanej z 5 łuków. Umieszczony w nim został obraz Matki Boskiej wyklejony ziarnami m.in. maku, sezamu, lnu złotego, prosa, czarnuszki, powoju, kminku, gorczycy, ryżu.

Wieniec parafian z Kocudzy zbudowany został na kształt figury Matki Boskiej Ostrobramskiej. Suknia i płaszcz wykonane są z maku. Na płaszczu widnieją kwiaty ze słomy. Na szyi korale zrobione z makaronu. Z tyłu wieniec przedstawia wizerunek Ojca Św. Franciszka oraz insygnia papieskie.

Natomiast wieniec parafian z Krzemienia przedstawia kielich z hostią z ziaren ryżu, kłosów jęczmienia oraz napis wykonany z ziaren grochu. Całość otacza łezka z kłosów pszenicy i jęczmienia.

Piękny zwyczaj wyplatania wieńców dożynkowych zachował się do dzisiaj, nie tracąc nic na aktualności. Dożynkowe wieńce powstają w wielu sołectwach i są dziełem najczęściej kilku pań, które w zgodzie z tradycją przekazywaną od pokoleń wyplatają prawdziwe dzieła sztuki.

Prezentacja strojów ludowych janowsko-kraśnickich. 26 września w budynku Fili Gminnej Biblioteki Publicznej w Kocudzy odbyło się spotkanie promujące stroje janowsko-kraśnickie. GBPiOK zakupiła łącznie 10 kompletów strojów ludowych.

Gminna Biblioteka Publiczna i Ośrodek Kultury w 2022 roku zrealizowała zadanie pod nazwą: Janowski unikat – stroje ludowe dla GBPiOK. Złożony przez instytucję kultury wniosek, został pozytywnie oceniony i uzyskał dofinansowanie ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Narodowego Centrum Kultury EtnoPolska. W ramach programu zakupiono 10 strojów ludowych, w tym: 6 żeńskich oraz 4 męskie. Projekt został sfinansowany ze środków Narodowego Centrum Kultury w wysokości: 25 000,00 zł oraz z dotacji celowej przekazanej z budżetu gminy Dzwola, w wysokości: 2 100,00 zł, jako wkład własny do realizacji w/w zadania.

Całkowita wartość projektu to: 27 100,00 zł.

Święto Niepodległości. 11 listopada tradycyjnie miały miejsce obchody Narodowego Święta Niepodległości, które poprowadził dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej i Ośrodka Kultury. GBPiOK była odpowiedzialna również za udokumentowanie imprezy w postaci relacji fotograficznej oraz filmowej.

„Młodość bez uzależnień”. W listopadzie ogłoszony został konkurs plastyczny, którego celem było podnoszenie świadomości dzieci i młodzieży na temat negatywnych konsekwencji wynikających z uzależnień, promowanie pozytywnych wzorców zachowań, alternatywnych form spędzania czasu, postaw społecznych i relacji międzyludzkich,

które są czynnikami chroniącymi przed popadaniem w uzależnienia, a także popularyzacja działań twórczych i poszerzanie wiedzy z zakresu technik plastycznych. W konkursie wzięło udział 42 osoby w dwóch kategoriach wiekowych, z których 8 osób zostało nagrodzonych.

„Mali Mistrzowie Tradycji" – podsumowanie. 28 grudnia w budynku Fili Gminnej Biblioteki Publicznej w Kocudzy Trzeciej, odbyło się podsumowanie zajęć muzycznych prowadzonych przez Fundację Stara Droga w Ośrodku Kultury, w ramach programu „Mali Mistrzowie Tradycji".

W ramach działalności wydawniczej Gminna Biblioteka Publiczna i Ośrodek Kultury wydaje Gminny Kwartalnik „Źródło" w nakładzie 1000 egzemplarzy. Poza wymienioną działalnością GBPiOK prowadzi wynajem pomieszczeń użytkowych oraz sprzętu nagłośnieniowego osobom zainteresowanym. GBPiOK udostępnia również boisko wielofunkcyjne w Kocudzy Drugiej, w okresie wakacyjnym ponosi koszty jego oświetlenia.

Wszelkie informacje dotyczące wydarzeń kulturalnych i bibliotecznych organizowanych przez jednostkę, a także ogłoszenia i zaproszenia zamieszczane są na stronie internetowej www.dzwolaok.pl oraz na Facebooku (@DzwolaOK) i Instagramie (#dzwolaok). Materiały z imprez, filmy promocyjne, muzykę nagraną w studio można obejrzeć i posłuchać na serwisach internetowych Youtube oraz SoundCloud. Strony cieszą się dużym zainteresowaniem internautów – ilość obserwujących fanpage na Facebooku od grudnia 2021 wzrosła (z 1242 do 1411).

Na bieżąco prowadzona jest współpraca z Kołami Gospodyń Wiejskich z terenu Gminy Dzwola, amatorskimi zespołami oraz stowarzyszeniami, które czynnie włączają się w działalność promocyjną swoich miejscowości oraz gminy Dzwola, podejmują działania służące integracji lokalnej społeczności, prowadzą działalność charytatywną, profilaktyczną i aktywizują społeczność wiejską.

8.2 Gminna Biblioteka Publiczna

Gminna Biblioteka Publiczna prowadzi działalność w strukturze instytucji kultury: Gminna Biblioteka Publiczna i Ośrodek Kultury, której podstawową strukturę tworzą:

- siedziba:
  - Gminna Biblioteka Publiczna i Ośrodek Kultury, Kocudza Druga 59,
- oddział:
  - Gminna Biblioteka Publiczna w Dzwoli, Dzwola 168,
    - Filie:
      - Gminna Biblioteka Publiczna Filia w Kocudzy, Kocudza Trzecia 6,
      - Gminna Biblioteka Publiczna Filia w Krzemieniu, Krzemień Pierwszy 186.

Bezpośredni nadzór nad GBPiOK sprawuje Gmina Dzwola, zwana Organizatorem.

GBPiOK wchodzi w skład ogólnokrajowej sieci bibliotek i podlega merytorycznemu nadzorowi Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Lublinie oraz Miejskiej i Powiatowej Biblioteki w Janowie Lubelskim.

Gminna Biblioteka Publiczna służy zaspokajaniu potrzeb czytelniczych, informacyjnych, edukacyjnych i kulturalnych mieszkańców Gminy Dzwola oraz uczestniczy w upowszechnianiu wiedzy i kultury.

Do głównych zadań biblioteki należy:

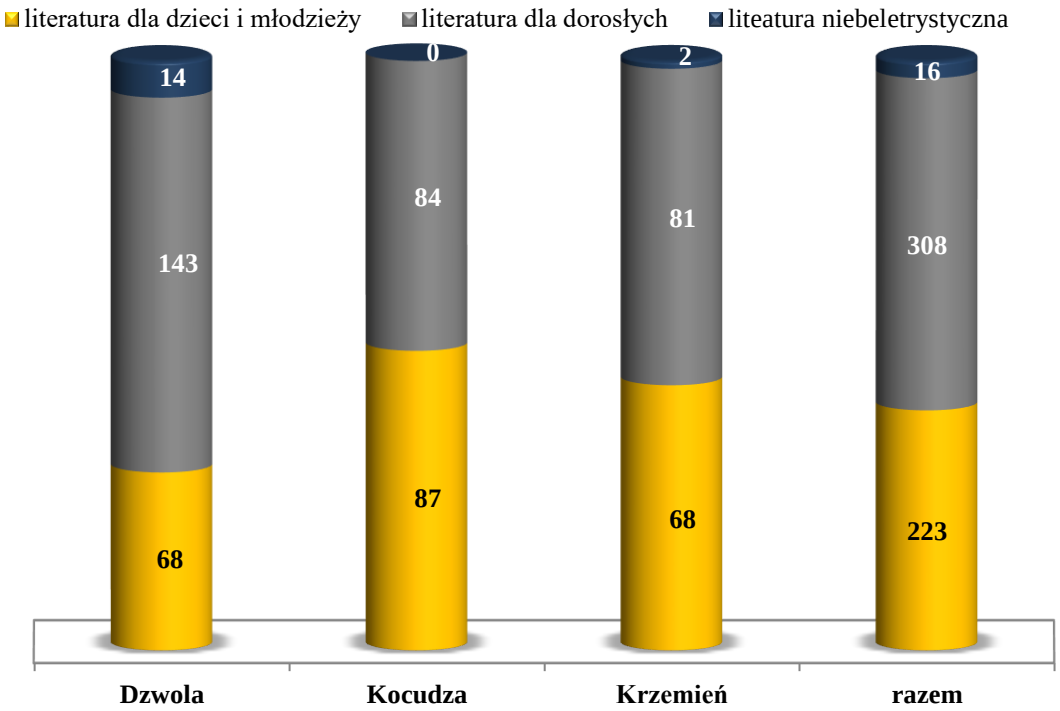
- gromadzenie, opracowanie i przechowywanie materiałów bibliotecznych służących rozwijaniu czytelnictwa oraz zaspakajaniu potrzeb informacyjnych, edukacyjnych i samokształceniowych ze szczególnym uwzględnieniem materiałów dokumentujących dorobek kulturalny, naukowy i gospodarczy regionu,
- udostępnianie zbiorów na miejscu, wypożyczanie na zewnątrz, prowadzenie wypożyczeń międzybibliotecznych ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży oraz ludzi niepełnosprawnych,
- prowadzenie działalności informacyjno-bibliograficznej,
- popularyzacja książki i czytelnictwa oraz dorobku kulturalnego gminy,
- tworzenie i udostępnianie własnych komputerowych baz danych: katalogowych, bibliograficznych i faktograficznych,
- współdziałanie z bibliotekami innych sieci, instytucjami, organizacjami i towarzystwami w zakresie rozwijania i zaspokajania potrzeb oświatowych i kulturalnych mieszkańców gminy,
- doskonalenie form i metod pracy bibliotecznej,
- sprawowanie nadzoru merytorycznego i organizacyjnego nad oddziałem biblioteki i podległymi filiami, udzielanie im pomocy i instruktażu,
- działalność wydawnicza,
- współdziałanie ze szkołami, instytucjami kultury i innymi organizacjami w zakresie rozwijania inicjatyw społecznych i kulturalnych.

Warunkiem prawidłowego funkcjonowania biblioteki jest systematyczny wpływ nowości i równolegle wycofywanie publikacji nieprzydatnych, nieaktualnych i zniszczonych.

W 2022 roku zostało zakupionych 547 nowych woluminów na kwotę: 12 000,00 zł. Nowości zostały zakupione ze środków własnych w wysokości 6 000,00 zł i dofinansowania ze środków Narodowego Programu Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025 w wysokości 6 000,00 zł. Zakupione książki to w większości literatura piękna dla dorosłych i dla dzieci. Zakupy dokonane były w oparciu o zgłaszane zapotrzebowanie czytelników.

Tabela: Zakup książek w 2022 roku

Gminna Biblioteka Publiczna	Zakupione ze środków własnych		Zakupione ze środków ministerstwa	
	Ilość	Wartość	Ilość	Wartość
Oddział Dzwola	114	2 500,00 zł	111	2 750,23 zł
Filia Kocudza	101	2 000,00 zł	70	2 000,00 zł
Filia Krzemień	88	1 500,00 zł	63	1 249,77 zł
Razem:	**303**	**6 000,00 zł**	**244**	**6 000,00 zł**

Wykres: *Struktura wpływów księgozbioru*

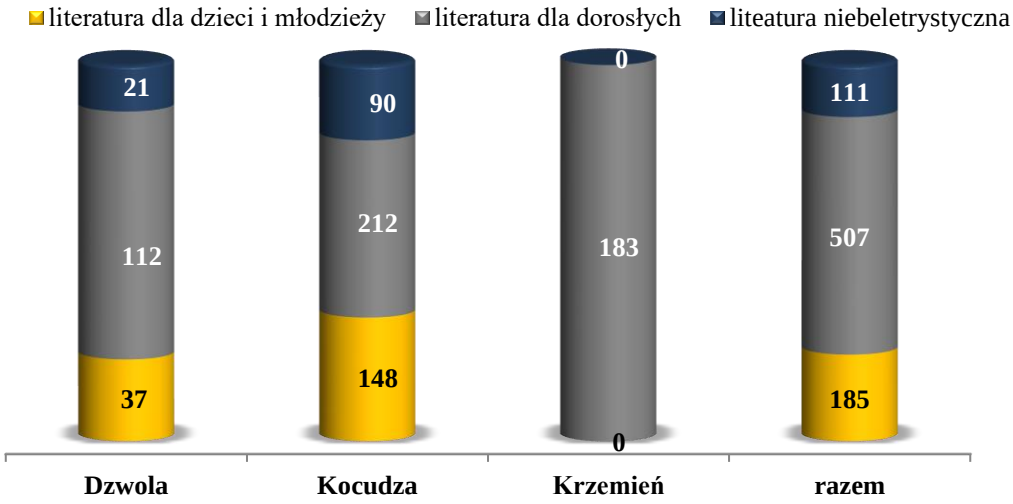
W celu uaktualnienia księgozbioru dokonuje się selekcji książek. Ubytkowane są woluminy zniszczone, zdezaktualizowane, zaczytane i nieoddane. W Oddziale Gminnej Biblioteki Publicznej w Dzwoli ze zbiorów wyłączono 170 woluminów, na kwotę: 249,88 zł. W Fili GBP w Kocudzy zubytkowano 501 książek, o wartości: 6 679,30 zł. Natomiast w Filii GBP w Krzemieniu ze zbiorów odpisano 183 pozycje na kwotę: 1 669,51 zł.

Zubytkowane książki zostały wystawione na półki bookcrosingowe, część z nich oddano na makulaturę. Półki znajdują się w Urzędzie Gminy Dzwola i w Zespole Szkół w Krzemieniu.

Tabela: Ubytki księgozbioru w 2022 rok

Gminna Bibliotek Publiczna	Ubytki	
	Ilość	Wartość
Oddział Dzwola	170	249,88 zł
Filia Kocudza	501	6 679,30 zł
Filia Krzemień	183	1 669,51 zł
Razem:	854	8 598,69 zł

W swojej ofercie biblioteki posiadają 14 546 książek. Największą liczbę zbiorów stanowi literatura beletrystyczna (piękna) 7 160 woluminów, następnie książki dla dzieci i młodzieży 6 278 woluminów, księgozbiór popularno-naukowy z różnych dziedzin wiedzy wynosi 1 108 woluminów.

Wykres: *Struktura ubytków księgozbioru*

Czytelnicy

W 2022 roku biblioteki zarejestrowały więcej czytelników niż w roku poprzednim. Na dzień 31 grudnia 2022 roku aktywnych czytelników było 531.

Tabela: Struktura czytelników według wieku

Gminna Biblioteka Publiczna	Razem	WIEK CZYTELNIKÓW							
		1 (do 5)	2 (6-12)	3 (13-15)	4 (16-19)	5 (20-24)	6 (25-44)	7 (45-60)	8 (pow. 60)
Oddział Dzwola	214	16	65	16	11	8	60	27	11
Filia Kocudza	164	12	58	14	17	5	29	13	16
Filia Krzemień	153	1	109	15	5	5	10	7	1
razem:	531	29	232	45	33	18	99	47	28

Tabela: Struktura czytelników według zajęcia

Gminna Biblioteka Publiczna	Razem	Czytelnicy według zajęcia		
		Uczące się	Pracujące	Pozostali
Oddział Dzwola	**214**	113	72	29
Filia Kocudza	**164**	103	36	25
Filia Krzemień	**153**	130	21	2
razem:	**531**	**346**	**129**	**56**

Tabela: Struktura czytelników według płci

Gminna Biblioteka Publiczna	Razem	Czytelnicy według płci	
		KOBIETY	MĘŻCZYŹNI
Oddział Dzwola	**214**	158	56
Filia Kocudza	**164**	119	45
Filia Krzemień	**153**	96	57
razem:	**531**	**373**	**158**

Udostępnianie zbiorów

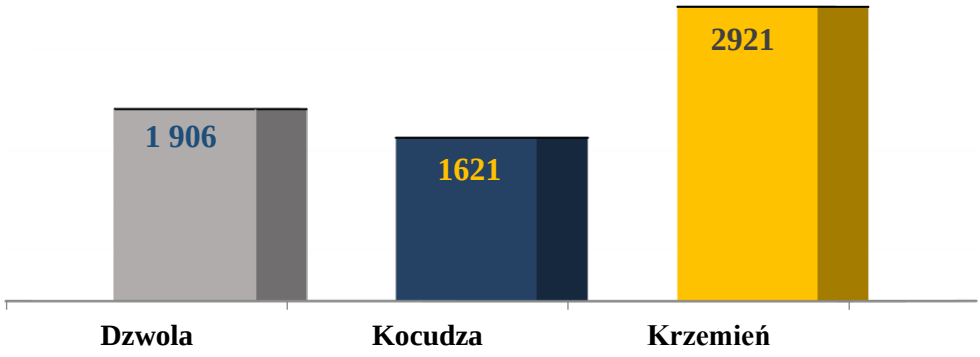
W 2022 roku wypożyczono 6 288 książek na zewnątrz. W porównaniu do 2021 roku nastąpił wzrost wypożyczeń o 1 361 woluminów. Na miejscu zanotowano 701 udostępnień.

Tabela: Struktura wypożyczeń

Gminna Biblioteka Publiczna	Wypożyczenia ogółem	Literatura		
		dla dzieci	dla dorosłych	popularno -naukowa
Oddział Dzwola	2 512	1 083	1 286	143
Filia Kocudza	2 050	897	1 121	32
Filia Krzemień	1 726	1 436	290	0
razem:	**6 288**	**3 416**	**2 697**	**175**

Odwiedziny w bibliotece

W 2022 roku biblioteki odwiedziło 6 448 osób. W bibliotekach są prowadzone tematyczne zajęcia dotyczące książek. Podczas ogólnopolskiej akcji „Tydzień Bibliotek", przedszkolaki i uczniowie szkół z terenu Gminy Dzwola odwiedzili wszystkie Gminne Biblioteki Publiczne w: Dzwoli, Kocudzy i Krzemieniu.

Wykres: *Odwiedziny ogółem w bibliotekach*

Najważniejsze wydarzenia z działalności Gminnej Biblioteki Publicznej

Kontynuacja udziału w projekcie „Mała książka – wielki człowiek”. Chętne dzieci zostały zapisane do biblioteki i odebrały wyprawkę czytelniczą „Krasnal w Krzywej Czapce” oraz broszurę „Książką połączeni, czyli Mały Czytelnik w bibliotece”. Każdy przedszkolak otrzymał w prezencie również Kartę Małego Czytelnika, na którą będzie zbierał naklejki, za każdą wizytę w bibliotece i wypożyczenie co najmniej jednej książki z księgozbioru dziecięcego.

Wszystkim dzieciom bardzo podobały się wizyty w bibliotekach publicznych zarówno w Dzwoli, Kocudzy jak i Krzemieniu, wiele z nich obiecało, że wrócą tam ponownie wraz ze swoimi rodzicami. Akcja ma również zachęcić rodziców do odwiedzania bibliotek i codziennego czytania z dzieckiem.

Wdrażanie nowego systemu bibliotecznego Alma w bibliotekach. W Gminnej Bibliotece Publicznej Oddział w Dzwoli oraz Filie w Kocudzy i Krzemieniu, został wdrożony najnowocześniejszy system biblioteczny Alma wraz z wyszukiwarką Primo. Narzędzia te wykorzystują najlepsze biblioteki na świecie jak Uniwersytetu Harvarda lub Oksfordzki. Dzięki temu czytelnicy otrzymali szybki dostęp do informacji o zbiorach biblioteki i dostęp do połączonych katalogów Biblioteki Narodowej – bazy zawierającej ponad 25 mln jednostek zbiorów i codziennie powiększanej o kolejne nowości wydawnicze. Przełoży się to na zwiększenie jakości obsługi czytelników, obniżenie kosztów związanych z utrzymywaniem infrastruktury informatycznej oraz optymalizację czasu pracy bibliotekarzy. Wszystkie koszty wdrożenia i utrzymania systemu pokrywa Biblioteka Narodowa.

Organizacja „Ferie z GBPiOK”. Ferie zimowe, to długo wyczekiwany czas odpoczynku od szkolnych obowiązków. Wzorem lat ubiegłych w bibliotece zostały zorganizowane i przeprowadzone zajęcia dla dzieci. Były to zajęcia planowane jak i dowolne, popularyzujące w atrakcyjny sposób książkę i czytelnictwo, a przede wszystkim ukazujących bibliotekę jako miejsce dobrej zabawy oraz alternatywę dla biernego siedzenia przed ekranem telewizora, czy komputera. Spotkania cieszyły się dużym zainteresowaniem dzieci, zarówno tych młodszych, jak i tych nieco starszych. Uczestnikami zajęć były dzieci w wieku od 5 do 13 lat. Zajęcia zostały tak zaplanowane, aby każde dziecko, bez względu

na wiek, mogło spędzić czas w miły i atrakcyjny sposób. Były prowadzone zajęcia tj.: warsztaty plastyczne, Zumba „Wyginam śmiało ciało”, warsztaty rękodzielnicze „Zrób to sam”, warsztaty kulinarne „Pichcenie z KGW”. Dodatkową atrakcją dla dzieci były animacje zabaw „KIWI”, czyli zabawy, tańce i malowanie twarzy. Ferie w GBPiOK zakończono balem przebierańców, który odbył się 19 lutego.

Spotkanie „Biblioteka dla klimatu”. Kampania społeczna w 2022 roku „Cała Polska czyta dzieciom” odbywała się pod hasłem „Klimat dla polskich autorów”. Miała ona na celu zaprezentować dzieciom i młodzieży polską literaturę ostatnich lat, która opisuje fascynujący świat otaczającej nas i niestety zagrożonej naszymi działaniami przyrody. Gminna Biblioteka Publiczna i Ośrodek Kultury włączając się w kampanię zorganizowała spotkanie dla dzieci pt. „Biblioteka dla klimatu”. Odczytano fragment książki Łukasza Wierzbickiego „Afryka Kazika”. Na spotkanie została zaproszona pani Justyna Tomecka, edukator z Koła Łowieckiego „Darz Bór” w Janowie Lubelskim, która opowiadała o lesie i zwierzętach w nich zamieszkujących i nie tylko. Ostatnim punktem spotkania było wspólne posadzenie kilku sadzonek dębu, które oczyszczają powietrze, wpływają korzystnie na klimat i na nasze samopoczucie.

Ogólnopolski Tydzień Bibliotek 2022. 8-15 maja pod hasłem „Biblioteka świat w jednym miejscu" odbył się Ogólnopolski Tydzień Bibliotek. W ramach wydarzenia, w przedszkolach, za pomocą teatrzyku Kamishibai odczytana została bajka „O zajączku, który nie chciał się dzielić". Ogłoszony został również konkurs online, który polegał na odgadnięciu przez internautów miejsca, w którym zostało zrobione zdjęcie z książką na terenie Gminy Dzwola. Nagrodzone zostały osoby, które jako pierwsze odgadły prawidłowo miejsce.

Organizacja rajdu rowerowego „Odjazdowy bibliotekarz”. 19 czerwca miłośnicy dobrej książki i jazdy na rowerze spotkali się z bibliotekarzami, aby wspólnie wziąć udział w rajdzie rowerowym i pikniku rodzinnym. Rajd „Odjazdowy bibliotekarz” to ogólnopolska akcja, która promuje czytelnictwo i biblioteki, odbywająca się w ramach trwającego w dniach 8-15 maja XIX Ogólnopolskiego Tygodnia Bibliotek „Biblioteka: świat w jednym miejscu”. Ponad 70 rowerzystów wyruszyło na rekreacyjną przejażdżkę trasą jak co roku prowadzącą szlakiem filii bibliotecznych (Krzemień, Dzwola, Kocudza). Punktem docelowym tegorocznego rajdu były Zdzisławice. Na miejscu dla uczestników przygotowano wiele atrakcji, rozgrywki sportowe nie tylko dla dzieci ale i całych rodzin, m.in.: przeciąganie liny, wyścigi w workach, basen z kulkami i dmuchane zjeżdżalnie. Na wszystkich czekał słodki poczęstunek, sałatki i popcorn zapewniony dzięki uprzejmości KGW z Dzwoli oraz kiełbaski z grilla. Po aktywnie spędzonym popołudniu uczestnicy rajdu zmęczeni, ale z uśmiechami na twarzach wyruszyli w drogę powrotną.

Organizacja spotkania autorskiego z pisarką Tanyą Valko. W Gminnej Bibliotece Publicznej i Ośrodku Kultury, 4 października 2022 roku, odbyło się spotkanie autorskie z Tanyą Valko – polską pisarką, poetką, arabistką, tłumaczką i podróżniczką. Autorka opowiedziała jak powstają książki, które nie do końca są fikcją literacką, gdyż wielokrotnie przy tworzeniu bohaterów inspirowała się osobami z jej otoczenia. W spotkaniu uczestniczył moderator Igor Kaczmarczyk, który także wydał książkę. Podczas spotkania zainteresowani

mogli zadawać pytania przybyłym gościom, na które autorzy książek bardzo chętnie i szczegółowo odpowiadali. Po części oficjalnej ustawiła się długa kolejka po książki i autografy. Były też wspólne zdjęcia.

Spotkania w bibliotece w Kocudzy. W Filii GBP w Kocudzy Trzeciej w ciągu roku odbyło się kilka spotkań i warsztatów. Zainteresowani spotkali się z Klubem Seniora. Podczas spotkania, panie pokazały jak wykonywać kwiaty z bibuły. Odbyły się również zajęcia plastyczne dla dzieci, a także wspólnie z KGW w Kocudzy Trzeciej zorganizowane zostało spotkanie i pogadanka dla młodzieży kl. VII o niebezpieczeństwie uzależnień.

Współpraca ze szkołami. Systematycznie odwiedzaliśmy dzieci przedszkolne czytając im tradycyjne bajki, a także z teatrzykami Kamishibai. Zapraszaliśmy dzieci do naszych placówek na lekcje biblioteczne, podczas których dzieci zapoznawały się z pracą bibliotekarza i biblioteką. Dowiedziały się, że oprócz udostępniania zbiorów bibliotekarze zajmują się też ich gromadzeniem i opracowaniem, promowaniem czytelnictwa czy tworzeniem baz danych, a także że praca dla bibliotekarza to współpraca z użytkownikiem biblioteki. Uczniowie mieli możliwość zobaczyć jak wygląda pierwsza, a zarazem najstarsza księga inwentarzowa, która znajduje się w bibliotece. W Filii w Krzemieniu tradycją już są cotygodniowe wizyty grup przedszkolnych w bibliotece, na których dzieci wypożyczają książkę. Dzięki takim wizytom dzieci nabierają nawyku wypożyczania i czytania książek.

8.3 Budżet instytucji kultury

Instytucja kultury gospodaruje samodzielnie przydzieloną i nabytą częścią mienia oraz prowadzi samodzielną gospodarkę w ramach posiadanych środków.

Podstawą gospodarki finansowej instytucji kultury jest plan finansowy ustalony przez dyrektora, z zachowaniem wysokości dotacji organizatora, sporządzony zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych oraz ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej.

Realizacja przychodów Gminnej Biblioteki Publicznej i Ośrodka Kultury za 2022 roku przedstawia się następująco.

Tabela: Realizacja po stronie przychodów GBPiOK w 2022 roku

Wyszczególnienie-kalkulacja	Wykonanie
Domy i ośrodki kultury	
Dochody z najmu	1 800,00
Wpływy z różnych dochodów	25 706,44
Dotacja podmiotowa z budżetu (Gmina Dzwola)	361 130,00
Dotacja celowa z Narodowego Centrum Kultury	25 000,00
Dotacja celowa z Gminy Dzwola	2 100,00
Razem:	**415 736,44**
Biblioteki	
Dochody z najmu	3 050,00
Wpływy z usług	425,00
Dotacja podmiotowa z budżetu (Gmina Dzwola)	221 920,00
Dotacja celowa z Biblioteki Narodowej na zakup nowości wydawniczych	6 000,00
Razem:	**231 395,00**
Ogółem:	**647 131,44**

Gminna Biblioteka Publiczna i Ośrodek Kultury osiągnęła w 2022 roku przychody w wysokości: 647 131,44 zł. Przychody te to głównie dotacje (95,21%).

Realizacja kosztów Gminnej Biblioteki Publicznej i Ośrodka Kultury za 2022 roku przedstawia się następująco.

Tabela: Realizacja po stronie kosztów GBPiOK w 2022 roku

Wyszczególnienie	Wykonanie
Domy i ośrodki kultury	**415 736,44 zł**
Biblioteki	**231 395,00 zł**
Łącznie:	**647 131,44 zł**

Poniesione w 2022 roku przez Gminna Bibliotekę Publiczną i Ośrodek Kultury koszty, związane były z realizacją statutowych działań instytucji kultury.

8.4 Sport i rekreacja

W roku 2022 roku Gmina Dzwola przeznaczyła 100 000,00 zł na działalność Ludowego Klubu Sportowego „Iskra" Krzemień. Organizacja imprez sportowych na terenie Gminy Dzwola realizowana była wg kalendarzy gminnych, powiatowych, rejonowych, wojewódzkich i ogólnopolskich SZS LZS, LZPN i PZPN. LKS „Iskra" Krzemień prowadzi sekcję piłki nożnej i reprezentuje Gminę Dzwola w rozgrywkach prowadzonych przez Lubelski Związek Piłki Nożnej. W roku 2022, w okresie przygotowawczym do rundy wiosennej sezonu 2021/2022 odbyło się szkolenie czterech grup: dwie grupy żeńskie – juniorki i seniorki oraz dwie grupy męskie – juniorzy młodsi, i seniorzy. W rundzie jesiennej sezonu 2022/2023, trenowały: trzy grupy żeńskie – orliczki (pierwszy raz zgłoszone do rozgrywek), juniorki i seniorki o raz dwie grupy męskie – seniorzy oraz juniorzy młodsi.

Zaplanowane zadania związane ze szkoleniem zostały zrealizowane w pełnym zakresie. W roku 2022 w rundzie wiosennej sezonu 2021/2022 Klub reprezentowało 90 zawodników zarejestrowanych w LZPN w Lublinie - 28 seniorów, 14 juniorów młodszych oraz 32 seniorki i 16 juniorek. Dodatkowo w klubie trenowało 10 zawodników nie zgłoszonych do rozgrywek. Razem 100 osób.

W rundzie jesiennej sezonu 2022/2023 Klub reprezentowało 107 zawodników zarejestrowanych w LZPN – 35 seniorów, 15 juniorów młodszych, 24 seniorki, 21 juniorek oraz 12 orliczek. Z zespołami seniorów i seniorek przeprowadzono po 240 godzin zajęć treningowych, z drużyną juniorów i juniorek – po około 180 godzin, orliczki trenowały 100 godzin.

Drużyna seniorów w całym roku rozegrała 10 meczów kontrolnych w okresach przygotowawczych, 26 ligowych w ramach rozgrywek „A" klasy. Juniorzy Młodsi rozegrali 2 mecze kontrolne oraz 14 ligowych w ramach Lubelskiej Ligi Juniorów Młodszych. Razem 16 meczy.

Drużyna Seniorek w 2022 roku rozegrała 8 meczów kontrolnych oraz 10 spotkań w ramach IV Ligi Kobiet. Seniorki uczestniczyły także w turnieju w Lublinie. W sumie 18 meczów i 1 turniej. Drużyna Juniorek rozegrała 4 mecze kontrolne i 7 meczów plus 1 turniej towarzyski. Razem 11 spotkań i 1 turniej. Drużyna Orliczek rozegrała 5 meczy, uczestniczyła w 1 turnieju.

W roku 2022 drużyny „Iskry" rozegrały łącznie 86 spotkań oraz uczestniczyły w 3 turniejach.

Oprócz rozgrywek ligowych do kalendarza imprez sportowych Gminy Dzwola powrócił lipcowy **Memoriał im. Mariana Kapronia**. Memoriał im. Mariana Kapronia to niejako święto Klubu. LKS ISKRA KRZEMIEŃ właśnie w tym dniu skupia całą społeczność klubu, aby uczcić pamięć tych, którym dobro klubu leżało na sercu, a którzy już od nas odeszli. Wieloletni zawodnicy, sympatycy i działacze mieli więc ponowną okazję,

aby powspominać czasy spędzone na boisku, zintegrować się z obecnymi zawodnikami oraz rozegrać mecz piłki nożnej. Cieszy nas fakt, że w 2022 roku, w memoriale licznie uczestniczyli najmłodsi mieszkańcy naszej Gminy.

Program Klub 2022. Klub po raz kolejny wnioskował o dofinansowanie w rządowym programie, tym razem również z pozytywnym skutkiem. Dzięki przyznanym środkom z MSiT udało się zakupić sprzęt sportowy dla naszych najmłodszych zawodników.

LKS Iskra Krzemień – drużyny, biorące udział w rozgrywkach prowadzonych przez LZPN w 2022 roku

Juniorzy

Seniorzy

Juniorki

Seniorki

Orliczki

Na zakończenie roku ISKRA, po raz pierwszy przy współpracy z Zespołem Szkół w Krzemieniu z Panem Dyrektorem Tomaszem Dudzicem na czele przystąpiła do Ogólnopolskiej Akcji Charytatywnej „POMÓŻ DZIECIOM PRZETRWAĆ ZIMĘ". Zebrane dary przekazano do szkoły skąd trafiły do potrzebujących dzieci z naszej Gminy.

Tabela: Osiągnięte efekty Klubu w 2022 roku

	Osiągnięte efekty
Seniorki	• 3 miejsce w IV Lidze Kobiet w sezonie 2021/2022 (czerwiec 2022) 14 pkt, 4 zwycięstwa, 2 remisy i 4 porażki, bramki: zdobyte: 19, stracone: 29; • 1 miejsce w IV Lidze Kobiet w rundzie jesiennej sezonu 2022/2023 (listopad 2022), 12 punktów, 4 zwycięstwa, bramki: zdobyte: 13, stracone: 2
Juniorki	• 3 miejsce w lidze, w ramach Wojewódzkich Mistrzostw Juniorek Młodszych (czerwiec 2022). • 3 miejsce w lidze, w ramach „Eliminacji CLJ U-15" – Lublin (listopad 2022), 6 punktów, 2 zwycięstwa, 2 porażki, bramki: zdobyte: 22, stracone: 14
Seniorzy	• 12 miejsce w lubelskiej Klasie „A" gr. I na zakończenie sezon 2021/2022 (czerwiec 2022) – 27 punktów, 8 zwycięstw, 3 remisy i 15 porażek, bramki: zdobyte: 57, stracone: 85; • 6 miejsce w lubelskiej Klasie „A" gr. I po rundzie jesiennej sezonu 2022/2023 (listopad 2022) 22 pkt., 7 zwycięstw, 1 remis, 5 porażek, bramki: zdobyte: 35, stracone: 32
Juniorzy Młodsi	• 7 miejsce w Lubelskiej Lidze Juniorów Młodszych gr. II (B1) na zakończenie sezon 2021/2022 (czerwiec 2022) – 3 punkty, 1 zwycięstwo, i 11 porażek, bramki: zdobyte: 10, stracone: 75; • 5 miejsce w Lubelskiej Lidze Juniorów Młodszych gr. II (B1) po rundzie jesiennej sezonu 2022/2023 (listopad 2022) 12 pkt, 4 zwycięstwa, 4 porażki, bramki: zdobyte: 31, stracone: 18
Orliczki	• Zawody rozgrywano w formie ligowej systemem każdy z każdym (5 drużyn). Mecze rewanżowe zaplanowano w rundzie wiosennej sezonu 2022/2023. Dla Wojewódzkich Rozgrywek Orliczek nie prowadzono tabel.

Gmina Dzwola wspiera działalność sportową. Dofinansowywania klubów sportowych z budżetu jednostek samorządu terytorialnego jest inicjatywą godną aprobaty. Przepisy prawne stwarzają organom stanowiącym jednostki samorządu terytorialnego, ku temu możliwości. Działalność klubów sportowych przyczynia się do wzmocnienia ich społecznej roli. Bez odpowiednich środków, byt klubów sportowych mógłby być zagrożony. Ponadto kluby sportowe odgrywają istotną rolę w funkcjonowaniu gospodarki i realizacji zadań publicznych jednostek samorządu terytorialnego. Ustawodawca stworzył możliwości prawne w kierunku dotowania klubów sportowych.

W Gminie Dzwola corocznie w budżecie gminy są zabezpieczane środki finansowe na wsparcie działalności sportowej.

9. Inwestycje gminne

Polityka inwestycyjna gminy jest kluczowym elementem rozwoju lokalnego i powinna być podporządkowana zasadom zrównoważonego rozwoju.

Gmina poprzez jej kształtowanie, a następnie realizację określonych projektów inwestycyjnych z jednej strony zaspokaja potrzeby społeczności lokalnej, z drugiej stwarza warunki do prowadzenia działalności gospodarczej i inwestycyjnej różnych podmiotów, w wyniku czego tworzy się potencjał rozwojowy obszaru.

Rola gmin w polityce inwestycyjnej to przede wszystkim planowanie i realizacja inwestycji infrastrukturalnych. Efektem tych działań, są obiekty lokalnej infrastruktury technicznej i społecznej, służące świadczeniu usług publicznych na rzecz mieszkańców.

Lokalna infrastruktura społeczna, obejmuje swoim zakresem obiekty związane z:

- działalnością opiekuńczo-wychowawczą,
- szkolno-edukacyjną,
- sportowo-rekreacyjną,
- kulturalną,
- ochroną zdrowia,
- opieką medyczną.

Przyjmuje się, że jej znaczenie dla działalności gospodarczej i inwestycji prywatnych, jest zdecydowanie mniejsze niż infrastruktury technicznej, co wynika z pełnionych przez nią funkcji, to nie można pominąć jej roli aktywizującej rozwój gospodarczy.

Należy podkreślić, że szczególną rolę w procesie odpowiedzialnego inwestowania odgrywa społeczność lokalna – zwłaszcza w diagnozowaniu potrzeb i planowaniu inwestycji publicznych, które powodują wyraźne i długotrwałe zmiany w układzie przestrzenno-środowiskowym gminy, wpływając na obecną i przyszłą jakość życia mieszkańców.

W 2022 roku Gmina Dzwola realizowała zaplanowane zadania inwestycyjne, podejmując kluczowe decyzje, aby infrastruktura w naszej gminie była nowoczesna i jak najlepiej odpowiadała rosnącym potrzebom związanym z rozwojem gminy oraz służyła jej mieszkańcom. Zrealizowanych zostało wiele ważnych dla gminy inwestycji, z zakresu:

- transportu i łączności,
- gospodarki komunalnej i ochrony środowiska,
- oświetlenia ulic i dróg,
- bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej,
- oświaty i wychowania,
- poprawy efektywności energetycznej w Gminie Dzwola,
- zadań społecznych.

Rok 2022 był to czas wielu modernizacji, zmian i realizacji nowych inicjatyw. Wymagały one innowacyjnego podejścia w zakresie pozyskiwania środków finansowych, jak również wykorzystania pojawiających się szans rozwojowych. Wiele z nich już dziś udało się zrealizować, a pozostałe są w realizacji. Przy ich planowaniu priorytetowo stosowano zasadę zrównoważonego budżetu, tak aby uzyskać maksymalny efekt przy minimalnym wydatkowaniu środków własnych.

9.1 Infrastruktura wodociągowa

Przebudowa ujęcia wody, budowa i przebudowa sieci wodociągowej oraz wykonanie instalacji fotowoltaicznej na ujęciu wody w Kocudzy Pierwszej i Branewce

Projekt inwestycji zakłada wykonanie kompleksowej przebudowy ujęcia wody w Kocudzy Pierwszej oraz części sieci wodociągowej. Realizacja projektu, polega w szczególności na:

- zaprojektowaniu i wykonaniu przebudowy ujęcia wody w Kocudzy Pierwszej,
- przebudowie sieci wodociągowej w miejscowościach: Kocudza Pierwsza, Kocudza Druga, Kocudza Trzecia,
- budowie sieci wodociągowej w ramach, której zostanie wykonany łącznik sieci w miejscowościach: Kocudza Druga i Dzwola oraz Konstantów i Krzemień Drugi,
- wykonaniu instalacji fotowoltaicznych, na ujęciu wody w Kocudzy Pierwszej oraz Branewce.

W lipcu 2022 roku, po zakończonym postępowaniu przetargowym Gmina Dzwola zawarta umowa, na roboty budowlane obejmuje przebudowę ujęcia wody, budowę i przebudowę sieci wodociągowej oraz wykonanie instalacji fotowoltaicznej na ujęciu wody w Kocudzy Pierwszej i Branewce.

Okres realizacji umowy: 24 miesiące.

Wartość inwestycji: 8 546 571,45 zł.

Zadanie dofinansowane z Programu Inwestycji Strategicznych „Polski Ład": 7 125 000,00 zł.

Środki własne Gminy Dzwola: 1 421 571,45 zł.

W roku 2022 został również sporządzony Program funkcjonalno-użytkowy inwestycji: „Przebudowa ujęcia wody, budowa i przebudowa sieci wodociągowej oraz wykonanie instalacji fotowoltaicznej na ujęciu wody w Kocudzy Pierwszej i Branewce" oraz zostały wykonane roboty geologiczne, na ujęciu wody w Kocudzy Pierwszej.

Łączny koszt wykonanych prac wyniósł: 191 134,81 zł, środki finansowe zewnętrzne z uzupełnienia subwencji ogólnej z przeznaczeniem na inwestycje wodociągowe.

Rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowości Branewka-Kolonia, Krzemień Pierwszy – Etap I

Zrealizowana w listopadzie 2022 roku inwestycja umożliwi podłączenie do sieci wodociągowej budynków jednorodzinnych oraz powiększy tereny pod zabudowę.

Przedmiot zadania obejmował:

- budowę 270 mb sieci wodociągowej PE Dn 110 mm metodą przewiertu sterowanego,
- zamontowanie 2 szt. hydrantów nadziemnych DN80.

Wartość inwestycji: 82 260,55 zł, środki finansowe zewnętrzne z subwencji ogólnej z przeznaczeniem na inwestycje wodociągowe.

9.2 Transport i łączność – drogi publiczne

Przebudowa drogi gminnej nr 109004L w miejscowości Dzwola (Zachód)

W ramach inwestycji wykonana została nowa konstrukcja drogowa wraz z regulacją łuków poziomych oraz pionowych o łącznej długości 606,3 m (w km od 0+000 do km 0+606,3).

Na całym odcinku wykonano korekty szerokości drogi z jej regulacją do 5,0 m. Po prawej stronie drogi wykonane zostały pobocza ulepszone kruszywem, a po stronie lewej pobocze utwardzone asfaltem, oddzielone od jezdni korytkiem ściekowym

zabezpieczające bezpieczny ruch dla pieszych. Zostało również wykonane odwodnienie liniowe w postaci ścieku na całej długości drogi, który został usytuowany między krawędzią nawierzchni asfaltowej, a krawędzią utwardzonego pobocza na całej długości drogi po lewej stronie.

Długość przebudowanej drogi: 606,3 m.

Wartość inwestycji: 776 466,97 zł.

Zadanie dofinansowane z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg: 375 548,50 zł.

Wkład własny Gminy Dzwola: 400 918,47 zł.

Przebudowa dróg gminnych nr 109012L i 109010L w miejscowości Kocudza Druga

W ramach inwestycji wykonane zostało wzmocnienie istniejącej konstrukcji drogowej wraz z regulacją łuków poziomych oraz pionowych, o łącznej długości: 603 m (w km od 0+977 do km 1+280 oraz w km 0+000 do km 0+300).

Na całym odcinku drogi wykonana została korekta szerokości drogi z jej regulacją do 3,5 m. Istniejące pobocza zostały dostosowane do nowej niwelety drogi i wykonane jako utwardzone z kamiennego kruszywa łamanego. Dodatkowo została wykonana mijanka oraz zamontowano 4 szt. hybrydowych lamp oświetlenia drogowego w celu poprawy bezpieczeństwa drogowego.

Długość przebudowanej drogi: 603 m.

Wartość inwestycji: 469 960,19 zł

Zadanie dofinansowane z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg: 231 980,00 zł

Wkład własny Gminy Dzwola: 237 980,19 zł.

Modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych nr 109000L w obrębie ewidencyjnym Krzemień Pierwszy i Krzemień Drugi

Zadanie inwestycyjne obejmowało modernizację (przebudowę) drogi dojazdowej do gruntów rolnych w obrębie ewidencyjnym Krzemień Pierwszy na działce o nr ewidencyjnym 1961 i Krzemień Drugi na działce o nr ewidencyjnym 978, o łącznej długości ponad 350 m (w km od 2+113 do km 2+463). W ramach zadania wykonana została droga asfaltowa o szerokości 3,5 m. Realizacja zadania była możliwa dzięki pozyskanemu dofinansowaniu ze środków celowych budżetu Województwa Lubelskiego związanych z wyłączeniem gruntów z produkcji rolnej (tzw. FOGR).

Długość przebudowanej drogi: 350 m.
Wartość inwestycji: 164 859,70 zł.
Środki z dotacji celowej Urzędu Marszałkowskiego WL: 91 122,00 zł.
Wkład własny Gminy Dzwola: 73 737,70 zł.

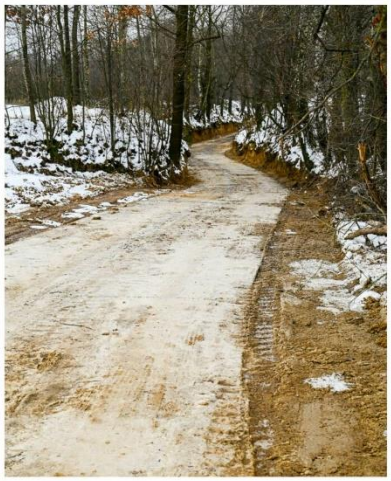
Remont drogi gminnej nr 113581L w Branwi Szlacheckiej

W ramach inwestycji wyremontowano odcinek drogi w miejscowości Branew Szlachecka o łącznej długości 998 m (w km 0+010 do km 1+008). Droga została uszkodzona w wyniku gwałtownego spływu wód opadowych w maju 2022 roku.

Podczas prac remontowych wykonano podbudowę tłuczniową, warstwa dolna stabilizowana mechaniczne, grubość 15 cm, szerokość 3,50 m, wykonano również podbudowę tłuczniową, warstwa górna stabilizowana mechaniczne, grubość 5 cm, szerokość 3,50 m. Na odcinku 868 m wykonano nawierzchnię betonową grubość 18 cm i szerokość 3,50 m oraz na odcinku 130 m wykonano nawierzchnię z betonu asfaltowego o grubości 5 cm i szerokości 3,00 m.

Długość przebudowanej drogi: 998 m.
Wartość inwestycji: 718 641,60 zł.
Środki z budżetu państwa przekazane przez Wojewodę Lubelskiego: 566 400,00 zł
Wkład własny Gminy Dzwola: 152 241,60 zł.

Przebudowa dróg gminnych nr 108998L i 108886L w Krzemieniu Drugim

W ramach inwestycji zostaną przebudowane dwie drogi gminne o łącznej długości 1 992 m (od boiska sportowego w Krzemieniu Drugim w kierunku miejscowości Zofianka Dolna). Docelowa szerokość dróg: 5 m wraz z utwardzonymi poboczami o szerokości 0,75 m z niezbędną infrastrukturą oraz urządzeniami bezpieczeństwa ruchu drogowego wraz z przebudową mostu na rzece Branew.

W wyniku realizacji inwestycji zostanie poprawione bezpieczeństwo użytkowników drogi w tym turystów odwiedzających Lasy Janowskie oraz korzystających ze szlaku rowerowego „Czarna Perła".

W 2022 roku została zakończona procedura przetargowa i Gmina Dzwola zawarła umowę na realizację przedmiotowej inwestycji. Termin wykonania zadania: listopad 2023 roku.

Długość przebudowanej drogi: 1 992 m.

Całkowita wartość inwestycji: 4 111 911,42 zł.

Środki z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych „Polski Ład": 2 850 000,00 zł.

Wkład własny Gminy Dzwola: 1 261 911,42 zł.

Modernizacja (przebudowa) drogi gminnej nr 109004L Dzwola – Konstantów

W ramach inwestycji zostanie wykonana nowa nawierzchnia asfaltowa przez miejscowość Konstantów na odcinku o długości 959 m, o grubości 5 cm i szerokości 5,5 m, pobocze utwardzone asfaltem po stronie lewej o szerokości 1 m oraz pobocze gruntowe o szerokości 0,75 m po stronie prawej.

Zadanie dofinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach operacji typu „Budowa lub modernizacja dróg lokalnych" w ramach poddziałania 7.2 „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii" w ramach działania „Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich", objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

W 2022 roku została zakończona procedura przetargowa i Gmina Dzwola zawarła umowę na realizację inwestycji. Termin wykonania zadania: listopad 2023 roku.

Długość przebudowanej drogi: 959 m.

Koszt inwestycji: 1 381 047,33 zł.
Środki z Urzędu Marszałkowskiego WL: 552 961,00 zł.
Wkład własny Gminy Dzwola: 828 086,33 zł.

Remont drogi w Branwi

W ramach zadania został wykonany remont drogi gminnej nr 113570L w miejscowości Branew Ordynacka (w km od 0+000 do km 0+120), tz. droga do nowego cmentarza w Branwi.

Inwestycja polegała na remoncie istniejącej nawierzchni asfaltowej poprzez wykonanie warstwy wyrównawczej na długości 40 m oraz nowej warstwy ścieralnej o grubości 5 cm i szerokości 3 m na długości 120 m, jak również na naprawie istniejących poboczy z kruszywa drogowego.

Długość przebudowanej drogi: 160 m.

Koszt inwestycji: 50 991,50 zł, środki finansowe z budżetu Gminy Dzwola.

Przebudowa dróg gminnych na terenie gminy Dzwola

Inwestycja obejmuje budowę nowej infrastruktury drogowej na terenach sołectw: Kocudza Pierwsza, Kocudza Druga, Kocudza Trzecia, Branewka, Branew.

Termin wykonania zadania 2024 rok.

Na realizację zadania zostały pozyskane fundusze zewnętrzne w ramach drugiej pilotażowej edycji Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych. W roku 2022 została opracowana dokumentacja i przygotowywana była procedura przetargowa, która została zakończona podpisaniem umowy na realizacje inwestycji w marcu 2023 roku.

Długość przebudowywanych dróg: 5 113 m.

Koszt inwestycji: 5 743.457,87 zł.

Dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: 4 845 000,00 zł.

Wkład własny Gminy Dzwola: 898 457,87 zł.

W ramach zadania przebudowane zostaną następujące odcinki dróg:

- droga gminna nr 109010L w miejscowościach Kocudza Pierwsza i Kocudza Druga (od km 0+659 do km 3+187), na działkach o numerach ewidencyjnych 1525 w Kocudzy Pierwszej i 3537 w Kocudzy Drugiej (Kocudza morgi),
- droga gminna nr 109025L w miejscowości Kocudza Pierwsza (od km 0+000 do km 0+351) na działkach o numerach ewidencyjnych 1239/2 i 1239/1 w Kocudzy Pierwszej,
- droga wewnętrzna o numerze ewidencyjnym 3190 w miejscowości Kocudza Druga (od km 0+000 do km 0+179),
- droga gminna nr 109011L w miejscowości Kocudza Druga (od km 0+000 do km 0+192), na działce o numerze ewidencyjnym 1936 w Kocudzy Drugiej,
- droga gminna nr 109026L w miejscowości Kocudza Trzecia (od km 1+580 do km 1+908) na działce o numerze ewidencyjnym 1338 w Kocudzy Trzeciej (leśniczówka) oraz przebudowa drogi gminnej nr 109014L w miejscowości Kocudza Trzecia (od km 1+586 do km 1+896) na działkach o numerach ewidencyjnych 1095 i 2866 w Kocudzy Trzeciej (borek),

- droga gminna nr 109017L w miejscowości Kocudza Trzecia (od km 0+976 do km 1+202) (droga komadowa),
- droga gminna nr 109032L (od km 0+000 do km 0+999) w miejscowości Branewka i Branew Szlachecka (droga z płyt na granicy sołectw).

Fundusz Sołecki

W ramach środków wyodrębnionych w budżecie Gminy Dzwola na Fundusz Sołecki, zostały zrealizowane zadania zgodnie z uchwałami mieszkańców 16 sołectw, na terenie całej gminy.

Przedsięwzięcia wykonane w ramach Funduszu sołeckiego w roku 2022: remont dróg transportu rolniczego we wszystkich sołectwach, wyposażenie świetlic wiejskich oraz remont, czyszczenie rowów, remont przepustów, urządzenie placu zabaw, wykonanie oświetlenia ulicznego, zakup iluminacji świątecznych.

Realizacja funduszu sołeckiego została szczegółowo przedstawiona w pkt 2.2 niniejszego raportu. Łączna kwota wydatków wyniosła: 429 053,61 zł.

Przebudowa drogi powiatowej Dzwola – Goraj

W ramach inwestycji została przebudowana droga powiatowa 2811L Dzwola – Goraj na długości 6 646 m (cały odcinek na terenie powiatu janowskiego).

Zadanie obejmowało:

- przebudowę drogi na długości: 6 646 mb i poszerzenia jezdni do: 6,00 m,
- wykonanie podbudowy na poszerzeniu jezdni i nawierzchni z betonu asfaltowego,
- obustronne pobocza z kruszywa o szerokości 0,75 m,
- odtworzenie istniejących przepustów i rowów odwodnieniowych,
- przebudowanie istniejących zjazdów i skrzyżowania z drogami publicznymi,
- oznakowania pionowego i poziomego wg projektu stałej organizacji ruchu.

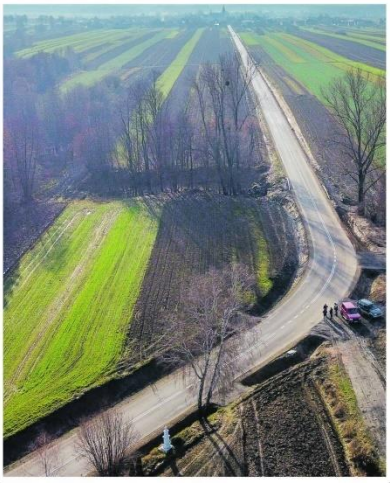
Zadanie dofinansowane ze środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych „Polski Ład” - Programu Inwestycji Strategicznych.

Wartość inwestycji zaplanowano na kwotę: 11 784 000,00 zł.

Środki z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg: 11 127 966,00 zł.

Wkład do projektu, środki finansowe z budżetów gmin: Dzwola, Chrzanów, z Powiatu Janowskiego, z czego wkład własny gminy Dzwola to kwota: 353 716,48 zł.

9.3 Administracja publiczna

Przebudowa i adaptacja budynku z przeznaczeniem na „Centrum usług administracyjno-kulturalno-społecznych w Gminie Dzwola”

Inwestycja obejmuje wykonanie prac budowlanych, budowę sieci komputerowej oraz zagospodarowanie terenu wokół budynku, w tym budowa parkingów.

Siedzibę w budynku będą miały trzy instytucje: Urząd Gminy Dzwola, Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzwoli oraz Gminna Biblioteka Publiczna i Ośrodek Kultury.

Na realizację zadania zostały pozyskane fundusze zewnętrzne z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych.

W roku 2022 została wykonana dokumentacja projektowa, celem przygotowania procedury przetargowej. Termin wykonania zadania 2024 rok.

Planowany koszt zadania: 7 420 232,47 zł.

Środki z Rządowego Funduszu Polski Ład: 3 995 000,00 zł.

Wkład własny Gminy Dzwola: 3 425 232,47 zł.

Przebudowa parkingu w Dzwoli

W ramach zadania został przebudowany parking przy Urzędzie Gminy Dzwola, w miejscowości Dzwola przy drodze gminnej nr 109004L wraz z wykonaniem oznakowania poziomego wskazującego miejsca parkingowe.

Wskutek zrealizowania inwestycji powstało 8 dodatkowych miejsc parkingowych.

Koszt zadania: 39 583,37 zł, środki finansowe z budżetu Gminy Dzwola.

Budowa masztu

W ramach projektu „Pod biało-czerwoną”, Gmina Dzwola w 2022 roku, zakupiła maszt i flagi wraz z instalacją na placu przy Zespole Szkół w Dzwoli.

Koszt zadania: 9 125,80 zł.

Środki z budżetu państwa przekazane przez Wojewodę Lubelskiego: 8 000,00 zł.

Wkład własny Gminy Dzwola: 1 125,80 zł.

Cyfrowa Gmina

Inwestycja polega na zakupie sprzętu przyśpieszającego i ułatwiającego pracę oraz wzmocnienie cyberbezpieczeństwa. W ramach realizacji projektu „Cyfrowa Gmina”, Gmina Dzwola zakupiła:

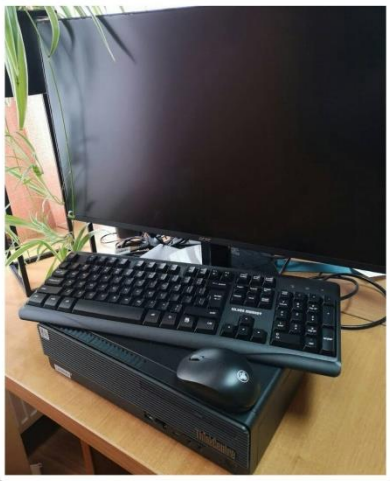
- stacje robocze (komputery stacjonarne z systemem operacyjnym): 10 szt.,
- monitory komputerowe: 10 szt.,
- klawiatura + mysz: 10 szt.,
- laptop z systemem operacyjnym: 8 szt.,
- pamięć zewnętrzna z szyfrowaniem: 17 szt.,
- oprogramowanie biurowe Office z licencją bezterminową: 18 szt.
- serwer: 1 szt.,
- UPS dla serwera: 1 szt.,
- urządzenia sieciowe i osprzęt sieciowy pozwalający na przyłączenie do szerokopasmowego Internetu: 1 szt.,
- system operacyjny dla serwera: 1 szt.,
- oprogramowanie backup dla serwera: 1 szt.,
- serwer NAS: 1 szt.,
- dyski twarde NAS: 4 szt.,
- usługi wdrożeniowe w zakresie wdrożenia, konserwacji i serwisu sprzętu serwerowego oraz oprogramowania.

W roku 2022 rozpoczęto realizację zadania, które zostanie zakończone w 2023 roku.

Projekt realizowany w 100% ze środków zewnętrznych. Działania wpisują się w bezpośrednio w cele PO PC, V Osi Priorytetowej, Celu szczegółowego 9: Rozwój cyfrowy JST oraz wzmocnienie cyfrowej odporności na zagrożenia, Działania 5.1.

Kwota dofinansowania: 184 830,00 zł.

Granty PPGR

W ramach projektu grantowego „Wsparcie dzieci z rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym – Granty PPGR", Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 Osi Prioryteowej V Rozwój cyfrowy JST oraz wzmocnienie cyfrowej odporności na zagrożenia REACT-EU działania 5.1 Rozwój cyfrowy JST, Gmina Dzwola zakupiła 2 komputery, dla dzieci z rodzin byłych pracowników PPGR-ów, zgodnie ze złożonymi wnioskami.

Celem projektu było przeciwdziałanie cyfrowemu wykluczeniu.

Projekt realizowany w 100% ze środków zewnętrznych.

Kwota dofinansowania: 5 842,50 zł.

Zakup samochodu gospodarczego

Gmina Dzwola w 2022 roku zakupiła samochód – wywrotkę marki Renault Mascott na własne potrzeby gospodarcze.

Samochód jest wykorzystywany podczas różnych prac gospodarczych, m.in. koszeniu poboczy, karczowaniu zarośli, naprawach dróg oraz utrzymanie boiska sportowego w Krzemieniu Drugim.

Koszt zadania: 49 161,50 zł, środki finansowe z budżetu Gminy Dzwola.

9.4 Zadania w zakresie polityki społecznej

Aktywny Senior w Gminie Dzwola

Inwestycja realizowana w Ramach Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020, Osi priorytetowej: 11 Wyłączenie społeczne, Działania: 11.2 Usługi społeczne i zdrowotne. W ramach projektu został utworzony Klub Seniora w Gminie Dzwola. Głównym celem działalności klubu jest motywowanie środowiska seniorów do wspólnego, aktywnego spędzania czasu wolnego oraz zwiększenie ich udziału w życiu społecznym. W projekcie Aktywny Senior w Gminie Dzwola, bierze udział 20 osób, w tym 2 osoby posiadające orzeczenie o stopniu niepełnosprawności.

Projekt składa się z czterech zadań, pierwsze obejmuje zorganizowanie Klubu Seniora w miejscowości Flisy: „Nasz Drugi Dom". Gmina Dzwola udostępniła budynek (po byłej remizie OSP w miejscowości Flisy), w którym realizowany jest projekt. Celem dostosowania obiektu do pełnienia funkcji siedziby Klubu Seniora w Gminie Dzwola, w ramach zadania, z pozyskanych środków, zostały wykonane następujące prace:

- remont pokrycia dachowego, który obejmował: wykonanie desek czołowych pod pas rynnowy, obróbki blacharskie, wymiana rynien dachowych i rur spustowych oraz malowanie istniejącego pokrycia dachowego,
- wykonanie instalacji odgromowej,
- roboty wykończeniowe na zewnątrz budynku: wykonanie docieplenia ścian wraz z opaską wokół budynku i dojściem do budynku,
- roboty wykończeniowe wewnątrz budynku: zerwanie posadzek, demontaż oświetlenia, izolacje przeciwwilgociowe, wykonanie instalacji wod.-kan., wykonanie ścianek działowych, wykonanie tynków, ułożenie glazury i terakoty, biały montaż oraz montaż nowego oświetlenia wraz z niezbędnymi elementami,
- montaż stolarki drzwiowej,
- budowa bezodpływowego zbiornika o pojemności do 3 m^3.

Wydatki w ramach zadania pierwszego w 2022 roku wyniosły: 358 075,96 zł, w tym: remont budynku we Flisach: 198 030,00 zł, zakup wyposażenia (meble, sprzęt AGD, RTV oraz sportowy) do prowadzenia zajęć w Klubie: 91 176,01 zł, pozostałe wydatki dotyczą bieżącego funkcjonowania Klubu Seniora.

Zadanie drugie realizowane w ramach projektu „Aktywny Senior w Gminie Dzwola”: „Młodość przychodzi z wiekiem” obejmuje prowadzenie cyklicznych zajęć stacjonarnych, składających się z 11 grup tematycznych. Koszty zadania w 2022 roku wyniósł: 47 426,77 zł.

- **SENIOR W SIECI**

W okresie od sierpnia do grudnia 2022 roku zrealizowano 24 godziny zajęć komputerowych, pozostało do zrealizowania również 24. Na zajęciach seniorzy zapoznali się z obsługą komputera, poznali podstawowe zasady pracy z programem MS Windows, tworzyli dokumenty tekstowe w programie Word oraz korzystali z programu Paint. Uzyskali umiejętność zapisu plików na płytę CD oraz nośnik USB, potrafią wydrukować dokument tekstowy, który wcześniej napiszą. Seniorzy uczyli się jak stworzyć prezentację multimedialną, kolaże ze zdjęć jak również poznali podstawy programu MS EXCEL. W kolejnym cyklu zajęć przewidywana jest m.in. nauka korzystania z przeglądarek internetowych, zakładanie skrzynek e-mail.

- **KURS TAŃCA**

W okresie od października do grudnia 2022 roku zrealizowano 39 godzin zajęć taneczno-muzycznych, pozostało do zrealizowania 153. Na zajęciach seniorzy zapoznali się z podstawami teoretycznymi różnych rodzajów tańca, a także uczyli się podstawowych kroków tańca. Uczestnicy projektu prezentują różne układy zarówno tańców standardowych, jak i nowoczesnych. Zajęcia taneczne podnoszą sprawność fizyczną. Seniorzy integrują się ze sobą i stają się bardziej odważni, w życiu codziennym.

- **ZAJĘCIA RĘKODZIELNICZE**

W okresie od sierpnia do grudnia 2022 roku zrealizowano 70 godzin zajęć rękodzielniczych, pozostałym do zrealizowania 122. Podczas zajęć seniorzy wykonywali projekty w różnych technikach plastycznych. Uczestnicy projektu wykonywali m.in. kompozycję dekoracyjną „letni słoik", kaktusa z naturalnego kamienia, wianek z szyszek na drzwi, kwiaty z krepiny, lampiony dyniowe, poznali technikę decoupage. Seniorzy zapoznali się także z techniką macramy i tworzyli w niej breloczki na klucze oraz mikołaje na choinkę. Wykonywali również kartki bożonarodzeniowe oraz świece zapachowe. Wytworzone prace posłużyły jako dekoracja pomieszczeń Klubu Seniora. Zajęcia rękodzielnicze usprawniają sprawności manualne seniorów.

- **SPOTKANIA KULTURALNE**

W 2022 roku odbyło się 1 spotkanie kulturalne, na którym wystąpił zespół Retrospekcje działający przy Uniwersytecie Trzeciego Wieku w Biłgoraju, zaplanowane są jeszcze 3 spotkania. Spotkania kulturalne są doskonała okazją do tego, by seniorzy mogli uczestniczyć w szeroko rozumianej kulturze.

- **ZAJĘCIA OGÓLNOROZWOJOWE**

W okresie od sierpnia do grudnia 2022 roku zrealizowano 64 godziny zajęć ogólnorozwojowych, pozostało do zrealizowania 128. Seniorzy podczas zajęć uczestniczyli w różnego rodzaju ćwiczeniach, które prowadzone były zamiennie. Trenowali na świeżym powietrzu, np.: cardio, ćwiczyli z laską gimnastyczną lub piłkami,

obręczami albo gumami band. Dużym zainteresowaniem cieszył się nordic walking oraz aerobik. Wszystkie ćwiczenia są dostosowane do możliwości uczestników projektu.

Podczas zajęć instruktor zapoznaje także seniorów z zasadami treningu ogólnorozwojowego, technikami prawidłowego oddychania, ćwiczeniami relaksacyjnymi. Prowadzi również pogadanki na temat m. in. wpływu ćwiczeń na organizm, odpowiednich technik oddechowych czy odpowiedniej diety dla osoby uprawiającej aktywność fizyczną. Wszystkie te ćwiczenia w ramach zajęć ogólnorozwojowych mają na celu poprawę sprawności fizycznej seniorów, zwiększenie wydolności oddechowej, poprawienie krążenia, uelastycznienie ciała oraz zapobieganie chorobom cywilizacyjnym.

- **SMAKUJ ŻYCIE**

W okresie od września do grudnia 2022 roku zrealizowano 44 godziny zajęć kulinarnych, pozostało do zrealizowania 100. W trakcie zajęć seniorzy zapoznali się z przepisami BHP, organizacją pracy na kuchni, zasadami zdrowego żywienia, rolą składników odżywczych w diecie. Seniorzy podczas zajęć przygotowywali: dania obiadowe, sałatki, pasty oraz ciasta. Uczestnicy zajęć nabywają umiejętności pracy w grupie, wymieniają się przepisami jak również mają okazję poznać nowe smaki.

- **SPOTKANIA OKOLICZNOŚCIOWE**

W okresie od sierpnia do grudnia 2022 roku zorganizowano 3 spotkania okolicznościowe, pozostało do zrealizowania 5. W Klubie seniora zorganizowano Dzień Seniora, Andrzejki oraz Spotkanie Opłatkowe. W dalszej realizacji projektu planowany

jest Dzień Babci i Dziadka, Dzień Kobiet, Spotkanie Wielkanocne, Powitanie Lata oraz Pierwsza rocznica istnienia Klubu Seniora. Podczas takich spotkań seniorzy integrują się ze sobą, poznają, wymieniają doświadczenia, a przy tym dobrze się bawią.

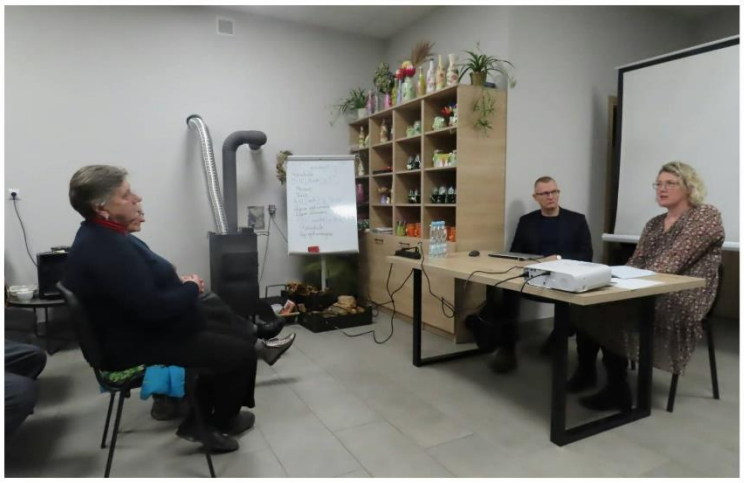

- **W ZDROWYM CIELE, ZDROWY DUCH – WARSZTATY PROZDROWOTNE**

W okresie od września do grudnia 2022 roku odbyły się dwukrotnie warsztaty prozdrowotne, prowadzone przez 2 prelegentów, pozostało do zrealizowania jeszcze 6. Podczas warsztatów prozdrowotnych zajęcia prowadzili: dietetyk, fizjoterapeuta oraz kardiolog. Odbyły się prelekcje na temat czynników ryzyka chorób serca i profilaktyki w tym zakresie, prawidłowej diety seniora, ruchu i jego roli w życiu człowieka oraz zasad zdrowego żywienia i najczęściej popełnianych błędów. Podczas warsztatów seniorzy zdobyli wiedzę, którą mogą wykorzystać w codziennej profilaktyce zdrowia.

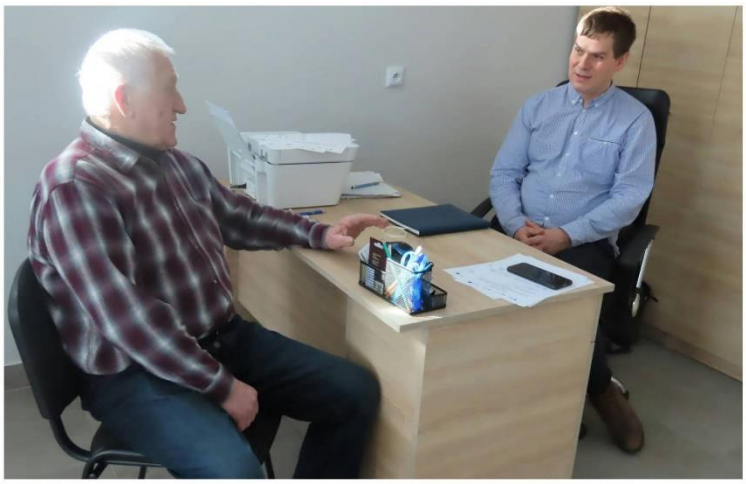

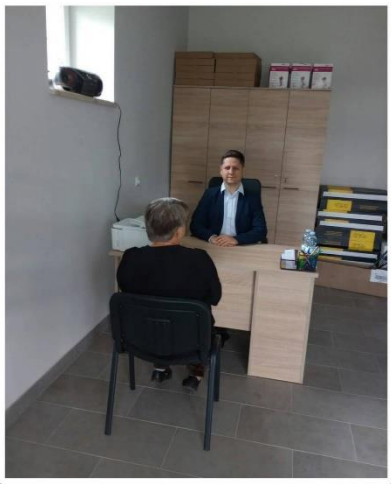
- **STREFA RELAKSU - MASAŻE**

W okresie od września do grudnia 2022 roku zrealizowano 75 godzin masaży, pozostało do zrealizowania 165, są to spotkania indywidualne. Masaż poprawia zarówno kondycję fizyczną seniorów, jak również ich samopoczucie.

- **DORADZTWO PSYCHOLOGICZNE**

W okresie od sierpnia do grudnia 2022 roku zrealizowano 110 godzin doradztwa psychologicznego, pozostało do zrealizowania 130. Zazwyczaj są to spotkania indywidualne, podczas których seniorzy rozmawiają z psychologiem. Natomiast na spotkaniach grupowych, prowadzone były ćwiczenia z zakresu gimnastyki umysłu.

- **DORADZTWO PRAWNE**

W okresie od września do grudnia 2022 roku zrealizowano 12 godzin doradztwa prawnego, pozostało do zrealizowania 20. Prawnik udziela seniorom informacji z zakresu m.in. prawa rodzinnego i opiekuńczego, prawa spadkowego. Uczestnicy mogą liczyć na indywidualne porady prawne, w zakresie spraw którymi są zainteresowani.

W ramach projektu „Aktywny Senior w Gminie Dzwola", jako zadanie trzecie zostało zaplanowane: „Podróżować to żyć". Seniorzy z Gminy Dzwola w 2022 roku uczestniczyli w wycieczce do Kazimierza Dolnego i Nałęczowa. Seniorzy wyjeżdżali też, do Janowskiego Ośrodka Kultury. Koszty zadania w 2022 roku wyniósł: 4 409,60 zł.

Zadanie czwarte zaplanowane w projekcie „Aktywny Senior w Gminie Dzwola", to: „Wsparcie potrzebne od zaraz!", będzie realizowane zgodnie z harmonogramem w roku 2023, poprzez uruchomienie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego.

Łącznie w roku 2022 w ramach projektu „Aktywny Senior w Gminie Dzwola" wydatkowano kwotę 486 589,50 zł, z czego: 409 921,33 zł to koszty bezpośrednie, związane z realizacją zadań zaplanowanych w projekcie, natomiast 76 677,17 zł, są to koszty pośrednie związane z obsługą projektu.

Zgodnie z zawartą umową przez Wójta Gminy Dzwola z Marszałkiem Województwa Lubelskiego na realizację projektu: „Aktywny Senior w Gminie Dzwola", kwota dofinansowania wynosi: 1 169 008,80 zł, wkład Gminy Dzwola jest niefinansowy – użyczenie budynku na cele realizacji projektu.

Projekt pt. „Szansa na samodzielność”

Projekt Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa 11 Włączenie społeczne. Działanie 11.1 Aktywne włączenie. Zgodnie z zawartą umową do zadań Gminy Dzwola, należało m.in.: diagnoza potrzeb, szkolenia i kursy zawodowe, wsparcie finansowe (zasiłki), pośrednictwo pracy, staże pracy.

W 2022 roku zadanie to zrealizowano na łączną kwotę: 167 051,91 zł, z czego środki zewnętrzne to: 150 239,91 zł.

Projekt był realizowany w latach 2019-2022, w roku 2022 został zakończony i całościowo rozliczony. Łączna wartość realizowanego projektu to: 618 743,20 zł, w tym kwota dofinansowania: 525 114,04 zł oraz wkład własny Gminy Dzwola: 93 629,16 zł. Szczegółowy opis projektu został zawarty w pkt 3.17.

9.5 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska

Montaż instalacji OZE na terenie Gminy Dzwola

Projekt obejmuje poprawę efektywności energetycznej i działań prośrodowiskowych, dzięki wprowadzeniu systemów energii odnawialnej na terenie Gminy Dzwola i został zrealizowany dzięki pozyskanemu dofinansowaniu w ramach Osi Priorytetowej 4 Energia przyjazna środowisku, Działania 4.1 Wsparcie wykorzystania OZE Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020.

W ramach zadania został wykony montaż instalacji:

- fotowoltaicznych: 186 szt.,
- solarnych: 74 szt.,
- kotłów C.O. na biomasę (pellet): 24 szt.

Gmina Dzwola celem realizacji inwestycji zawarła umowy użyczenia nieruchomości z mieszkańcami gminy.

Celem projektu było zwiększenie stosowania odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy Dzwola. Dzięki jego realizacji, gmina wypełniania obowiązki związanych z dążeniem do gospodarki niskoemisyjnej, jednocześnie zaspokajając potrzeby poszczególnych gospodarstw domowych. Efektem realizacji projektu jest dostęp Mieszkańców do nowoczesnych i ekologicznych technologii stanowiących alternatywę dla dotychczas stosowanych systemów pozyskiwania energii cieplnej i elektrycznej oraz obniżenia kosztów energii cieplnej i elektrycznej u około 1,2 tys. ostatecznych beneficjentów, jak również kształtowania pozytywnego, „ekologicznego” wizerunku.

Rzeczowe efekty realizacji projektu, to w 186 gospodarstwach domowych zamontowane zostały nowoczesne instalacje fotowoltaiczne. Jako, że projekt ten zwany jest projektem parasolowym, jego uczestnicy skorzystają z najbardziej optymalnej półrocznej formy rozliczania za wyprodukowaną energię. Instalacje fotowoltaiczne, które zostały zamontowane w ramach projektu mają moc całkowitą 3,4 kW, składają się z 8 paneli oraz falownika. Koszt montażu instalacji fotowoltaicznych to: 2 279 560,32 zł. Montaż instalacji fotowoltaicznych pozwoli na wyprodukowanie łącznie około 550 MW energii w skali roku.

W ramach projektu zostało wykonane: 74 instalacji solarnych, w tym: 2 panelowych 50 szt. i 3 panelowych 24 szt., o mocy 1,7 kW wraz z zasobnikiem 200 litrowym dla instalacji 2-panelowej oraz 300 litrowy dla instalacji 3-panelowej. Koszt montażu instalacji solarnych wyniósł: 839 000,16 zł. Efektem ekologicznym wykonania instalacji solarnych jest planowane osiągnięcie wskaźnika produkcji energii cieplnej na poziomie około 512 MW w skali roku.

Realizując projekt zostało zamontowanych 24 piece na biomasę (pellet), o mocach: 15 kW: 1 szt., 20 kW: 6 szt., 25 kW: 8 szt., 30 kW: 7 szt. oraz 35 kW: 2 szt. Koszt montażu pieców wyniósł 460 166,40 zł. W skutek montażu 24 pieców, uzyskany zostanie szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych, w ilości około 642 ton CO_2.

Realizacja przedmiotowego projektu, została zakończona w 2022 roku, pozwoliła na zastępowanie istniejącej produkcji energii z surowców kopalnych, produkcją energii ze źródeł odnawialnych, czego efektem jest wzrost uniezależniania się od zasobów nieodnawialnych oraz racjonalizacja ich zużycia. Zamontowane w ramach projektu rozwiązania techniczne pozwalają na wykorzystanie naturalnych zasobów Ziemi. Projekt wprowadza technologie przynoszące w sposób bezpośredni korzyści dla środowiska naturalnego, poprzez ograniczenie emisji szkodliwych substancji.

Koszt inwestycji: 3 811 896,01 zł.

Dofinansowanie z Urzędu Marszałkowskiego WL: 2 329 279,10 zł.

Wkład własny Mieszkańca:

- instalacje fotowoltaiczne: 5 500,00 zł,
- instalacje solarne**,** z dwóch paneli: 3 300,00 zł lub trzech paneli: 3 500,00 zł,
- piece na biomasę o mocy: 15 kW – 4 500,00 zł, 20 kW – 5 000,00 zł, 25 kW – 5 500,00 zł, 30 kW – 5 700,00 zł, 35 kW – 5 900,00 zł.

Energooszczędne oświetlenia uliczne w Gminie Dzwola

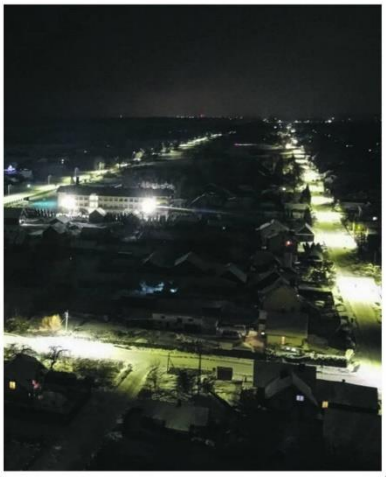
Gmina Dzwola zrealizowała projekt, dzięki któremu na terenie wszystkich miejscowości w gminie, pojawiło się nowoczesne, a przede wszystkim przynoszące wymierne oszczędności oświetlenie uliczne. Mając na uwadze ochronę środowiska, oszczędność energetyczną i bezpieczeństwo Mieszkańców, Gmina Dzwola w 2022 roku zakończyła realizację projektu pn. „Energooszczędne oświetlenie uliczne w Gminie Dzwola" współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Osi priorytetowej 5 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna Działanie 5.5 Promocja niskoemisyjności Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020.

Prace jakie zostały wykonane podczas realizacji inwestycji obejmowały:

- wymianę 371 opraw na nowe typu LED,
- budowę 20 nowych lamp w miejscowościach: Kocudza Pierwsza i Kocudza Druga,
- demontaż oraz ponowny montaż w innej lokalizacji opraw LED w ilości 62 szt.,
- wymianę wysięgników do opraw w ilości 370 szt.,
- modernizację 37 szafek oświetlenia ulicznego,
- montaż 39 zegarów sterujących: 37 szt. w modernizowanych szafkach, 1 szt. w projektowanej szafce na stacji Kocudza 4 oraz 1 zegar w stacji Kocudza 12,
- w nowych oprawach montaż sterownika redukcji mocy.

Sterowanie oświetleniem odbywa się za pomocą zdalnego monitorowania i zarządzania oświetleniem przez aplikację desktopową, w czasie rzeczywistym, z pozycji urządzenia mobilnego. Posiada wbudowany odbiornik GPS, dzięki czemu urządzenie oblicza optymalne czasy wschodu i zachodu słońca.

Dzięki modernizacji oświetlenia, moc rzeczywista opraw sodowych, które zainstalowane były wcześniej na terenie Gminy Dzwola, w ilości 462 szt., która wynosiła okpło 75,6 kW po przebudowie i dobudowie nowych opraw systemu oświetleniowego została zmniejszona do 34,222 kW. Wskutek zastosowanej technologii zużycie znacząco się zmniejszy, co będzie widoczne w postaci niższych rachunków za energię elektryczną. Natomiast zwiększy się bezpieczeństwo Mieszkańców, poprzez wydajność świetlną nowych lamp.

Koszt inwestycji: 1 064 713,91 zł.

Dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej: 738 468,33 zł.

Wkład własny Gminy Dzwola: 326 245,58 zł.

9.6 Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa

Ochotnicze Straże Pożarne

Na działalność statutową jednostek OSP z terenu Gminy Dzwola w 2022 roku zrealizowano wydatki na kwotę: 318 944,71 zł.

Środki finansowe z budżetu gminy zostały przeznaczone na: zakup umundurowania dla strażaków ochotników, utrzymanie w gotowości samochodów ratowniczych oraz bieżące remonty strażnic, (zakup materiałów i wyposażenia oraz usług remontowych), ekwiwalenty dla strażaków ratowników, zakup energii i inne niezbędne wydatki jednostek.

Samochód dla OSP w Krzemieniu Pierwszym

W grudnia 2022 roku Gmina Dzwola udzieliła dotacji, jednostce OSP w Krzemieniu Pierwszym, w celu dofinansowania zakupu samochodu strażackiego.

Ochotnicza Straż Pożarna w Krzemieniu Pierwszym zakupiła samochód Opel Vivaro z 2011 roku.

Pojazd ten został wciągnięty do bazy sił i środków prowadzonej przez Komendę Powiatową PSP w Janowie Lubelskim.

Kwota dotacji: 65 000,00 zł, środki finansowe z budżetu Gminy Dzwola.

Pomoc dla Ukrainy

Samorząd Gminy Dzwola w ramach pomocy humanitarnej przekazał dla mieszkańców Ukrainy kilka transportów z artykułami: spożywczymi, śpiwory, koce termiczne, środki higieny, latarki, środki opatrunkowe, leki przeciwbólowe, apteczki pierwszej pomocy, agregat prądotwórczy, defibliratory, odzież i inne.

Gmina Dzwola zakupiła również ambulans Mercedes-Benz/Autoform Sprinter 315CDI wraz z wyposażeniem, który został przekazany Ukraińskim ratownikom.

Koszt to kwota: 35 670,00 zł.

Modernizacja w budynkach Ośrodków Zdrowia

Na terenie Gminy Dzwola funkcjonuje dwa niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej w Krzemieniu Pierwszym oraz w Kocudzy Trzeciej. Lokale, w których prowadzona jest działalność związana z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej, stanowią własność gminy i zostały oddane w dzierżawę podmiotom udzielającym świadczeń na podstawie umów.

W roku 2022 zostały wykonane konieczne prace związane z modernizacją kanalizacji w budynku Ośrodka Zdrowia w Krzemieniu Pierwszym.

Koszt prac: 25 000,00 zł.

W budynku Ośrodka Zdrowia w Kocudzy Trzeciej, w roku 2022 został przeprowadzony remont instalacji c.o. oraz schodów wejściowych do budynku.

Koszt prac: 50 844,14 zł.

9.7 Oświata i wychowanie

W 2022 roku Gmina Dzwola zakończyła realizację projektu dofinansowanego w ramach Osi priorytetowej 5 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna Działanie 5.2 Efektywność energetyczna sektora publicznego Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020, pn.: „Poprawa efektywności energetycznej w Gminie Dzwola", zakres inwestycji obejmował termomodernizację budynku Zespołu Szkół w Dzwoli i budynku Zespołu Szkół w Kocudzy.

Termomodernizacja budynku w Zespole Szkół w Dzwoli

W budynku Zespołu Szkół w Dzwoli wykonano następujące prace: wymiana instalacji c.o., wymiana zasobnika c.w., wdrożenie systemu pomiaru, monitoringu i zarządzania wykorzystaniem energii w budynku, docieplenie ścian, docieplenie podłogi na gruncie, wymiana okien i drzwi oraz zmodernizowano instalację oświetleniową.

Efektywność energetyczna przedsięwzięcia:

- energia na ogrzewanie spadek o: 58,8%,
- energia na ciepłą wodę spadek o: 23,5%,
- energia na oświetlenie spadek o: 59%.

Łączna energia końcowa przed modernizacją wynosiła: 1 396,4 GJ/rok, natomiast po modernizacji wynosi: 641,4 GJ/rok. Oznacza to, że efektywność energetyczna przedsięwzięcia wynosi: 755 GJ/rok (209,7 MWh/rok) czyli 54,1%.

Efekt ekologiczny przedsięwzięcia:

• emisja CO_2, wielkość emisji CO_2 łącznie dla poszczególnych rodzajów energii przed modernizacją wynosiła: 57,4 tony/rok, natomiast po modernizacji wynosi: 23,5 tony/rok, zatem spadek emisji CO_2 wynosi: 59%;

• emisja pyłów, wielkość emisji pyłów łącznie dla poszczególnych rodzajów energii przed modernizacją wynosiła: 74,27 kg/rok, natomiast po modernizacji wynosi: 34,77 kg/rok, zatem spadek emisji pyłów wynosi: 53,3%;

• emisja SO_2, wielkość emisji SO_2 łącznie dla poszczególnych rodzajów energii przed modernizacją wynosiła: 67,45 kg/rok, natomiast po modernizacji wynosi: 28,11 kg/rok, zatem spadek emisji SO_2 wynosi: 58,3%.

• emisja NOx, wielkość emisji NOx łącznie dla poszczególnych rodzajów energii przed modernizacją wynosiła: 127,57 tony/rok, natomiast po modernizacji wynosi: 56,37 tony/rok, zatem spadek emisji NOx wynosi: 55,8%.

Termomodernizacja budynku w Zespole Szkół w Kocudzy

W budynku Zespołu Szkół w Kocudzy wykonano następujące prace: poprawa efektywności pracy kotłowni poprzez wymianę instalacji c.o., wdrożenie systemu pomiaru, monitoringu i zarządzania wykorzystaniem energii w budynku, docieplenie ścian, stropu i poddasza, wymiana dachu i docieplenie stropodachu na sali gimnastycznej, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, montaż kurtyny z destyfikatorem, modernizacja instalacji oświetleniowej oraz montaż instalacji fotowoltaicznej. W domu nauczyciela wykonano docieplenie ścian i wykonanie nowej kotłowni.

Efektywność energetyczna przedsięwzięcia:

- energia na ogrzewanie spadek o 72,3%,
- energia na oświetlenie spadek o 50,3%,
- uzysk energii z fotowoltaiki 29,3 GJ/rok.

Łączna energia końcowa przed modernizacją wynosiła: 3 205 GJ/rok, natomiast po modernizacji wynosi: 1 118 GJ/rok. Oznacza to, że efektywność energetyczna przedsięwzięcia wynosi: 2 087 GJ/rok(532 MWh/rok) czyli 65,1%.

Efekt ekologiczny przedsięwzięcia:

• misja CO_2, wielkość emisji CO_2 łącznie dla poszczególnych rodzajów energii przed modernizacją wynosiła: 102 tony/rok, natomiast po modernizacji wynosi: 60,5 tony/rok, zatem spadek emisji CO2 wynosi: 40,6%;

• misja pyłów, wielkość emisji pyłów łącznie dla poszczególnych rodzajów energii przed modernizacją wynosiła: 154,67 kg/rok, natomiast po modernizacji wynosi: 45,05 kg/rok, zatem spadek emisji pyłów wynosi: 70,9%;

• emisja SO_2, wielkość emisji SO2 łącznie dla poszczególnych rodzajów energii przed modernizacją wynosiła: 122,28 kg/rok, natomiast po modernizacji wynosi: 67,63 kg/rok, zatem spadek emisji SO2 wynosi: 44,7%;

• emisja NO_x, wielkość emisji NO_x łącznie dla poszczególnych rodzajów energii przed modernizacją wynosiła: 248,34 tony/rok, natomiast po modernizacji wynosi: 102,83 kg/rok, zatem spadek emisji NO_x wynosi: 58,6%.

Wykonując inwestycję osiągnęliśmy następujące rezultaty:

- zwiększenie efektywności energetycznej dwóch budynków szkół,
- zmniejszenie kosztów eksploatacji budynków poddanych termomodernizacji,
- poprawa warunków nauki w szkołach,
- poprawa jakości środowiska przyrodniczego poprzez wdrożenie rozwiązań wpływających na zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i łagodzenie skutków zmian klimatu,
- efekt wizualny.

Koszt realizacji inwestycji: 3 331 093,09 zł.
Dofinansowanie z RPO WL na lata 2014-2020: 2 164 865,14 zł.
Dofinansowanie z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych: 549 384,00 zł.
Wkład własny Gminy Dzwola: 616 843,95 zł.

W ramach zrealizowanej inwestycji pozyskane zostały świadectwa efektywności energetycznej tz. „Białe Certyfikaty”, z tytułu ich sprzedaży Gmina Dzwola uzyskała dochód: 181 233,61 zł.

Termomodernizacja budynku w Zespole Szkół w Krzemieniu

Gmina Dzwola w 2022 roku pozyskała fundusze zewnętrznym, na realizację inwestycji z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych. Środki finansowe stanowią wsparcie dla gmin popegeerowskich. Dofinansowanie pozwoli na pokrycie 98% kosztów niezbędnych do realizacji inwestycji, pozostałe 2% to wkład własny gminy.

W 2022 roku została wykonana dokumentacja projektowa, koszt: 51 660,00 zł. Inwestycja obejmuje termomodernizację obiektu Zespołu Szkół w Krzemieniu polegającą m.in. na częściowej wymianie pokrycia dachowego wraz z orynnowaniem całości, docieplenie ścian zewnętrznych oraz wymianie oświetlenia w całej szkole na oświetlenie energooszczędne LED i montażu instalacji OZE. Ponadto zaplanowano wykonanie robót budowlanych w sali gimnastycznej w zakresie wymiany podłogi, odnowieniu ścian wraz z wyposażeniem w sprzęt i urządzenia sportowe. W ramach realizacji projektu przy obiekcie przeprowadzona zostanie renowacja boiska wielofunkcyjnego oraz montaż niezbędnych urządzeń sportowych.

Zakres prac obejmuje również wykonanie odwodnienia wokół szkoły i utwardzenie terenu wraz z małą infrastrukturą oraz opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej całej inwestycji.

Planowany termin wykonania zadania: 2024 rok.
Środki z Rządowego Funduszu Polski Ład: 3 136 000,00 zł.
Minimalny wkład własny Gminy Dzwola: 150 000,00 zł.

9.8 Plany inwestycyjne na 2023 rok

Przebudowa dróg gminnych w miejscowości Zofianka Dolna

Inwestycja pod nazwą: „Przebudowa dróg gminnych nr 108994L w km od 0+070 do km 0+409 oraz drogi nr 109031L w km od 0+000 do km 0+236 w miejscowości Zofianka Dolna”, zostanie zrealizowana w 2023 roku.

Wójt Gminy Dzwola w 2022 roku złożył wniosek do Wojewody Lubelskiego, który uzyskał pozytywną ocenę, w rezultacie gmina w roku 2023 podpisała umowę na dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Celowego – Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg.

W ramach tego zadania wykonane zostanie wzmocnienie istniejącej konstrukcji drogowej wraz z regulacją łuków poziomych oraz pionowych. Zostanie przebudowana droga od granicy skrzyżowania z DK74 do zakrętu i skrzyżowania z drogą nr 109031L. W ramach prac jakie zostaną wykonane: wymiana przepustu przy skrzyżowaniu, wykonanie nawierzchni asfaltowej o szerokości 5 m i poboczy obustronnych o szerokości 75 cm utwardzanych z kamiennego kruszywa łamanego, odmulenie rowów, wykonanie ścieków trójkątnych w rowie po stronie lewej drogi, montaż barier drogowych. Na drugim odcinku drogi, przebudowane zostanie skrzyżowanie w kierunku lasu oraz zostanie wykonana: nawierzchnia asfaltowa o szerokości 3,5 m, pobocza obustronne o szerokości 75 cm utwardzone z kamiennego kruszywa łamanego i odmulenie rowów.

Długość przebudowanej drogi: 575 m.

Wartość inwestycji: 641 444,93 zł.

Zadanie dofinansowane z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg: 292 439,71 zł.

Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Kocudza Trzecia

Inwestycja pod nazwą: „Przebudowa drogi gminnej nr 109026L w km od 0+720 do km 1+580 w miejscowości Kocudza Trzecia”, zostanie zrealizowana w 2023 roku.

Wójt Gminy Dzwola w 2022 roku złożył wniosek do Wojewody Lubelskiego, który uzyskał pozytywną ocenę, w rezultacie gmina w roku 2023 podpisała umowę na dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Celowego – Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg.

W ramach tego zadania zostanie wykonana geometria drogi zarówno w płaszczyźnie poziomej jak i pionowej. Zostanie dostosowana do obowiązujących

przepisów techniczno-budowlanych. Szerokość drogi wynosić będzie 5,0 m, grubość warstwy asfaltowej wynosić będzie 8 cm (5 cm warstwa profilująca i 3 cm warstwa ścieralna). Pobocza zaprojektowane zostały jako gruntowe ulepszone (utwardzone kamiennym kruszywem łamanym). Po lewej stronie drogi zaprojektowano ciąg pieszy o szerokości 2,0 m w świetle obramowań lokalnie zwężony. Między drogą a ciągiem pieszym wykonany zostanie ściek liniowy w postaci korytka typu małego, które zapewni liniowe odprowadzenie wody z korony drogi i chodnika. Wszystkie zjazdy występujące wzdłuż przebudowanej drogi zostaną utwardzone w granicach pasa drogowego *i wykonane z nawierzchni asfaltowej.

Długość przebudowanej drogi: 860 m.

Planowana wartość inwestycji: 1 282 903,47 zł.

Zadanie dofinansowane z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg: 627 916,74 zł.

Przebudowa drogi powiatowej Dzwola – Kocudza Druga

Gmina Dzwola zawarła w 2023 roku porozumienie z Powiatem Janowskim w sprawie wspólnej realizacji zadania polegającego na opracowaniu dokumentacji projektowej na przebudowę drogi powiatowej nr 2825L Dzwola – Kocudza Druga.

Zadanie obejmuje odcinek drogi powiatowej w orientacyjnej lokalizacji od km 0+009 do km 2+471.

Plany inwestycyjne zakładają złożenie wniosku o fundusze zewnętrzne na przebudowę drogi.

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne

Gmina Dzwola w partnerstwie „Zielona Brama Roztocza" wraz z gminami: Janów Lubelski, Modliborzyce i Godziszów, w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Miejskich Obszarach Funkcjonalnych (ZIT MOF), będą realizowały projekty w obszarze Instrumentu Terytorialnego ZIT.

- **CP 1** Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej.
- **CP 2** Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenie zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem oraz zrównoważonej mobilności miejskiej.
- **CP 4** Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych.
- **CP 5** Europa bliższa obywatelom dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju wszystkich rodzajów terytoriów i inicjatyw lokalnych.

W ramach wymienionych powyżej Celów Priorytetowych, gminy realizowały będą projekty parasolowe w zakresie:

E-usługi w Gminach Partnerstwa

Realizacja projektu wynika z potrzeb mieszkańców MOF tj. mieszkańców Gminy Dzwola, Gminy Janów Lubelski, Gminy Modliborzyce, Gminy Godziszów, którzy oczekują wysokiej dostępności usług publicznych, tj. świadczenia ich w dowolnym czasie, w tym w sposób zdalny oraz szybkiego załatwiania spraw urzędowych. Celem projektu jest zapewnienie wysokiej jakości usług publicznych w oparciu o standard dotyczący świadczenia e-usług i informatyzacji.

Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej w Gminach Partnerstwa

Potrzeba realizacji projektu wynika z wymiernych korzyści ekonomicznych, środowiskowych i społecznych. Wdrożenie środków poprawy efektywności energetycznej spowoduje zmniejszenie zużycia surowców konwencjonalnych wykorzystywanych w celach grzewczych co przełoży się na obniżenie kosztów utrzymania budynków i redukcję emisji gazów cieplarnianych. Zakres rzeczowy realizacji projektu w Gminie Dzwola obejmuje: kompleksową poprawę efektywności energetycznej budynków gminnych:

- budynek OSP Zofianka Dolna,
- budynek OSP Branewka,
- budynek OSP Branew,
- budynek OSP Dzwola,
- budynek Publicznej Szkoły Podstawowej w Branwi,
- budynek NZOZ w Kocudzy.

Modernizacja i rozbudowa infrastruktury edukacji przedszkolnej i szkolnej wraz z rozszerzeniem oferty zajęć naukowo-dydaktycznych

Na terenie Partnerstwa funkcjonują szkoły oraz miejsca wychowania przedszkolnego, które odpowiadają rzeczywistemu zapotrzebowaniu na miejsce w szkołach i przedszkolach, ale istnieje potrzeba modernizacji istniejącej infrastruktury w celu lepszego wykorzystania obiektów do prowadzenia działalności edukacyjnej i przedszkolnej, także pod kątem dostępności. Ponadto zakres rzeczowy projektu w części realizowanej w ramach EFRR, pozwoli na organizację zajęć dodatkowych, planowanych w ramach projektu. Celem projektu jest poprawa warunków w obiektach wychowania przedszkolnego oraz szkołach podstawowych, wsparcie równego dostępu do dobrej jakości kształcenia oraz dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, oferta zajęć dodatkowych, zgodna z programami rozwojowymi będzie odpowiedzią na potrzeby i oczekiwania wychowanków oraz uczniów, a także pozwoli rozwiązać zdiagnozowane w oświacie problemy.

Rozwój produktu turystycznego Partnerstwa Zielona Brama Roztocza

Projekt „Rozwój produktu turystycznego Partnerstwa Zielona Brama Roztocza" jest to projekt zintegrowany, realizowany na obszarze całego Partnerstwa. Celem nadrzędnym projektu jest rozwój obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, opartych o właściwości uzdrowiskowe i walory kulturowe, a także wzrost rozpoznawalności obszaru Partnerstwa, przy wykorzystaniu potencjału obszaru i warunków naturalnych, w obszarze szeroko rozumianej turystyki.

Modernizacja świetlicy wiejskiej w miejscowości Dzwola

W ramach realizacji operacji przeprowadzona zostanie modernizacji część budynku - przeznaczona pod świetlicę wiejską, która wykorzystywana będzie m.in. jako miejsce spotkań dla mieszkańców Dzwoli, strefa sportu i rekreacji oraz miejsce na różnorodne formy aktywności, dla odpoczynku, rozrywki i rozwoju własnych zainteresowań.

Zadanie będzie obejmowało wykonanie prac polegających m.in. na: wymianie posadzki, wymianie drzwi oraz remont łazienki.

Budowa placu zabaw w miejscowości Krzemień Pierwszy

Zadanie polegała na dostarczeniu i zamontowaniu elementów placu zabaw dla dzieci oraz elementów małej architektury.

W skład placu zabaw będą wchodzić urządzenia: huśtawka metalowa podwójna, zestaw zabawowy, karuzela metalowa, huśtawka ważka (huśtawka wagowa), bujak sprężynowy, tablica informacyjna, ławki parkowe, kosz na śmieci. Elementy wyposażenia będą posiadały niezbędne atesty, pozwalające na bezpieczne użytkowanie placu zabaw przez dzieci.

Urządzenia wchodzące w skład placu zabaw będą pozwalały na korzystanie zarówno najmłodszym jak i starszym dzieciom. Plac zabaw w Krzemieniu Pierwszym będzie tak wyposażony aby sprostać oczekiwaniom „małego" użytkownika.

Realizacja projektu, będzie przede wszystkim umożliwiała różne formy aktywnego wypoczynku lokalnej społeczności.

Budowa placu zabaw w sołectwie Branew

W ramach projektu zostaną dostarczone i zamontowane urządzenia na placu zabaw dla dzieci oraz elementy małej architektury.

W skład placu zabaw będzie wchodzić urządzenia: huśtawka podwójna, zestaw zabawowy, karuzela krzyżowa czteroramienna, huśtawka ważka (huśtawka wagowa), ławki parkowe, kosze na śmieci oraz tablica informacyjna.

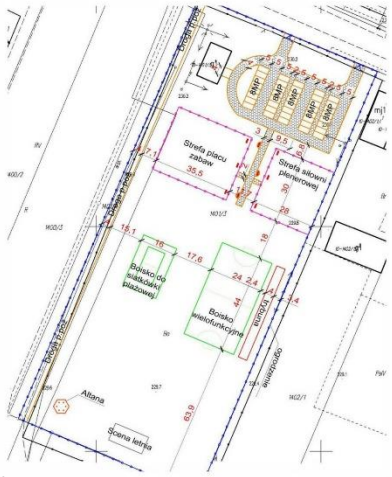
Realizacja operacji stworzy możliwość aktywnego wypoczynku na świeżym powietrzu w czasie wolnym od pracy, która będzie służyć zdrowiu i dobremu samopoczuciu, zarówno dla rozrywki jak i rozwoju własnych zainteresowań. Operacja będzie przede wszystkim umożliwiała różne formy aktywnego wypoczynku lokalnej społeczności.

Urządzenia będą wykonane z wytrzymałych materiałów, odpornych na warunki atmosferyczne, nie pękających, rurek metalowych, malowanych proszkowo, elementów drewnianych.

Budowa placu rekreacyjno-sportowego w Kocudzy Trzeciej

W ramach realizacji projektu teren zostanie zagospodarowany, poprzez budowę boiska wielofunkcyjnego – obiekt, który zostanie wyposażony w kilka boisk sportowych: boisko do piłki ręcznej, boisko do kosza oraz boisko do siatkówki. Powstanie scena letnia, przed którą będzie znajdować się teren zieleni, obszar ten będzie wykorzystywany pod organizowanie imprez okolicznościowych. Została zaplanowana budowa altany, wraz z możliwością rozpalenia grilla lub ogniska. Cały teren będzie ogrodzony, powstaną miejsca parkingowe dla samochodów osobowych, w tym ciągi piesze, wzdłuż ciągów komunikacji pieszej przewidziano obsadzenie ławek parkowych.

Strefa placu zabaw, będzie wyposażona w szereg urządzeń umożliwiając zabawę najmłodszym dzieciom, natomiast strefa siłowni plenerowej, zostanie wyposażona w urządzenia do ćwiczenia na świeżym powietrzu. Budynek zostanie wyremontowany i wykorzystany jako zaplecze gospodarcze dla całego terenu, np. miejsce, gdzie będzie można przetrzymywać wyposażenie boisk sportowych.

9.9 Podsumowanie

W Gminie Dzwola 2022 rok, to czas intensywnej i efektywnej pracy prowadzącej do dalszego rozwoju gminy, zarówno w wymiarze społecznym, jak i gospodarczym. W raporcie przedstawiona została analiza najważniejszych zadań Urzędu Gminy Dzwola jak również jednostek organizacyjnych gminy.

Miniony rok to czas wielu modernizacji, zmian i realizacji nowych inicjatyw. Wymagały one innowacyjnego podejścia w zakresie pozyskiwania środków finansowych, jak również wykorzystania pojawiających się szans rozwojowych.

Rok 2022 okazał się dobrym rokiem jeśli chodzi o przeznaczanie środków na poprawę stanu infrastruktury drogowej, wodociągowej, bezpieczeństwo oraz oświatę. Kończą się inwestycje już rozpoczęte, startują nowe, przygotowywane są dokumentacje z myślą o kolejnych latach. Przebudowa infrastruktury drogowej, inwestycje w ochronę środowiska, przestrzeń publiczną, w rozwój bazy oświatowej, a także poprawa estetyki poszczególnych sołectw, to tylko fragment większej całości. Gmina nie tylko przeznacza coraz większą pulę środków na pokrycie nową nawierzchnią kolejnych dróg gminnych, ale również partycypuje w przebudowie dróg powiatowych.

Działania inwestycyjne realizowane dotychczas w kadencji 2018-2023 uwzględniają potrzeby wszystkich mieszkańców naszej gminy. Przy ich planowaniu priorytetowo stosowano zasadę stabilnego budżetu, tak aby uzyskać maksymalny efekt przy minimalnym wydatkowaniu środków własnych. Takie gospodarowanie budżetem pozwoliło na zrealizowanie wielu kluczowych inwestycji przy zachowaniu zerowego zadłużania gminy.

Gmina Dzwola w latach 2022-2024 w ramach dotacji Polski Ład zaplanowała realizację inwestycji o wartości ponad 26 mln zł, na które pozyskała prawie 22 mln zł.

Priorytety, takie jak m.in. poprawa warunków bytowych mieszkańców poprzez rozbudowę infrastruktury, modernizacja placówek oświatowych oraz wspieranie inicjatyw mieszkańców i aktywizacja społeczeństwa są utrzymywane. Gmina Dzwola w sposób ciągły realizuje z budżetu gminy oraz przy wsparciu środków zewnętrznych liczne projekty, które przyczyniają się do wzrostu poziomu życia i zadowolenia mieszkańców gminy.

W swoich działaniach wychodzimy naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców, stawiając czoła trudnemu wyzwaniu poprawy warunków życia. W sposób strategiczny i przemyślany dążymy do realizacji założeń i planów. Głównym celem na najbliższe lata jest kontynuowanie rozpoczętych zadań, na jak najwyższym poziomie oraz pozyskiwanie funduszy zewnętrznych na realizację nowych inwestycji. Wspólnym mianownikiem działań podejmowanych przez Gminę Dzwola, jest podnoszenie poziomu życia mieszkańców.

WÓJT
mgr Wiesław Dyjach